Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

https://www.al-feqh.com/tg

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

https://www.al-feqh.com/tg

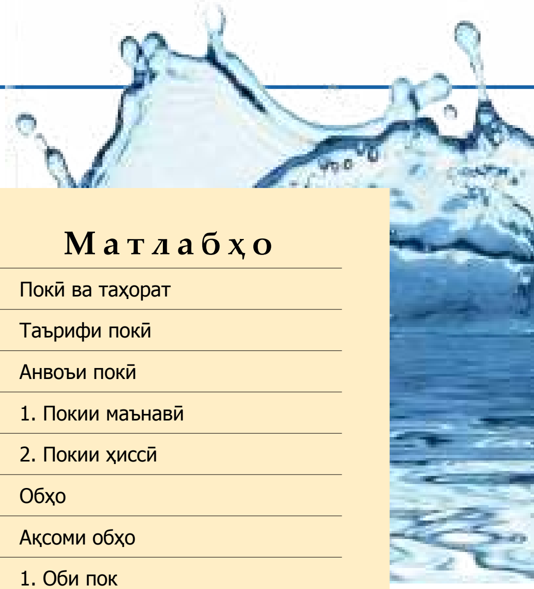

1 Покӣ ва обҳо

Покӣ

Покӣ дар луғат

Покӣ ва покизагӣ аз палидиҳо

Покӣ дар шариъат

Аз миён бардоштани бетаҳоратӣ ва дур кардани наҷосатҳо

Матлабҳо

Покӣ ва таҳорат
Таърифи покӣ
Анвоъи покӣ
1. Покии маънавӣ
2. Покии ҳиссӣ
Обҳо
Ақсоми обҳо
1. Оби пок
2. Оби наҷас

Анвоъи покӣ ва таҳорат

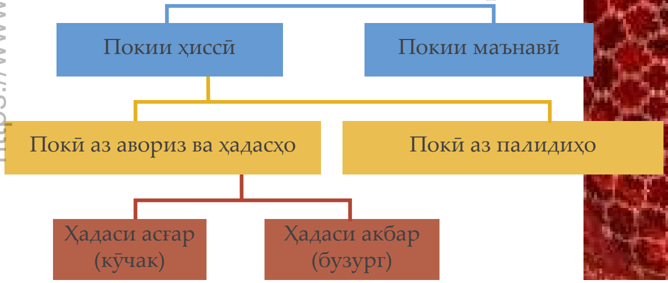

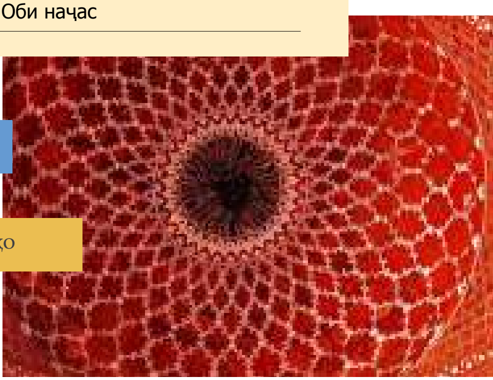

Анвоъи покӣ ва таҳорат

Покии маънавӣ

Покии қалб аз ширку гуноҳ ва ҳар он чӣ, ки онро бипӯшонад. Бо мавҷудияти палидии ширк дар қалб, ҳаргиз имкони покӣ вуҷуд надорад, чуноне, ки Аллоҳ мефармояд: “Эй касоне, ки имон овардаед! Мушрикин наҷас ҳастанд, баъд аз ҳамин сол ба Масҷиди ҳаром наздик нашаванд, агар аз мустамандӣ бим доред, ба зӯдӣ Аллоҳ агар бихоҳад, шуморо аз фазлаш ғанӣ мегардонад, Аллоҳ доно ва ҳаким аст” (Тавба 28)

Расули Аллоҳ мефармояд: “Мӯмин палид намешавад”(1).

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg/покӣ-ва-обҳо

https://www.al-feqh.com/tg

Покии ҳиссӣ

Иборат аст аз покии ҷисм аз авориз (чизҳои хориҷе, ки ба ҷисм мечаспад) ва палидиҳо, ки ба ду бахш тақсим мешавад:

Ҳадас аз адои намоз мамониъат мекунад.

1. Покӣ аз авориз ва ҳадасҳо

Ва ҳадас: он чӣ, ки ба ҷисм мечаспад ва мусалмонро аз ибодатҳое, ки дар он таҳорат ва покӣ шарт аст, манъ мекунад, монанди намоз ва тавофи Каъба ва монанди он.

Ҳадас ба ду навъ тақсим мегардад:

Ҳадаси асғар (кӯчак)

Он чӣ, ки вузӯро воҷиб мегардонад, монанди идрор (пешоб) ва ғоит ва соири шиканандаҳои вузӯ, ки барои покӣ аз он, вузӯ кардан лозим аст. Аллоҳи мутаъол мефармояд: «Эй касоне, ки имон овардаед! Ҳангоме, ки барои адои намоз бархезед, рӯйҳои худро бо дастонатон то оринҷҳояш бишӯед ва сарҳои худро масҳ бикашед ва пойҳоятонро то буҷилакҳо, бишӯед». (Муддасир 90)

Вузӯ: Покӣ аз ҳадаси асғар аст

Ҳадаси акбар (бузург)

Он чӣ, ки ғуслро воҷиб мегардонад, монанди, ҷанобат шудан, ва қоидагии (одати моҳона) занон ва ғайра, ки покӣ аз онҳо, ғусл карданро воҷиб мегардонад. Аллоҳи мутаъол мефармояд: “Агар ҷунуб шудед, худро хуб пок кунед”.

Покии бадан

2. Покӣ аз палидиҳо

Ва аз байн бурдани палидиҳо воҷиб аст. Аллоҳи мутаъол мефармояд: “Ва либосатро пок кун”. (Муддасир 4).

Ва Паёмбар (с) мефармояд: “Бештарини азоби қабр аз бавл (пешоб) аст”[1].

Ва низ фармуданд: “Ҳангоме, ки яке аз шумо ба масҷид меравад, агар дар кафшҳояшон наҷосатеро бинад, бояд бо молидан бар замин, покаш созад ва сипас намоз бигзорад”[2].

(1) Ба ривояти Ибни Моҷҷаҳ
(2) Ба ривояти Абӯдовуд

Покии бадан

Покии макон

Покии либос

https://www.al-feqh.com/tg/poki-va-obho

https://www.al-feqh.com/tg

Обҳо

Анвоъи обҳо

Оби пок				Оби наҷас, онаст ки наҷосат дар он тағйире эҷод кунад
Оби мутлақ	Оби истеъмолшуда	Обе, ки наҷосат ба он омехта шавад, вале тағйире дар он эҷод накунад	Обе, ки чизи пок ба он омехта шавад	

https://www.al-feqh.com/tg/покӣ-ва-обҳо

Анвоъи обҳо

Аввал: Оби пок

Обест, ки вуқуъи наҷосат дар он, ранг, мазза ва ё бӯйи онро, тағйир надодааст, монанди:

1. Оби мутлақ

Обест, ки бар авсофи халқшудааш, боқӣ монда бошад, хоҳ оби осмон бошад, монанди борон ва барфу жола ва ё дар замин буда ва ҷорӣ бошад, монади оби баҳрҳо ва дарёҳову рӯдхонаҳо ва оби борону чоҳҳо. Аллоҳи мутаъол мефармояд: “Аз осмон оби пок фуруд овардаем”. (Фурқон 48)

Аллоҳи мутаъол мефармояд: “Аз осмон барои шумо обе фуруд меоварем, то шуморо ба он пок созем”.

Набии акрам (с) дар дуояш фармуданд: “Эй бори Худоё! Маро аз иштибоҳотам бо барфу обу жола, шустушӯ намо”[1].

Ва дар мавриди оби баҳрҳо ва дарёҳо фармуданд: “Обаш пок, худмурдааш ҳалол аст”[2].

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(2) Ба ривояти Аҳмад ва Абӯдовуд.

Чоҳҳо

Борон

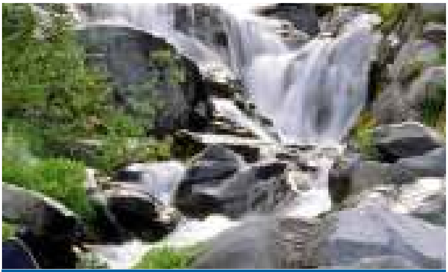

Рӯдхонаҳо

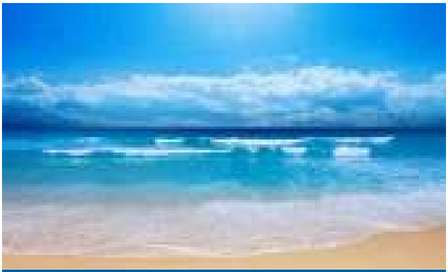

Дарёҳо

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/покӣ-ва-обҳо

2. Оби истеъмолшуда

Обе, ки аз аъзои бадани вузӯкунанда ва ё ғуслкунанда, мерезад, боке надорад, ки барои покӣ истеъмол шавад, зеро аз Ибни Аббос ривоят шуда, ки фармуданд: "Баъзе аз занони Паёмбар (с) дар зарфи бузурге, ки об дошт, ғусл намуд ва Расул хостанд аз ҳамон об вузӯ кунанд, ҳамсарашон фармуд: Эй Расули Аллоҳ! Ман аз ҷанобат ғусл карда будам. Ҳазрат фармуданд: "Об ҷунуб намешавад"[1].

3. Обе, ки чизи пок ба он омехта шавад

Обе, ки чизи пок ба он омехта шавад, монанди барги дарахт ва ё хок ва ё ранги оби анбор, ки таъсире ба об надошта ва аз васфи об буданаш хориҷ накарда бошад.

Ба далели фармудаи Набии акрам (с), ба заноне, ки духтаронашонро кафан мекарданд: "ӯро бо обу сидр се бор ва ё панҷ бор ва ё бештар аз он агар лозим дидед, бишӯед ва дар бори охир кофӯр бигзоред"[2].

Обе, ки хок ба он омехта шуда бошад

(1) Ба ривояти Тирмизӣ
(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

Ранги оби анбор

Обе, ки барги дарахт ба он омехта шуда бошад

Тағйири об

Агар об дар асари махлут шудани чизе аз васфи об буданаш, хориҷ шавад, монанди омехта шудани чой ва ё шарбат ва ғайра бо об, дар ин ҳолат таҳорат ба он дуруст нест, зеро об номида намешавад.

шурбо

Чой

ранг ё мураккаб

шарбат

4. Обе, ки наҷосат бо он омехта шавад, вале тағйираш надиҳад

Обе, ки бархе аз палидиҳо, монанди пешоб ва ё худмурда ва ғайра дар он афтода, вале яке аз авсофи онро тағйир надода, ин оби пок аст, ба далели фармудаи Набии акрам (с) дар мавриди чоҳи "Бузоъа", "Об пок аст, чизе онро наҷас намекунад"[1]. Мақсад онаст, ки мардум баъзе палидиҳоро дар назди чоҳ гузошта буданд, ки борон бархе аз онро ба чоҳ сарозер мекард, ки дар асари бисёрии об, таъсире бар об надошт ва тағйире дар авсофи об, ворид намекард.

Дуввум: Оби наҷас (нопок)

Обе, ки дар он чизе аз наҷосат, монанди пешоб ва ё худмурда, афтода ва яке аз авсофи сегона: бӯй, мазза ва ё ранги обро тағйир диҳад. Ба иҷмоъ ин об наҷас буда ва истеъмолаш ҷоиз нест.

(1) Бар ривояти Аҳмад ва Абӯдовуд.

https://www.al-feqh.com/tg/покӣ-ва-обҳо

https://www.al-feqh.com/tg

Худмурдае, ки обро тағйир диҳад

Худмурдае, ки тағйире дар об ворид накарда

https://www.al-feqh.com/tg/покӣ-ва-обҳо

Масъалаҳо

1. Асл дар об, покист. Ҳар гоҳ обе пайдо шуд, ки покӣ ва наҷосати он, равшан набуд, асл дар он покист, лузуме бар таклиф нест.
2. Бо оби замзам вузӯ кардан ҷоиз аст, зеро аз Набии акрам (с) ривоят аст, ки як далв ё сател оби замзам талаб карданд, аз он нӯшиданд ва низ аз он вузӯ карданд. (Ба ривояти Аҳмад)

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Аҳкоми наҷосот ва палидиҳо

https://w...om/tg/аҳкоми-наҷосот-ва-палидиҳо

https://www.al-feqh.com/tg

2 Аҳкоми наҷосот ва палидиҳо

Матлабҳо

Таърифи наҷосат

Анвоъи наҷосат

Бавл (пешоб) ва маводи ғоитаи инсон

Хуни ҳайз

Бавл ва саргини ҳайвоне, ки гушташ хурда намешавад

Худмурда

Гӯшти хук

Оби даҳани саг

Мазӣ (моеи тунукест, ки пеш аз манӣ хориҷ мешавад)

Вадӣ (моее, ки аз мард баъд аз пешоб хориҷ мешавад)

Равишҳои поксозии палидиҳо ва наҷосатҳо

Наҷосат дар луғат

Палидӣ

Наҷосат дар шариъат

Палидие, ки шариъат ба дур карданаш, амр кардааст

Анвоъи наҷосатҳо

1. Пешоб ва мавориди ғоитаи инсон

Ба далели ҳадиси Аъробие, ки дар масҷид пешоб намуд, Набии акрам (с) барояш фармуд: "Ин масҷид барои бавл ва палидӣ нест, балки барои зикри Аллоҳ ва намоз ва қироъати Қуръон мебошад"[1]

2. Хун

Ба далели субути ин, ки Хавла бинти Ясор назди Набии акрам (с) омад ва фармуд: Эй Расули Аллоҳ (с)! Ман як ҷома дорам ва қоидагӣ (ҳайз) мешавам дар он, он ҳазрат (с) фармуданд: «Ҳар гоҳ пок шудӣ, ҷойи олӯда ба хунро бишӯй, сипас дар ҳамон ҷома намоз бихон»[2].

Назди баре аз аимма, хуни наҷас ҳамон хуни ҳайз аст ва соири хунҳо пок аст, чӣ хуни равон бошад, ё ғайри равон, ба далели он чӣ собит шудааст, ки яке аз мушрикин мусалмонеро, ки ба намоз истода буд, ҳадафи тир қарор доданд, дар ҳоле, ки хун аз вай равон буд, тирро кашид ва ба намози худ идома дод. (Ба ривояти Абӯдовуд)

3. Бавл ва саргини ҳавоне, ки гушташ хурда намешавад

Ба далели ҳадиси Ибни Масъуд (р), ки фармуд: "Набии акрам (с) барои қазои ҳоҷат омаданд ва ба ман амр фармуданд, то се санг барояш биёварам, ду пора санг ёфтам ва саввумро ҷустуҷӯ кардам наёфтам, саргинеро гирифтам ва барояш бурдам, он ду пора сангро гирифтанд ва саргинро андохтанд ва фармуданд:[3] "Ин палид аст".

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим
(2) Ба ривояти Абӯдовуд
(3) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-наҷосот-ва-палидиҳо

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-наҷосот-ва-палидиҳо

Ҳукми бавл ва саргини ҳайвоне, ки гушташ хурда мешавад, чист?

Бавл ва саргини ҳайвоне, ки гушташ хурда мешавад, назди бисёре аз уламо, пок аст, ба далели ҳадиси Анас бин Молик (р) мардумоне вориди Мадина шуда, мубтало ба беморӣ гардиданд, Набии акрам (с) онҳоро ба ҷое, ки шутурони закот нигоҳдорӣ мешуд, фиристод, то аз бавл ва шири онҳо бинӯшанд.

Вале назди Аҳноф, бавли асп ва ҳайвоне, ки гушташ хурда мешавад, наҷосати хафифа аст, агар бисёр набошад, муъоф аст. Миқдори зиёд ва бисёр онаст, ки рубъи либос, ё баданро шомил шавад.

(Ба ривояти Бухорӣ)

4. Худмурда

Ҳайвоне, ки бидуни забҳи шаръӣ мурда бошад, ба далели фармудаи Худованд: «Бигӯ дар он чӣ ба ман ваҳӣ шуда, дар хурданиҳо, ҳаромеро намеёбам, магар ин ки худмурда ва ё хуни ҷорӣ шуда ва ё гушти хук бошад, ҳаст». (Анъом 145)

Он чӣ аз ҳайвони зинда қабл аз забҳаш бурида шавад, дар ҳукми худмурда дохил мешавад.

Ва истисоно аз ин ҳолот:

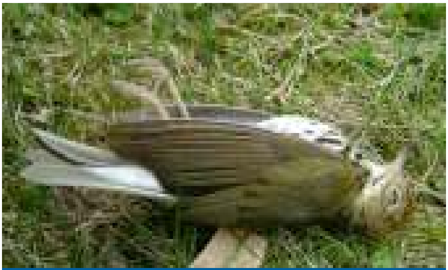
Худмурда

1. Худмурдаи моҳӣ ва малах

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с): “Ду худмурда ва ду хун бар мо ҳалол шуда, аммо ду худмурда: моҳӣ ва малах ва аммо ду хун: хуни ҷигар ва таҳҳол мебошад”(1).

Моҳӣ Малах

2. Худмурдае, ки хуни ҷори надорад, монани магас

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с): «Ҳар гоҳ магасе дар тарафи ғизои шумо афтод, онро комилан ғута занед ва сипас дур афканед, зеро дар як болаш шифо ва дар дигараш дард мебошад»(2).

Магас Малах

5. Гушти хук

Ба далели фармудаи Худованд: “Бигӯ дар он чӣ ба ман ваҳӣ шуда дар хурданиҳо, ҳаромеро намеёбам, магар ин, ки худмурда ва ё хуни ҷорӣ шуда ва ё гушти хук бошад, палид ҳаст”. (Анъом 145)

Хук

(1) Ба ривояти Аҳмад
(2) Ба ривояти Бухорӣ.

6. Саг

Саг комилан палид аст ва наҷосати оби даҳанаш бисёр шадидаст, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): “Ҳар гоҳ саге зарфи яке аз шуморо билесад, онро ҳафт бор, ки аввал бораш бо хок бошад, бишуед”[1].

Вулуғ: даровардани саг забонашро дар зарф ва ҳаракат доданашро гӯянд, хоҳ бинӯшад ё на.

Оби даҳони саг

7. Мазӣ

Ибoрат аз оби сафедранги тунуки лағжонак аст, ки ҳангоми бозӣ бо хонум ва ё тафаккур дар муҷомаъат, хориҷ мешавад, бидуни ин, ки бо эҳсоси шаҳвонӣ ва суръат ҳамроҳ бошад ва пас аз он ҳолати сустӣ ҳам рух намедиҳад. Шояд баъзеҳо хуруҷашро эҳсос накунанд, ба далели ҳадиси Алӣ бин Абитолиб (р) ки дар мавриди мазӣ пурсид ва чунин посух дарёфт кард: “Вузӯ кун ва олати таносулии худро бишӯ”[2].

8. Вадӣ

Иборат аз оби сафедранги тираест, ки баъд аз бавл, хориҷ мешавад.

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим
(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

Покии манӣ ва наҷосаташ

Манӣ оби сафеди тираест, ки бо эҳсоси шаҳват ва суръат, хориҷ мешавад ва пас аз он ҳолати сустӣ рух медиҳад ва дорои бӯе монанди бӯйи тухми гандида мебошад.

Назди Абӯҳанифа наҷас аст ва назди Шофеъӣ ва Аҳмад дар қавли машҳураш, пок ва нохушоянд аст, зеро агар наҷас мебуд, ҳатман Набии акрам (с) ба шустанаш амр мекарданд.

Барои аз байн бурданаш, агар тар бошад, шуста мешавад ва агар хушк шуда бошад, ба молиданаш иктифо мешавад, ба далели ҳадиси Ойиша (р), ки фармуданд: “Расулп акрам (с) маниро аз либосашон мешустанд ва ба намоз мерафтанд, дар ҳоле ки осори шустанро дар ҳамон либос медидам”[1].

Ва дар ривояти Муслим: “Ман онро аз либоси Расули Аллоҳ мемолидам ва сипас намоз мехонданд”[2].

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим
(2) Ба Ривояти Муслим

Шакидан агар хушк бошад

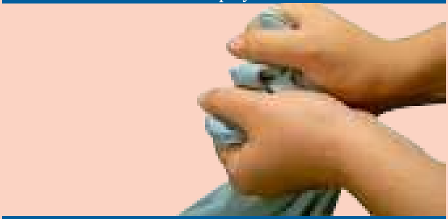

Шустан агар тар бошад

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-наҷосот-ва-палидиҳо

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-наҷосот-ва-палидиҳо

Шароб ва атрҳое, ки аз муштаққоти шароб бошад

Бархе аз уламо бар ин назаранд, ки шароб аз назари ҳиссӣ ва маънавӣ, наҷас аст, дар ҳоле, ки бархи дигаре покии шаробро аз назари ҳиссӣ тарҷеҳ додаанд, бо вуҷуди наҷосати маънавии он. Нушидани он аз гуноҳони кабира мебошад ва калимаи "риҷс", ки дар ин фармудаи Худои мутаъол: "Эй касоне, ки имон овардаед, шаробу қимору ва ва бутҳову тираҳои васоили қимор, наҷасанд ва аз корҳои шайтонӣ буда, бояд аз он иҷтиноб кунед, то растагор шавед", омадааст, наҷосати маънавӣ медонанд, чунон чӣ дард қимор ва бутҳо аст, бинобарин истеъмоли атрҳое, ки дар он алкул (спирт), ба кор рафта, шаръан ҷоиз аст.

«Бархе аз уламо бар ин назаранд, ки шароб аз назари ҳиссӣ, тоҳир аст, бо вуҷуди наҷосати маънавии он ва нӯшидани он аз гуноҳони кабира мебошад, онҳо риҷсеро, ки дар оят омадааст, риҷси маънавӣ, на риҷси ҳиссӣ медонанд». (Моида 90) чунон чӣ дар қимор ва бутҳост. Бинобарин истеъмоли атрҳое, ки дар он алкул (спирт) ба кор рафта, ҷавоз дорад, зеро алкул аз муштаққоти шароб мебошад.

Шаробҳо ва атрҳо

https://www.al-feqh.com/tg

Шеваи пок сози палидиҳо

1. Поксозии замине, ки наҷосат дорад

Ҳар гоҳ наҷосате дар замин бошад, бояд аз онҷо дур карда шавад, чӣ ба василаи об бошад ва ё бо ғайри он, ба далели ҳадиси Аъробие, ки дар масҷид пешоб кард, он ҳазрат фармуданд: «Бигзоред ва бар бавлаш сателе пур аз об бирезед ва ё сатели калоне пур аз об»[1].

Агар наҷосат моеъ буд ва хушк гардид, он замин пок мешавад, ба далели ҳадиси Абӯқилода (р), ки дар он омадааст: "Ҳар гоҳе, ки замин хушк шавад, пок гардидааст"[2].

Шустани замин бо об

Наҷосати моеъ бар замин

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим
(2) Ба ривояти Бухорӣ

Хушк шудани наҷосати моеъ

2. Поксозии оби наҷас

Бо афзӯдани оби бештар ба он, то ин, ки осори наҷосат зоил гардад, пок мешавад, ҳамчунин бо ба корбарии васоили технологии ҳозиразамон, низ пок мешавад.

Поксозӣ бо васоили ҳозиразамон

Поксозӣ бо афзоиши об

3. Пок кардани ҷомаи наҷосатдор

Бо об шуста шуда, молиш дода мешавад ва сипас зери фишор обаш берун карда мешавад, то наҷосаташ зоил гардад.

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-наҷосот-ва-палидиҳо

https://www.al-feqh.com/tg

Пок кардани ҷомаи наҷис (нопок)

4. Пок кардани фаршҳо

Бо об ва ё асбоби ҳозиразамон, шуста шуда ва молиш дода мешавад, то наҷосаташ зоил гардад.

Пок кардани фарш

5. Поксозии пусти худмурда

1. Пӯсти худмурдаи ҳайвоне, ки гӯшташ, хӯрда мешавад.

Чунин пӯсте бо ош додан (намак карда хушк кардан) пок мешавад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): “Ҳар гоҳ пӯсти хом, дибоғат шавад, пок мешавад”(1).

Дибоғат: Амалияи дур сохтани бӯйи бад ва эҷоди нармиш ба василаи баъзе мавод дар пӯстро бигӯянд.

Аммо агар ҳайвон худмурда набошад ва ба шеваи шаръӣ забҳ шуда ва гӯшташ хурда мешавад, пӯсташ пок аст.

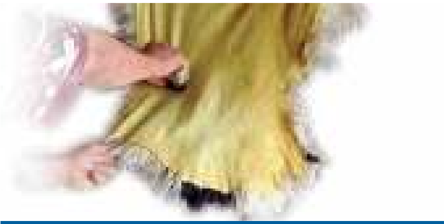
Дабоғат бо ош додан

Ҳайвоне, ки гӯшташ хӯрда мешавад

2. Пӯсти хумурдаи ҳайвоне, ки гӯсташ хурда намешавад (ҳалол нест)

Чунин пӯсте ҳукми худмурдаро, ки наҷосат аст, дорад ва ҳатто агар ҳайвон ба шеваи шаръӣ забҳ шавад, низ пок намегардад.

Ҳайвоне, ки гӯшташ хӯрда намешавад

(1) Ба ривояти муслим

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-наҷосот-ва-палидиҳо

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-наҷосот-ва-палидиҳо

6. Пок кардани бавли духтар ва писари ширхӯре, ки ҳанӯз ғизо намехӯранд

Бавли духтари ширхӯр, шуста мешавад ва аммо бавли писари ширхӯр, ба он об пошида мешавад, ба далели фармудаи он ҳазрат: "Бавли духтари ширхӯр, шуста мешавад ва аммо бавли писари ширхӯр, ба он об пошида мешавад"[1].

Бавли писарро об пошед

Бавли духтарро бояд шӯст

7. Пок кардани он чӣ, ки саг онро лесида бошад

Ҳафт бор, ки аввалаш бо хок бошад, шӯста мешавад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): "Ҳар гоҳ саге зарфи яке аз шуморо билесад, онро ҳафт бор, ки аввалаш бо хок бошад, бишӯед"[2].

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.
(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

Як бор 6 бор

Пок кардан бо хок Пок кардан бо шустан

8. Пок кардани мазӣ ва вадӣ

Олати таносулии худро шуста ва вузӯ кунад, ба далели фармудани он ҳазрат (с) дар ҳадиси Алӣ бин Абитолиб (р), ки дар мавриди мазӣ пурсид ва чунин посӯх даёфт кард: "Вузӯ бикун ва олати таносулии худро бишӯй"[3].

Аммо пок кардани либос аз мазӣ ва вадӣ, бо пошидани об бар он мавзеъи либос, иктифо мешавад, ба далели ҳадиси Саҳл бин Ҳаниф, ки аз Набии акрам (с) пурсид: Эй Расули Аллоҳ (с) агар ба ҷомаам бирасад, фармуданд: "Обе бар кафи дасти худ бигир ва ба он мавзеъе, ки расидааст, пош деҳ"[4].

9. Пок кардани хуни ҳайз (қоъидаги занон)

Бо об шуста мешавад ва бақияи асари он зараре надорад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): "Шустан бо об кофист ва бақоёи асари он, зараре надорад"[5].

10. Пок кардани кафш

Ба замин молида мешавад, то асари наҷосат аз он биравад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): «Ҳар гоҳ яке аз шумо бо кафши худ палидиро зери по кард, молидан ба хок барояш покист».[6].

(3) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим
(4) Ба ривояти Абӯдовуд.
(5) Ба ривояти Абӯдовуд.
(6) Ба ривояти Абӯдовуд.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-наҷосот-ва-палидиҳо

Пок кардани кафш бо молидан бар замин

11. Пок кардани ҷомаи дарози зан

Пок кардани ҷомаи занон

Агар ба дунболи ҷомаи зан палидӣ часпад, барои покии он, ҳаракат дар ҷойи пок, кифоят мекунад, зеро замин покаш мекунад, ба далели фармудаи он ҳазрат: “Мо баъди он покаш мекунад”[1].

12. Пок кардани хурокаҳои ҷомид (ғайри моеъ)

Равғани зарде, ки дар он мӯши мурда афтода

Бо дур кардани палидӣ ва моҳавлаш, боқимонда ба асли покии худ мебошад, ба далели он чӣ аз Расули Аллоҳ (с) собит шуда, ки дар мавриди мӯше, ки ба равғани зард афтод, пурсида шуд, ки фармуданд: “Онро бо равғани атрофаш, дӯр афканед ва равғани худро тановул кунед”[2].

13. Пок кардани мастаҳои сайқалшуда,монанди ойина ва шиша

Пок кардани ойина бо масҳ кардан

Пок карда шавад, то палидӣ аз он дур гардад.

Масоиле доир ба палидиҳо

1. Асл дар ашё, таҳорат ва покист, магар ин, ки чизе бар наҷосати он далолат кунад, омада бошад.
2. Ҳаргоҳ наҷосате ба чизе афтод ва мавзеъи он шиносои нашуд, дар ин ҳолат ҳамаи он чиз, шуста мешавад.
3. Ҳаргоҳ наҷосате ба чизи дигар мубаддал шуд, мананди ин, ки саргини хар ба хокистар мубаддал гардид, дар ин ҳолат пок мешавад.

Мубаддал шудани наҷосате ба хокистар, покаш мекунад

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.
(2) Ба ривояти Бухорӣ.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Пасхӯрдаҳо

https://www.al-feqh.com/tg

КитобиТаҳорат

3

Пасхӯрдаҳо

Пасхӯрдаҳо

Он чӣ дар зарф пас аз нӯшидан, боқӣ мемонад.

Асл дар пасхӯрдаҳо, пок будан аст, магар ин, ки далеле бар наҷосаташ далолат кунад, монанди зер:

1. Пасхӯрдаҳои пок

А. Пасхурдаи инсон

Ба далели он чӣ, ки собит шуда: “Набии акрам (с) пасхӯрдаи Ойиша (р)ро дар ҳолати қоъидагияш (ҳайз) менӯшиданд ва даҳонашонро ба мавзеъи даҳони ӯ мегузоштанд“[1].

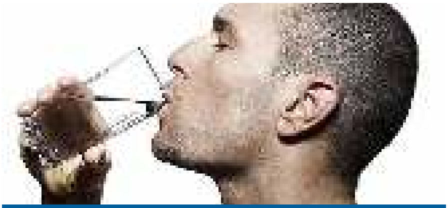

Пасхӯрдаи инсон

Б. Пасхӯрдаи гурба

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с) дар мавриди гурбае, ки аз зарфе нӯшида буд: “Палид нест, балки аз онҳоест, ки бар шумо ворид мешаванд”[2].

(1) Ба ривояти Муслим
(2) Ба ривояти Тирмизӣ.

Матлабҳо

- **Таърифи пасхӯрдаҳо**
- Пасхӯрдаҳои пок
- 1. Пасхӯрдаи инсон
- 2. Пасхӯрдаи гурба
- 3. Пасхурдаи ҳайвоне, ки гӯшташ хӯрда мешавад ва монанди он
- Пасхӯрдаҳои наҷас
- a. Пасхӯрдаи саг
- b. Пасхӯрдаи хук

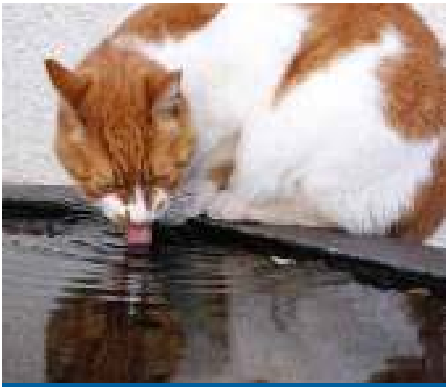

Пасхӯрдаи гурба

https://www.al-feqh.com/tg/пасхӯрдаҳо

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/пасхӯрд

Ч. Пасхӯрдаи ҳайвоне, ки гӯшташ хӯрда мешавад ва хачиру хар ва дарандагону парандагони дарранда ва монанди онҳо

Пок аст, зеро ки асл дар ашё, покии онҳост ва ҳеҷ далеле бар наҷосати онҳо нест, ба далели ин, ки Набии акрам (с) бар хар савор мешуданд ва дар замони эшон, харсаворӣ вуҷуд дошт.

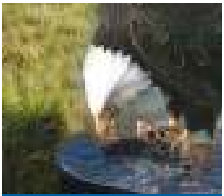

Пасхӯради парандагони ҷориҳа (даранда)

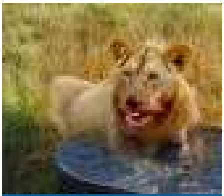

Пасхӯрдаи дарандагон

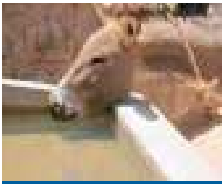

Пасхӯрдаи хар

Пасхӯрдаи ҳайвоне, ки гӯшташ хӯрда мешавад

2.Пасхӯрдаҳои палид

А. Пасхӯрдаи саг

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с): “Покии зарфи шумо агар саг онро билесад, инаст, ки ҳафт бор ва нахусташ бо хок бошад, шуста шавад”[1].

Пасхӯрдаи саг

Пасхӯрдаи хук

Қиёс бар саг, зеро ҳар ду (зотан) наҷас мебошанд.

Пасхӯрдаи хук

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

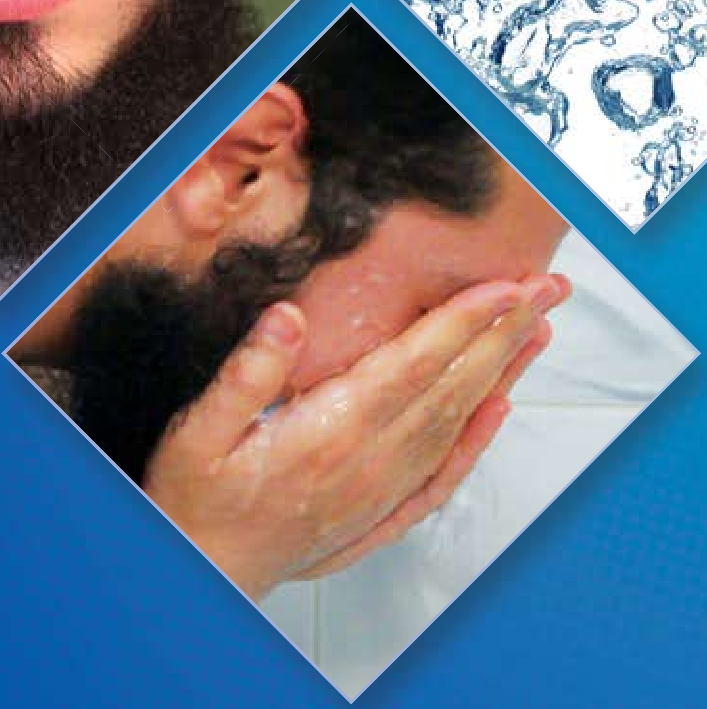

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Зарфҳо

https://www.al-feqh.com/tg

4 Зарфҳо

Матлабҳо

- **Таърифи зарфҳо**
- Истеъмоли зарфҳои тиллой ва нуқрагӣ барои хӯрдан ва нӯшидан

1. Барои ғайри хӯрдан ва нӯшидан
2. Истеъмоли зарфҳое, ки бо нукра пӯшида шуда бошад

Зарфҳо

Зарфҳое, ки дар онҳо об нигаҳдорӣ мешавад ва ғайри он

Истеъмоли ҳар навъ зарф барои хӯрдан ва нӯшидан ва ё ғайри он, мубоҳ буда, ҷуз зарфҳои тиллои ва нуқрае, ки ҷузъиёти бештари он аз ин қарор аст:

Истеъмоли зарфҳои тиллои барои хӯрдан ва нӯшидан

Истеъмоли онҳо ҳаром аст ба далели фармудаи Паёмбар (с): “Дар зарфҳои тиллойи ва нуқрагӣ, манӯшед ва дар косаҳояш, ғизо махӯред, зеро дар дунё барои онҳост ва дар охират барои мо мебошад”[1].

Ва ба далели фармудаи Паёмбар (с): “Касе, ки дар зарфи нуқрагӣ, менӯшад, дар шикамаш оташи дӯзах, ҷирҷир мекунад”[2].

Хӯрдан дар зарфи нуқрагӣ

Хӯрдан дар зарфи тиллой

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим
(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

https://www.al-feqh.com/tg/зарфҳо

https://www.al-feqh.com/tg

Истеъмоли зарфҳои тиллойи ва нуқрагӣ дар ғайри хӯрдан ва нӯшидан

Истеъмоли онҳо дар ғайри хӯрдан ва нӯшидан, монанди вузӯ кардан ва ғайра, ҷавоз дорад, ба далели мунҳасир будани ҳукми ҳадиси қаблӣ бар хурдан ва нӯшидан ва низ ба ривояти собит омада, ки Умми Салама (р) зарфи нуқрагӣ дошт, дар он чанд мӯ аз мӯйҳои Набии акрам (с)ро нигаҳдорӣ мекард[1].

Офтобаи нуқрагӣ барои вузӯ

Истеъмоли зарфҳои пайвандшуда бо нуқра

Истеъмоли зарфҳои пайвандшуда бо нуқраи кам барои намоз, ҷавоз дорад, ба далели ин, ки ливони Набии акрам (с) шикаста буд, ба ивази он мавзеъ занҷире аз нуқраро, ба кор бурданд. (Ба ривояти Бухорӣ)

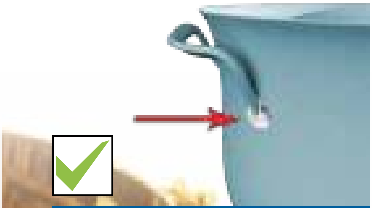

Истеъмоли зарфҳои пайвандшуда бо нуқра

(1) Ба ривояти Бухорӣ

Истеъмоли тилло барои мардон

Барои мардон истеъмоли тилло ҷоиз нест, ба далели ривояти Абӯмӯсо Ашъарӣ (р) ин, ки Расули акрам (с) фармуданд: “Пӯшидани либоси абрешимӣ ва тилло бар мардони уммати ман, ҳаром шуда ва барои занон, ҳалол шудааст”[1].

(1) Ба ривояти Тирмизӣ

https://www.al-feqh.com/tg/зарфҳо

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Аҳкоми қазои ҳоҷат

https://fiqh.com/tg/аҳкоми-қазои-ҳочат

https://www.al-feqh.com/tg

5

Аҳкоми қазои ҳоҷат

Матлабҳо

Аҳкоми қазои ҳоҷат

Ҳангоми қазои ҳоҷат чӣ бояд кард

Анҷоми он чӣ ҳангоми қазои ҳоҷат ҳаром аст

Анҷоми он чӣ, ки ҳангоми қазои ҳоҷат мустаҳаб аст

Истинҷо (покӣ бо об) ва ё истиҷмор (покӣ бо сангу кулух)

Таърифи онҳо

Фалсафа ва ҳикмати онҳо

Шартҳои он чӣ ки бо он истиҷмор (поки бо сангу кулух) анҷом мешавад.

https://www.al-feqh.com/tg/ахкоми-қазои-хоҷат

Ҳангоми қазои ҳоҷат чӣ бояд кард

1. Аврати (шармгоҳ) худро ҳангоми қазои ҳоҷат аз мардум бипӯшонад, ба далели фармӯдаи он ҳазрат (с): "Гуфтани "бисмиллоҳ" ҳангоми ворид шудани байтулхало, сатрест миёни чашмони ҷин ва авратҳои фарзандони одам"[1].
2. Покӣ аз наҷосате, ки ба либос ва ё баданаш расида, ба далели он чӣ ки собит шуда: Расули Аллоҳ (с) аз канори ду қабре мегӯзаштанд, фармуданд: «ин ду қабр азоб мешаванд на барои гуноҳи кабира, аммо ин яке худро аз бавл пок намекард...».[2].
3. Истинҷо (покӣ бо об) ва ё истиҷмор (покӣ бо сангу кулух), ба далели ҳадиси Анас бин Молик (р), ки фармуд: "Расули Аллоҳ (с) вақте ба байтулхало мерафт, ман ва бачаи ҳамсолам, мушки об ва чизеро, ки монанди найзаи кӯчак бармедоштем, пас бо об истинҷо мекарданд"[3].

(1) Ба ривояти Тирмизӣ.
(2) Ба ривояти Абӯдовуд..
(3) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-қазои-ҳоҷат

Феъли он чӣ, ки ҳангоми қазои ҳоҷат ҳаром аст

1. Рӯ ба сӯйи қибла ва ё пӯшт ба қибла кардан дар ҳангоми қазои ҳоҷат дар биёбон ва аммо дар дохили сохтмонҳо, низ тарки он беҳтар аст, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): “Агар ба ҷое барои қазои ҳоҷат рафтед, дар ҳангоми қазои ҳоҷат, рӯ ба қибла ва пӯшт ба он манишинед, балки рӯ ба сӯйи шарқ ва ё ғарб кунед”[1].

   Ин ҳолат дар Мадинаи Мунаввара ва шаҳрҳое, ки дар шимолу ҷануби Маккаи Мукаррама, воқеъ шуда, рост меояд.

2. Қазои ҳоҷат дар роҳи мардум ва дар соянишиман ва ҷойҳои гирдиҳамои мардум, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): “Аз ду лаънатгар, иҷтиноб кунед”[2], Саҳоба пурсиданд: Ду лаънатгар кадомҳо ҳастанд, эй Расули Аллоҳ! фамуданд: “Касе, ки дар роҳи мардум ва дар соя, маҳали нишастани онон, қазои ҳоҷат кунад”.

3. Бо Мусҳаф ба ҳамом даромадан, зеро ки дар он тавҳин ба Китоби Аллоҳи мутаъол мебошад.

4. Пешоб дар оби истодае, ки ҷараён надорад, монанди оби ҳавз, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): “Дар оби истода яке аз шумо, пешоб накунад ва пас дар он ғусл кунад”[3].

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим
(2) Ба ривояти Муслим.
(3) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

Қазои ҳоҷат дар биёбон

Қазои ҳоҷат дар роҳҳои мардум

Бо Мусҳаф ба ҳаммом рафтан

Пешоб дар оби истода

Бидуни шак, пешоб намудан дар оби истода, мунҷар ба бемории (билҳорсиё) мешавад, ки дар асари омили беморе, ки як навъ кирмакҳое бо номи (منشقة الجسم الدمية) аст, пайдо мешавад [1].

(1) Тибби Набавӣ дар партави илми ҳозиразамон: “Ғиёсул-Аҳмад”.

Корҳое, ки ҳангоми қазои ҳоҷат мустаҳаб аст

1. Дурӣ аз мардум ҳангоми қазои ҳоҷат дар биёбон.

2. Ҳангоми ворид шудан ба ҳаммом, бигӯяд: "Ба номи Аллоҳ, бори Илоҳо! Аз хубсу хабоис ба ту паноҳ мебарам"[1].
3. Ҳангоми ворид шудан ба ҳаммом, пойи чапи худро пеш бигзорад ва пойи ростро ҳангоми берун шудан.
4. Ҳангоми берӯн шудан: «غفرانك»[2].

Ворид шудан бо пойи чап

Берун баромадан бо пойи рост

5. Анҷоми он чӣ ҳангоми қазои ҳоҷат, макрӯҳ аст

1. Гап задан дар ҳоли қазои ҳоҷат ва ё касеро мухотаб қарор додан, магар барои зарурат, ба далели ҳадиси Ибни Умар (с), ки марде аз назди Набии акрам (с), ки дар ҳоли пешоб кардан буд, гузашт ва салом дод, он ҳазрат ҷавоби саломашро нadoданд[3].
2. Ҳамроҳ бурдани чизе, ки дар он зикри Аллоҳи таъоло бошад, магар ин, ки бим ба дуздидани он дошта бошад, зеро ки он ҳазрат (с) "Ҳар гоҳ ба байтулхало мерафтанд, ангӯштарашонро мегӯзоштанд"[4].
3. Бо дасти рост олати таносулии худро ламс кардан ва ё бо он истинҷо ва ё бо он наҷосати баданро пок кардан, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): "Яке аз шумо дар ҳолати пешоб кардан, олати таносулии худро ба дасти рост нагирад ва низ дар байтулхало ба дасти рост наҷосатро пок накунад"[5],
4. Дар сурохҳо ва ғорҳо, пешоб накунад, то ҳашароти дар дохилбудаи он, бар вай осеб нарасонанд ва ё вай низ ба ҳашарот осеб нарасонад.

Пешоб дар ғорҳо

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим
(2) Ба ривояти Абӯдовуд.
(3) Ба иттифоқи Муслим
(4) Ба ривояти Абӯдовуд.
(5) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-қазои-хоҷат

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-қазои-ҳоҷат

Гап задан ҳангоми қазои ҳоҷат

Ҳамроҳ бурдани чизе, ки дар он зикри Аллоҳи таъоло бошад.

Пешоб дар ҳолати истодан

Набии акрам (с) аз пешоб кардан дар ҳолати истода манъ кардаанд, агар бими пошидани пешоб набошад, ҷавоз дорад, ба далели ҳадиси Ҳузайфа (р), ки фармуд: "Расули Аллоҳ (с) бар мавзеъи зоболаандоз (мусор)и қавме даромада, истода пешоб карданд"[1].

(1) Ба ривояти Бухорӣ

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-қазои-ҳоҷат

Истинҷо (бо об шустан) ва истиҷмор (бо кулуху санг худро пок кардан)

Истинҷо (бо об шустан)

Дур кардани он чӣ аз пасу пеши инсон хориҷ шуда ба воситаи оби пок.

Истиҷмор (бо кулуху санг худро пок кардан)

Дур кардани он чӣ аз пасу пеши инсон хориҷ шуда ба воситаи кулуху санг.

Ҳукми истинҷо ва истиҷмор

Машрӯъияти истинҷо (покӣ бо об), ба далели ҳадиси Анас бин Молик (р) аст, ки фармуд: «Расули Аллоҳ (с), ки ба байтулхало мерафтанд, ман ва бачаи ҳам сину солам, мушки об ва чизеро, ки монанди найзаи кӯчак мебардоштем, пас бо об истинҷо мекарданд»[1].

Танҳо ба истиҷмор мешавад, ки иктифо кард ба ду шарт:

1. Бавл ва маводи ғоита аз мавзеъи хуруҷи муътодаш, таҷовуз накунад, дар ғайри ин сурат бояд бо об шуста шавад.
2. Истиҷмор бояд се бор ва ё бештар аз он, то пок шудани пасу пеши инсон аз осори наҷосат бошад.

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

Ҳукми истинҷо ва истиҷмор

1. Пок шудан ва зоил кардани наҷосат.
2. Покӣ ва тамизӣ ва дурӣ аз мусаббаботи бемориҳо.

Фавоид

1. Хуруҷи бод аз инсон истинҷоро лозим намегардонад
2. Истинҷо аз истиҷмор беҳтар аст, зеро ки поктару назифтар аст.

Шурути он чӣ ба воситаи он, истиҷмор анҷом мешавад

А- Бояд пок бошад, бо наҷосат дуруст нест.

Б- Аз мубоҳот бошад, бо муҳаррамот дуруст нест.

Ҷ- Мавзеъи наҷосатро пок созад

Д- Устухону саргин набошад. Салмони Форсӣ (р) мефармояд: "Расули Аллоҳ (с) аз нишастан рӯ ба қибла дар ҳангоми пешоб намудан ва ғоит кардан, манъ карданд ва ҳамчунин аз истинҷо ба дасти рост ва ё пок кардан бо камтар аз се санг ва ё саргин ва ё устухон бошад, манъ кардаанд"[1].

(1) Ба ривояти Муслим

https://www.al-feqh.com/tg

Ҳ- Аз чизҳои мавриди эҳтиром, монанди хурок ва ё варақи китоби мавриди эҳтиром, набошад.

Он чӣ ки бо он истиҷмор ҷоиз аст: сангпораи пок, дастмол, коғази пок ва порча.

Истиҷмор бо порча

Истиҷмор бо устухон

Истиҷмор бо дастмол

Истиҷмор бо хурок

Истиҷмор бо сангпора

Истиҷмор бо вараќи мавриди эҳтиром

Истинҷо бо дасти рост

Бо дарсти рост истинҷо ҷавоз надорад, ба делели фармудаи он ҳазрат (с): "Яке аз шумо дар ҳолати пешоб, олати таносулияшро ба дасти рост нагирад ва низ дар байтулхало, ба дасти рост наҷосаташро пок накунад"[1].

(1) Ба ривояти Муслим

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-қазои-ҳоҷат

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Суннатҳои фитрӣ

http://feqh.com/tg/суннатҳои-фитрӣ

6

Суннатҳои фитрӣ

https://www.al-feqh.com/tg/суннатхои-фитрӣ

Матлабҳо

Муъаррифии суннатҳои фитрӣ:

1. Мисвок задан.
2. Мазмаза ва истиншоқ.
3. Истинҷо.
4. Кӯтоҳ кардани мӯйлаб.
5. Гузоштани риш.
6. Тарошидани мӯйи зери ноф.
7. Хатнаи мардон ва занон.
8. Кӯтоҳ кардани нохунҳо.
9. Кандани мӯйҳои зери бағал.
10. Шустани байни ангуштон.

Суннатҳои фитрӣ

Хислатҳое, ки Аллоҳи мутаъол дар фитрати инсон ниҳода ва ба василаи он, инсон ба камол мерасад, ки ба беҳтарин сифот ва зеботарин шакл хоҳад буд.

Аз Ойиша (р) ривоят аст, ки Расули акрам (с) фармуданд: «Даҳ чиз аз хислтаҳои фитрист: Кӯтоҳ кардани муйлаб ва гузоштани риш, мисвок задан, об дар бинӣ кашидан, кӯтоҳ карданди нохунҳо, шустани байни ангӯштон, кандани мӯи зери бағал, тарошидани мӯи зери ноф, истинҷо ва мазмаза».[1].

1) Мисвок

Мисвок

Химча аз дарахти Арок, барои пок кардани дандонҳо аз моводи часпидашуда ба он ва ё дур кардани бақияи ғизо ва дур кардани бӯйи бади даҳон, истеъмол мешавад.

Мисвок задан дар ҳамаи вақтҳо суннат аст, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): "Дар сивок задан покии даҳон ва ризояти Парвардигор аст"[2].

Вале истеъмоли мисвок дар мавзеъҳои зер мебошад:

1. Ҳангоми вузӯ ва намоз

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с): "Агар бими машақат бар умматам набуд, амр мекардам, то дар вақти ҳар вузӯ мисвок бизананд"[3]. Ва ба далели фармудаи он ҳазрат (с): "Агар бими машақат бар умматам набуд, амр мекардам, то дар вақти ҳар намоз мисвок бизананд"[4].

(1) Ба ривояти Муслим
(2) Ба ривояти Аҳмад.
(3) Ба ривояти Аҳмад.
(4) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/суннатҳои-фитрӣ

2. Ҳангоми намоз

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с): "Агар бими машақат бар умматам набуд, амр мекардам, то дар вақти ҳар намоз мисвок бизананд"[1].

3. Ҳангоми дохил шуда ба манзил

Миқдом аз падараш ривоят мекунад, ки фармуд: "Ба Ойиша (р) гуфтам: Набии акрам (с) ҳангоме, ки вориди хона мешуданд, ба чӣ кор оғоз мекарданд? Фармуд: Ба мисвок"[2].

4. Ҳангоми бедорӣ аз хоб

Аз Ҳузайфа (р) ривоят шуда, ки фармуд: "Набии акрам (с) шабонгоҳ, ки аз хоб мехестанд, даҳони худро мисвок мезаданд"[3].

5. Ҳангоми қироъати Қуръон

Аз Алӣ (р) ривоят шуда, ки ба мисвок задан амр карда фармуд: Набии акрам (с) фармуданд: "Ҳангоме, ки бандае мисвок зада ба намоз биистад, фариштагон дар пушти вай меистанд, то ба қироъати ӯ гуш диҳанд ва ба вай наздик мешаванд, то ин ки даҳони худро ба даҳонаш мегузоранд ва он чӣ аз Қуръон аз даҳонаш хориҷ мешавад, дар ҷавфи фариштагон қарор мегирад, пас даҳонатонро барои Қуръони пок кунед"[4].

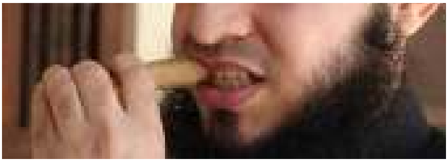

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим
(2) Ба иттифоқи Муслим
(3) Бар ривояти Бухорӣ.
(4) Ба ривояти Баззор.

Фоидаҳои мисвок

Аз фоидиҳои мисвок: Дар дунё покии даҳон аст ва дар охират сабаби ризои Парвардигор ва низ боиси тақвияти дандонҳо мешавад ва (бираҳо) комҳоро низ тақвият мебахшад ва садоро соф ва инсонро нишот мебахшад.

2) Мазмаза ва истиншоқ

Мазмаза

Об дар даҳон кардан ва ҳаракат додон.

Истиншоқ

Бо нафас кашидан об дар бинӣ кашидан.

Истиншоқ

Мазмаза

3) Истинҷо

Истинҷо

Зоил кардани осори он чӣ аз пасу пеши инсон хориҷ шуда ба воситаи оби пок.

4) Кӯтоҳ кардани мӯйлаб

Мурод аз он бисёр кӯтоҳ кардан аст, зеро ки дар он зинат, покизагӣ ва мухолифат бо куффор аст.

5) Риш гузоштан

Яъне ришро ба ҳолаш гузоштан ва кӯтоҳ накардан.

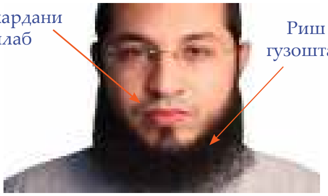

Тарошидани риш ҳаром аст, зеро барои гузоштанаш амр шудааст, Набии акрам (с) фармуданд: "Мӯйлабҳоро кӯтоҳ кунед ва ришро бигзоред ва бо Маҷӯс мухолифат кунед"[1].

(1) Ба ривояти Муслим.

6) Истеҳдод

Истеҳдод

Тарошидани мӯйи атрофи олати таносӯлӣ.

Фоидаҳои истеҳдод

Аз нигоҳи илм собит шуда, ки истеҳдод сиҳату саломатӣ ва қуввати бадан муҳофизат мекунад, зеро афзоиши мӯй дар ин мавзеъ сабаби илтиҳоботи чил мешавад, ки бадани аз он зарар мебинад.

7) Хаттон ва хаффоз

Хатна кардани олати таносулии мард

Буридани пӯсти изофие, ки сари олати таносулии мардро мепӯшонад.

Хатнаи занон

Буридани гӯшти изофии занон, ки дар болои мавзеъи идхоли олати таносулли мардон мебошад.

Хаттон барои мардон ва хаффоз барои занон аст, ба далели фармудаи он ҳазрат (с) барои Умми Атия: «Андаке бибур, ба куллӣ нобудаш макун, зеро чеҳраро дурахшиш медиҳад ва барои шавҳараш лаззатбахш аст»[1].

Хатна кардан барои мардон воҷиб аст ва барои занон суннат мебошад.

Ҳикмати хатнаи мардон: Покии олати таносӯлӣ аз наҷосатест, ки дар пӯсти изофии сари олати таносулӣ мавҷуд мебошад. Аммо барои занон: Дурахшиши чеҳра аст.

(1) Ба ривояти Ҳоким

https://www.al-feqh.com/tg/суннатҳои-фитрӣ

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/суннатхои-фитрӣ

8) Кӯтоҳ кардани нохунҳо

Яъне кӯтоҳ кардани онҳо, то аз дароз шуданаш ҷилавгирӣ кунад.

Гирифтани нохунҳо

9) Кандани мӯйи зери бағал

Дур кардани мӯйи зери бағал, ба хотири назофат ва покизагӣ ва аз байн бурдани бадбӯйе, ки бо мавҷудияти мӯй, падид меояд.

Кандани мӯйи зери бағал

10) Шустани мафосили ангӯштон

Бароҷам

Мафосили ангӯштони даст.

Бархе аз уламо, чиркҳои гушу гардан ва соири аъзои баданро низ ба он пайваст

Мафосили панҷаҳои пушти даст

Чиҳил рӯз

Нохунҳо, мӯйи зери бағал ва зери нофро ва ё кӯтоҳ накардани мӯйлаб, ба муддати бештар аз чиҳил рӯз кароҳият дорад. Аз Анас бин Молик (р) ривоят шуда, ки фармуд: «Расули Аллоҳ (с) барои мо дар гирифтани мӯйлаб, кӯтоҳ кардани нохӯнҳо, тарошидани мӯи зери ноф ва зери бағал, муддате таъйин кардаанд, ин ки набояд аз чиҳил рӯз бештар таҷовуз кунад»[1].

(1) Ба ривояти Муслим.

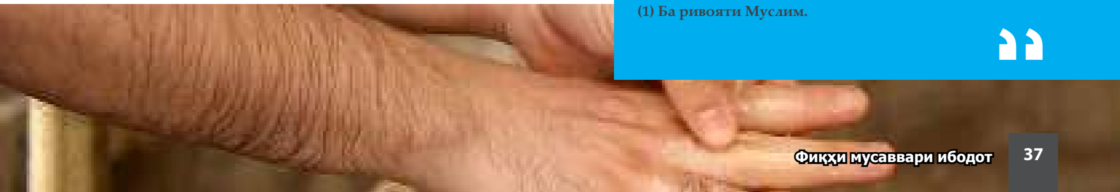

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

www.al-feqh.com/tg/Ву

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Вузӯ

https://www.al-feqh.com/tg

7

Вузӯ

Вузӯ дар луғат

Зинат ва покӣ

Вузӯ дар шариъат

Итеъмоли об дар аъзои махсуси бадан бо нияти покӣ.

Матлабҳо

Таърифи вузӯ

Ҳукми вузӯ

Фазилатҳои вузӯ

Васфи вузӯ

Шартҳои вузӯ

Фарзҳои вузӯ

Суннатҳои вузӯ

Шикanандаҳои вузӯ

Ҳукми вузӯ

Вузӯ фарз аст, ё мустаҳаб:

Аввал: Вузӯ барои се чиз воҷиб аст

1. Намоз

Аллоҳи таъоло фармудааст: «Эй касоне, ки имон овардаед! Ҳангоме, ки барои намоз бархостед, пас бишӯед руйҳоятонро ва дастҳоятонро то оринҷҳо ва ба саратон масҳ кашед ва низ пойҳоятонро то буҷулакҳо бишӯед». (Моида 6)

2. Тавофи кардан ба Каъба

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с) ба зани ҳоиз: (то замоне, ки хуб пок нашавӣ, тавоф макун)[1].

(1) Ба ривояти Бухорӣ

Вузӯ барои намоз

Вузӯ барои тавоф

https://www.al-feqh.com/tg/вузӯ

https://www.al-feqh.com/tg

3. Ба даст гирифтани мусҳаф

Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ба ҷуз покон онро ламс намекунанд). (Воқеъа 79)

Вузӯ барои ба даст гирифтани мусҳаф

Дуввум: Вузӯ доштан мустаҳаб аст дар ғайри мавзеъҳои ёдшуда

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с): «Бар вузӯ доштан, ҷуз мӯмин, каси дигаре муҳофизат намекунад»[1]. Мустаҳаб будан дар мавзеъи зер муаккад аст: вузӯи муҷаддад барои ҳар намоз, вузӯ барои зикри Аллоҳ ва дуо кардан, барои хондани Қуръон, пеш аз хобидан, пеш аз ғусл кардан, пас аз бардоштани мурда, пас аз бевузӯ шудан, агар ҷӣ азми намоз хондан надошта бошад.

Вузӯ барои зикри Аллоҳ

(1) Ба ривояти Аҳмад.

Вузӯ пеш аз хобидан

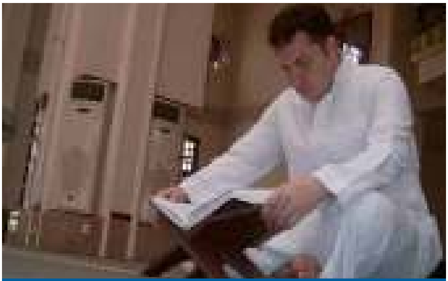
Вузӯ барои хондани Қуръон

Вузӯ барои бардоштани мурда

Фазоили вузӯ

1.Сабаби муҳаббати Аллоҳ мебошад

Аллоҳи мутаъол фармудааст: (Аллоҳ тавбакунандагонро дӯст медорад ва покизагонро ,ки ҳамон вузукунандагон ҳастанд, низ дӯст медорад) (Бақара 222)

https://www.al-feqh.com/tg/вузӯ

https://www.al-feqh.com/tg/вузӯ

2. Аломати уммати Муҳаммад (с), зеро дар рӯзи қиёмат дар ҳоле, ки мавзеъи вузуашон равшану тобон аст, меоянд

Набии акрам (с) фармуданд: «Уммати ман дар рӯзи қиёмат дар ҳоле, ки мавозеъи вузӯашон равшану тобон аст, меоянд ва ҳар, ки метавонад ба равшании худ бияфзояд, бояд чунон кунад»[1].

3. Каффораи гуноҳон ва иштибоҳот

Набии акрам (с) фармуданд: "Ҳар, ки хуб вузу кунад, гуноҳонаш аз баданаш хориҷ мешавад, то ин, ки аз нохунҳояш низ барояд"[2].

4. Сабаби баландии мақом ва мартаба

Набии акрам (с) фармуданд: "Оё шуморо ба он чӣ, ки иштибоҳотро нобуд карда ва мақому мартабаро баланд мекунад, раҳнамои накунам? Гуфтанд: бале эй Расули Аллоҳ (с), фармуданд: итмоми вузу бо вуҷуди машақат ва пиёдаравӣ бештар ба сӯи масҷид, мунтазир мондан пас аз адои намоз дар масҷид барои намози дигар, ҳамонаст, мудовимати мустаҳкам"[3].

Васфи вузӯ

1. Ниятро дар қалб муҳайё кунад.
2. Бисмиллоҳ гуфтан, ин, ки гуяд: بسم الله
3. Кафи дастонро се бор шустан.
4. Мисвок задан: Ҳангоми мазмаза кардан.
5. (Се бор) мазмаза ва истиншоқ ва истинсор (афшондани бинӣ) кардан.

Ва мазмаза: Об дар даҳон гирифтан ва ҳаракат доданашро гуянд.

Ва истиншоқ: Обро бо танаффус ба бинӣ кашиданро гуянд.

Мазмаза ва истиншоқ бо як каф об бошад.

Ва истинсор: Афшондани оби биниро гуянд.

6. Шустани рӯй (се бор) бо дохил кардани панҷаҳо дар риш.

Ва таърифу марзи рӯй: Тули он аз мавзеъи рӯидани муи сар, то зери манаҳ ва арзаш, аз нармии гӯш то гӯши дигар.

7. Шустани дасти рост аз нуки панҷаҳо то оринҷ се бор, пас аз он шустани дасти чап, низ монанди он.
8. Масҳи сар: Бо тар кардани кафи даст бо об ва сипас масҳ кашидан аз пеш ба сӯи пушти стар ва бори дигар баргашт додан ба пеши сар (як бор).
9. Масҳи кардани васати гушҳо бо ангуштони субоб ва пушти гушҳо бо ангуштони ибҳом (як бор).
10. Шустани пои рост то буҷулакҳо (се бор), пас аз он ҳамчунин шустани пои чап.
11. Дуо кардан пас аз поёни вузӯ: «Шаҳодат медиҳам, ки илоҳе ҷуз Аллоҳ нест, воҳиди лошарик аст ва шаҳодат медиҳам, ки Муҳаммад (с) бандаи Аллоҳ ва фиристодаи ӯст», «эй бори Худоё! маро аз табакунандагон ва мутаҳҳирин бигардон», «покӣ турост Парвардигори ман, ва ба ҳамди ту шаҳодат медиҳам, ки илоҳе ҷуз ту нест, аз ту талаби мағфират дорам ва ба сӯи ту тавба мекунам» [4].

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(2) Ба иттифоқи Муслим.
(3) Ба иттифоқи Муслим.

(4) Ба ривояти Насоӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

Васфи вузу

Шустани кафҳои дастон

Мазмаза кардан

Об дар бинӣ кардан

Об аз бинӣ афшондан

https://www.al-feqh.com/tg/вузӯ

https://www.al-feqh.com/tg

5

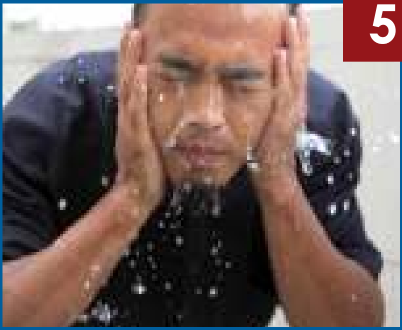

Шустани рӯй

6

Хилол кардани риш

7

Шустани зироъ

8

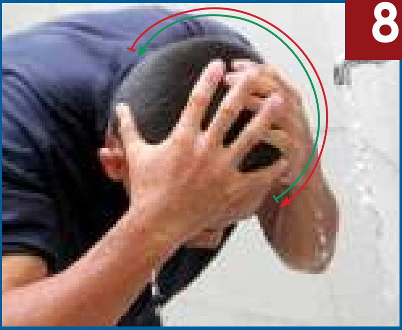

Масҳи сар

9

Масҳи гуш

10

Шустани пойҳо

https://www.al-feqh.com/tg/вузӯ

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/вузӯ

Шартҳои вузӯ

1. Об бояд пок бошад.
2. Об бояд мубоҳ бошад, яъне ба таври мисол: дуздидашуда набошад.
3. Нобуд кардани он чӣ монеъи расидани об ба пуст мешавад, мисли рангҳо ва монанди он.

Фарзҳои вузӯ

1. Шустани рӯй
2. Шустани дастҳо бо оринҷҳо.
3. Шустани пойҳо бо буҷулакҳо.
4. Масҳи тамоми сар, аз ҷумла гушҳо.

Бархе аз аймма фарзҳои дигаре, ки назди ҳанафиҳост, ба он изофа мекунанд.

5. Ният, ва ҷои он қалб мебошад ва талаффузаш лозим нест, агар тамоми афъоли вузуро ба ғарази сард кардани бадан ва ё ба ғарази назофат бидуни нияти вузу, анҷом диҳад, кифоят намекунад.
6. Тартиб дар шустани миёни аъзои бадан.
7. Паи ҳам шустани аъзои бадан: дар шустани як узв ба андозае, ки узви қаблӣ хушк шавад, вақфа накунад.

Суннатҳои вузӯ

1. Дар оғози вузу, кафҳои дасти ростро се бор бишуяд.
2. Мисвок задан.
3. Ҳар як аъзои вузуро се бор бишуяд, магар сару гушро беш аз якбор масҳ накунад.
4. Таёмун: Оғози шустани аъзои вузуро аз тарафи рост.
5. Итолаи таҳаҷҷул: яъне оринҷҳоро бештар шустан.
6. Хилол кардани риш, барои расонидани об дар пусти рӯй.

Вузу кардан дар ҳоле, ки дасташ ранголӯд бошад.

Мисвок задан

Итолаи таҳаҷҷул: яъне оринҷҳоро бештар шустан.

Шустани дастон

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Масҳ ба мӯзаҳо ва ҷуробҳо ва ҷабира (чизи басташуда ба захм) ва . бинт ва монанди он

https://www.al-feqh.com/tg/масҳ-ба-мӯзаҳо-ва-ҷабира-чизи-басташуда-ба-захм-ва-бинт-ва-монанди-он

https://www.al-feqh.com/tg/масх-ба-мӯзаҳо-ва-ҷуробҳо-ва-ҷабира-чизи-басташуда-ба-захм-ва-бинт-ва-монанди

8 Масҳ ба мӯзаҳо ва ҷуробҳо ва ҷабира (чизи басташуда ба захм) ва бинт ва монанди он.

Мӯза

Он чӣ аз чарм буда ва дар по мепӯшанд

Ҷурабҳо

Он чӣ аз пахта ва монанди он буда ва дар пой мепӯшанд.

Ҳукми масҳ бар мӯзаҳо ва ҷурабҳо

Масҳ бар мӯзаҳо ва ҷурабҳо, ҷоиз аст, ба далели аҳодиси зиёде, ки вуҷуд дорад, аз ҷумла: он чӣ аз Анас бин Молик (р) ривоят шуда, ки аз вай дар мавриди масҳ бар мӯзаҳо пурсида шуд, ки фармуд: "Расули Аллоҳ (с) бар онҳо масҳ мекард"[1].

Шартҳои масҳ бар мӯҷаҳо ва ҷурабҳо

1. Бояд, ки пас аз вузуи комил пӯшида бошад. Аз Муғира (р) ривоят шуда, ки фармуд: "Дар сафаре бо Набии акрам (с) ҳамроҳ будам, хостам мӯзаҳоро аз пойҳояш берун кунам, фармуданд, бигузор, ман онҳоро бо вузу дохил карда будам", пас бар онҳо масҳ карданд[2].
2. Бояд мӯзаҳо бунҷулакҳоро бипӯшонанд, лизо бар он чӣ камтар аз бунҷулакҳоро бипӯшонад, масҳ намешавад, зеро лафзи қадам бар он итлоқ намешавад.
3. Бояд мӯзаҳо аз чизи пок сохта шуда бошад ва низ ба андозае захомат (ғафс) дошта бошад, ки битавон бо онҳо ба роҳ рафтан, идома дод.
4. Бояд аз мубоҳот бошад, яъне аз чизҳое набошад, ки истеъмоли он барои мардон ҳаром бошад, монанди абрешим барои мардон.

Матлабҳо

Таърифи мӯза ва ҷуроб

Ҳукми масҳ бар онҳо

Шартҳои масҳ бар онҳо

Чӣ гунагии масҳ бар онҳо

Шикананадаҳое бар мӯзаҳо

Масҳ бар ҷабира ва асоба ва барчаспҳо

Таърифи ҷабира ва асоба ва барчаспҳо (лекопласт).

Далели ҷоиз будани масҳ

Шартҳои масҳ

Чигунагии масҳ

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

s://www.al-feqh.com/tg/масҳ-ба-мӯзаҳо-ва-ҷуробҳо-ва-ҷабира-чизи-басташуда-ба-захм-ва-бинт-ва-монанди

5. Бояд масҳ дар хилоли муддати таъйиншуда бошад, зеро Расули акрам (с) барои масҳи мӯзаҳо муддати муайян баён намудаанд (Як шабу рӯз барои муқим ва се шабу рӯз барои мусофир), ки набояд аз он таҷовуз кард.

6. Масҳ бояд дар таҳорат аз ҳадаси кӯчак бошад, на ҳадаси бузург. Аз Сафвон бин Ассол (р) ривоят аст, ки фармуд: "Расули Аллоҳ (с) замоне, ки дар сафар будем, амр мекарданд, то мӯзаҳои худро масҳ кунем ва онҳоро аз бевузу шудан ба иллати бавлу ғоит ва хоб, аз по накашем, магар ин, ки ҷанобат рух дода бошад"[1]. Ба ин маъно, ки ҷунуб бояд мӯзаҳоро барои ғусл кардан, бикашад ва сипас бори дигар онро бипӯшад.

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ

Чигунагии масҳ бар мӯза ва ҷурабҳо

Бо ду дасти худ, ки дар об тар шуда бошад, масҳро бар рӯи мӯза аз ангуштон оғоз мекунад ва ба сӯи соқи по мекашад. Бо дасти рост, пои росташро масҳ ва бо дасти чап, пои чапашро, масҳ мекашад.

Кафи мӯза ва ақиби мӯзаро, масҳ намекашад, ба далели фармудаи Алӣ (р): "Агар дин бар пояи фикр ва назар мешуд, масҳ кашидан бар кафи мӯза, беҳтар аз масҳ бар рӯи мӯза буд, Расули Аллоҳ (с) ро дидам, ки бар рӯи мӯзаҳояшон масҳ мекарданд"[2].

(2) Ба ривояти Абӯдовуд.

Масҳ бо ду даст

https://www.al-feqh.com/tg/масх-ба-мӯзаҳо-ва-ҷуробҳо-ва-ҷабира-чизи-ба-басташуда-ба-захм-ва-бинт-ва-монанди

Муддати масҳ кардан бар мӯзаҳо ва ҷурабҳо

Як шабу рӯз барои муқим ва се шабу рӯз барои мусофир.

Ва далелаш фармудаи Алӣ (р): "Расули Аллоҳ (с) се шабу рӯзашро барои мусофир ва як шабу рӯзро барои муқим таъйин кард"[1].

(1) Ба ривояти Насоӣ

Ҳисоб кардани муддати масҳ

Оғози муддати масҳ аз ҳангоми нахустин масҳ баъд аз ҳадас (бетаҳоратшудан) аст, замоне, ки ҷурабҳоро пас аз таҳорат пӯшид, баъд аз он барояш ҳадас, яъне бевузугӣ рӯх дод ва баъди он барои нахусттн бор масҳ кашид, аз ибтидои ҳамин масҳ ба муддати як шабу рӯз (24 соат), масҳ ҳисоб мешавад.

Мисоли он: Марде вузу кард ва пойҳояштро шуст, пас аз он ҷурабҳоро пӯшид ва намози фаҷрро хонд, дар соати даҳи субҳ бевузӯ шуд, сипас дар соати ёздаҳ барои намози зуҳо вузӯ карда, бар ҷурабҳояш масҳ кашид, барои ин мард, ҷоиз аст, то ҳамчунон дар ҳангоми вузу ба масҳ бар ҷурабҳояш то соати ёздаҳи рӯзи баъдӣ, идома диҳад. Ин барои муқим аст, аммо барои мусофир ин муддат се шабу рӯз мебошад.

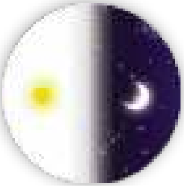

Шикanандаҳои масҳ бар мӯза ва ҷӯрабҳо

1. Поён ёфтани мудати масҳ.
2. Кашидани ҷурабҳо ва ё яке аз онҳоро аз пой.
3. Вуқуи ҳадаси бузург, яъне ҷанобат. Аз Сафвон бин Ассол (р) ривоят шуда, ки фармуд: "Расули Аллоҳ (с) замоне, ки дар сафар будем, амр мекарданд, ки мӯзаҳои худро, масҳ кунем ва онҳоро баъд аз шикастани вузу ба иллати бавл ва ғоит ва хоб, аз по накашем, магар ин, ки ҷанобат рух диҳад"[1]. Ба ин маъно, ки ҷунуб бояд мӯзаҳоро барои ғусл кардан бикашад ва сипас бори дигар онро бипӯшад.

(1) Ба ривояти Тирмизӣ.

Масҳи кафи мӯза

Масҳи ақиб

Кашидани ҷураб масҳро мешиканад.

https://www.al-feqh.com/tg

Масҳ бар ҷабира ва исоба ва барчаспҳо

Ҷабира

Гаҷ ва ё тахтаҳо ва монанди он, ки бар мавзеъи шикаста, баста мешавад.

Исоба

Он чӣ, ки бар мавзеъи захм, ё сухта барои дармон, печонида мешавад, чӣ порча бошад, ё монанди он.

Барчаспҳо

Он чӣ барои дармон бар захм ва монанди он, часпонда мешавад.

Далели шаръияти масҳ бар ҷабира

Аз Ҷобир (р) ривоят аст, ки фармуд: «Барои сафар хориҷ шудем, марде аз миёни мо, санге ба сараш исобат намуда, захм бардошт, пас аз он эҳтилом шуд ва аз ҳамроҳонаш пурсид: оё бароям рухсате барои таяммум кардан мебинед? Гуфтанд: бароят рухсате намебинем, дар ҳоле, ки тавони истеъмоли обро дорӣ? Пас ғусл кард ва сипас вафот кард. Ҳангоме, ки назди Расули Аллоҳ (с) омадем, аз мавзуъ бохабар шуданд ва фармуданд: ӯро куштанд, Худо онҳоро бикушад, агар намедонистанд, бояд мепурсиданд, зеро суол кардан шифои беморист, бароя таяммум кофӣ буд, бар захм ё порча мегузоштанд, пас ба он болои он масҳ мекард ва соири баданашро, мешуст»[1].

Шартҳои масҳ бар ҷабира ва исоба ва барчаспҳо

1. Шарт дар мавриди исоба ва ҷабира онаст, ки аз мавзеъи дармон ва атрофаш, ки барои ҷобаҷо карданаш зарурӣ аст, бештар таҷовӯз накунад.
2. Барои гузоштани ҷабира ва исоба болои захм, доштани вузӯ шарт нест, ҳамчунин барои масҳ бар он, муддате шарт намебошад, то замоне, ки ба вуҷуди исоба ва ҷабира, ниёз бошад, барояш масҳ кардан аз ҳадаси кӯчак ва бузург, ҷавоз дорад. Ба муҷарради бениёзӣ аз онҳо, бояд онҳоро дӯр кунад ва дар ҳини вузӯ кардан, он узвро бишӯяд.
3. Дар мавриди барчаспҳо ва исоба ва монанди он, агар кандан ва бозкарданашон осон бошад, чунин бояд кард:

Якум: Агар ба осонӣ канда шуда ва мавзеъи он шуста шавад, бидуни ин, ки зараре ва таъхире дар шифоёбӣ рӯх диҳад, онро бармедорад ва мавзеъи зери онро шуста, сипас боз мебандад.

(1) Ба ривояти Абӯдовуд

s://www.al-feqh.com/tg/масҳ-ба-мӯзаҳо-ва-ҷуробҳо-ва-ҷабира-чизи-басташуда-ба-захм-ва-бинт-ва-монанди

https://www.al-feqh.com/tg

Дуввум: Агар ба осонӣ канда нашавад, то мавзеъи зери онро бишӯяд, бидуни ин, ки зараре ва таъхире дар шифоёбӣ бошад, ҳангоми шустани узве, ки бар он қарор дорад, метавонад масҳ бикашад.

Чигунагии масҳ бар ҷабира ва исоба

Агар вузукӯнанда ба узве, ки ҷабира ё исоба вуҷуд дорад, бирасад, гирди онҳоро бишӯяд, бар онҳо аз ҳар сӯяш, масҳ бикашад, агар бархе аз ин ҷабира ва ё исоба аз аъзои вузӯ, ки шустанаш воҷиб набошад, дар ин ҳолат ниёзе ба масҳ нест.

Мисоли он: Марде бар пояш исоба баста, ки бархе аз он ба соқи пояш расидааст, дар чунин вазъе бар он бахше, ки бояд мешӯст, масҳ кунад ва бар бахши дигараш, ки дар соқи пояш қарор дорад, масҳ намекашад.

Чигунагии масҳ бар ҷабиар

Чигунагии масҳ бар исоба

Чигунагии масҳ бар барчаспҳо

s://www.al-feqh.com/tg/масҳ-ба-мӯзаҳо-ва-ҷуробҳо-ва-ҷабира-чизи-басташуда-ба-захм-ва-бинт-ва-монанди

https://www.al-feqh.com/tg

s://www.al-feqh.com/tg/масҳ-ба-мӯзаҳо-ва-ҷуробҳо-ва-ҷабира-чизи-басташуда-ба-захм-ва-бинт-ва-монанди

Ҳисоб кардани муддати масҳ

Соати 11 субҳ вузу кард, то намози зуҳоро адо кунад ва бар ҷурабҳои худ, масҳ кашид.

Соати даҳи субҳ, ҳадасе ба вуқуъ пайваст, пас бевузу шуд.

Марде вузу кард ва пойҳояшро дар ҳангоми намози бомдод шуст. Пас аз он ҷурабҳояшро пӯшид.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

www.al-feqh.com/tg/Fyq

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Ғусл

9

Ғусл

Матлабҳо

Таърифи ғусл

Муҷиботи ғусл

1.Хуруҷи манӣ

2.Омезиш (ҳамбистарӣ).

3.Ислом овардани кофир.

4.Инқитоъи ҳайзу нифос

5.Марг

Васфи ғусл

Он чӣ бар ҷунуб ҳаром аст

Ғусли мустаҳаб

Ғусл дар луғат

Равон кардани об бар чизеро гӯянд

Ғусл дар шариат

Равон кардани об бар бадан, ба васфи махсус, ба ғарази ибодат барои Аллоҳи мутаъол.

https://www.al-feqh.com/tg/ғусл

Муҷиботи ғусл

Хориҷ шудани манӣ

Ва манӣ: оби сафед ва тираест, ки ба шаҳват ва шиддат хориҷ мешавад ва сустӣ дар пай дорад. Бӯяш монанди бӯи тухм вайроншуда аст. Ба далели фармудаи Худованди мутаъол: (Ва агар ҷунуб будед, худро хуб пок кунед) (Моида 6) ва ба далели фармудаи он ҳазрат (с) ба Алӣ (р): (Агар ба шиддат хориҷ шуд, бояд ғусл кунӣ)[1].

1) Масоил

1. Агар эҳтилом шуд ва манӣ хориҷ нашуд, бар вай ғусл нест, агар пас аз бедор шуданаш манӣ хориҷ шуд, ғусл лозим аст.
2. Агар маниро дар либосаш дид, вале эҳтиломро ба хотир надошт, бар вай ғусл воҷиб аст, ба далели хуруҷи манӣ аз вай. Набии акрам (с) фармуданд: "Об аз об аст"[2]. Яъне ғусл аз хуруҷи манист.
3. Агар дар олати таносулии худ, ҳаракати маниро эҳсос кард, вале манӣ хориҷ нашуд, пас ғусле бар вай лозим нест.

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.
(2) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

4. Агар манӣ ба иллат ва ё ба сабаби беморӣ, бидуни шаҳват, хориҷ шавад, ғусл бар вай нест.
5. Агар ҷунуб буд ва ғусл кард, пас аз он аз вай манӣ хориҷ шуд, дубора ғусл бар вай воҷиб нест, зеро ки ин хуруҷи манӣ ба таври ағлаб бидуни шаҳват аст ва барои эҳтиёт вузу бикунад.
6. Вақте аз хоб бархост, либосашро тар ёфт, вале сабаб ва иллате дар хотир надошт, аз се ҳолат холӣ нест:

Якум: Мутаяққин бошад, ки ин тарии либос аз манист, ғусл бар вай воҷиб аст, баробар аст, ки эҳтиломро дар хотир дорад, ё надорад.

Дуввум: Мутаяққин шуд, ки ин тарии либосаш аз манӣ нест, ғусл бар вай воҷиб нест ва ҳукми он монанди ҳукми пешоб аст.

Саввум: Дар манӣ ва ё набудани он шак дошт, бар вай таҳқиқ лозим аст, агар ба хотараш омад, ки манист, пас ҳукми маниро дорад ва агар ба хотираш омад, ки тарии либосаш мазист, пас ҳукми мазиро дорад ва агар ҳеҷ чизро ба хотир надошт, ба унвони эҳтиёт, ғусл бар вай, воҷиб мешавад.

7. Агар маниро дар бадан ва либосаш ёфт, эҳтиломро ба хотир надошт, бар вай ғусл лозим аст ва ҳамчунин намозҳоеро, ки баъд аз охирин хобаш хонда, дубора намехонад.

2) Омезиш (ҳамбистарӣ)

Олати таносулии марду зан дар вазъе боҳам бошад, ки сари олати мард ба дохили фарҷи зан, пинҳон гардад, агар чӣ манӣ инзол нашавад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): «Агар мавзеъи хатна таҷовуз кунад мазеъи хатнаро, ғусл воҷиб шудааст»[1].

(1) Ба ривояти Тирмизӣ.

3) Ислоstarting кофир

Зеро, ки Набии акрам (с) ба Қайс бин Осим, ҳангоме, ки мусалмон шуд, амр фармуданд, то ғусл кунад.[2]

4) Инқитоъи хуни ҳайзу нифос

Ба далели фармудаи Ойиша (р), ин ки Набии акрам (с) ба Фотима бинти Абӯҳубайш фармуданд: “Вақте ҳайз пеш оят, намозро тарк кун ва ҳаргоҳ баргашт ва таваққуф кард, ғусл кун ва намозро адо намо”[3].

Ва нифос ба иҷмоъ ҳукми ҳайзро дорад.

5) Марг

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с) дар ҳадиси ғусл додани Зайнаб, духтари он ҳазрат, ҳангоме ки вафот ёфт: “Се бор бишӯед ва ё панҷ бо ва ё бештар аз он, бишуед, агар лозим дидед”[4].

(2) Ба ривояти Абӯдовуд.
(3) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(4) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg/ғусл

https://www.al-feqh.com/tg

Васфи ғусл

Воҷиб дар ғусл, равон кардани об дар бадан, ба ҳар васфе, ки бошад, ба ғарази ғусл кардан, вале мустаҳаб аст, ки аз васфи ғусли Набии акрам (с) пайравӣ кунад, чуноне, ки модари мӯминон Ойиша (р) баён фармуд: «Обе барои покӣ аз ҷанобат ба Расули Аллоҳ (с) гузоштанд, бо дасти росташ ба дасти чапаш ба ду бор ё се бор об рехт, пас аз он олати таносулиашро шуст ва баъд аз он бо дасташ ду бор ё се бор замин ва ё ба девор зад, пас аз он мазмаза ва истиншоқ кард ва сурат ва дастонашро то оринҷ шуст, баъд аз он бар сари худ об рехт ва сипас баданаро шуст, пас аз он андаке ба гуша рафт ва пойҳояшро шуст, порчае барояш овардам, онро нагирифт, бо дасташ обро меафшонд»[1].

Чигунагии ғусл аз ин қарор аст:

1. Ҳар ду кафи дастро ду ва ё се бор мешӯяд.
2. Олати таносулии худро мешӯяд.
3. Дасташро ду ва ё се бор ба замин ва ё ба девор мезанад.
4. Монанди вузуи намоз, вузу мекунад, бидуни ин, ки масҳи сар кунад ва ё пойҳояшро бишӯяд.
5. Об бар сараш мерезад.
6. Соири аъзои баданашро мешӯяд.
7. Ба гушае меравад ва пойҳояшро мешуяд.

1

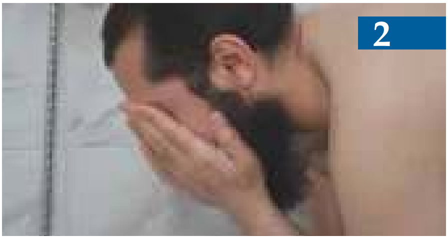
2

3

4

5

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/ғусл

Он чӣ бар ҷунуб ҳаром аст

1) Намоз

Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: «Эй касоне, ки имон овардаед, ба намоз наздик нашавед, дар ҳоле, ки шумо маст бошед, то замоне, ки он чиро мегӯед, бидонед ва ҳамчунин агар ҷунуб будед, то замоне, ки ғусл кунед, магар ин, ки обири сабил бошед». (Нисо 43).

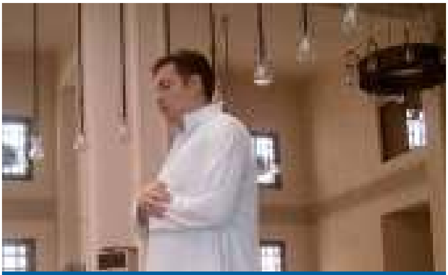

намоз

2) Тавофи Байтулҳаром

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с): “Тавофи Байтуллоҳ ба манзалаи намоз аст”[1].

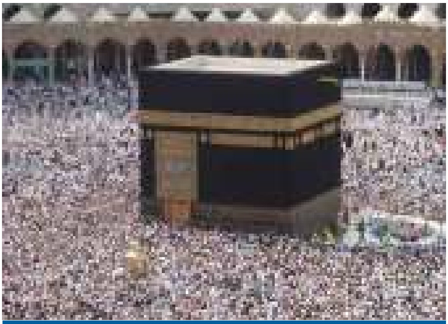

Тавофи Байтуллоҳ

(1) Ба ривояти Насоӣ.

3) Ламси мусҳаф

Ба далели фармудаи Худованди мутаъол: “Ба ҷуз аз покон, онро ламс намекунанд”. (Воқеъа 79), ва фармудаи он ҳазрат (с): “Мусҳафро ҷуз пок, каси дигаре ламс намекунад”[2].

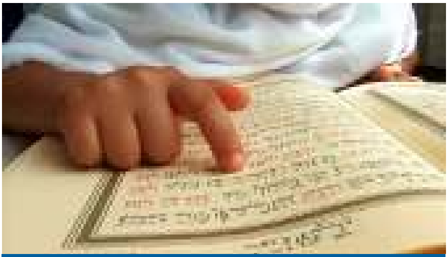

Ламси мусҳаф

4) Тиловати Қуръон

Аз Алӣ (р) ривоят аст, ки фармуд: «Расули Аллоҳ (с) аз байтулхало берун мешуд, барои мо ¬Қуръон мехонд ва бо мо гушт мехурд, ҳеҷ чизе монеъи хондани Қуръон намешуд, агар ҷанобат, набуд»[3].

Қироати Қуръон

(2) Имом Молик дар Муватта, ривоят кардааст.
(3) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/ғусл

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/ғусл

5) Таваққуф дар масҷид, магар ин, ки роҳгузар бошад

Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: «Эй касоне, ки имон овардаед! Ба намоз наздик нашавед дар ҳоле, ки шумо маст бошед, то замоне, ки он чиро мегӯед, бидонед ва ҳамчунин агар ҷунуб будед, то замоне, ки ғусл кунед, маган ин, ки обири сабил бошед» (Нисо 43).

Таваққуф дар масҷид

Ғуслҳои мустаҳаб

1. Ғусл барои ҷумъа: ба далелли фармудаи он ҳазрат (с): «Касе барои ҷумъа вузур кард, хуб аст ва касе, ки ғусл кунад, пас бехтар аст»[1].
2. Ғусл барои эҳром бастани Умра ва Ҳаҷ. Аз Зайд бин Собит (р) ривоят аст, ки Набии акрам (с)ро дидааст, ки барои эхром либосашро аз тан берун карда, ғусл намуд[2].
3. Ғусл кардан па с аз ғусл додани мурда, ба делели фармудаи он ҳазрат (с): «Касе, ки мурдаро ғусл дод, бояд худаш низ ғусл кунад”[3].
4. Ғусл кардан баъд аз омезиши (хамбистарӣ) заношӯи. Аз Абӯрофеъ (р) ривоят аст, ки Набии акрам (с) рӯзе бо ҳамсронаш омезиш карданд, назди ҳар як аз онон ғусл намуданд. Ровӣ мефармояд: «гуфтам: эй Расули Аллоҳ (с)! Барои ҳама як ғусл намекунед?, фармуданд: Ин хубтар ва поктару тароватмандтар аст»[4].

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.
(2) Ба ривояти Тирмизӣ.
(3) Ба ривояти Ибни Моҷҷа.
(4) Ба ривояти Абӯдовуд.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/ғусл

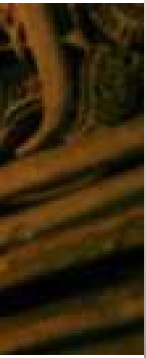

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

www.al-feqh.com/tg/таяммум

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Таяммум

https://www.al-feqh.com/tg

10 Таяммум

Матлабҳо

Таърифи таяммум
Ҳукми таяммум
Далелҳои машруъ будани таяммум
Ҳикмати машрӯъияти таяммум
Фарзҳои таяммум
Шикանандаҳои таяммум

Таяммум дар луғат
Қасд ва таваҷҷуҳ ба сӯи чизе

Таяммум дар шариат
Масҳи рӯй ва дастон бо хок, ба ғарази таҳорат.

Ҳукми таяммум

Таяммум воҷиб аст ҳангоми набудан ва ё ҳангоми маҳол шудани истеъмоли об барои он чӣ, ки таҳорат воҷиб мебошад, монанди намоз. Таяммум мустаҳаб аст барои он чӣ ки таҳорат мустаҳаб аст, монанди қироати Қуръон.

Далелҳои машруъ будани таяммум

١. Аллоҳи мутаъол фармудааст: (Агар обро пайдо накардед, пас таяммум кунед ба хоки пок, пас масҳ кунед аз он ба рӯйҳоятон ва дастҳоятон). (Моида 6).

2. Набии акрам (с) фармуданд: «Панҷ чиз ба ман ато шуда, ки ба касе пеш аз ман дода нашуда, бо биму ҳарос бар зидди душман, кӯмак шудаам, ки масофааш масири якмоҳа роҳ мебошад, замин бароям пок гардонида шуда, пас ҳар як умматамро вақти намоз бирасад, бояд, ки намоз бихонад»(1).

Ҳикмати машруияти таяммум

1. Осонӣ бар уммати Муҳаммад (с).
2. Ҷилавгирӣ аз осебе, ки мумкин аст аз асари истеъмоли об дар баъзе ҳолатҳо бируз кунад, монанди беморӣ ва ё шиддати сармо ва ё монанди он.
3. Идомаи иртибот бо ибодат ва адами муқотаъаи он ба сабаби набудани об.

Кадом вақт таяммум ҷавоз дорад?

1. Замоне, ки об пайдо нашавад

Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Обро агар пайдо накардед, пас таяммум кунед) (Моида 6).

Ба инсоне бидуни ҷустуҷӯ, обноёфта, гуфта намешавад.

2. Замони нотавонии истеъмоли об, ҳар чанд, ки мавҷуд бошад

Монанди бемор ва ё бузургсоле, ки наметавонад ҳаракат кунад ва касе ҳам нест, ки вайро дар вузу доданаш, ёрӣ диҳад.

(1) Ба ривояти Бухорӣ

https://www.al-feqh.com/tg/таяммум

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/таяммум

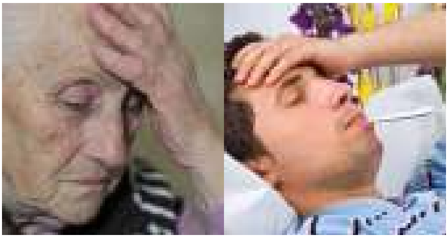

Солхурдагӣ Бемор

3.Агар бими осеб аз истеъмоли об вуҷуд дошта бошад

Аз он ҷумла:

Якум: Беморе, ки агар об истеъмол кунад, бемориаш афзоиш меёбад.Дуввум: Шахсе, ки дар сармои шадид бошад ва васоили обгармкун надорад, ба гумони ғолиб агар ғусл кунад, бемор мегардад, ба далели он чӣ собит шуда, Набии акрам (с) ба феъли Амр бин Ос, ки дар сармои шадид, таяммум кард ва бо ҳамроҳонаш, намоз хонда будро, дуруст шумориданд(1).

Саввум: Ҳаргоҳ дар ҷои дуре бошад, ки оби ошомидании каме дар ихтиёр дорад ва тавони овардани оби бештаре надорад.

Васфи таяммум

1. Бо ду дасташ ба замин як зарба бизанад.
2. Пас аз он барои кам шунаи ғубор, онҳоро пуф кунад.
3. Баъд аз он рӯяшро якбор ба он масҳ кунад.
4. Сипас бо ду дасташ бори дигар ба замин зарба занад.
5. Пас аз он барои кам шудани ғубор, онҳоро пуф кунад.

(1) Ба ривояти Абӯдовуд

6. Баъд аз он бо кафи дасти чап, аз пушти ангуштони дасти рост, масҳро оғоз кунад ва ба сӯи оринҷ бикашад ва сипас масҳро аз рӯи оринҷ ба сӯи банди даст, идома диҳад, пас аз он пушти дасти чапро бо рӯи кафи дасти рост, то оринҷ масҳ намуда, сипас аз дохил ба сӯи банди даст, баргардонад.
7. Пас аз он пушти дастонашро масҳ кунад, пушти дасти рост бо кафи дасти чап ва баъд аз он пушти дасти чапро бо кафи дасти рост.

Ва далели васфи таяммум, фармудаи Набии акрам (с): «Таяммум ду зарба ҳаст, зарба барои рӯй ва зарбаи дигар, барои дастон то оринҷҳо».(2) (Мустадрак бар Саҳеҳайн).

(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

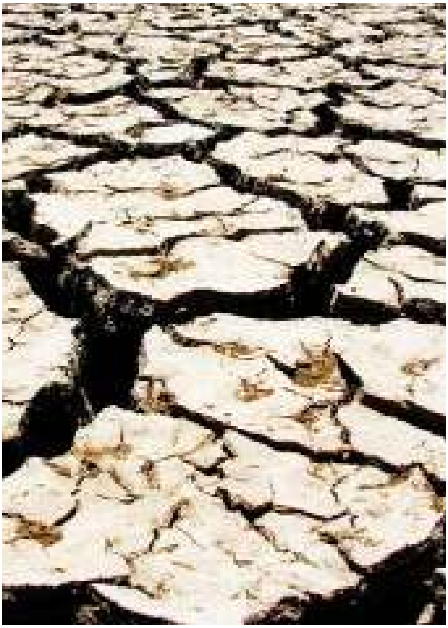

https://www.al-feqh.com/tg

Васфи таяммум

Бо дастонаш ба хок занад.

Хокро аз дастонаш пуф кунад

Масҳи рӯй

Дастаи чапро бо дасти рост масҳ кунад

Дасти ростро бо дасти чап масҳ кунад.

https://www.al-feqh.com/tg/таяммум

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/таяммум

Фарзҳои таяммум

1. Масҳ рӯй.
2. Масҳи кафайн
3. Бархе аз аимма афзудаанд:
4. Ният.
5. Тартиб: бо масҳи рӯй оғоз мешавад ва пас аз он масҳи кафайн.
6. Пайҳам: дастонашро пас аз рӯяш, беист, масҳ кунад.

Шикандаҳои таяммум

1. Мавҷудияти об.
2. Вуқуъи яке аз шикандаҳои вузу, монанди хуруҷи бод.
3. Вуқуъи он чӣ ғуслро воҷиб кунад, монанди эҳтилом.
4. Зоил шудани узре, ки ба хотири он таяммум ҷоиз шуда буд, беморӣ бошад, ё монанди он.

Касе, ки об наёбад

Масоил

1. Намоз хондан бо таяммум ҳангоми нотавонӣ бар об, беҳтар аз онаст, ки бо вузуе намоз хонад, ки аз фишори қазои ҳоҷати бавл ва ё ғоит, ранҷ барад.
2. Таяммум бар девор ва қолине, ки бар он хок ва ё ғубор нишаста бошад, ҷоиз аст.
3. Бо як таяммум метавонад, ҳар миқдор намозҳои фарзӣ ва нафлӣ, ки хостааст, бихонад, магар ин, ки яке аз шикандаҳои таяммум воқеъ шавад.
4. Вузукунанда, метавонад бар ақиби таяммумкунанда дар намоз, иқтидо кунад, ба далели дуруст шуморидан бар амали Амр бин Ос, ки дар сармои шадид, таяммум кард ва бо ҳамроҳонаш, намоз ба ҷамоат хонд[1].
5. Касе, ки таяммум кард ва намоз хонд, пеш аз поёни вақти намоз, об пайдо шуд, намозро аз сари нав намехонад. Аз Абӯсаъиди Хузрӣ (р) нақл шуда, ки фармуд: “Ду марде ба сафар баромаданд, фақти намоз фаро расид, обе барои вузу надоштанд, ба хоки пок таяммум карда намоз хонданд ва қабл аз поёни вақт, обро ёфтанд, яке аз онҳо вузу карда намозро аз сари нав адо кард ва дуввум иъодаи вузу ва намоз накард, пас аз аз он назди Расули Аллоҳ (с) омада, ҳолатро ёдовар шуданд. Он ҳазрат (с) барои касе, ки намозро дубора нахонда буд, фармуданд: Ту ба суннат амал кардӣ, намози ду дуруст буд ва барои касе, ки вузу карда намозашро аз сар хонда буд, фармуданд: “барои ту дубор подош аст”[2].
6. Ҳар, ки таяммум кард, ва дар аснои намоз, ё қабл аз он, об пайдо шуд, бояд ки ба об вузу кунад, ба далели фармудаи Набии акрам (с): «Хоки пок барои мусалмонон таҳур аст, агар даҳ сол ҳам обро наёбад, агар обро пайдо кард, бояд мавзеи вузуи пусташро тар кунад, ин кор барояш беҳтар аст»[3].

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.
(2) Ба ривояти Абӯдовуд.
(3) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

7. Ҳеҷ чизе монеъи намози мусалмонон намешавад ва намозро аз вақташ таъхир намекунад, агар об барои вузу наёфт ва ё аз истеъмоли он, оҷиз буд, таяммум мекунад, агар аз таяммум кардан ҳам оҷиз шуд, бидуни таҳорат намоз мехонад.
8. Касе, ки тухрайн (об ва хок)ро наёфт, бидуни таҳорат намозро дар авқоташ бихонад ва бар вай иъода лозим нест, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Аз Аллоҳ битарсед, ба андозаи тавоноиятон). (Тағобун 16)
9. Барои касоне, ки умеди пайдо шудани обро дорад, таъхири таяммум то охири вақт ҷавоз дорад, аммо агар аз ёфтари об маъюс бошад, барояш мустаҳаб аст, ки дар аввали вақт таяммум кунад, зеро, ки беҳтарини намоз, ҳамоно намозхондан дар аввали вақташ, мебошад.
10. Агар касе аз бими хуруҷи вақти намоз бо мавҷудияти об, таяммум кунад, ҷавоз надорад, балки вузу барояш воҷиб аст, ҳар чанд вақти намоз хориҷ шавад.

Таяммум

Бар қолин таяммум, дуруст аст.

Касе, хок наёбад

> Аз нигоҳи илм ба исбот расида, ки хоки замин дар миёни зарроташ ҳовии модаи покест, ки метавонад, анвоъи микробҳоро аз байн мебарад ва тавони аз миён бардоштани ҳар навъ микроб ва ё вирусро дорад.

https://www.al-feqh.com/tg/таяммум

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/таяммум

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Ҳайз ва истиҳоза ва нифос

11

Ҳайз, истиҳоза ва нифос

https://www.al-feqh.com/tg/ҳайз-ва-истиҳоза-ва-нифос

Матлабҳо

Таърифи ҳайз

Васфи хуни ҳайз

Синни ҳайз ва муддати он

Аз аҳкоми ҳайз

Таърифи истиҳоза

Фарқ байни хуни ҳайз ва истиҳоза

Аҳволи мустаҳоза

Таърифи нифос

Муддати нифос

Аз аҳкоми нифос

Он чӣ ба сабаби ҳайз ва нифос, ҳаром мешавад.

Ҳайз

Ҳайз дар луғат

Сайлон ва равон будани чизе.

Ҳайз дар шариат

Хунест, ки аз раҳми зан дар ҳоли саломатӣ ва сиҳаташ дар вақтҳои муайяне ва бидуни сабабе, хориҷ мешавад.

Васфи хуни ҳайз

Аз шиддати сиёҳӣ, монанди сухта менамояд, бо дард ҳамроҳ аст. Бӯи бад дорад, зан дар ҳоли ҳайз эҳсоси ҳарорати шадид мекунад.

Синни ҳайз

Барои оғози ҳайз, сини муайяне нест, балки тибқи табиати зан ва муҳити зист ва обу ҳаво, мутафовит мебошад, пас ҳар вақте, ки зане ҳайз бинад, ҳоиз шумурда мешавад.

Муддати ҳайз

Барои ҳайз, муддати муайяне, вуҷуд надорад, бархе аз занон, се рӯз ва бархи дигар чаҳор рӯз ҳайз мебинад, вале ағлаби муддати ҳайз, шаш ё ҳафт рӯз мебошад,

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/ҳайз-ва-истиҳоза-ва-нифос

ба далели фармудаи Набии акрам (с) ба Ҳамна бинти Ҷаҳш- ки рӯзҳои зиёде хун медид-: «Дар имли Худо шаш ва ё ҳафт рӯз ҳайз мебинӣ, пас аз он ғусл бикун»[1].

Масоил

1. Асл дар зан инаст, ки дар ҳоли бордорӣ, ҳайз намебинад. Агар қабл аз вазъи ҳамл, ба муддати кӯтоҳе хунризӣ кард, ки ҳамроҳ бо вилодат буд, хуни нифос аст, агар ин хунрезӣ бо вилодат ҳамроҳ набуд ва ё ин, ки бо вилодат, муддати зиёде фосила дошт, хуни ҳайз мебошад.
2. Агар зане пеш аз вақти одаташ ва ё пас аз он, ҳайз дид, монанди ин, ки бояд дар аввали моҳ медид, пас дар охири моҳ ҳайз дид ва ё ин, ки муддати одати ҳайзаш афзоиш ва ё коҳиш, ёфт, тавре, ки дар одат шаш рӯз ҳайз медид, пас ба ҳафт рӯз афзоиш ёфт, ба ин мавзуъ таваҷҷуҳе намешавад,, пас ҳар вақте, ки хун дид, ҳайз аст ва ҳар замоне, ки пок шуд, тухр аст.
3. Покии зан, бо хуруҷи қиссаи сафед дониста мешавад, ки иборат аст аз моъеи сафедест, ки пас аз таваққуфи ҳайз, хориҷ мешавад-. Агар моеъи сафед хориҷ нашуд, пас аломати покии ӯ, хушкшудан аст, яъне пахтаи сафеде дар фарҷаш бигзорад, хушк берун шавад ва дар он ҳеҷ чизе дида нашавад.

Аз аҳкоми ҳайз

1. Ҳукми тирагӣ ва зардӣ

Таърифи зардӣ ва тирагӣ

Зардӣ:

хуни зардест, ки аз зан мебарояд.

Ва тирагӣ:

хуни тераест, миёни зардӣ ва сиёҳӣ.

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.

Ҳукми тирагӣ ва зардӣ

Ҳаргоҳ зане хуни зард ва ё тирае миёни зардӣ ва сиёҳӣ бубинад, ва ё ин, ки танҳо рубубат ва тарӣ эҳсос кард, аз ду ҳолат холӣ нест:

Ё ин, ки дар муддати ҳайз ва ё муттасил ба он қабл аз тухр бубинад.

Дар ин ҳолат, ҳукми ҳайз собит аст, ба далели ҳадиси Ойша (р), ки дар он аз таваҷҷуҳи занон ба ранги хун ишора дошта, чуноне, ки пахтаро бо ранги зард медиданд, мефармуданд: «Аҷала накунед, то ин, ки пахтаро сафед бинед», ва ғаразашон покӣ аз ҳайз буд[2].

Ё ин, ки дар муддати тухр бошад

Дар ин ҳолат, эътиборе надорад ва бар он вузу ва ғусл воҷиб нест, ба далели фармудаи Умми Атия, ки дар он мегӯяд: “Мо тирагӣ ва зардии баъд аз тухро муътабар намешуморидем”[3].

2. Ҳукми инқитоъи ҳайз

Агар зане рӯзе хун дид ва рӯзи дигар пок буд ва монанди он, ин вазъ аз ду ҳол холӣ нест:

Чунин вазъ дар ҳамаи авқот, идома меёбад

Ин хуни истиҳоза аст.

Ё ин, ки дар вазъи мунқатеъ бошад

Тавре, ки бархе авқот меояд ва дар бархе авқоти дигар, пок мебошад, ва ҳукми он чунин аст:

Якум: Агар муддати инқитоъи хун, камтар аз як рӯз бошад, ин муддат аз ҳайз шумурда мешавад.

(2) Ба ривояти Молик
(3) Ба ривояти Абӯдовуд.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/ҳайз-ва-истиҳоза-ва-нифос

Дуввум: Агар дар муддати покӣ далеле бар он ёфт, монанди ин, ки аз покӣ ва тухр, маҳсуб мешавад, чӣ кам бошад ё зиёд ва ё ин, ки аз як шабу рӯз, камтар бошад.

Аломати покӣ

Шакли зарда

Шакли тира

Истиҳоза

Истиҳоза

Сайлони хун аз фарҷи зан, тавре ки аз он мунқатеъ нагардад.

Ё ин, ки инқитоъи хун ба муддати кӯтоҳе бошад.

Фарқ миёни хуни ҳайз ва истиҳоза

Хуни ҳайз	Хуни истиҳоза
Сиёҳи тира	Сурхи тунук
Дорои бӯи бад	Бӯй надорад
Баста намегардад (лахта намегардад)	Баста мешавад (лахта мегардад)
Аз умқи раҳм мебарояд	Аз раге наздики раҳм мебарояд
Хуни саломатӣ ва табиъист	Хуни иллат ва беморӣ ва фасод аст
Дар вақтҳои маълуме, мебарояд	Дорои авқоти маълуме нест

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/ҳайз-ва-истиҳоза-ва-нифос

Аҳволи мустаҳоза

Ҳолати аввал: ин, ки барои ҳайз одати маълуме дошт, қабл аз истиҳоза.

Дар ин ҳолат ба андозаи одаташ, ҳайз шумурда мешавад ва боқии моҳ истиҳоза мебошад, ба далели ҳадиси Ойша (р), ин, ки Фотима бинти Абӯҳубайш (р) фармуд: "Эй Расули Аллоҳ (с)! Ман пок намешавам, оё намозро тарк кунам? Расули Аллоҳ (с) фармуданд: На! ин асари рагест, локин намозро ба миқдори рӯзҳое, ки қаблан ҳайз медидӣ, тарк кун ва сипас ғусл кун ва намоз бихон"[(1)].

Ҳолати дуввум: Ин, ки одати маълуме надошта, вале миёни хуни ҳайз ва истиҳоза, фарқ карда метавонад

Ин зан бо шинохтани фарқ, амал мекунад, ба далел он чӣ дар ҳадиси Фотима бин Абӯҳубайш (р), ки мустаҳоза буда, Набии акрам (с) барояш фармуд: "Агар хуни ҳайз бошад, хуни сиёҳ буда, ки шинохта мешавад, агар чунин буд, аз намоз иҷтиноб кун ва агар чизи дигар буд, пас вузу бикун ва намоз бихон, зеро чунин чизе, раге беш нест"[(2)].

Ҳолати саввум: ин, ки одати маълуме надошта ва миёни он ду фарқ кардан ҳам наметавонад

Ин зан ба одати ғолиби занон амал мекунад, муддати шаш ё ҳафт рӯз аз ҳар моҳ буда, ки аз ибтидои рӯзҳое, ки хун мебинад, оғоз мешавад ва боқии он, истиҳоза шумурда мешавад, ба далели фармудаи Набии акрам (с) ба Ҳамна бин Ҷаҳш (р): "Дар илми Аллоҳ шаш ё ҳафт рӯз ҳайз мебинӣ, пас аз он ғусл кун, агар покӣ ва нақоват дидӣ, пас бисту се ё бисту чаҳор шабу рӯз, намоз бихон ва рӯза бигир, ҳамин бароят басанда аст ва дар ҳар моҳ чунин бикун, монанди ин, ки занон ҳайз мебинанд ва чуноне, ки пок мешаванд дар авқоти ҳайзашон ва туҳрашон"[(3)].

Ҳолати чаҳорум: Дорои одати маълум буд ва тавони фарқ карданро низ дорад

Ин зан тибқи одати худ ҳисоб мекунад, на ба тавоноии фарқ, зеро ки одат барои зан, зобитаест, агар одаташро фаромӯш кард, ба тавоноии фарқ, амал кунад.

Масоил

1. Агар зане замони ҳайзашро медонад, вале рӯзҳои ҳайзашро фаромӯш карда, бояд ба одати ғолиби занон, ҳисоб кунад.
2. Агар зане шумори рӯзҳои ҳайзашро медонад, вале замони ҳайзашро, ки аввали моҳ буда ва ё охири моҳ, фаромӯш карда, аз авали моҳ ба шумори рӯзҳое, ки ҳайз медид, ҳисоб кунад, агар бигӯяд, ки дар нимаи моҳ ҳайз медид, вале наметавонад таъйин кунад, дар ин ҳолат аз ибтидои нимаи моҳ ба миқдори рӯзҳое, ки ҳайз медид, ҳисоб кунад, зеро ки нима ба таъйини вақти ҳайзаш, наздиктар мебошад.
3. Замоне, ки муддати ҳайз поён ёфт ва ҳанӯз ин зан мустаҳоза буд, ғусл мекунад ва қитъаи порчаро бар фарҷаш мегузорад ва аҳкоми тухрро дар меёбад, намоз мехонад ва рӯза мегирад, хуне, ки баъд аз вузу кардан аз вай хориҷ мешавад, зараре надорад, зеро,к и вай маъзур буда, дар таҳорат ва покӣ се ҳолат дорад:

(1) Ба ривояти Бухорӣ.
(2) Ба ривояти Абӯдовуд.
(3) Ба ривояти Абӯдовуд.

https://www.al-feqh.com/tg/ҳайз-ва-истиҳоза-ва-нифос

Якум: пас аз дохил шудани вақти ҳар намоз барояш вузӯ кунад, пас аз ин, ки фарҷашро бишӯяд ва ё порчаро ба он бибандад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с) ба Ҳамна бинти Ҷаҳш (р): «Пас аз он барои ҳар намоз вузӣ бикун ва намоз бихон»[1].

Дуввум: Намози зуҳрро то андаке қабл аз вақти аср, таъхир кунад, пас аз он ғусл намуда, зуҳр ва асрро бихонад, ба ҳамин тартиб намозҳои дигарро низ бихонад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с) ба Ҳамна бинти Ҷаҳш (р): "Ва агар тавони таъхири зуҳр ва таъҷили асрро доштӣ, бояд ғусл карда, миёни ду намози зуҳр ва аср ҷамъ кунӣ ва намози мағрибро таъхир карда ва ишоро таъҷил кунӣ, сипас ғусл карда байни ду намоз, ҷамъ кунӣ, чунин бикун ва барои намози фаҷр, ғусл кунӣ, чунин бикун ва рӯза бигир агар тавонашро доштӣ"[2].

Саввум: барои ҳар намоз ғусл кунад, ба далели он ҷӣ собит шуда, Умми Ҳабиба (р) ба мудати ҳафт сол мустаҳоза шуд, аз Расули Аллоҳ (с) дар ин маврид пурсид, он ҳазрат (с) амр карданд, ки ғусл кунад ва барои ҳар намоз ғусл мекард[3].

4. Агар ба зане ба ҳар иллате, монанди амали ҷарроҳии раҳм, хунрезӣ барояш рӯх дод, ин хун аз ду ҳолат холӣ нест:

Якум: Агар маълум шуд, ки ҳайз мебинад.

Барояш ҳукми истиҳоза собит намешавад, аз адои намоз дар ҳеҷ вақте имтиноъ намеварзад ва ин хун, хуни иллат ва фасод аст ва барои ҳар намоз, вузуи ҷадид мекунад.

Дуввум: Агар маълум шуд, ки мумкин аст, ҳайз бубинад.

Барояш ҳукми истиҳоза аст.

5. Омезиш ва муҷомаъати зани мустаҳоза, ҷавоз дорад, зеро шариат мамонеате надорад.

Нифос

Нифос

Хуне, ки аз раҳми зан ба сабаби вилодат, хориҷ мешавад.

Муддати нифос

Барои камтарин муддати нифос, ҳадде вуҷуд надорад, аксари муддати нифос, ғолибан чиҳил рӯз мебошад, магар ин, ки пеш аз ин муддат пок шавад, ғусл мекунад ва намоз мехонад.

Аз аҳкоми нифос

1. Агар зане таваллуд кард ва ҳеҷ хуне надид - чунин вазъе ба надрат хоҳад буд- вузӯ карда намоз мехонад, бар вай ғусл лозим нест.

2. Агар хунрезӣ аз чиҳил рӯз бештар шуд ва одаташ чунон буд, ки пас аз чиҳил рӯз, қатъ шавад ва ё аломоте барои поён ёфтанаш, дида шуд, мунтазир бимонад, то хунрезӣ поён ёбад, агар идома ёфт, ин зан мустаҳоза аст ва барояш тамоми аҳкоми истиҳоза, собит мешавад.

3. Агар қабл аз чиҳил рӯз пок шуд ва қабл аз сипарӣ шудани чиҳил рӯз, хунрезӣ ду бора шуд, бояд бубинад:

Якум: Агар бовар дошт, ки хуни нифос аст, пас ҳамон тавр аст.

Дуввум: Агар бовар дошт, ки хуни нифос нест, пас вай дар ҳукми покист.

4. Нифос замоне собит мешавад, ки вилодати он ҷӣ, ки дар он хилқати инсон

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.
(2) Ба ривояти Абӯдовуд.
(3) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/хайз-ва-истиҳоза-ва-нифос

возеҳ аст, сурат гирад, агар ҷанине, ки хилқаташ комил набошад, аз раҳм биафтад, аз се ҳолат холӣ нест:.

Якум: Агар пас аз чиҳил рӯзи аввал бошад, ин хуни фосид аст, бояд ғусл кунад ва намоз бихонад ва рӯза бигирад.

Дуввум: Агар баъд аз ҳаштод рӯз буд, ин хуни нифос аст.

Саввум: Агар миёни чиҳил рӯз то ҳаштод рӯз буд.

Дар мавридаш дида мешавад: агар дар он аломатҳои хилқати инсон дида шуд, хуни нифос аст ва дар ғайри ин сурат, хуни фосид аст.

Он чӣ дар ҳолати ҳайз ва нифос ҳаром аст

1. Омезиш ва муҷомаъат (ҳамбистарӣ)

Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ва аз ту мепурсанд дар мавриди ҳолати қоидагии зан, бигӯ: он азият ва осеб аст, пас дарин ҳолат аз занон канораҷӯи кунед, то замоне, ки пок нашудаанд, наздикӣ накунед, вақте, ки пок шуданд, бо онҳо ба шевае, ки Худованд амр карда, омезиш кунед, Худованд тавбакунандагон ва низ мутаҳҳиринро дӯст медорад) (Бақара 222)

Ва ба далели фармудаи Набии акрам (с) пас аз нузули ин оят: «Ба ҷуз аз муҷомиат, ҳар чизи дигаре, ки хоста бошед, анҷом диҳед»[1].

Масоил

1. Ҳар, ки ҳамсарашро дар ҳолати ҳайз, муҷомиат кунад, гунаҳкор аст, бояд каффора бидиҳад. Бар вай каффора аст, агар чӣ ба ризо ва рағбати ҳамсараш ҳам бошад.

(1) Ба ривояти Муслим.

Ва кафора, миқдори садақа додан ба вазни як динор ва ё ним динор тилло аст, ба далели ҳадиси Ибни Аббос (р), ки аз Набии акрам (с) дар мавриди касе, ки бо ҳамсараш дар ҳолати ҳайз омезиш, кунад, фармудаанд: “Як динор ва ё ним динор, садақа бидиҳад”[2].

2. Ва динор = 4.25 грамм тилло .

Зани ҳоиза агар пок шуд, то замоне, ки ғусл накарда, шавҳараш наметавонад бо вай муҷомиат кунад, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ва бо онҳо наздикӣ макунед, то ин, ки пок шаванд). (Бақара 222), яъне аз хун, пас аз он фармудааст: (Замоне, ки пок шуданд) (Бақара 222), яъне ғусл карданд, пас аз он Аллоҳи мутаъол фармуд: (Ба шевае, ки Аллоҳ амр карда, ба онҳо биёед) (Бақара 222), яъне: муҷомеат ва омезиш кунад.

2. Намоз

Ба далели фармудаи Набии акрам (с): “Ҳаргоҳ ҳайз пеш омад, намозро тарк кун ва ҳаргоҳ баргашт, хунро аз худ бишӯй ва намозро бихон”[3].

Масоил

1. Замоне, ки пок шуд, ба вай иъодаи намозҳои қазошуда нест, ба далели он чӣ, ки аз Ойша (р) ривоят шуда, замоне, ки аз қазои рӯза бидуни намоз фармуд: “Ин амр ба мо низ мерасад, барои қазои рӯза ба мо амр мешуд ва барои қазои намозҳо, амр намешуд”[4].
2. Агар зани ҳоиз ба миқдори адои як ракаъат аз вақти ҳар намозро чӣ аз аввалаш ва чӣ аз охираш, дарёбад, бар вай адои намози комил воҷиб аст. Агар вақти камтар аз адои як ракаъатро дарёфт, бар вай адои ҳамон намоз воҷиб нест, ба далели фармудаи Набии акрам

(2) Ба ривояти Муслим.
(3) Ба ривояти Абӯдовуд.
(4) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/ҳайз-ва-истиҳоза-ва-нифос

(с): “Ҳар ки як ракаъат намозро дарёбад, бидуни тардид, намозро дарёфтааст”[1].

3. Руза

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с): “Оё чунин нест, ки дар ҳангоми ҳайз, намоз намехонад ва рӯза намегирад? Фармуданд: оре!”[2].

Масъала

Агар зани ҳоиз, қабл аз тулуъи фаҷр, пок шуд ва рӯза гирифт, рӯзааш дуруст аст, агар чӣ баъд аз тулуъи фаҷр, ғусл кардааст.

4. *Ламси* мусҳаф

Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: “Ба ҷуз покшудагон, онро ламс намекунанд”. (Воқеа 79).

Ва фармудаи он ҳазрат (с): “Мусҳафро ҷуз пок, каси дигаре, ламс намекунад”[3].

5. Тавофи Каъба

Ба далели фармудаи Набии акрам (с) ба Ойша (р), замоне, ки ҳайз дида: “Он чӣ ҳоҷӣ анҷом медиҳад, ту низ анҷом деҳ, магар ин, ки Байтуллоҳро, то ҳангоме, ки пок нашудаи, тавоф макун”[4].

Ва низ ба далели ҳадиси Ибни Аббос (р), ки фармуд: “Ба мардум амр шуда, то охирин аҳдашон ба Байтуллоҳ тавофи (видоъ) бошад, магар дар мавриди зани ҳоиз, ин амр тахфифёфта, яъне тавофи видоъ, ба вай лозим нест”[5].

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(2) Ба иттифоқи Бухорӣ.
(3) Молик дар Муватта ривоят кардааст.
(4) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(5) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

6. Таваққуф дар масҷид, магар ин, ки раҳгузар бошад

Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: «Эй касоне, ки имон овардаед, ба намоз наздик нашавед, дар ҳоле, ки маст бошед , то замоне, ки он чиро мегӯед, бидонед ва ҳамчунин агар ҷунуб будед, то замоне, ки ғусл кунед, магар ин, ки раҳгузар бошед». (Нисо 43).

Ва низ ба далели фармудаи Набии акрам (с): “Ман масҷидро бар ҳоиз ва ҷунуб, ҳалол намедонам”[6].

Масоил

Агар зани ҳоиз, эҳтиёт намояд ва бим олуда шудани масҷид набошад, боке нест, ки аз он убур кунад, ба далели ом будани фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Магар ин, ки раҳгузар бошад). (Нисо 43).

Бар зани ҳоиз таваққуф дар намозгоҳи ид, ҳаром аст, ба далели фармудаи Набии акрам (с): “Занони ҳоиз, аз намозгоҳ, канор раванд”[7].

7. Талоқ

Бар шавҳари зани ҳоиз, талоқи ҳамсараш дар ҳолати ҳайз, ҳаром аст, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: “Эй Набӣ! Агар занонро талоқ мекардед, ононро дар иддаашон талоқ кунед” (Талоқ 1), яъне дар вазъе бошанд, ки иддаи маълумро вақти талоқ, истиқбол кунанд.

Ва талоқ кардани зани ҳоиз, бо вуҷуди ҳаром ва бидъат буданаш, талоқ воқеъ мешавад.

(6) Ба ривояти Абӯдовуд.
(7) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

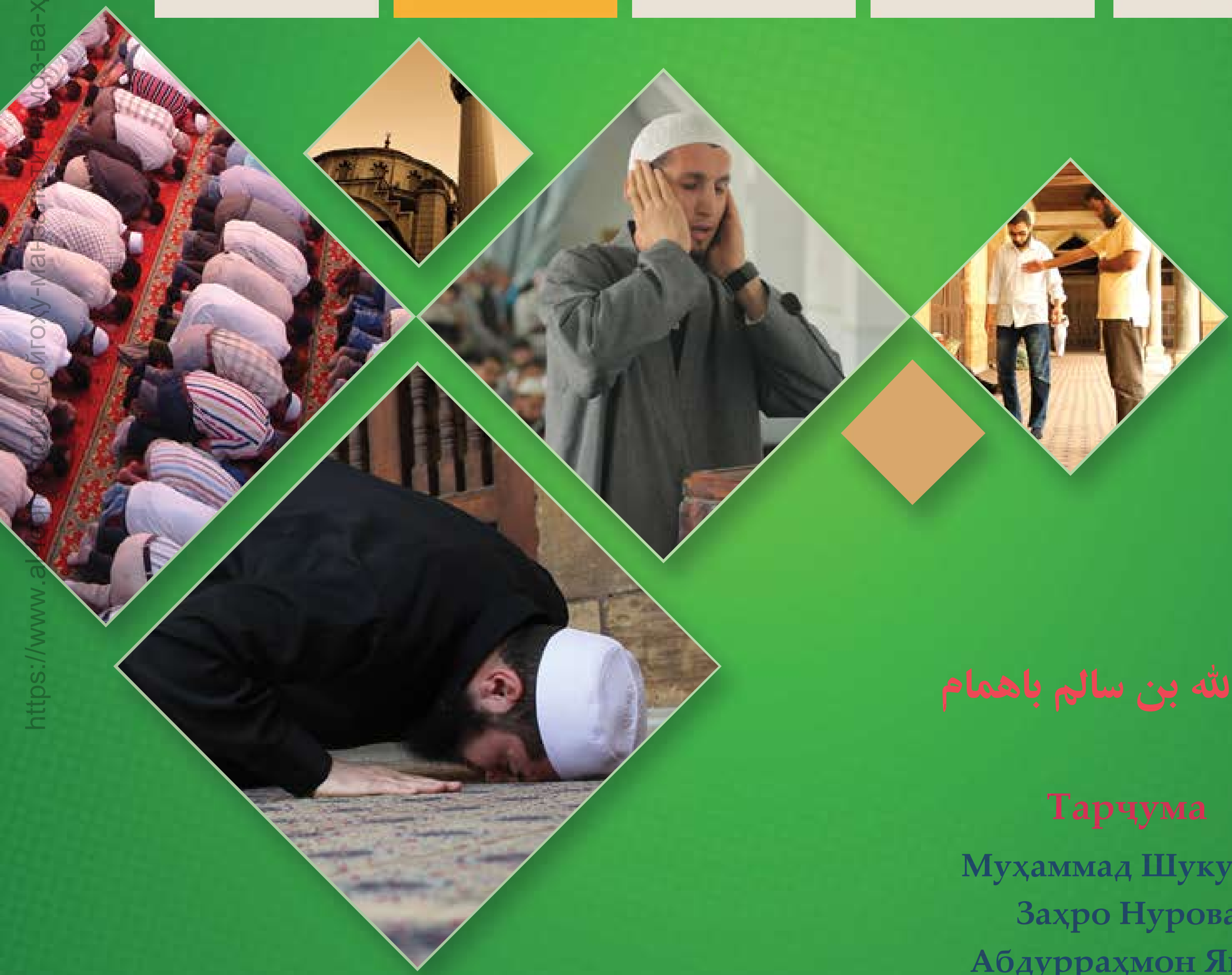

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Ҷойгоҳу манзалати намоз ва ҳукми он

Китоби Салот

1

Ҷойгоҳу манзалати намоз ва ҳукми он

https://www.al-feqh.com/tg/ҷойгоҳу-манзалати-намоз-ва-ҳукми-он

Намоз дар луғат

Дуо

Намоз дар шариъат

Ибодати Аллоҳи мутаъол бо ақволу афъоли вижа, ки бо гуфтани Аллоҳу акбар оғоз ва бо салом додан, хотима меёбад

Матлабҳо

Таърифи намоз

Ҷойгоҳи намоз дар Ислом

Фазилати намоз

Ҳукми намоз

Намоз бар ки фарз аст?

Ҳукми касе, ки намоз намехонад

Ҷойгоҳи намоз дар Ислом

1. Намоз рукни дуввуми Ислом аст. Расули Аллоҳ (с) фармудааст: «Ислом бар панҷ чиз бино шудааст: шаҳодат додан ин, ки Худое ҷуз Аллоҳ нест ва Муҳаммад (с) банда ва фиристодаи ӯст ва барпо доштани намоз...»[1].

2. Намоз беҳтарин аъмол аст. Расули Аллоҳ (с) фармуданд: "Беҳтарин аъмол адои намоз дар аввали вақташ мебошад"[2].

3. Намоз ҳадди фосил байни Ислом ва куфр аст. Набии Акрам (с) фармуданд: "Миёни мард ва миёни ширку куфр, тарки намоз аст"[3].

4. Намоз сутуни Ислом аст, ки пас аз Тавҳид-Ислом бар он бино шудааст, Набии акрам (с) фармуданд: "Ислом сари ин амр аст ва намоз сутуни онаст"[4].

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

(2) Ба ривояти Тирмизӣ.

(3) Ба ривояти Муслим.

(4) Ба ривояти Аҳмад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/чойгоҳу-манзалати-намоз-ва-ҳукми-он

Фазилати намоз

3. Намоз нурест барои соҳибаш. Он ҳазрат (с) фармуданд: «Ва намоз нур аст"[1].
4. Намоз каффораи иштибоҳот аст: "Оё мебинед, агар рӯдхонае бар дари хонаи яке аз шумо бошад, ки ҳар рӯз панҷ бор аз он ғусл кунад, оё чизе аз чиркҳояш боқӣ мемонад. Гуфтанд: чизе аз чиркҳояш боқӣ намемонад. Он ҳазрат (с) фармуданд: ҳамчунин аст, мисоли намозҳои панҷгона, Аллоҳи мутаъол бо онҳо иштибоҳотро нобуд мекунад"[2].
5. Намоз сабаби дохил шудан ба биҳишт аст, Набии акрам (с) ба Рабиа бин Каъб – ҳангоме, ки ҳамроҳии он ҳазрат (с)ро дар биҳишт хост- фармуд: «Бо касрати саҷда маро ёрӣ деҳ"[3].

Ҳукми намоз

Вуҷуби намозҳои панҷгона ба Қуръону Суннат ва иҷмоъ, собит аст.

1.Қуръон: Худованд (ҷ) фармудааст: "Ва намозро барпо доред ва закотро бидиҳед ва бо рукуъкунандагон рукуъ кунед". (Бақара 43)

2. Суннат: Расули Аллоҳ (с) фармудаанд: "Ислом бар панҷ чиз бино шудааст: шаҳодат додан ба ин, ки худое ҷуз Аллоҳ нест ва Муҳаммад банда ва фиристодаи ӯст ва барпо доштани намоз ва додани закот ва ҳаҷҷи Байтуллоҳ ва рӯзаи Рамазон"[4].

-Ва аз Талҳа бин Абдуллоҳ (р) ривоят аст, ки марде аз Набии акрам (с) дар мавриди Ислом пурсид, он ҳазрат (с) фармуданд: "Панҷ бор намоз дар шабу рӯз", пас аз он гуфт: оё ғайр аз он бар ман дигаре ҳам ҳаст?, фармуданд: "На! Магар ин, ки нафл адо кунӣ"[5].

3. Иҷмоъ: Уммати ислом бар фарзияти намозҳои панҷгона дар як шабу рӯз, иҷмоъ доранд.

Намоз бар кӣ фарз аст:

Намоз бар ҳар фарди мусалмони болиғу оқил ва марду зан, фарз аст.

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим
(3) Ба ривояти Муслим.
(4) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(5) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

Қазои намоз

Кофир ба адои намозҳои қазошудаИ қабл аз исломаш амр нашудааст, зеро, ки Ислом мо қаблашро нобуд мекунад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/чойгоҳу-манзалати-намоз-ва-ҳукми-он

Ҳукми касе, ки намехонад

1. Касе, ки намоз намехонад ва мункири фарзияти он бошад:

Агар нодон бошад, ба вай таълим дода мешавад, агар бо он ҳам ба инкораш идома дод, кофир буда ва таҳзибкунандаи Аллоҳ ва Расулаш ва иҷмоъ мебошад.

2. Касе, ки аз танбалӣ намозро тарк кунад:

Касе, ки намозро амдан ва қасдан ва аз рӯи танбалӣ тарк кунад, кофир мешавад, валиамраш бояд ӯро ба намоз хондан даъват кунад ва барои муддати се рӯз аз ӯ бихоҳад, ки тавба кунад, агар тавба накард, ба ҳайси муртад кушта мешавад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): "Аҳд миёни мо ва онон намоз аст, агар онро тарк кунанд, кофир шаванд"[1], ва фармудаи он ҳазрат: "Миёни мард ва миёни ширку куфр, тарки намоз аст"[2].

(1) Ба ривояти Тирмизӣ.
(2) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/ҷойгоҳу-манзалати-намоз-ва-ҳукми-он

Намози кӯдак

Кӯдак ҳангоме, ки ҳафт сола шуд ба хондани намоз амр мешавад, то барояш тамрин шавад ва ҳангоме, ки даҳ сола шуд, ба кайфари нахондани намоз мавриди зарби ғайри дарднок қарор мегирад.

Он ҳазрат (с) фармуданд: «Фарзондонатонро ба намоз хондан амр кунед, дар ҳафтсолагӣ ва ононро мавриди кайфари зарб қарор диҳед, агар даҳсола бошанд"[1].

(1) Ривояти Абӯдовуд

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

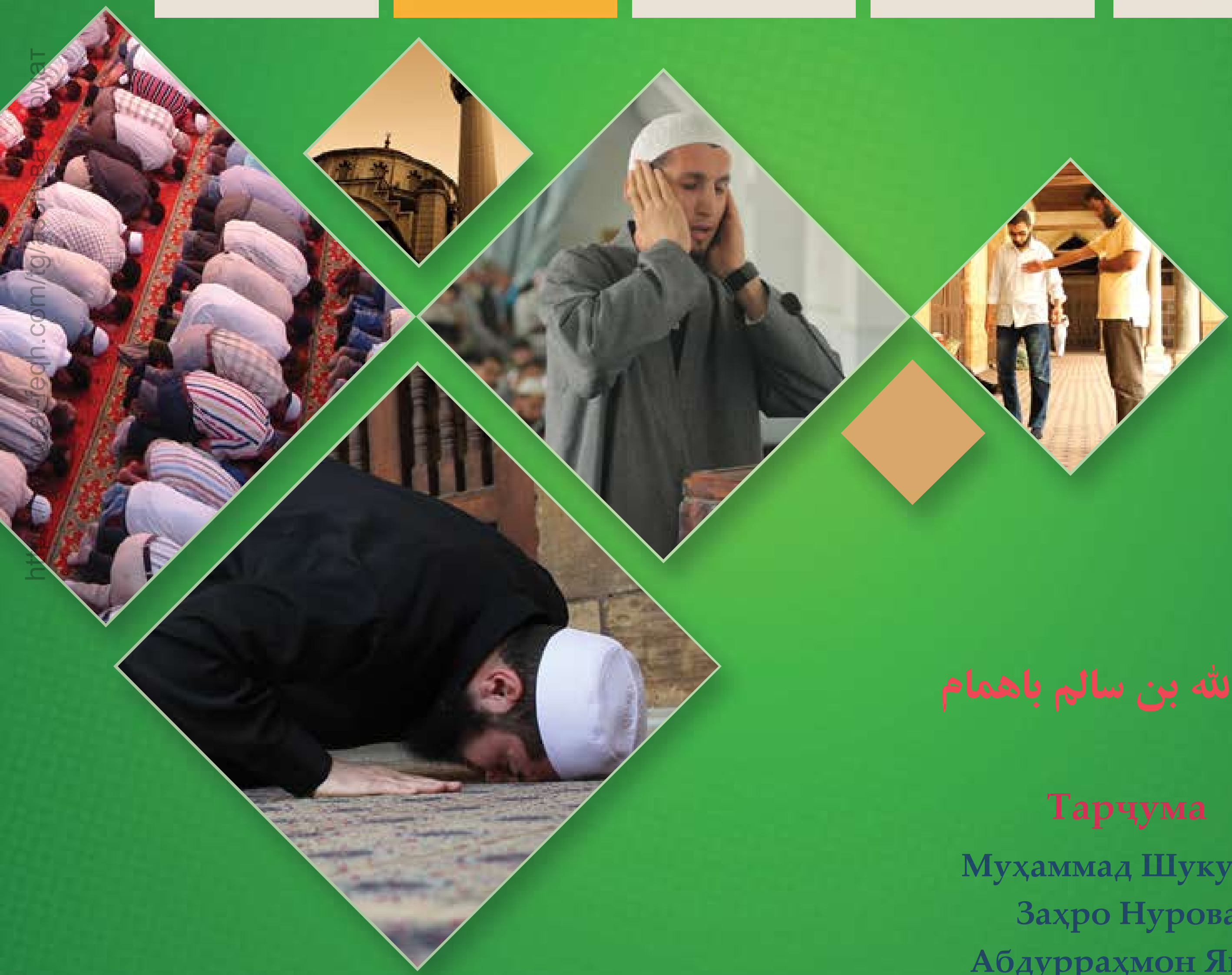

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Азон ва иқомат

Китоби Салот

2

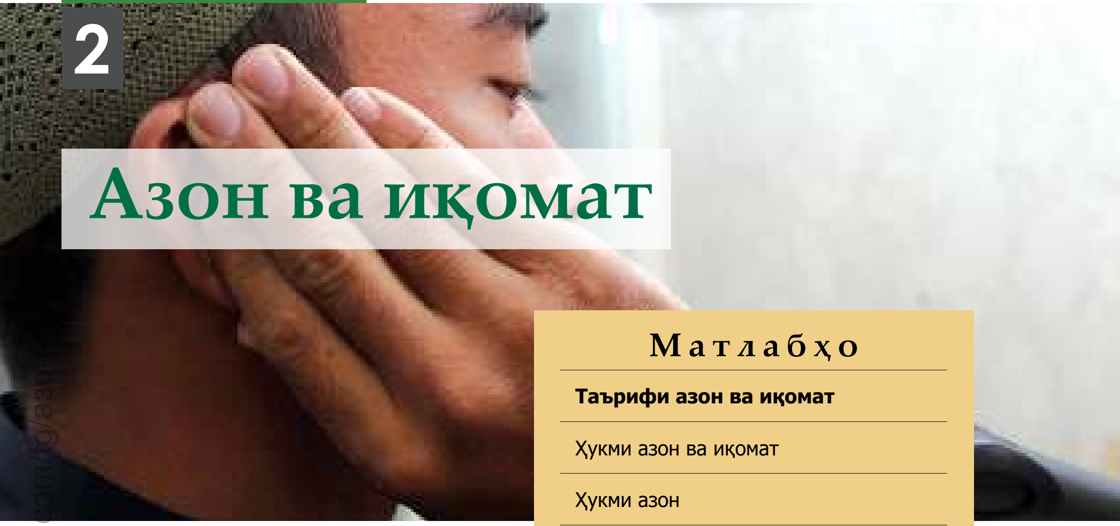

Азон ва иқомат

Матлабҳо

Таърифи азон ва иқомат

Ҳукми азон ва иқомат

Ҳукми азон

Азон кадом вақт машрӯъ гардид ва сабаби он чӣ буд?

Фазилати азон

Шартҳои сиҳати азон

Суннатҳои азон

Васфи азон ва иқомат

Он чӣ барои касоне, ки азонро мешунаванд, мустаҳаб аст

Аз аҳкоми азон ва иқомат

Азон

Огаҳи ба дохил шудани вақти намоз бо зикри махсус

Иқомат

Огаҳии барпоии намоз бо зикри махсус

Ҳукми азон ва иқомат

1.Дар мавриди ҷамоат: Суннати муаккада аст[1] – барои намозҳои фарзии панҷгона-дар сафар ва ҳазар, зеро ки аз шаъоири зоҳирии Ислом буда, тарки он ҷоиз нест. Он ҳазрат (с) фармуданд: “Ҳангоме, ки вақти намоз фаро расад, бояд яке аз шумо азон бидиҳад, сипас солмандтари шумо, имомат кунад”[2].

2.Дар мавриди танҳогузор: Суннат аст, аз Уқба бин Омир (р) ривоят аст, ки гуфт: аз Расули Аллоҳ (с) шунидам, ки фармуданд: “Парвардигорат аз чӯпони гӯсфандоне, ки дар мавқеъияти қуллаи кӯҳе қарор дорад, барои намоз азон медиҳад ва намоз хонад, ба шигифт мешавад, Аллоҳи мутаъол мефармояд: ба ин бандаам бингаред, азон медиҳад ва намоз мехонад, аз ман метарсад, ин бандаамро мағфират кардам ва дар биҳишт дохилаш кардам”[3].

(1) Фарзи кифоя: фарзест, ки агар касе онро адо кунад, гунох аз дигарон соқит мегардад.
(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Мусим.

(3) Ба ривояти Насойи

https://www.al-feqh.com/tg/

https://www.al-feqh.com/tg

Ҳикмати азон

1. Огаҳи барои дохил шудани вақти намозу маконаш мебошад
2. Ташвиқ кардан бар намози ҷамоат аст.
3. Огоҳонидани ғофилон ва ёдоварии фаромӯшкорон барои адои намозе, ки аз бузургтарин неъматҳост.

Азон кадом вақт машрӯъ гардид ва сабаби он чӣ буд?

Азон дар соли аввали ҳиҷрӣ машрӯъ гардида ва сабабу иллати он, ниёз ба он шуд, то аломате гузошта шавад, ки дохил шудани вақти намозро барои ҳама намоён созад. Мусалмонон дар ин маврид бо ҳам машвара намуданд, шаб фаро расид, Абдуллоҳ бин Зайд дар хоб мардеро дид, ки ноқӯсеро бардошта, барояш гуфт: (Оё ин ноқӯсро мефурушӣ?), он мард гуфт: (бо он чӣ кор мекунӣ?), мард гуфт: (Бо он ба намоз даъват мекунам), мард гуфт: (оё туро ба чизи беҳтар аз он раҳнамои накунам?), Абдуллоҳ гуфт: (ore!), пас ҳамин азони машҳурро барояш омӯзиш дод ва сипас иқоматро низ ба вай омӯзонид[1]

Абдуллоҳ гуфт: вақте субҳ фаро расид, назди Расули Аллоҳ (с) рафтам ва он чӣ дар хоб дида будам, ҳикоят кардам, он ҳазрат (с) фармуданд: (ин хоби ҳақ аст –ба хости Худованд- бархез ҳамроҳи Билол онро ба вай илқо кун, зеро ки садои вай аз садои ту беҳтар ва қавитар аст”[2].

(1) Ба ривояти Дорамӣ.
(2) Ба ривояти Абӯдовуд.

https://www.al-feqh.com/tg

Фазилати азон

1- Барои муаззин дар пеши Аллоҳи мутаъол дар рӯзи қиёмат ҳар чизе, ки садояш бо он расида, шаҳодат медиҳад. Он ҳазрат (с) фармуданд: “Ба андозаи дурии садои муаззин, агар ҷиннӣ ва ё инсӣ ва ё чизи дигаре онро мешунавад, бидуни тардид дар қиёмат барояш шаҳодат медиҳад”[21].

2- Агар мардум аз фазилати он огаҳӣ ёбанд, ҳатман барои дарёфташ ба рақобат мепардозанд. Он ҳазрат (с) фармуданд: “Агар мардум аз он чӣ дар азон ва саффи аввали намоз нуҳуфтааст, огоҳ шаванд ва роҳе ҷуз қуръаандозӣ22 наёбанд, ҳатман ба қуръакашӣ даст мезананд”[23].

Шартҳои сиҳати азон

1. Аз сӯи марди мусалмон ва оқил адо шавад.
2. Бо тартиб бошад.
3. Пайиҳам бошад, миёни калимоташ фосилаи зиёде набошад.
4. Дохили вақти намоз бошад.

Суннатҳои азон

1. Рӯ ба қибла бошад.
2. Муаззин аз ҷанобат ва бетаҳоратӣ пок бошад.
3. Дар ҳангоми гуфтани “حي على الصلاة” ба сӯи рост ва гуфтани “حي على الفلاح”, ба сӯи чап рӯи худро бигардонад.
4. Муаззин дар ҳангоми азон, ду ангушти субобаи худро дар гӯшҳояш бигзорад.
5. Муаззин бояд дорои садои хубу баланд бошад.
6. Азонро бо садои хуб адо кунад ва тааннӣ дар он бакор барад.

Васфи азон ва иқомат

1. Васфи азон:

«اللّٰه أكبر، اللّٰه أكبر، اللّٰه أكبر، اللّٰه أكبر، أشهد أن لا إله إلا اللّٰه، أشهد أن لا إله إلا اللّٰه، أشهد أن محمداً رسول اللّٰه، أشهد أن محمداً رسول اللّٰه، حَيَّ على الصلاة، حَيَّ على الصلاة، حَيَّ على الفلاح، حَيَّ على الفلاح، اللّٰه أكبر، اللّٰه أكبر، لا إله إلا اللّٰه»[1].

2. Васфи иқомат:

« اللّٰه أكبر، اللّٰه أكبر، اللّٰه أكبر، اللّٰه أكبر، أشهد أن لا إله إلا اللّٰه، أشهد أن لا إله إلا اللّٰه، أشهد أن محمداً رسول اللّٰه، أشهد أن محمداً رسول اللّٰه، حَيَّ على الصلاة، حَيَّ على الصلاة، حَيَّ على الفلاح، حَيَّ على الفلاح، ، قد قامت الصلاة، قد قامت الصلاة، اللّٰه أكبر، اللّٰه أكبر، لا إله إلا اللّٰه».

Он чӣ барои шунавандаи азон мустаҳаб аст

1. Монанди он чӣ муаззин мегӯяд, ӯ низ бигӯяд, магар дар ҳангоме, ки муаззин:

(1) Ба ривояти Муслим

Ангӯшташро дар гӯшҳояш дохил мекунад

https://www.al-feqh.com/tg/азон-ва-иқомат

https://www.al-feqh.com/tg

(حي على الصلاة، حي على الفلاح), мегӯяд, вай (لاحول ولاقوة إلا بالله)[1] бигӯяд.

2. Пас аз азон:

” أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلا اللّٰه وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللّٰهِ رَبًّا، وَبِمُحَمَّدٍ (ﷺ) رَسُولًا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا»[2].

3. Ва бар Набии акрам (с) баъд аз азон дуруд бифиристад ва пас аз он бигӯяд:

”اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ“[3].

4. Дар миёни азон ва иқомат, барои худаш дуо кунад, зеро ки дуо дар ин вақт рад намешавад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): “дуо миёни азону иқомат рад намешавад”[4].

Аз аҳкоми азон ва иқомат

1. Ҳангоми ҷамъ байни ду намоз монани зуҳру аср, ба як азон иктифо мешавад ва барои ҳар намоз иқомати ҷудогона гуфта мешавад.
2. Ҳар гоҳ иқомат гуфта шуд, пас аз таъхире намоз шурӯъ гардад, ниёзе ба дубора гуфтани иқомат вуҷуд надорад.
3. Муаззин бояд аз иштибоҳ дар калимоти азон эҳтиёт кунад, аз он ҷумла:
   - Гуфтан “آللّٰه آكبر؟” ба сиғаи истифҳом.
   - Гуфтани “اللّٰه أكبار”, бо афзоиши алиф баъд аз бо.
   - Ҳангоме, ки намоз барпо шуд, шурӯъ ба намози нафл ҷавоз надорад, ҳар гоҳ иқомат гуфта шуд ва намози нафлеро пеш аз он оғоз намуда буд, агар андаке аз он боқӣ мондааст, метавонад, такмил кунад ва дар ғайри ин ҳолат-бидуни салом- намози нафлиро қатъ кунад ва бо имом ба ҷамоати фарзӣ бипайвандад.
4. Азони кӯдаки мумайиз дуруст аст.
5. Барои намозҳое, ки ба сабаби хоб ва ё фаромӯшӣ қазо шуда, азон ва иқомат ҷавоз дорад, зеро аз Набии акрам (с) собит шуда- ҳангоме, ки Саҳобаи киром аз намози субҳ то тулӯъи офтоб ба хоб рафтанд- ба Билол амр карданд, то азон бигӯяд, пас аз он вузӯ карданд ва ду ракаъат – суннат- фаҷрро хонданд, пас аз он ба Билол амр карданд, то иқомат гӯяд ва намози субҳро бо ёрон адо карданд. [5]

Касе, ки дар масҷид буд, пас аз азон бидуни узр аз масҷид берун наварад, зеро аз Абӯҳурайра (р) ривоят аст, ки гуфт: «Расули Аллоҳ (с) ба мо амр карданд, ҳар гоҳ дар масҷид будед ва азон гуфта шуд, аз масҷид берун нашавед, магар ин, ки намоз хонда бошед». [6]

Шоиста нест

1. *Лаҳн* ва хушовозӣ ба гунае, ки боиси тағйири ҳуруф ва ҳаракот ва саканот ва каму зиёд дар калимоти азон шавад.
2. Баъд аз азон бо садои баланд, дурӯду салом ба Набии акрам (с) фиристодан.
3. Ҳангоми шунидани (قد قامت الصلاة), (أقامها اللّٰه وأدامها) гуфтан, балки ҳамон калимоти иқоматро такрор кунад.

Азони фаҷр

Ба азони фаҷр изофа мешавад «»الصلاة خيرمن النوم» ду бор, ба далели фармудаи он ҳазрат (с) «Ҳар гоҳ субҳ буд, бигӯ: [7]«الصلاة خيرمن النوم، الصلاة خير من النوم (ба ривояти Абӯдовуд).

(1) Ба ривояти Бухорӣ
(2) Ба ривояти Муслим.
(3) Ба ривояти Абӯдовуд.
(4) Ба ривояти Бухорӣ.
(5) Ба ривояти Абӯдовуд.
(6) Ба ривояти Аҳмад.
(7)Ба ривояти Абӯдовуд.

https://www.al-feqh.com/tg/азон-ва-иқомат

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ	Намоз	Рӯза	Закот	Ҳаҷ

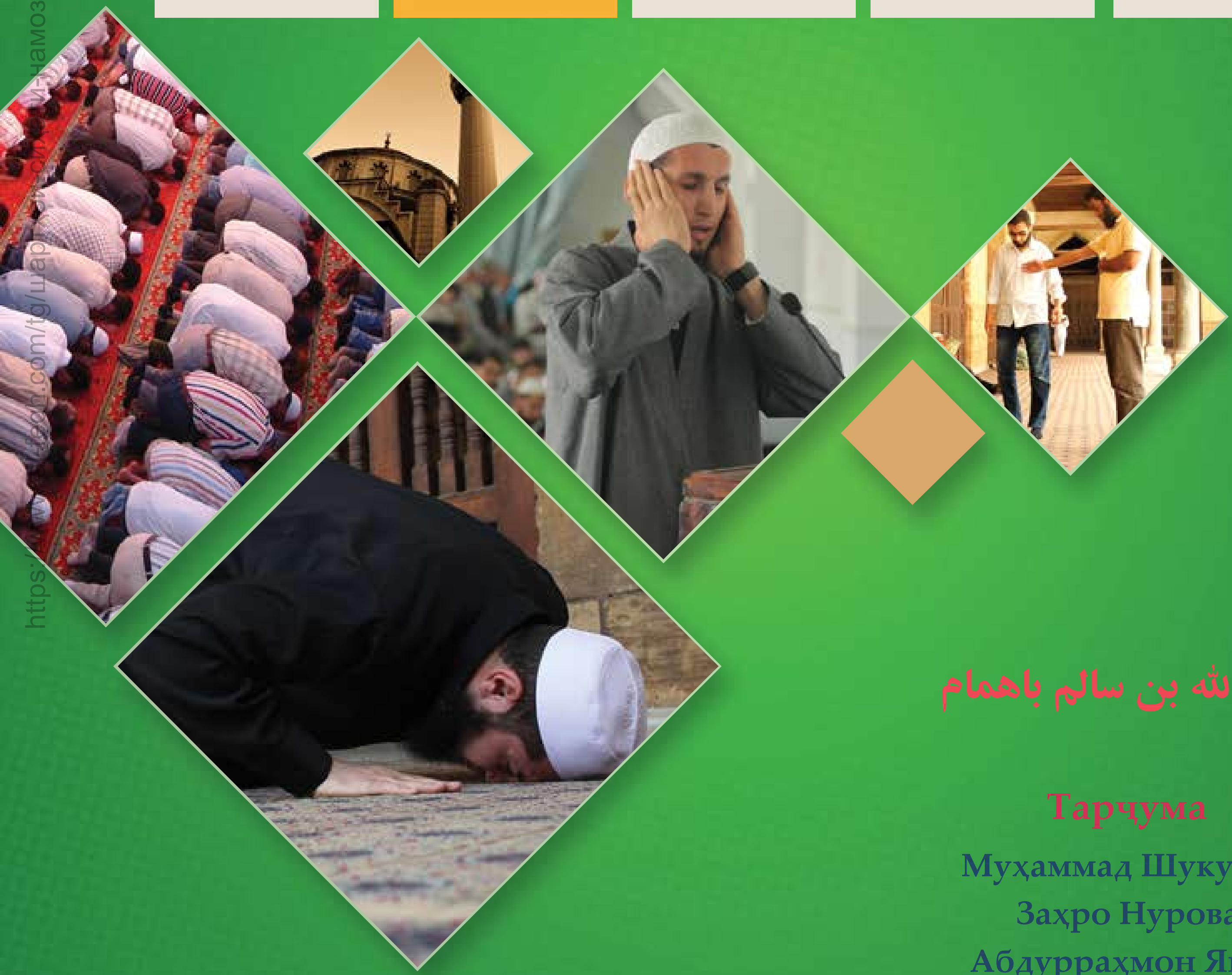

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Шартҳои сиҳати намоз

https://www.al-feqh.com/tg/шартҳои-сиҳати-намоз

Шартҳои сиҳати намоз

Матлабҳо

Шартҳои сиҳати намоз

Дохил шудани вақт аст

Покӣ аз бевузугӣ ва ҷанобат

Покии либос ва бадан

Сатри аврат

Рӯ ба сӯи қибла кардан

Ният

Такбири таҳрима

Якум: духули вақт

Барои намози фарзи вақтест, ки қабл аз он ва низ баъд аз он саҳеҳ нест, магар бо узр. Худованд мефармояд: «Намоз ба мӯминон фарзи вақтист. (Нисо 103)

Яъне: Фарзшуда дар авқоти муайян.

Ва вақтҳои намоз азин қарор аст:

1. Вақти Фаҷр: Аз тулӯъи субҳи содиқ-сафедие, ки дар уфуқи самти шарқ дида мешавад- то тулӯъи офтоб.
2. Вақти Зуҳр: Аз заволи хуршед, то ҳангоме, ки сояи ҳар чиз ба андозаи ду баробари он, ҷуз сояи завол, имтидод ёбад, замоне, ки хуршед тулӯъ мекунад, барои шохиси соя дар самти ғарб дида мешавад, пас аз он, ин соя кам шуда меравад, то ин, ки ба куллӣ мутаваққиф мешавад ва пас аз он бори дигар зуҳур намуда, афзоиш меёбад, ки ҳамин шуруъро вақти завол мегӯянд.
3. Вақти Аср: Аз поёни вақти Зуҳр то ғуруби офтоб мебошад.
4. Вақти мағриб: Аз ғуруби хуршед оғоз ва то нопадид шудани шафақи сурх-равшании сурхест, ки ҳангоми ғуруб дар уфуқи осмон падид меояд- идома дорад.
5. Вақти Ишо: Аз поёни вақти Мағриб оғоз мешавад, то тулӯъи субҳи содиқ мебошад ва назди баъзе уламо, то нимаи шаб аст, зеро он ҳазрат (с) фармуданд: «вақти намози Ишо, ё Хуфтан то нимаи васати шаб мебошад» (1).

Дар вақти ҳозир метавон авқоти намозҳоро ба осонӣ аз тақвим дарёфт кард.

(1) Ба ривояти Муслим

https://www.al-feqh.com/tg

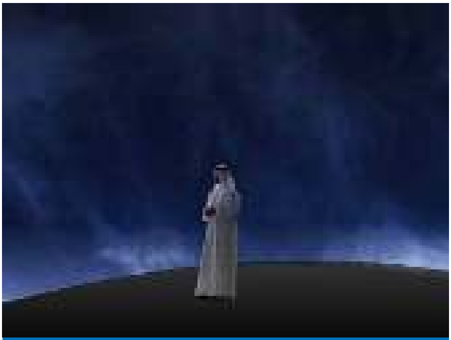

Намози фаҷр

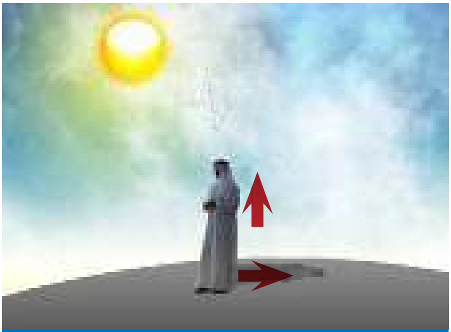

Намози зуҳр

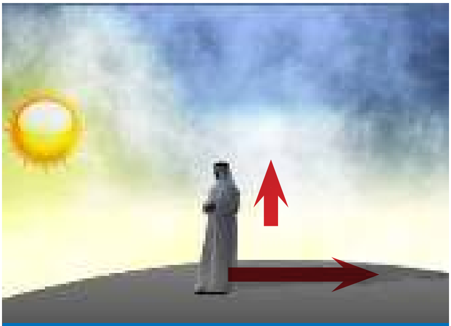

Намози аср

Намози мағриб

Намози ишо

https://www.al-feqh.com/tg/шартҳои-сиҳати-намоз

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/шартхои-сиҳати-намоз

Фавоид

1. Касе, ки як ракаъат намозро пеш аз хуруҷи вақт дарёбад, намозро дарёфтааст, зеро он ҳазрат (с) фармуданд: «Касе, ки як ракаъат намоз дарёбад, бидуни шак ҳамон намозро дарёфта аст». [1]
2. Агар ба иллати хоб ва ё фаромӯшӣ намозе тарк шуд, бояд фавран онро адо кунад, зеро, ки он ҳазрат (с) фармудаанд: «касе, ки намозеро фаромӯш кард, ҳангоме, ки ба ёдаш омад, бояд онро адо кунад, кафорае бар вай ҷӯз адо намебошад». [2]

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим
(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

Дуввум: Покӣ аз ҷанобат ва бетаҳоратӣ

1. Покӣ аз бетаҳоратӣ, бо вузӯ кардан поён мегирад. Он ҳазрат (с) фармуданд: «Аллоҳи таъоло намози касе аз шуморо, ки бевузӯ гардад, қабул намекунад, то ин, ки вузӯ кунад».[3]

(3) Ба ривояти Бухорӣ.

2. Покӣ аз ҷанобат: Бо ғусл кардан поён меёбад, зеро ки Худои мутаъол мефармояд: «Ва агар ҷунуб будед, худро хуб пок кунед».(Моида 6)

Касе, ки дар намоз ба ёдаш омад, ки бевузӯ мебошад ва ё дар аснои адои намоз бевузӯ гардид, намозаш ботил шуда аст, бояд барои вузӯ кардан бидуни салом додан берун равад, зеро, ки намозаш қатъ шуда, поён наёфта аст, салом додан барои хотимаи намоз мебошад.

Саввум: покии либос ва бадану макон

1.Покии либос, ба делели фармудаи Худованди мутаъол: «Ва либосатро пок кун» (Муддасир 4)

Покии либос

2.Покии бадан, ба далели он чӣ собит шуда, Расули Аллоҳ (с) аз наздикии ду қабр гузаштанд, фармуданд: «Ин ду азоб карда мешаванд, на ба хотири гуноҳи кабира, ин яке аз пешоб хуб пок намекард»[4].

(4) Ба ривояти Абӯдовуд.

3.Покии макон, ба далели ҳадиси бодиянишини Араб, ки дар масҷид пешоб намуд, он ҳазрат (с) фармуданд: «Бигзоред ва бирезед40 бар пешобаш далве аз об»[1]

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

Покии макон

Намоз ва наҷосат

Касе, ки намоз хонд ва наҷосате, ки бар вай буд, огаҳӣ надошт ва ё ин, ки мавҷудияти онро фаромӯш карда буд, намозаш саҳеҳ аст, зеро собит шуда, ки Расули Аллоҳ (с) намоз мехонд, кафшҳояшро аз по кашиданд, мардум низ кафшҳояшонро аз по кашиданд. Ҳангоме, ки намоз поён ёфт, он ҳазрат (с) фармуданд: «Чаро кафшҳоятонро аз по кашидед? Гуфтанд: Эй Расули Аллоҳ (с), Дидем, ки шумо кафшҳоятонро кашидед, мо низ кафшҳои худро кашидем. Он ҳазрат (с) фармуданд: Ҷибриил (а) омад ва маро аз вуҷуди палидӣ дар онҳо хабар дод, ҳаргоҳ яке аз шумо ба масҷид омад, бояд кафшҳояшро бигардонад ва бубинад, агар палидӣ дар он дид, бояд бар замин бимолад, пас аз он метавонад бо онҳо намоз бихонад»[2].

Касе, ки дар асной намоз аз вуҷуди наҷосате бар худ огаҳӣ ёфт, бояд онро дӯр кунад, сипас ба намози худ идома диҳад ва назар ба ҳадиси ёдшуда, бар намози худ бино кунад, агар тавони зоил кардани палидиро надошт, намозаш ботил мебошад.

Ҳамаи рӯи замин масҷид аст

Ҳамаи рӯи замин масҷид аст ва намоз дар он саҳеҳ мебошад. Он ҳазрат (с) фармуданд: «Ва рӯи замин бароям масҷид гардонида шуд ва покаст, пас ҳар як аз умматам, ки намозро дарёбад, бояд онро адо кунад».[3]Азин мавзӯъ наҳӣ, ки воридшуда, мустасно мешавад, монанди намоз дар гӯристон[4] ва ҳаммом, ба далели фармудаи Набии акрам (с): «Ҳамаи замин масҷид аст, магар гӯристон ва ҳаммом»[5]

ва ҳамчунин тавилаи уштурон, ба далели фармудани Набии акрам (с): «Дар тавилаи уштурон намоз нахонед» [6].

Чаҳорум: Пӯшонидани аврат

Аврати мард: Аз ноф то зонӯ.

Аврати зан дар намоз: тамоми баданаш аврат аст, ба ҷуз рӯй ва кафҳои дастонаш.

(2) Ба ривояти Абӯдовуд.
(3) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(4) Намози ҷаноза аз он мустасност.
(5) Ба ривояти Тирмизӣ.
(6) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/шартҳои-сиҳати-намоз

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/шартҳои-сиҳати-намоз

Пӯшонидани шонаҳо

Намозгузор бояд чизе бипӯшад, ки миёни бозӯ ва гарданашро бипӯшонад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): «Яке аз шумо дар як порча либосе, ки бар шонааш чизе аз он набошад, намоз нахонад» [1].

Намоз бо шонаҳои бараҳна

Панҷум: Таваҷҷӯҳ ба қибла

Қибла ҳамон Каъбаи муаззама аст.

Аллоҳи мутаъол мефармояд: «Рӯи худро ба сӯи Масҷиди Ҳаром бигардонед ва ҳар куҷо, ки бошед, рӯйҳоятонро ба сӯяш бигардонед» (Бақара 144)

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/шартҳои-сиҳати-намоз

Ва риъояти баъзе умур лозим мебошад:

1. Касе, ки дар дохили Масҷиди Ҳаром намоз мехонад, воҷиб аст, ки таваҷҷӯҳаш ба худи Каъба бошад, аммо касе, ки дур аз Каъба намоз мехонад, рӯи худро ба сӯи Каъба мегардонад, зеро вай гоҳо наметавонад ба айни Каъба мутаваҷҷеҳ гардад ва ба ҳамин далел Набии акрам (с) фармудаанд: «Миёни машриқ ва мағриб қибла аст» [1].

Бар ҷойҳое, ки дар шимоли Маккаи мукаррама воқеъ шуда, аз ҷумла Мадинаи Мунаввара рост меояд ва ҳамчунин бар ҷойҳое, ки дар ҷануби Маккаи Мукаррама воқеъ шудааст.

2. Қиблаи намозгузори нафлии савора ҳамон самти мақсади сафараш мебошад, зеро собит шуда, ки Расули акрам (с) замоне, ки бар маркаби худ савор буданд ва қабл аз ин, ки ба самте раҳсипор шаванд, нафл мехонданд ва витр низ бар он мехонданд, магар намози фарзӣ бар он адо намекарданд.[2]

(1) Ба ривояти Тирмизӣ.
(2) Ба ривояти Абӯдовуд.

Касе, ки дар дохили Ҳарам намоз мехонад

Касе, ки тарафи қибларо надонад, чӣ кор мекунад?

Касе, ки самти қибларо намедонад, агар дар сохтмоне қарор дошт ва мардумоне наздикаш буданд, аз онҳо қибларо мепурсад ва ё ба василаи қибланамо ва ё ба василаи офтобу моҳтоб ва ё монанди он, қибларо шиносоӣ мекунад, агар оҷиз монд, бар гумони ғолиб ҳукм мекунад, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: «Аз Аллоҳ ба қадри тавони худ битарсед». (Тағобун 16)

Касе, ки дур аз Каъба намоз мехонад

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

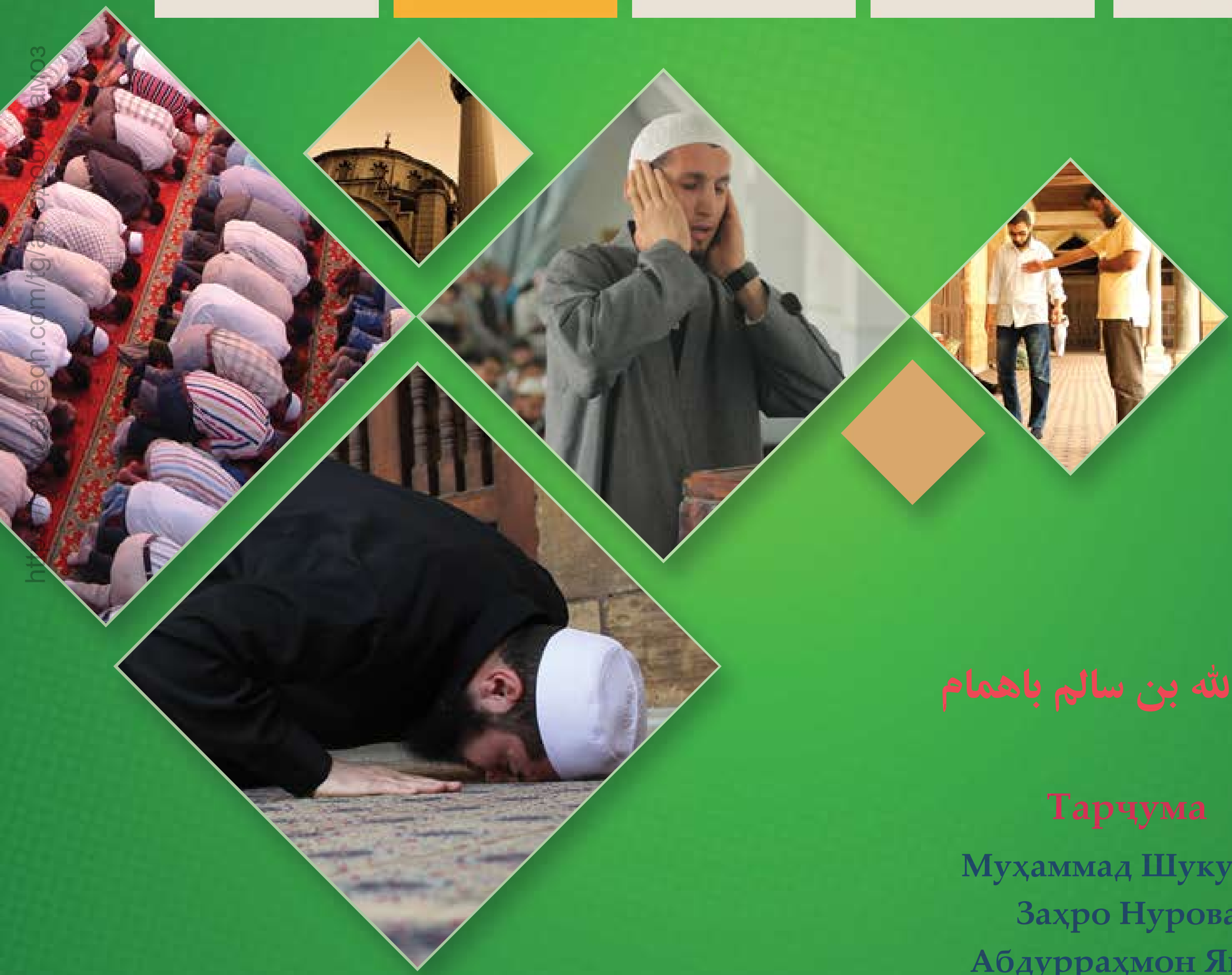

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Аз одоби намоз

https://www.al-feqh.com/tg

4

Аз одоби намоз

Намоз ибодати бузургест, ки мусалмон бо қалбу баданаш мутаваҷҷеҳи Аллоҳи мутаъол мешавад. Шоиста аст, ки қабл аз он омодагии рӯҳӣ ва ҷисмии лозимро бигирад, то худро барои он фориғ намуда ва бар шеваи дурусташ онро адо кунад, лизо мавориди зер барояш машрӯъ гардидааст:

Матлабҳо

Одоби намоз

1. Ихлос
2. Исбоғи вузӯ
3. Пеш аз вақт ба намоз рафтан
4. Зикри Аллоҳ.
5. Бо оромӣ ва виқор ба намоз рафтан
6. Зикр кардан ҳангоми дохиш шудан ва берун рафтан аз масҷид
7. То ду ракаъат намоз нахондааст, манишинад.
8. Ангӯштонашро бо ҳам набандад.
9. Ба зикр машғӯл шавад.
10. Фурӯтанӣ дар намоз.
11. Ба суннати Набии акрам (с) пойбанд бошад.

1. Ихлос

Аллоҳи мутаъол фармудааст: «Амр нашудаанд, магар ин, ки Аллоҳро ибодат кунанд, динро холис барои ӯ бигардонанд ва намозро барпо доранд ва закотро бидиҳанд, инаст дини миллати мустақим». (Байина 5)

Аллоҳимутаъолҳеҷамалеронамепазирад, магар ин, ки холисан барои Аллоҳ буда, дар он худнамои ва шӯҳратталабӣ ва ё ҳеҷ навъе аз ширк ба Аллоҳ набошад.

2. Исбоғи вузӯ

Ва яъне ба ваҷҳи дақиқ ва комилтар онро анҷом диҳад.

Аз Абӯҳурайра (р) ривоят аст, ки Расули Аллоҳ (с) фармуданд: «Оё шуморо бар он чӣ бо он Аллоҳи мутаъол иштибоҳотро маҳв намуда, мартабаҳоро баланд мебардорад, далолат кунам? Гуфтанд: оре! Далолат кунед эй Расули Аллоҳ. Фармуданд: Дар ҳоли машақат ва сахтӣ, монанди сармо ва ғайра, хуб вузӯ кардан ва касрати гомбардорӣ ба сӯи масоҷид ва интизори намоз пас аз намоз, инаст, рибот, яъне бастани нафс барои тоъат». [1]

(1) Ба ривояти Муслим

https://www.al-feqh.com/tg/аз-одоби-намоз

https://www.al-feqh.com/tg/аз-одоби-намоз

3. Пештар ба намоз рафтан

Яъне пештар ба масҷид рафтан, ба хотири дарёфти фазилати интизори намоз. Аз Абӯҳурайра (р) ривоят аст, ки Расули Аллоҳ (с) фармуданд: «Интизори намоз барои яке аз шумо ҳукми намозро дорад» (1).

4. Зикри Аллоҳ

- Ҳангоми берун рафтан аз хона, бояд зикри Худоро чунин бигӯяд: «Ба номи Аллоҳ, бар Аллоҳ таваккал кардам, ҳеҷ тавон ва қуввате нест, магар ба василаи Аллоҳ» (2) «Эй бори Худоё! ба ту паноҳ мебарам аз ин, ки гумроҳ кунам ва ё гумроҳ шавам ва ё лағжонида шавам ва ё зулм кунам ва ё бар ман зулм шавад ва ё ба касе носазо бигӯям ва ё ба ман носазо гуфта шавад» (3).

- Ҳангоми рафтан ба масҷид, зикри Аллоҳро чунин гӯяд: «Эй бори Худоё, дар қалбам нуре ҷо деҳ ва дар забонам ва дар шунавоиям ва дар биноиям ва дар пуштам ва дар пешам, нуре ҷо деҳ ва низ аз болоям ва зерам нуре ҷо деҳ, эй бори Худоё ба ман нуре ато кун» (4).

5. Бо оромӣ ва виқор ба намоз рафтан

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с) «Ҳангоме, ки иқоматро шунидед, ба сӯи намоз биравед ва бар шумост орому бовиқор бошед ва шитоб накунед, он чиро дарёфтед, бихонед ва он чиро дарнаёфтед, такмил кунед». (5)

6. Ҳангоми дохил ва хориҷ шудан аз масҷид зикри хосеро бихонад.

- Ҳангоми дохил шудан ба масҷид мегӯяд: «Паноҳ мебарам ба Аллоҳи азим ва ба ваҷҳи каримаш ва ба султони қадимаш, аз шайтони раҷим»(6) «Ба номи Аллоҳ ва дуруди салом ба Расули Аллоҳ» (7)

«Эй бори Худоё! дарҳои раҳмати хешро бар ман бигушо» (8).

(1) Ба ривояи Бухорӣ.
(2) Ба Ривояти Абӯдовуд.
(3) Ба Ривояти Абӯдовуд.
(4) Ба ривояти Муслим
(5) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим
(6) Ба ривояти Абӯдовуд.
(7) Ба ривояти Муслим.
(8) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

- Ҳангоми берун рафтан аз масҷид, мегӯяд: «Ба номи Аллоҳ ва дуруду салом бар Расули Аллоҳ, эй бори Худоё! Ман фазилатро масъалат дорам, эй бори Худоё! Маро аз шайтони раҷим дар амон нигоҳ дор» [1].

7. Нашинад, магар, ки ду ракаъат намоз бихонад.

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с): «Ҳангоме, ки яке аз шумо ба масҷид ворид шавад, қабл аз нишастан, ду ракаъат намоз бихонад» [2].

8. Аз ташбики ангӯштон иҷтиноб варзад.

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с): «Замоне, ки яке аз шумо вузӯ кунад, вузӯяшро бисёр хуб анҷом дод, пас аз он қасди масҷидро намуд, миёни ангӯштонаш ташбик накунад, зеро, ки вай дар намоз қарор дорад» [3].

9. Машғул шудан ба зикр

Дар вақти интизории намоз, беҳтараст ба зикр, дуо ва тиловати Қуръон, бидуни халалрасондан ба намозгузорон, машғул шавад.

10. Хушӯъ дар намоз

Ва он мағзи намоз ва рӯҳаш буда, намоз бидуни хушӯъ ва бидуни ҳузури қалб, монанди ҷасади мурда аст, ки рӯҳ надорад. Ибни Раҷаб (р) мегӯяд: «Асли хушӯъ: нармиш, риққат, оромиш, хузӯъ, инкисор ва сӯзиши қалб мебошад. Агар қалб хошеъ бувад, соири аъзо низ хошеъ мешавад, ҳама пайрави он мебошанд» [4]. Қалб маҳали хушӯъ буда, ки забони гӯёи вай, соири аъзо мебошад.

(1) Ба ривояти Ибни Моҷҷаҳ
(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(3) Ба Ривояти Абӯдовуд.
(4) خشوع: Ибни Раҷаб.

11. Дар намоз аз суннати Набии акрам (с) пайравӣ кард

https://www.al-feqh.com/tg/аз-одоби-намоз

https://www.al-feqh.com/tg

Намоз ибодатест, ки бояд дар он мутобиат шавад, ба гӯнае, ки ҳеҷ феъле ва ё ҳеҷ қавле, ки он ҳазрат (с) накарда ва ё нагуфта, дар он набошад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с) «Намоз бихонед, ҳамчуноне, ки маро дидед, ки намоз мехонам» [1].

(1) Ба ривояти Бухорӣ.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

Аз одоби намоз

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Ситраи намозгузор

https://www.al-feqh.com/tg

Ситраи намозгузор

Ситраи намозгузор

Чизе, ки намозгузор, миёни худ ва миёни касе, ки аз пеши рӯяш мегузарад, мегузорад.

Машрӯъияти ситраи намозгузор

Ситра гузоштан дар сафар ва иқомат ва дар намози фарзӣ ва нафлӣ, дар масҷиду ғайри масҷид, машруъият дорад, зеро аз Набии акрам (с) собит аст, ки фармуданд: «Яке аз шумо агар намоз мехонад, бояд ба сӯи ситра намоз бигзорад ва худро ба он наздик кунад» [1].

Ва аз Ваҳб (р) ривоят аст, ки гуфт: «Набии акрам (с) дар Мино ба мо имомат карданд, чӯбдасти кӯтоҳеро дар пеши рӯяшон ба замин кӯбиданд, сипас бо мо ду ракаъат намоз адо карданд»[2].

Матлабҳо

- **Таърифи ситраи намозгузор**
- Машрӯъияти ситраи намозгузор
- Ҳукми ситраи намозгузор
- Аз аҳкоми ситраи намозгузор

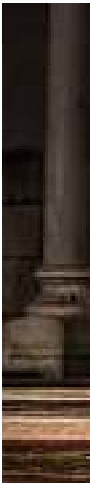

(1) Ба ривояти Абӯдовуд
(2) Ба ривояти Аҳмад

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg

Ҳукми ситраи намозгузор

Ситра гирифтан суннати машрӯъ аст. Набии акрам (с) барои гузоштани ситра барои имом ва намозгузори танҳо амр ва ташвиқ низ кардааст. Бинобарин лозим аст, ки ҳар мусалмон дар вақти намоз дар пеши рӯяш ситра бигзорад ва аз гузаштани миёни худ ва ситрааш ҷилавгирӣ кунад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с) «Бидуни ситра намоз махон ва касеро магзор аз пеши рӯят убур кунад, агар қабул накард, бо вай ба қитол бипардоз»[1]. Амр дар ин ҷо ба маънои мустаҳаб будан аст бо иҷмоъи фуқаҳо. (Др. Ваҳба Зуҳайлӣ, Ал-фиқҳул-исломӣ ва адилатуҳу ҷ. 1, с.752)

Ҳикмати ситраи намозгузор

Машрӯъияти ситраи намозгузор ҳикматҳои мутаъаддиде дорад, ки аз он ҷумла нукоти зер мебошад:

(1) Ба ривояти Ибни Хузайма

1. Ҷилавгирӣ аз убур пеши рӯи намозгузор, ки монеъи хушӯъи вай дар намоз мешавад.
2. Мунҳасир кардани тафаккури намозгузор дар ҳангоми адои намоз ва ҷилавгирӣ аз машғулият ба тафаккури беҷо.
3. Ҷилавгирӣ аз инқитоъи намоз, ки бо гузаштани зан ва ё сагу хар воқеъ мешавад, бино ба ҳадиси Абӯзар, ки гуфт: Расули Аллоҳ (с) фармуданд: «Ҳар гоҳ яке аз шумо бархост, то намоз бигзорад, агар чизе монанди зин ва ё полон дар пеши рӯяш буд, онро ситра бигардонад, агар чунин чизе дар баробараш набуд, гузаштани дарозгӯш, зан ва саги сиёҳ сабаби инқитоъи намозаш мешавад. Гуфтам: Эй Абӯзар! Саги сиёҳ аз саги сурху зард чӣ тафовуте дорад?

Гуфт: эй бародарзода! Аз Расули Аллоҳ (с) пурсидам, монанди он чӣ мепурсӣ, фармуданд: «Саги сиёҳ шайтон мебошад»[2].

(2) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg/ситраи-намозгузор

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/ситраи-намозгузор

Имом Нававӣ гуфтааст, ки мурод аз қатъи намоз дар ин ҷо қатъи хушуъ ва зикр аст, зеро ки илтифот ба онҳо зеҳнашро машғул месозад, на ин, ки намозаш фосид мешавад. (Ал-маҷмӯъ 3/233)

Аз аҳкоми ситраи намозгузор

1. Ситраи намозгузор барои имом ва ё танҳогузор мебошад, аммо барои муқтадӣ ситраи имом кифоят мекунад. Аз Ибни Аббос (р) ривоят аст, ки гуфт: «Савор бар хари модае омадам؛ Дар он вакт ба балоғат расида будам ва Расули Аллоҳ (с) бо мардум дар Мино намоз мехонданд, аз пеши рӯи сафи намозгузорон убур кардам, аз хар фаромада онро раҳо кардам то бичарад ва дохили саф шудам, касе бар ман ин корро нописанд надонист» (1).

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

2. Убур аз пеши рӯи намозгузор дуруст нест, балки аз гуноҳони кабира ба шумор меравад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): «Агар убуркунанда аз пеши намозгузор бидонад, ки бар вай чӣ чизест, агар чиҳил 000 биистад, барояш беҳтар аст, аз ин, ки аз пеши намозгузор убур кунад». Абӯназр гуфт: намедонам, ки чиҳил рӯз ва ё чиҳил моҳ ва ё сол гуфт? (2)

Магар ин, ки убур аз ақиби ситра бошад ва ҳар гоҳ ситра набошад, бояд убур дур аз намозгузор ва аз ақиби мавзеъи саҷдаи вай бошад.

(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

3. Намозгузор бояд убуркунандаро манъ кунад. Аз Абӯсаъиди Хузрӣ (р) ривоят шуда, ки гуфт: аз Набии акрам (с) шунидам, ки мегуфт: «Агар яке аз шумо намоз мегузорад ва ситрае аз мардум низ гузошта бошад, ҳаргоҳ касе бихоҳад, ки аз пеши намоз бигзарад, бояд ӯро ба ақиб бизанад, агар қабул накард, бо вай ба ҷанг бипардозад, зеро, ки вай шайтон мебошад» (3).

4. Гурӯҳе аз аҳли илм Масҷиди Ҳаромро аз ин ин амр мустасно медонанд. Убур аз пеши намозгузорро муҷоз медонанд, назар ба умуми далелҳои рафъи ҳараҷ, зеро манъи убур аз пеши намозгузор дар Масҷиди Ҳаром ғолибан, сабаби машақат ва ҳараҷ аст.

5. Агар ба сӯи девор ва сутуне аз сутунҳои масҷид ва ё алморӣ (шкаф) ва ё чизе монанди асо дар пеши рӯи намозгузор бошад, ситра ҳисоб мешавад.

6. Фосила миёни намозгузор ва ситра ба андозае бошад, ки гӯсфанде аз он убур карда битавонад, ба далели ҳадиси Саҳл (р), ки гуфт: «Фосила миёни мусаллои Расули Аллоҳ (с) ба андозаи гузаргоҳи гӯсфанде буд» (4).

(3) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(4) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

Убури зан намозро қатъ мекунад.

Дар ҳадиси гузашта (қатъи намоз...) ташбеҳ ба хару саги сиёҳ намебошад, балки ин се дар ростои қатъи намоз, дорои асбоб ва иллали мушобеҳе ҳастанд, ба ин маъно, ки саги сиёҳ будан иллати қатъи намоз аст, лузуман дар зану хар низ ҳамон иллат сабаби қатъи намоз намебошад.

Аз ин, ки саги сиёҳ дар ҳадис шайтон хонда шуда, ба ҳамин гуна, зану хар низ шайтон бошад, чунин нест, балки ҳар се дар ростои як ҳукм бо иллатҳо ва сабабҳои мухталиф ворид шудаанд. Ҳар чанд иллати саг мансус алайҳо буда, на мутабоқии онҳо. Ин худ далолат бар он мекунад, ки аз дигарон мутафовит буда, мушобеҳи онҳо намебошад.

Метавон истинбот кард, ки иллати қатъи намоз бо убури зан аз пеши рӯи намозгузор, аз наздики ӯ, боиси он мешавад, ки зеҳну фикри намозгузорро ба худ машғул кунад. Аз он ҷое, ки убури зан нисбат ба убури мард аз пеши намозгузор барои машғулияти зеҳни вай муассиртар аст. Бинобарон – валлоҳу аълам- дар шариъат онро сабаб ва иллати қатъи намоз дониста, то аз хушӯъи намозгузор ҳимоят шуда бошад.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

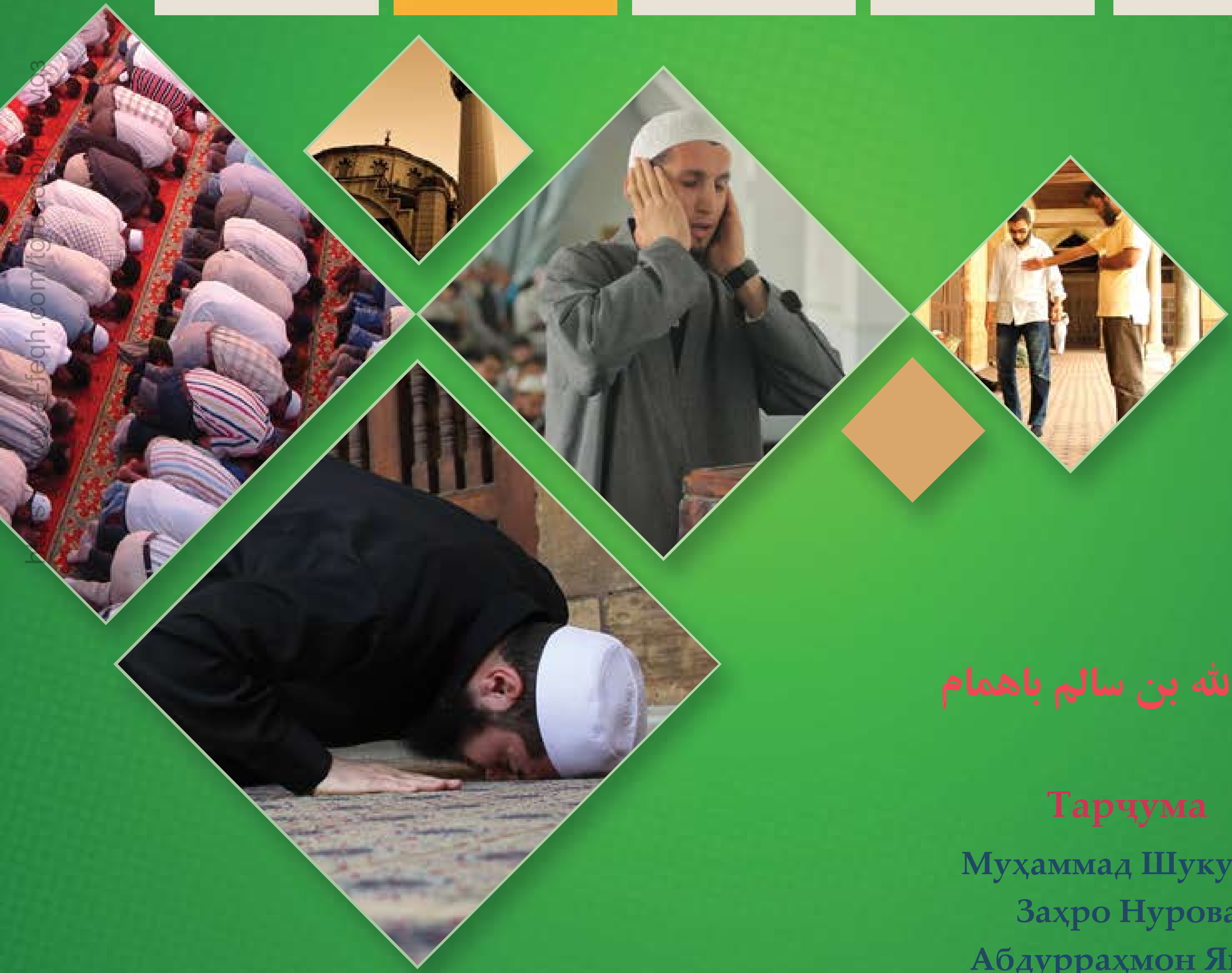

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Васфи намоз

https://www.al-feqh.com/tg

6

Васфи намоз

Рӯ ба қибла кардан ва такбири таҳрима

- Касе, ки бихоҳад намоз адо кунад, рӯ ба қибла меистад, бо ин эҳсос, ки дар баробари Аллоҳи мутаъол истода, дар намоз хошеъ бошад.

- Пас аз он дар дили худ нияти намозро мекунад.

- Сипас ҳар ду дасти худро то шона ва ё то гӯшҳояш баланд карда, мегӯяд: (الله أكبر). [1]

- Пас аз он дасти чапашро бо дасти росташ қабза мекунадя ва ё ин, ки дасти росташро бар дасти чапаш мегузорад, баробар аст, ки зери ноф ва ё бар синааш бигзорад. [2]

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) Ба ривояти Аҳмад.

Дуои истифтоҳ (سبحانك اللهم) ва Фотиҳа хондан

- Намозгузор сари худро хам карда, ба мавзеъи саҷдааш назар мекунад,[3] сипас мегӯяд:

«سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلاَ إِلَهَ غَيْرُكَ». [4]

(3) Ба ривояти Бухорӣ.
(4) Ба ривояти Муслим.

Матлабҳо

Рӯ ба қибла кардан ва такбири таҳрима

Дуои истифитоҳ (سبحانك اللهم) ва Фотиҳа хондан

Рукӯъ ва баланд шудан аз он

Саҷда ва баланд шудан аз он

Ташаҳҳуд

Салом додан

Зикрҳои баъд аз намоз

https://www.al-feqh.com/tg/васфи-намоз

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/васфи-намоз

- Пас аз он ба садои паст мегӯяд

«أعوذ بالله من الشيطان الرجيم» «بسم الله الرحمن الرحيم».[1]

- Баъд аз он сураи Фотиҳаро бихонад [2] ва сипас (омин) бигӯяд, яъне: эй бори Худоё! иҷобат кун.

- Пас аз он намозгузор баъд аз Фотиҳа сураи дигаре бихонад ва ё баъзе оёт аз Қуръонро, ки барояш осон бошад, дар ду ракаъати аввал бихонад, дар ду ракаъат намози субҳ ва ду ракаъати аввали шом ва ишо қироъат ба садои баланд бошад.

Рукӯъ ва баланд шудан аз он

- Намозгузор такбиргӯён ба рукӯъ меравад ва дар рукӯъ дастонашро ба зонӯҳояш мегузорад тавре, ки миёни ангуштонаш гушоиш буда, зонӯҳояшро қабза кунад, пас аз он се бор бигӯяд: «سبحان ربي العظيم».[3]

- Баъд аз он аз рукӯъ баланд шуда мегӯяд (имом бошад ё танҳогузор): «سمع الله لمن حمده»[4] ва ҳама мегӯянд:

«ربنا ولك الحمد، ملء السموات، وملء الأرض، وملء ما بينهما، وملء ما شئت من شيء بعد».[5]

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) Ба ривояти Бухорӣ.
(3) Ба ривояти Тирмизӣ.
(4) Ба ривояти Тирмизӣ.
(5) Ба ривояти Тирмизӣ.

Саҷда ва баланд шудан аз он

- Намозгӯзор такбир мегӯяд ва пас аз он ба саҷда меафтад, аввал зонӯҳояш бар замин мерасад, баъд аз он дастонаш пас аз он пешонӣ ва бинии ӯ. Дастонаш дар баробари гӯшҳо ва ё шонаҳояш бар замин мегӯзорад ва ангӯштонаш ба сӯи қибла буда соиди[6] дастонашро аз замин баланд намуда

ва бозӯвонаш ро аз паҳлӯҳояш дур медорад ва шикамашро аз ронҳояш низ дур месозад ва се бор мегӯяд: «سبحان ربي الأعلى» ва дуои бештар дар саҷда мехонад.[7]

(6) Ба ривояти Абӯдовуд.
(7) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

- Баъд аз он такбиргӯён сарашро баланд мекунад ва дастонашро баланд намекунад, дар ҳоле, ки кафи пои чапашро хобонида[1] ва кафи пои росташро истода карда ва ангӯштонашро ба сӯи қибла гардонда менишинад ва мегӯяд:

«اللهم اغفر لي، وارحمني، واجبرني، واهدني، وارزقني[2].»

- Пас аз он такбиргӯён сарашро баланд мекунад ва ба нишастани кӯтоҳе менишинад, ки ҷалсаи истироҳат гуфта мешавад, ба далели ҳадиси Молик бин Ҳувайрис (р), ки намози он ҳазрат (с) васф намуда, ин ки эшон (баланд нашуданд, магар баъд аз нишастан) [3]

- Баъд аз он такбиргӯён барои ракаъати дуввум дар ҳоле, ки ба дастонаш такя зада, баланд мешавад[4]

- Пас аз он ракаъати дуввумро монанди аввал мехонад, вале дуои истифтоҳ (سبحانك اللهم) намехонад.

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) Ба ривояти Тирмизӣ.
(3) Ба ривояти Бухорӣ.
(4) Ба ривояти Бухорӣ.

Ташаҳҳуд (Аттаҳиёт хондан)

Ҳаргоҳ намозгӯзор ду ракаъати аввалро адо кард, барои хондани ташаҳҳуд менишинад, ба гунае, ки кафи пои чапашро мехобонад ва кафи пои росташро баланд мекунад, дастонашро рӯи ду рошаш мегӯзорад, кафи дасти чапашро боз месозад, ангӯштони хинсар ва бинсарро бо ибҳоми дасти рост ҳалқа мезанад ва бо ангӯшти субоба дар ҳангоми ташаҳҳуд, ишора мекунад ва назарашро ба он мутаваҷҷеҳ месозад ва мегӯяд:

«التحيات لله، والصلوات والطيبات، السلام عليك أيها النبي ورحمة الله وبركاته، السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين، أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمداً عبده ورسوله»[5].

(5) Ба ривояти Абӯдовуд.

https://www.al-feqh.com/tg/васфи-намоз

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/васфи-намоз

- Баъд аз он -агар намоз беш аз ду ракаъат буд-, такбиргӯён дар ҳоле, ки дастонашро баланд намуда бармехезад, ду ракаъати баъдӣ ба ҷӯз сураи Фотиҳа, дигар сураро намехонад.

- Дар ташаҳҳуди охир мутаваррик менишинад ва таваррук: ба нишастан бар мақъаб дар ҳоле, ки пои чап паҳн шуда аз зери пои рост берӯн шавад, гуфта мешавад. Он чӣ дар ташаҳҳуди аввал омада аст, мехонад ва зиёда аз он мегӯяд:

«اللهم صل على محمد وعلى آل محمد. كما صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد. اللهم بارك على محمد وعلى آل محمد. كما باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد».(1)

- Пас аз он мегӯяд:

«اللهم إني ظلمت نفسي ظلما كثيرا ولا يغفر الذنوب إلا أنت فاغفرلي مغفرة من عندك. إنك أنت الغفور الرحيم»(2)

:Ва ё мегӯяд

«اللهم إني أعوذ بك من عذاب جهنم. ومن عذاب القبر. ومن فتنة المحيا والممات. ومن شر فتنة المسيح الدجال».(3)

Ва дар назди баъзе аз айима, дуоҳои маъсури дигареро мехонад.

Салом додан

Ва намозгӯзор дар поёни намоз ба дасти рости худ чунин салом медиҳад: «السلام عليكم ورحمة الله» ва ҳамчунин ба самти чап низ салом медиҳад.

(1) Ба ривояти Бухорӣ.
(2) Ба ривояти Бухорӣ
(3) Ба ривояти Бухорӣ.

Тарҳи намоз

Баланд кардани дастонаш баробари шонаҳо

Хондани Фотиҳа

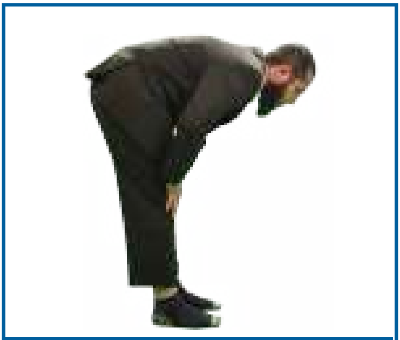

Рукуъ ва баланд шудан аз он

https://www.al-feqh.com/tg

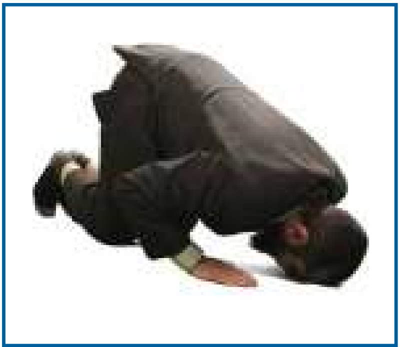

Саҷда ва баланд шудан аз он

Нишастан миёни ду саҷда

Ташаҳҳуд (Аттаҳиёт хондан)

Салом додан

Азкорҳои баъд аз намоз

- «أستغفر الله» (се бор), «اللهم أنت السلام، ومنك السلام، تباركت يا ذا الجلال والإكرام».[1]

- «لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير، اللهم لا مانع لما أعطيت، ولا معطي لما منعت، ولا ينفع ذا الجد منك الجد».[2]

- «لا إله إلا الله وحده لا شريك له ، له الملك، وله الحمد وهو على كل شيء قدير، لا حول ولا قوة إلا بالله، لا إله إلا الله، ولا نعبد إلا إياه، له النعمة وله الفضل وله الثناء الحسن، لا إله إلا الله، مخلصين له الدين ولو كره الكافرون».[3]

- «سبحان الله، والحمد لله، والله أكبر» (се бор) «لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد، وهو على كل شيء قدير».[4]

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) Ба Ривояти Бухорӣ.
(3) Ба Ривояти Муслим.
(4) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg/васфи-намоз

https://www.al-feqh.com/tg

- «اللهم أعني على ذكرك، وشكرك، وحسن عبادتك».[1]

- Қироъти: Оятулкурсӣ ва сураи Ихлос ва сураи Фалақ ва сураи Нос.[2]

- Ва низ мегӯяд: «اللهم إني أسألك علما نافعا ، ورزقا طيبا ، وعملا متقبلا»[3] баъд аз салом додан аз намози фаҷр.

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.
(2) Ба ривояти Насоӣ.
(3) Ба ривояти Насоӣ.

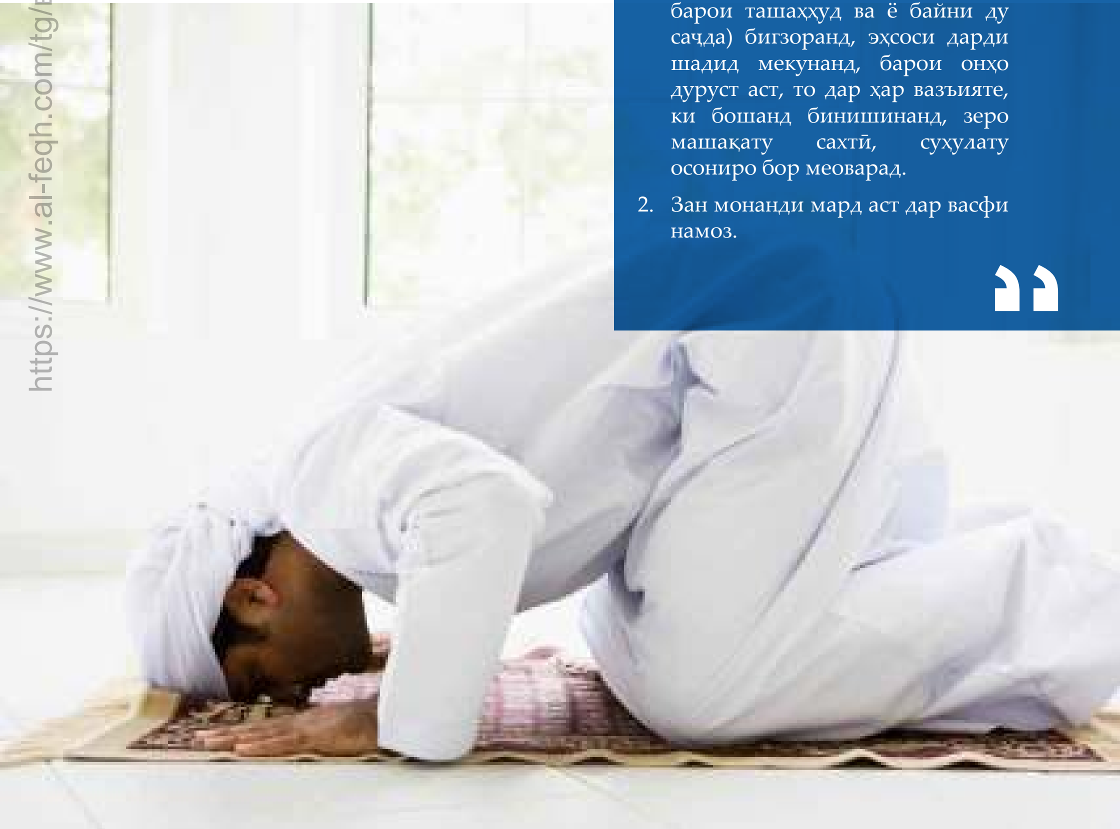

Масоил

1. Бархе аз мардум ҳангоме, ки пойҳояшонро дар вазъияти матлуб ва саҳеҳ (дар нишастан барои ташаҳҳуд ва ё байни ду саҷда) бигзоранд, эҳсоси дарди шадид мекунанд, барои онҳо дуруст аст, то дар ҳар вазъияте, ки бошанд бинишинанд, зеро машақату сахтӣ, суҳулату осониро бор меоварад.
2. Зан монанди мард аст дар васфи намоз.

https://www.al-feqh.com/tg/васфи-намоз

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

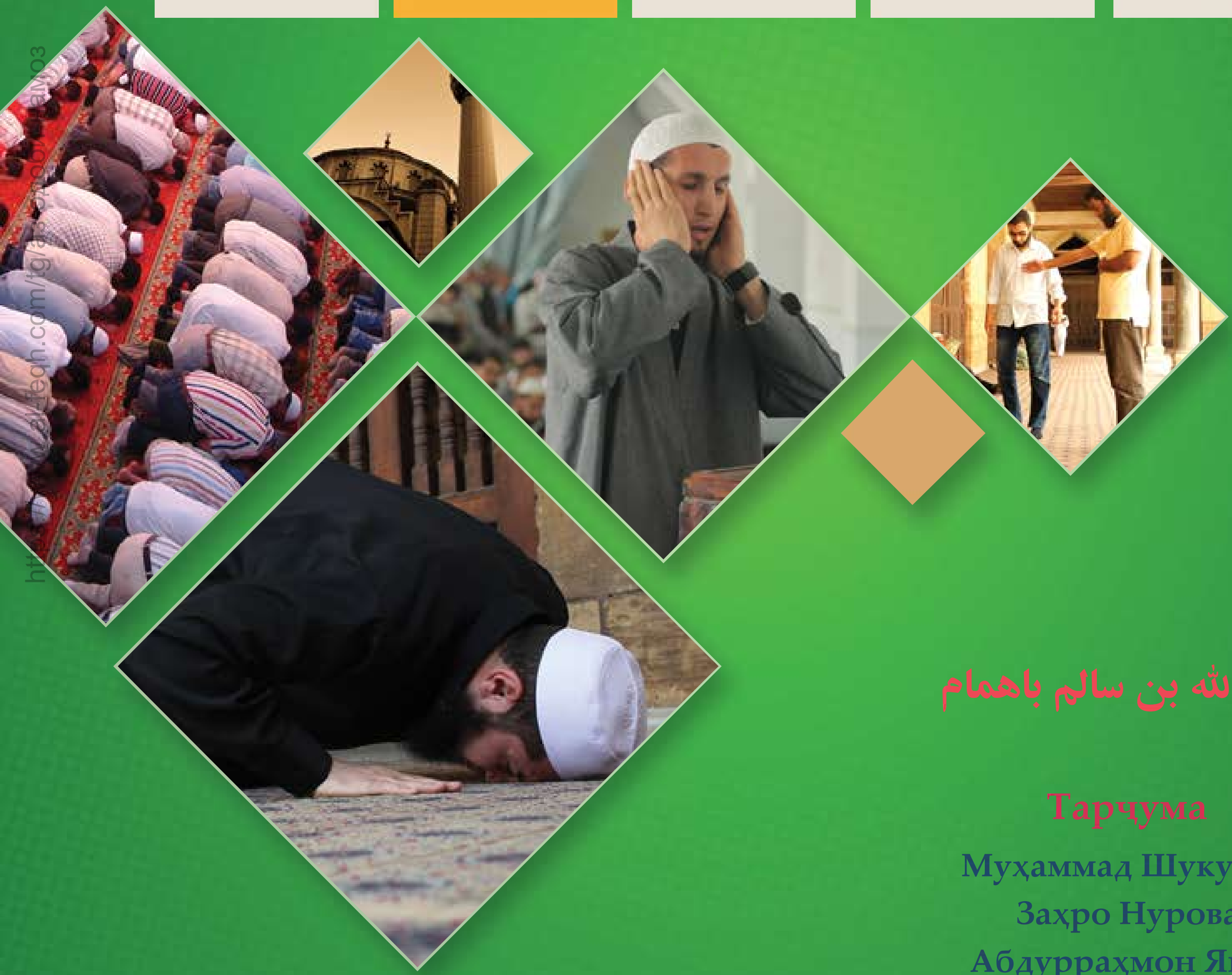

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Аҳкоми намоз

https://...feqh.com/tg/...

7 Аҳкоми намоз

Матлабҳо

Намози нишаста

1. Ният
2. Хондани Фотиҳа
3. Омин гуфтан
4. Сукутҳои имом
5. Дар нафле баланд хондан
6. Баланд кардани дастҳо
7. Дарёфти ракаъат
8. Оромӣ
9. Шакли саҷда
10. Ҳаракати ангӯшт
11. Ҳаракати забон

1. Намози нишаста

Якум: Дар намози нафл: Нишаста намоз хондан дар нафл дуруст аст ва ними аҷри истодаро дорад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): «Агар истода намоз бихонад, афзалият дорад ва касе, ки нишаста намоз бихонад, барояш ними аҷри истода аст ва касе, ки хобида намоз бихонад, барояш ними аҷри нишаста аст».[1] Ва агар нишаста намоз бихонад ба сабаби узре, ки дорад, барояш аҷри комил аст, ба далели фармудаи он ҳазрат (с) «Ҳар гоҳ банда бемор шуд ва сафар кард, барояш монанди ин, ки муқим ва саҳеҳу солим бошад, аҷр навишта мешавад». [2]Дуввум: Дар намози фарз: Нишаста намоз хондан дар намози фарз дуруст намебошад, агар тавони истоданро дошта бошад.

(1) Ба ривояти Бухорӣ.
(2) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/аз-одоби-намоз

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аз-одоби-намоз

2. Ният

Аз аҳкоми ният:

1. Қатъи ният дар аснои намоз дуруст нест. Агар касе нияти қатъи намозро кард, намозаш қатъ мешавад, воҷиб аст, то аз сар оғоз кунад. Бархе аз аҳли илм гуфтаанд, ки қатъ намешавад.
2. Касе, ки барои намози нафл такбири таҳрима гуфт, барояш дар аснои намоз, дуруст нест, ки онро ба намози фарз тағйир диҳад.
3. Каси танҳогузор такбири таҳрима гуфт ба намози фарзӣ, пас аз он гурӯҳе омад, барояш дуруст аст, ки нияти худро ба нафл табдил дода, баъд аз адои ду ракаъат, салом бидиҳад ва бо дигарон ба ҷамоат намоз бихонад.

3. Хондани Фотиҳа

Хондани Фотиҳа бар намозгузор воҷиб аст, агар чӣ муқтадӣ дар намози ҷаҳрӣ низ бошад. Аз Убода бин Сомит (р) ривоят шуда, ки гуфт: «Дар намози субҳ дар ақиби Расули Аллоҳ (с) будам ва Расули Аллоҳ (с) қироъат кард, вале қироъат бар эшон мушкил шуд. Замоне, ки аз намоз фориғ шуд, фармуд: шояд дар ақиби имоматон қироъат мекунед? Гуфтем: оре! Ҳамин тавр аст, эй Расули Худо! Фармуд: чунин макунед, магар ба Фотиҳаи китоб, зеро барои касе, ки онро нахонад, ҳеҷ намозе нест».[1] Назди бархе аз аймма, бар муқтадӣ дар ақиби имом, қироъат нест.

4. Омин гуфтан

Омин гуфтан: Ин, ки намозгузор дар поёни Фотиҳа (омин) бигӯяд, суннат аст барои намозгузор, чӣ имом бошад ва ё муқтадӣ ва ё танҳогузор ва ё фарзгузор бошад ва ё нафлгузор, чӣ дар намози ҷаҳрӣ бошад ва ё хуфия ва ба садои паст омин гӯяд, чӣ дар намози ҷаҳрӣ бошад ва ё сиррӣ.

Ва далели фармудаи Набии акрам (с) аст: «Ҳангоме, ки имом омин гуфт, шумо низ омин бигӯед, зеро касе, ки омин гуфтанаш бо омин гуфтани фаришта баробар шавад, гуноҳони гузаштааш бахшида мешавад».[2]

5. Баланд хондан дар нафл

Агар намоз аз вай қазо шуд, қазоии онро хомӯш бихонад ё баланд?

Эътибор ба намоз аст, на ба вақти қазои он. Агар қазои намози ҷаҳриро дар рӯз адо мекард, онро ба ҷаҳр бихонад.

Ва суннат дар намози нафлӣ, хомӯш хондан аст, магар далеле ба хонданаш буда бошад, монанди намози таровеҳ ва намози хусуф.

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.

(2) Ба ривояти Бухорӣ.

6. Баланд кардани дастон

Дастон ҳангоми такбири таҳрима, баланд мешаванд. Бархе аз аҳли илм афзӯдаанд, ки дар мавозеъи зер, баланд мешаванд:

1. Такбири рукӯъ.
2. Ҳангоми баланд шудан аз рукӯъ.
3. Ҳангоми бархостан аз ташаҳҳуди аввал.

7. Дарёфти ракаъат

Ҳаргоҳ муқтадӣ рукӯъро бо имом дарёфт, бидуни тардид ракаъатро дарёфтааст, ба далели фармудаи он ҳазрат: «Касе, ки рукӯъро дарёфт, бидуни тардид, ракаъатро дарёфтааст». [1]

8. Оромӣ

Оромӣ дар ҳамаи аркони намоз, рукне аз онҳо мебошад, ки бидуни он намоз дуруст намешавад, ба далели он чӣ аз Абӯҳурайра (р) ривоят шуда, ки Расули Аллоҳ (с) дохили масҷид шуданд ва марде вориди масҷид шуда, намоз хонд. Пас аз он омад ва бар Расули Аллоҳ (с) салом дод ва Расули Аллоҳ (с) ҷавоби саломро дод ва гуфт: «баргард намоз бихон, зеро ки ту намоз нахондӣ». Он мард баргашт ва монанди намози қаблӣ, намоз хонд, пас аз он ба назди Набии акрам (с) омад ва салом дод. Расули Аллоҳ (с) гуфт: «ва алайкас-салом», сипас гуфт: «баргард ва намоз бигзор, зеро ту намоз нахондӣ», то ин, ки се бор чунин кард. Он мард гуфт: Ба зоте, ки туро фиристода, ман беҳтар аз инро намедонам, маро омӯзиш бидиҳед, фармуданд:

«Ҳар гоҳ ба намоз бархостӣ, такбир бигӯ, пас аз он он чӣ аз Қуръон медонӣ бихон, баъд аз он рукӯъ бикун, то ин, ки дар рукӯъ ором шудӣ, баланд шав, то рост биистӣ, пас аз он ба саҷда бирав, то ин, ки ором саҷда кунӣ, пас аз он сар баланд кун, то ором бинишинӣ. Дар тамоми намозат чунин би кун». Ба Ривояти Бухорӣ

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.

9. Ҳаракат додани забон

Барои қироъати Қуръон ва такбироту зикрҳо, танҳо хондани қалбӣ кифоят намекунад, балки нутқи онҳо зарур аст ва камтарини он, ҳаракат додани забон ва лабҳо дар ҳангоми қироъат мебошад.

https://www.al-feqh.com/tg/аз-одоби-намоз

https://www.al-feqh.com/tg

Пешонӣ | Ду кафи даст | Зонӯҳо | Қадамҳо

10. Шакли с аҷда

Саҷда бар ҳафт устухони бадан мебошад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): «Ҳар гоҳ банда ба саҷда меравад, бо вай ҳафт узв низ саҷда мекунад, рӯяш ва ду кафҳои дастонаш ва ду зонӯяш ва ду қадами пойҳояш». [1]

(1) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.

11. Ишора бо ангӯшт

Дар ташаҳҳуд суннат аст, ки бо ангӯштон ишора шавад, ба далели ҳадиси Воил бин Ҳиҷр (р): «Пас аз он ангӯшти худро баланд кард ва дидам, ки онро ҳаракат медод ва ба он дуо механд». [2]

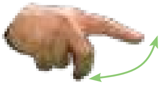

(2) Ба ривояти Насойи.

https://www.al-feqh.com/tg/аз-одоби-намоз

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

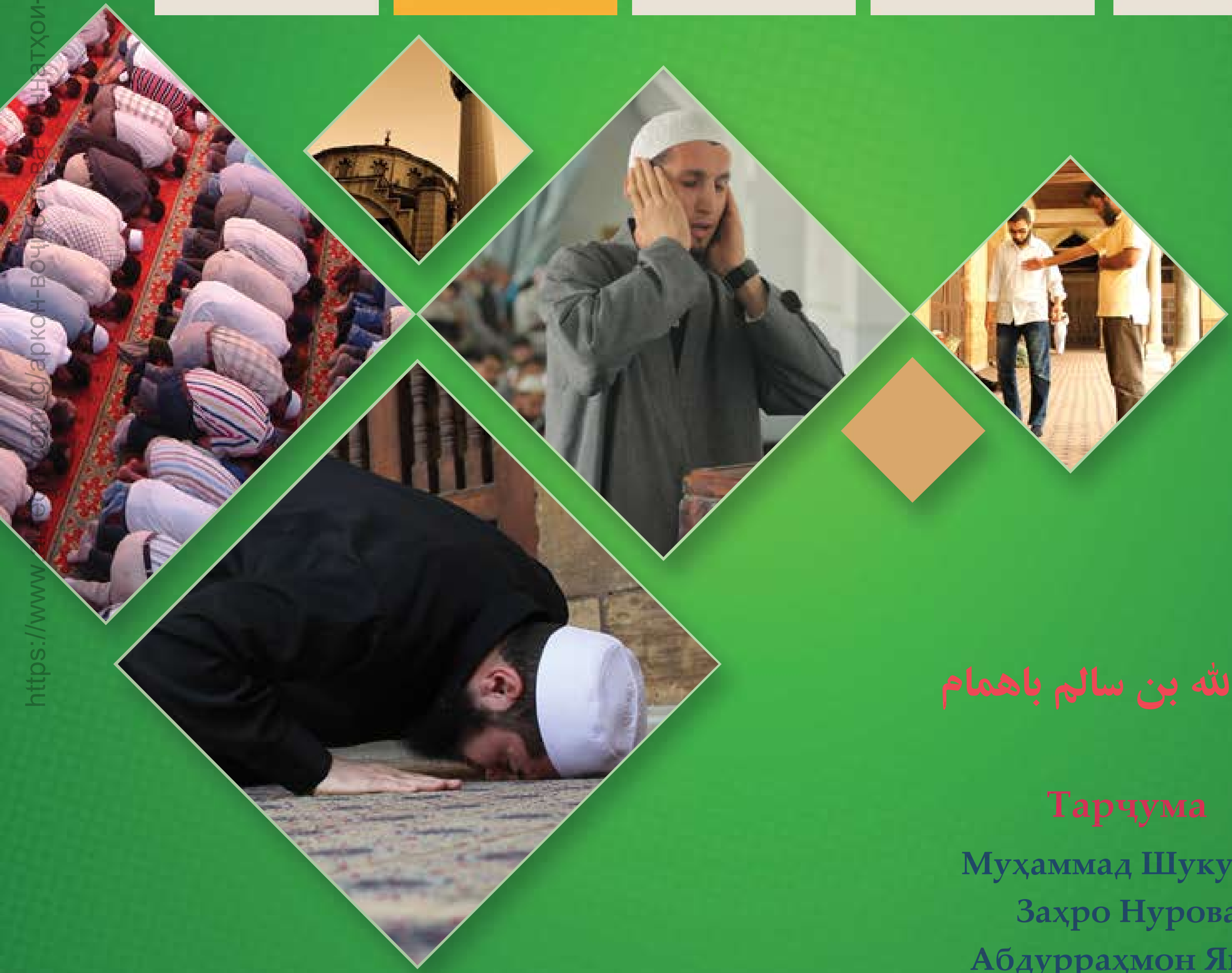

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Аркон, воҷибот ва суннатҳои намоз

https://www

https://www.al-feqh.com/tg

8

Аркон, воҷибот ва суннатҳои намоз

Якум: Аркони намоз

Аркони намоз

Аҷзои асосӣ, ки аз он ташкил меёбад, тавре, ки ба ҳеҷ ваҷҳе тарки он ҷоиз набуда, на қасде ва на саҳве соқит намегардад, магар дар ҳолати нотавонӣ.

- Истодан дар фарз, дар ҳолати тавонои.
- Қироъат.
- Рукӯъ
- Саҷда кардан бар ҳафт узв.
- Риъояти тартиб миёни аркон.
- Қаъдаи охир миқдори ташаҳҳуд хондан

Касе, ки рукне аз арконро тарк кард, чӣ кор мекунад?

1.Касе, ки онро касдан тарк кард, намозаш ботил шуд ва бояд онро дубора бихонад.

2.Касе, ки онро саҳван тарк, аз ду ҳолат холӣ нест:

Якум: Ба хотир наовард, тарки ин рукнро, магар ин, ки ба ҳамон мавзеъ аз ракаъати дуввум расида буд, дар ин ҷо ракаъати гузашта, ки ин рукн аз он тарк шударо ҳисоб намекунад, балки ин ракаъат ба ивази ракаъати аввал қарор медиҳад, пас дар охири он саҷдаи саҳв мекунад.[1]

(1) Мурочиа шавад ба саҷдаи саҳв дар боби саҷдаи саҳв ва шукру тиловат, сафҳаи 64-66.

Матлабҳо

Аркони намоз
Воҷиботи намоз
Суннатҳои намоз
- Суннатҳои қавлӣ
- Суннатҳои феълӣ

Мисоли он: Марде дар ракаъати дуввум ҳангоми саҷда ба хотираш омад, ки дар ракаъати аввал саҷдаи дуввумро фаромӯш карда, дар ин ҷо ракъати аввал лағв намуда, ҳамин ракаъатро ракаъати аввал мегардонад.

Дуввум: Пеш аз ин, ки ба ҳамон мавзеъ дар ракаъати баъдӣ бирасад ба ёдаш омад, ки рукне дар ракаъати қаблӣ фаромӯш карда, дар ин ҷо бар вай воҷиб аст, ки баргардад ва ҳамон рукни фаромӯш шударо адо кунад.

Мисоли он: Марде рукуъро фаромӯш кард ва пас аз поёни қироъат ба саҷда рафт ва дар ҳангоми саҷда ба ёдаш омад, ки рукӯъ накарда, бар вай воҷиб аст, то бархезад, аввал рукӯъ кунад ва баъд аз он намозашро такмил кунад.

Дуввум: Воҷиботи намоз

Воҷиботи намоз

Онҳое, ки саҷдаи саҳв ҷуброн мекунад

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-воҷибот-ва-суннатҳои-намоз

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-воҷибот-ва-суннатҳои-намоз

- Оғози намоз ба лафзи «الله أكبر»

- Хондани сураи Фотиҳа дар ду ракаъати аввали намози фарзӣ ва дар ҳамаи ракаъатҳои намозҳои витр ва нафлӣ.

- Хондани сураи кӯтоҳ ва ё ҳадди аққал се ояти кӯтоҳ баъд аз Фотиҳа дар ду ракъати аввали намозҳои фарзӣ ва дар ҳар ҳамаи

ракаъатҳои витр ва нафлӣ.

- Тақдими хондани сураи Фотиҳа бар сураи дигар.

- Пайвастани бинӣ бо пешонӣ дар саҷда.

- Оромӣ дар аркон: Ором гирифтани дастҳо ва пойҳо дар рукӯъ ва саҷда ва монанди онҳо дар баланд шудан.

- Риъояти тартиб миёни қироъат ва рукӯъ ва миёни он чӣ, ки дар ҳар ракаъат такрор мешавад.

- Қаъдаи аввал дар намозҳои се ракаъатӣ ва ё чаҳор ракаъатӣ.

1. Хондани ташаҳҳуд (التحيات لله) дар қаъдаи аввал.
2. Хондани ташаҳҳуд (التحيات لله) дар қаъдаи охир.
3. Бархостан бидуни таътиле барои ракаъати саввум пас аз хондани ташаҳҳуди аввал.
4. Хориҷ шудан аз намоз ба лафзи салом.
5. Имом бояд ду ракаъати фаҷр ва ду ракаъати аввали мағриб ва ишо ва намозҳои ҷумъа ва идайн ва таровеҳу витр дар Рамазон, ба садои баланд қироъат кунад.
6. Имом ва танҳогузор дар намозҳои зуҳр ва аср ва ҳамчунин ба ҷӯз аз ду ракаъати аввали намози мағриб ва ишо ва дар намозҳои нафлии рӯзона, бояд қироъаташ хомӯшона бошад.

Қунут хондан дар витр.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-воҷибот-ва-суннатхои-намоз

Такбири идайн (се такбир дар ҳар ракаъат) ва такбири қунут ва такбири рукӯъ дар ракаъати дуввуми намози ид тобеи такбироти изофии он мебошад, ба даледи муттасил будан ба онҳо.

Сукути муқтадӣ ва пайравии имом дар намози ҷамоат.

Анҷоми саҷдаи дуввум пас аз аввал бидуни фосила миёни онҳо.

Касе, ки воҷибе аз воҷиботи намозро тарк кард, чӣ кор мекунад?

1. Касе, ки қасдан тарк намуд, намозаш ботил шуда, бояд, ки онро дубора бихонад.

2. Касе, ки саҳван тарк намуд, намозаш саҳеҳ аст ва қабл аз салом додан, ду саҷдаи саҳв мекунад, баъд аз якбор салом додан ба самти рост.

Саввум: Суннатҳои намоз

Ҳар он чӣ дар васфи намоз омада аст, ба ҷӯз аз шурут ва аркону воҷиботи намоз, аз суннатҳои намоз ва ё одобаш мебошад, ки тарки онҳо дар сиҳати намоз таъсире надорад ва саҷдаи саҳв дар он низ воҷиб намебошад.

Ва суннатҳои намоз аз ин қарор аст:

Баланд кардани дастон то баробари гӯшҳо барои мардон ва то баробари шонаҳо барои занони озод.

Ангӯштонро ба ҳолати одӣ гузоштан, тавре, ки на бо ҳам муттасил ва на аз ҳам дур бошанд.

Такбири таҳримаи муқтадӣ муттасил бо такбири таҳримаи имомаш бошад.

Мард дасти ростро болои дасти чап дар зери ноф мегузорад ва зан дастонашро болои синааш мегузорад.

Дуои истифтоҳ (سبحانك اللهم) ва Аузу биллоҳ барои қироъат ва ҳамчунин хондани (بسم الله) пеш аз Фотиҳа дар аввали ҳар ракаъат ба таври сиррӣ мебошад.

Омин гуфтан ва ҳамчунин سبحانك اللهم وأعوذ بالله وبسم الله хондан ба таври сиррӣ мебошад.

Рост истодан дар оғоз ва поёни такбири таҳрима бидуни сар хам кардан.

Имом такбир ва سمع الله ва саломро ба овози баланд мегӯяд.

Миёни ду пояш ба андозаи чаҳор ангӯшт гушодагӣ бигзорад.

Агар намозгӯзор муқим буд, сурае, ки баъд аз Фотиҳа мехонад, бояд дар намозҳои фаҷру зуҳр аз сураҳои дарози муфассал бошад ва дар намозҳои асру ишо, аз сураҳои вусто бошад ва дар мағриб аз сураҳои кӯтоҳ бошад ва агар мусофир буд, аз ҳар сурае, ки бихоҳад, дар намозҳо метавонад бихонад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-воҷибот-ва-суннатҳои-намоз

Қироъатро дар ракаъати аввали ҳар намоз дароз бояд кард.

Такбир гуфтан дар ҳангоми поён шудан ба рукӯъ ва саҷда ва низ ҳангоми боло шудан, магар боло шудан аз рукӯъ, ки дар он سمع الله لمن حمده гуфта мешавад ва дар рукӯъ се бор سبحان ربي العظيم ва дар саҷда се бор سبحان ربي الأعلى, гуфтан суннат аст.

Гирифтани зонӯҳо бо дастонаш дар ҳангоми рукӯъ кардан.

Мардон бояд дар рукӯъ миёни ангӯштони дастонашон гушодагӣ бигзоранд ва занон чунин накунанд.

Дар рукӯъ бояд пушти худро ҳамвор намуда, сару мақъадашро бо ҳам баробар бисозад.

Бо итмиъпон худро рост кунад ва ё сар баланд кардан аз рукӯъ ва саҷдааш бо оромиш бошад.

Дар рафтан ба саҷда зонӯҳояшро аввал ва сипас дастонаш ва баъд азон рӯяшро ба замин ниҳад ва ҳангоми баланд шудан аз саҷда, акси онро бикунад.

Саҷда дар фосилаи миёни ду кафи даст бошад ва дастҳо дар баробари шона гузошта шавад.

Мардон дар ҳолати саҷда шикамҳоро аз зонӯ ва оринҷҳоро аз паҳлӯҳо ва соидҳоро аз замин дӯр доранд.

Занон шикамҳояшонро ба ронҳояшон дар саҷда муттасил кунанд.

Дар ҳангоми нишастан миёни ду саҷда ва низ дар нишастан барои ташаҳҳудхонӣ, дастон бояд бар ронҳо гузошта шаванд.

Мард замоне, ки дар миёни ду саҷда ва ё барои ташаҳҳудхонӣ менишинад, бояд пои чапашро паҳн карда болои он бинишинад, дар ҳоле, ки қадами пои росташро баланд истод мекунад.

Зан бояд таваррук кунад: яъне бар мақъадаш бинишинад ва ҳар ду пояшро ба самти рост бикашад, зеро ки барояш сатрмандтар аст.

Ишора танҳо бо ангушти субоба аст, ба гунае, ки дар вақти "لا إله" гуфтан, онро баланд намуда ва дар вақти "إلا الله" гуфтан онро поён мекунад.

Хондани сураи Фотиҳа дар ду ракаъати охир.

Бар Набии акрам (с) дар ҷалсаи охир дуруд фиристодан.

Дуо кардан баъда аз дуруд бар Набии акрам (с) ба монанди шабеҳи алфози Қуръон ва Суннат.

Имом дар саломҳояш нияти салом бар намозгузорон ва фариштагони ҳафаза ва солиҳини ҷиниётро низ ният кунад.

Муқтадӣ нияти ҷавоби саломи имомро дар ҷиҳате, ки воқеъ шуда низ бикунад.

Намозгузори танҳо ба саломаш танҳо Малоикаро ният кунад.

Дар саломи дуввум садояшро нисбат ба саломи аввал поёнтар кунад.

Бо саломи имом, мутассил салом бидиҳад.

Дар салом додан аз рост шурӯъ кунад.

Масбуқ ё касе, ки мутаъаххир ба имом пайваста аст, бояд мунтазир бошад, ки имон аз саломи дуввумаш фориғ гардад, то бидонад, ки бар имом саҷдаи саҳв нест.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

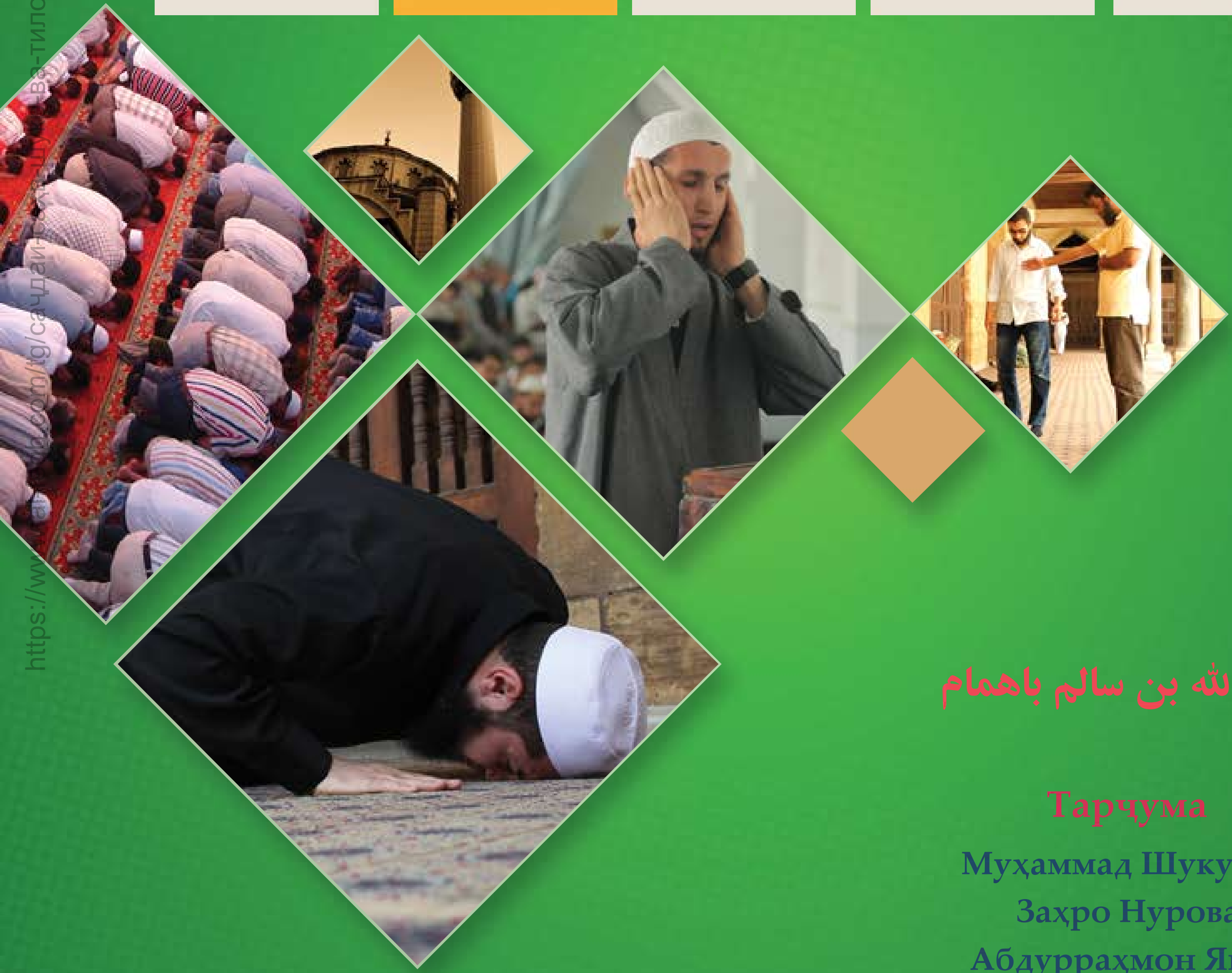

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Саҷдаи саҳв, шукр ва тиловат

https://www.al-feqh.com/tg

10 Саҷдаи саҳв, шукр ва тиловат

https://www.al-feqh.com/tg/саҷдаи-саҳв-шукр-ва-тиловат

Матлабҳо

Саҷдаи саҳв
Асбоби саҷдаи саҳв
Васфи саҷдаи саҳв
Саҷдаи шукр
Васфи саҷдаи шукр
Саҷдаи тиловат
Васфи саҷдаи тиловат

Якум: Саҷдаи саҳв

Саҷдаи саҳв

Иборат аз ду бор саҷда кардан аст, ки намозгӯзор барои ҷуброни халале, ки дар намозаш саҳван рух додааст, онро анҷом медиҳад.

Асбоби саҷдаи саҳв

1. Шак

Шак

Ибарат аз тардид байни ду чиз, ки кадом як аз онҳо воқеъ шудааст.

Шак дар робита бо намоз ба ду бахш тақсим мешавад:

1. Шак баъд аз намоз

Ва ин шаккест, ки ба он таваҷҷӯҳ намешавад.

Мисоли он: Марде баъд аз намози субҳ шак кард, ки ду ракаъат хонда ва ё се ракаъат? Ба чунин шакке таваҷҷӯҳ намешавад, магар ин, ки яқин дошта бошад, ба он яқин амал мекунад.:

2. Шак дар аснои намоз

Чунин шак аз ду ҳолат холӣ нест:

1- Якум: Ин, ки яке аз ду чиз наздаш тарҷеҳ ёбад:

Дар ин ҷо ба он чӣ наздаш тарҷеҳ ёфта, амал мекунад ва баъд аз салом додан, барои саҳв ду саҷда мекунад.

Мисоли он: Марде намози зуҳро мехонад ва дар ракаъат шак кард, ки оё дуввум аст, ё саввум? Вале тарҷеҳ бар он шуда, ки ракаъати саввум аст, пас ҳамон ракаъати саввум шумурда мешавад, баъд аз салом додан, барои саҳв, ду саҷда мекунад.

Ва далел бар он фармудаи Набии акрам (с): «Ҳар гоҳ аз яке шумо дар намозаш шак кард, бояд ки барои расидан ба дурустӣ фикр кунад, пас аз он салом диҳад ва баъд аз он ду бо саҷда кунад». (1)

(1) Ба ривояти Ибни Ҳиббон.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/саҷдаи-саҳв-шукр-ва-тиловат

Салом медиҳад   Барои саҳв саҷда

Дар ин ҷо бар камтарини он бино мекунад, намозашро тамом намуда, қабл аз салом, саҷдаи саҳв мекунад.

Барои саҳв саҷда мекунад   Салом медиҳад

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/саҷдаи-саҳв-шукр-ва-тиловат

Мисоли он: Марде намози зухрро мехонад, барояш шак пайдо шуд, ки ракаъати дуввум аст, ё саввум ва ҳеҷ тарҷеҳе барои яке аз он наздаш пайдо нашуд, ин мард ба камтарини он бино мекунад ва онро ракаъати дуввум шумурда, намозашро тамом мекунад, ва барои саҳв қабл аз салом додан, ду саҷда мекунад.

Ва далел бар ин, фармудаи Набии акрам (с): «Агар яке аз шумо дар намозаш шак кард, ки чанд ракаъат хонда, се ва ё чаҳор ракаъат? бояд шакро бигзорад ва бар яқин бино кунад, пас аз он ду саҷда кунад, қабл аз салом додан». [(1)]

2, Фузунӣ:

Яъне намозгузор дар намозаш рукӯъ ва ё саҷдаро зиёд кунад...

Фузунӣ аз ду ҳолат холӣ нест:

1- Якум: Намозгузор дар аснои феъл онро ба хотир оварад.

Дар ин ҷо воҷиб аст, то аз он руҷӯъ карда, намозашро тамом кунад, пас аз он баъд аз салом, саҷдаи саҳв кунад.

Мисоли он: Марде намози зухр мехонад ва бархост то ракаъати панҷумро бихонад, вале дар аснои ракаъат ба хотираш омад, ки иштибоҳ карда, дар ин ҷо воҷиб аст, то фавран бинишинад ва намозашро тамом карда, баъд аз салом, саҷдаи саҳв кунад.

2- Дуввум: Намозгузор баъд аз адои он ба хотир биёварад.

Ва дар ин ҷо намозашро тамом карда, баъд аз салом, саҷдаи саҳв мекунад.

Ва далели он ҳадиси Ибни Масъуд (р) ин, ки Набии акрам (с) намози зухрро панҷ ракаъат хонданд, барояш гуфта шуд: (оё ба намоз зиёдат шуда? Фармуданд: яъне чӣ гуфт: панҷ ракаъат хондед). Баъд аз салом ду саҷда карданд. [(2)]

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) Ба ривояти Бухорӣ.

ду саҷда карданд. [(3)]

3. Камбуд:

Яъне намозгузор рукне аз аркон ва воҷибе аз воҷиботи намозро анҷом надиҳад, тавре, ки камбуде воқеъ шавад.

1. Камбуди рукн:

Ва он аз ду ҳолат холӣ нест:

1-Якум: Агар ба мавзеъи камбуд дар ракаъати баъдӣ расид ва ба ёдаш омад:

Дар инҷо, ракаъатеро, ки рукне аз он тарк шудааст, мулғо мекунад ва ракаъати баъдиро ба ивази он муътабар мешуморад.

Мисоли он: Марде рукӯъро дар ракаъати аввал фаромӯш кард ва дар рукӯъи ракаъати дуввум ба ёдаш омад, ки рукӯъ дар ракаъати аввалро фаромӯш карда, пас ҳамин ракаъат, ракаъати аввал аст, на қаблии он ва намозашро тамом мекунад, пас аз он баъд аз салом барои саҳв саҷда мекунад.

(3) Ба ривояти Бухорӣ.

Салом медиҳад Барои саҳв саҷда мекунад

2-Дуввум: Намозгӯзор қабл аз расидан ба мавзеъи он дар ракаъати баъдӣ ба хотир биёварад:

Дар ин ҷо бар вай воҷиб аст, то баргардад ва рукни таркшударо ба ҷо оварад ва ба намози худ то итмомаш идома диҳад, баъд аз салом барои саҳв саҷда мекунад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/саҷдаи-саҳв-шукр-ва-тиловат

Мисоли он: Марде саҷдаи дуввум ва нишастан қабл аз онро фаромӯш кард, пас аз ин, ки дар ракаъати дуввум аз рукӯъ бархост, ба ёдаш омад, пас бар мегардад ва мешинад ва саҷда мекунад ва баъд аз он намозашро тамом намуда, баъд аз салом додан барои саҳв саҷда мекунад.

2. Камбуди воҷиб

Агар намозгӯзор воҷибе аз воҷиботи намозро фаромӯш кард, аз се ҳолат холӣ нест:

1-Якум: Қабл аз ин, ки аз мавзеъи ҳамон воҷиб дар намоз бигзарад, ба ёдаш омад:

Дар ин ҷо вайро анҷом медиҳад ва ҳеҷ чиз бар вай нест.

2-Дуввум: Пас аз ин, ки аз мавзеъи он дар намоз гузашт ва қабл аз ин, ки ба рукни баъдӣ бирасад, ба ёдаш омад.

Дар ин ҳолат бар мегардад ва онро адо мекунад, пас аз он намозашро тамом намуда, баъд аз салом додан, саҷдаи саҳв мекунад.

3-Саввум: Пас аз расидан ба рукни баъдӣ ба ёдаш омад.

Дар ин ҷо ба намозаш идома медиҳад ва бар намегардад ва қабл аз салом додан барои саҳв саҷда мекунад.

Мисоли он: Марде аз саҷдаи дуввум дар ракаъати дуввум сарашро бардошт, то ба ракаъати саввум бархезад, вале қабл аз ин, ки аз ҷо баланд шавад, ба ёдаш омад, ки дар ташаҳҳуди аввал нанишастааст, пас ба ташаҳҳуд мешинад ва намозашро тамом мекунад ва ҳеҷ чизе бар вай нест.

Агар пас аз ин, ки баланд шуд ва қабл аз ин, ки ба куллӣ истода шавад, ба ёдаш омад, ки дар ташаҳҳуди аввал нанишастааст, менишинад ва ташаҳҳуд мехонад ва сипас намозашро ба поён мерасонад ва баъд аз салом додан барои саҳв саҷда мекунад.

Агар пас аз ин, ки бархост ва истода шуд, ба хотираш омад, ки ташаҳҳуди аввалро фаромӯш карда, бар намегардад, балки намозашро тамом мекунад ва барои саҳв қабл аз салом додан, саҷда мекунад.

Ва далели он, ҳадиси Абдуллоҳ бин Буҳайна (с) ин, ки Набии акрам (с) бо онҳо намози зуҳрро адо карданд, баъд аз ду ракаъат ба қаъда нанишастанд, мардум бо эшон бархостанд, то ин, ки намозашро тамом карданд ва мардум интизори салом додани эшонро доштанд, дар ҳоле, ки нишаста буданд, қабл аз салом ду саҷда карданд ва баъд аз он салом доданд. [1]

(1) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

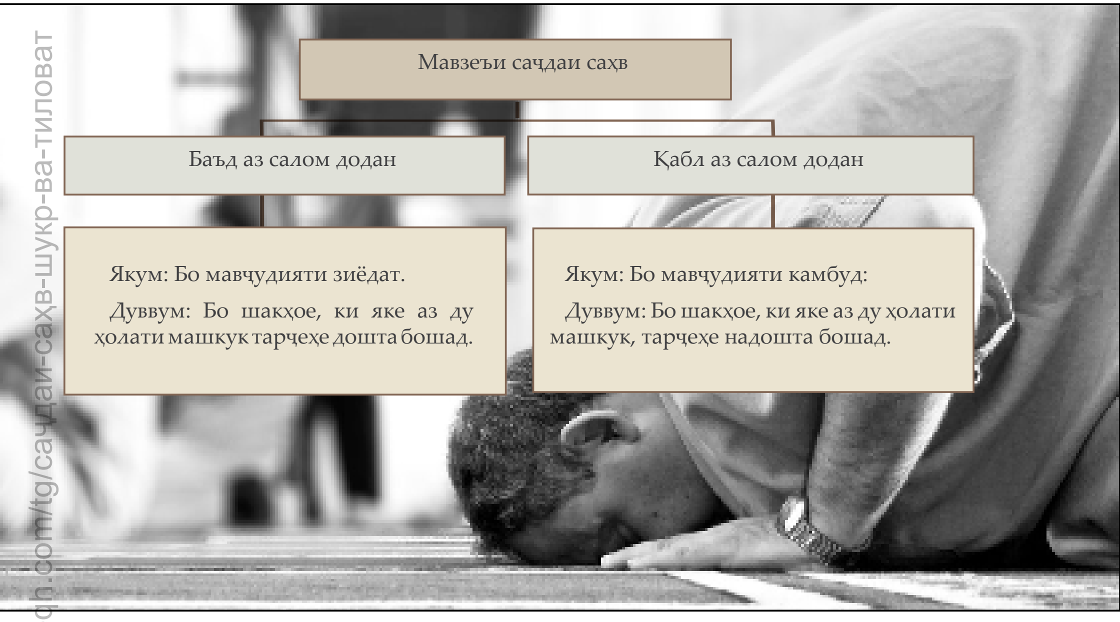

Васфи саҷдаи саҳв

Намозгӯзор як салом ба самти рост медиҳад ва такбир гуфта, саҷда мекунад, монанди саҷдаи намоз ва баъд аз он ташаҳҳуд ва дуруд бар Набии акрам (с) ва дуо хонда, салом медиҳад.

Масоил

1. Агар намозгӯзор салом дод, қабл аз тамом шудани намоз ва ба хотир наовард, магар баъд аз замоне, намозро аз нав иъода кунад ва агар баъд аз гузашти вақти каме, монанди дақиқаҳои чанд, яъне ду то се дақиқа бошад, намозашро такмил мекунад ва баъд аз намоз барои саҳв саҷда мекунад.
2. Бар муқтадӣ воҷиб аст, то аз имом дар саҷдаи саҳв пайравӣ кунад, агар чӣ баъд аз саҳв ба имом пайваста бошад.
3. Намозгӯзор агар муртакиби ду саҳв гардид, ки мавзеъи яке қабл аз салом ва мавзеъи дуввуме баъд аз салом буд, танҳо қабл аз салом саҷда мекунад.

https://www.al-feqh.com/tg/саҷдаи-саҳв-шукр-ва-тиловат

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/саҷдаи-саҳв-шукр-ва-тиловат

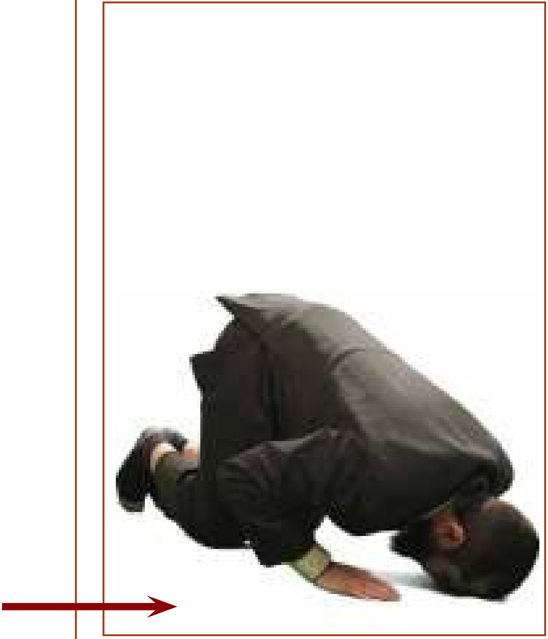

Барои саҳв саҷда мекунад

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/саҷдаи-сахв-шукр-ва-тиловат

Дуввум: Саҷдаи шукр

Саҷдаи шукр

Саҷдаи шукргӯзорӣ барои Аллоҳ ҳангоми дарёфти неъмате ва ё чизи хушӣ ва ё дафъи бало ва нохушӣ ва монанди он.

Ва далели машрӯъияи саҷдаи шукр: Ҳадиси Абӯбакрата (р) аст, ин, ки Набии акрам (с) ҳаргоҳ барояш амри хушӣ ва ё башорате дода мешуд, барои шукри Аллоҳ, ба саҷда мерафт. (1)

Васфи саҷдаи шукр

Такбиргӯён ба саҷда меравад ва мегӯяд: «سبحان ربي الأعلى» ва Аллоҳи таъолоро сипос мегӯяд ва бар неъмате, ки барояш арзонӣ фармуда, шукр мекунад, пас аз он аз саҷда баланд мешавад, бидуни ин, ки такбире гӯяд ва ё салом бидиҳад.

Саввум: саҷдаи тиловат

Саҷдаи тиловат

Саҷдаест, ки қорӣ агар ояти саҷдаро бихонад, бояд саҷда кунад.

Ва далели машрӯъияти саҷдаи тиловат, он чӣ ки аз Ибни Умар (р) собит шуда, ки гуфт: «Набии акрам (с) бар мо сураро, ки дар он саҷда буд, қироъат мекарданд, пас саҷда мекарданд ва мо низ саҷда мекардем». (2)

Агар қорӣ дар намози ҷаҳрӣ ва ё хуфия, ояти саҷдаро хонад, бояд саҷда кунад ва агар дар хориҷи намоз низ онро бихонад, бояд саҷда кунад ва вузӯ доштан барояш шарт аст.

(1) Ба ривтяти Абӯдовуд.
(2) Ба ривояти Бухорӣ

Васфи саҷдаи тиловат

- Қорӣ ва шунавандаи ояти саҷда, такбиргӯён саҷда мекунад ва мегӯяд: «سبحان ربي الأعلى» ва ин дуоро мехонад:

«سجد وجهي للذي خلقه، وشق سمعه وبصره بحوله وقوته».

«اللهم اكتب لي بها عندك أجراً، وضع عني بها وزراً، واجعلها لي عندك ذُخراً، وتقبلها مني كما تقبلتها من عبدك داود».

Ба ривояти Тирмизӣ.

Пас аз он такбир мегӯяд ва аз саҷда баланд мешавад- агар дар намоз буд- ва агар дар намоз набуд, бидуни такбир ва салом баланд мешавад.

https://www.al-feqh.com/tg

Оёте, ки дар он саҷдаи тиловат вуҷуд дорад, азин қарор аст:

Сураи Аъроф, ояти	206	сураи Намл ояти	25
сураи Раъд, ояти	15	сураи Саҷда ояти	15
сураи Наҳл ояти	49	сураи Сод ояти	24
сураи Исро ояти	107	сураи Фуссилат ояти	37
сураи Марям ояти	58	сураи Наҷм ояти	62
сураи Ҳаҷ ояти	18	сураи Иншиқоқ ояти	21
сураи Ҳаҷ ояти	77	сураи Алақ ояти	19
сураи Фурқон ояти	60		

Масоил

1. Мусофире, ки савор бар маркабест, агар ояти саҷдаро тиловат кард, аз маркаби худ поён шуда, саҷдаи тиловатро анҷом медиҳад, агар барояш ин кор муяссар набуд, бо ишораи сар саҷда мекунад.
2. Ҳар гоҳ қорӣ ояти саҷдаро такрор кард, якбор саҷда барои ҳама кифоят мекунад.
3. Адои саҷдаи тиловат дар авқоти наҳйи адои намоз макрӯҳ аст.
4. Шунавандаи ояти саҷда аз қорӣ бидуни қасд, саҷда мекунад, агар қорӣ инсон бошад, агар дастгоҳе буд, ё аз тутӣ шунида бошад, саҷда намекунад.

https://www.al-feqh.com/tg/саҷдаи-саҳв-шукр-ва-тиловат

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

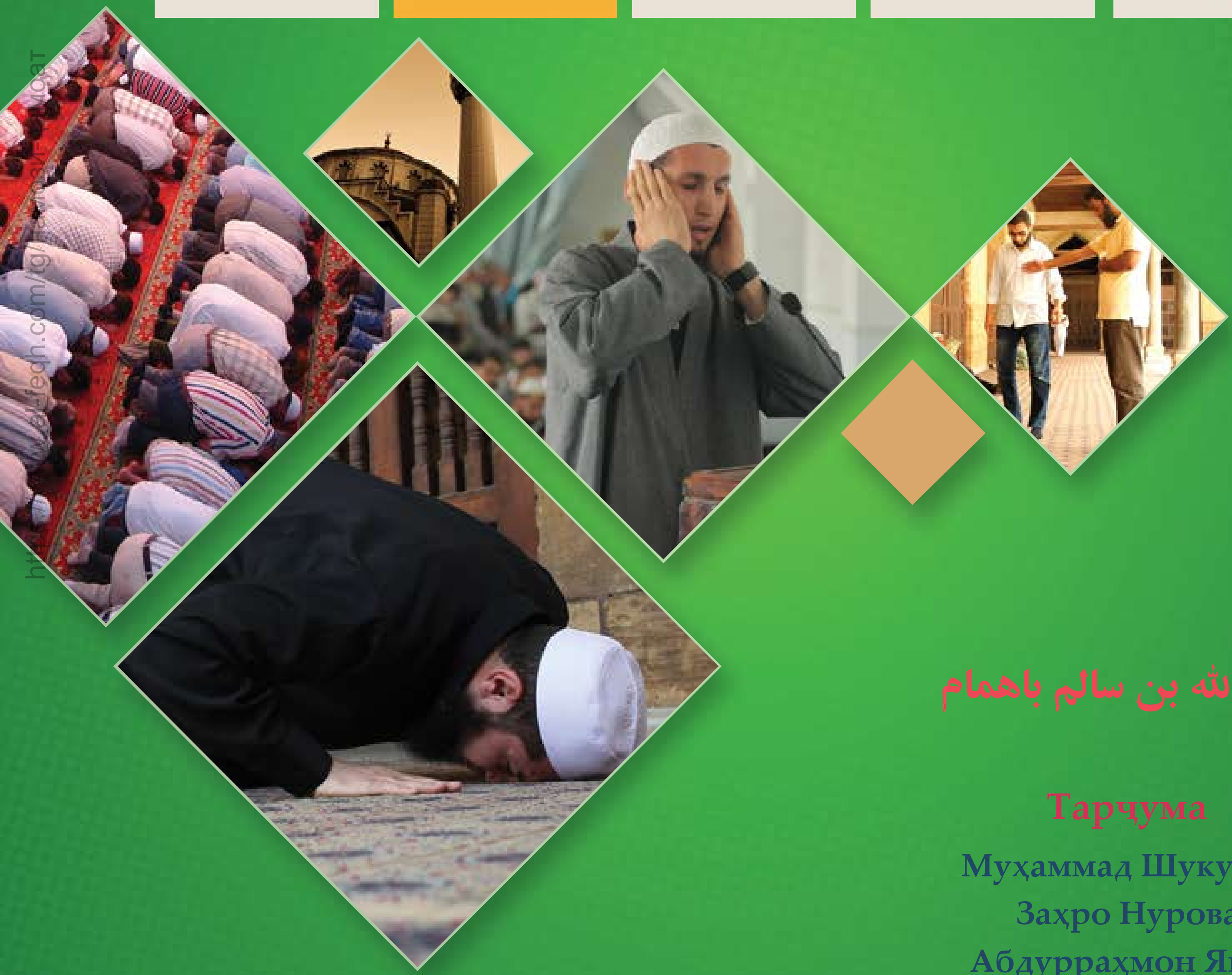

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Намози ҷамоат

https://www.al-feqh.com/tg

Намози ҷамоат

Матлабҳо

Ҳукми намози ҷамоат

Ҳукми намози ҷамоат ва фазилати он

Шиносои бо бародарон

Бароати банда аз мунофиқат

Иҷтимоъи шамли мусалмонон

Ҳамбастагии мусалмонон

Изҳори шаъоири дин

Ваҳдати дилҳои мусалмонон

Хашмгин кардани душманони Аллоҳ

Таҳзиби нафт

Нобудии иштибоҳот

Ҳукми намози ҷамоат

Шариъат ба мардоне, ки тавонои доранд, амр карда, то намозро бо ҷамоат адо кунанд ва ба касеоне, ки ҷамоатро тарк мекунанд, ҳушдор додааст ва Набии акрам (с) ба сузондани касоне, ки ба ҷамоат ҳузур намеёбанд, қасд дошта ва низ , Набии акрам (с) барои нобино иҷозаи тарки намози ҷамоатро надодааст ва далел бар он:

1. Фармудаи Худованд (ҷ) дар мавриди салоти хавф аст: «агар дар миёни онҳо будӣ ва намози хавфро барпо кардӣ, бояд як гуруҳе аз онҳо биистанд». (нисо 102).

Аз он ҷое, ки Аллоҳи таъоло амр ба ҷамоат дар ҳоли хавфу сафар карда, пас дар ҳоли вуҷуди амният ва иқомат, ба тариқи авло бояд ҷамоат гардад.

2. Ҳадиси Абӯҳурайра (р), ки дар он омадааст, Расули Аллоҳ (с) фармуданд: «Сангинтарин намоз барои мунофиқон намози ишо ва намози субҳ мебошад. Агар аз он чӣ дар он дӯ вуҷуд дорад, медонистанд, ба он дӯ меомаданд ва агар чӣ худро ба рӯйи дастону сина мекашониданд, қасд кардам, ки ба намоз амр кунам, ки барпо шавад, пас аз он ба марде амр кунам, ки барои мардум имомат кунад, сипас ҳамроҳи мардоне, ки бо худ дастаҳои ҳезум доранд, ба сӯи қавме дар ҳаракат шавам, ки ба намоз ҳузур наёфтаанд, бар онон хонаҳояшонро оташ бизанам».[1]

Набии акрам (с) ба оташ задани тахаллуфкунандагон аз ҷамоат азм намекунад, магар ба хотири ин, ки ҷамоат

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷамоат

https://www.al-feqh.com/tg

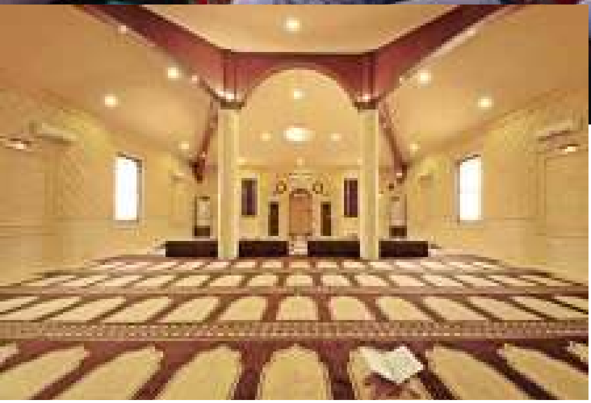

воҷиб бошад, ба ҳамин гуна тахаллуфкорон ба нифоқ васф намешаванд, магар ин, ки воҷиб будааст.

3. Ҳадиси нобиное, ки аз Набии акрам (с) иҷоза хост, то дар хона намозашро бихонад, зеро раҳнамое надошт, Набии акрам (с) барояш фармуданд: «Оё азонро мешунавӣ?». Он мард гуфт: оре! Фармуданд: «Бояд ҷавоб бидиҳӣ».[1]

4. Он чӣ аз Ибни Масъуд собит шудааст, ки гуфт: «Касе, ки хурсанд мегардад аз ин, ки фардо ба лиқои Аллоҳи мутаъол, мусалмон биравад, бояд азин намозҳое, ки барояш нидо карда мешавад, муҳофизат кунад, зеро ки Аллоҳи мутаъол ба Набии шумо шеваҳои ҳидоятро машрӯъ карда, ки намози ҷамоат аз ҳамин шеваҳои ҳидоят мебошад. Агар шумо дар хонаҳоятон монанди ин тахаллуфкор, намоз бихонед, ҳар ойина суннати Набиатонро тарк мекунед, ҳар гоҳ суннати Паёмбаратонро тарк кардед, гумроҳ мешавед, марде нест, ки вузӯ бикунад, беҳтарин вузӯ, пас аз он азми рафтан ба масҷиде аз масоҷидро мекунад, Аллоҳи мутаъол бар ҳар гоме, ки бармедорад, як ҳасана менависад ва бо он мартаба баланд мекунад ва як иштибоҳеро набуд месозад ва бармеояд, ки ҷӯз мунофиқи маълумуннифоқ каси дигаре аз он тахаллуф намеварзад ва мардоне, буданд, ки ба василаи ду тан аварда мешуданд- бо такя ба шонаҳои ду нафар-то дар сафи намоз истод карда шаванд».[2]

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

Ҳукми намози ҷамоат ва фазилатҳои он

1. Ошнои бо бародарон ва дӯстон дар роҳи Худо бо ҳамдигар ва таҳкими решаҳои муҳаббат дар миёнашон, ки имон ба василаи он осон мегардад ва роҳи имон ва биҳишт бо муҳаббат дар роҳи Аллоҳ осон мегардад.
2. Бандае, ки такбири таҳримаро чиҳил рӯз пайи ҳам дарёбад, барояш бароат аз нифоқ ва оташи дӯзах аст, ба далели ривояти Анас (р) аз Расули Аллоҳ (с), ки фармуданд: "Касе, ки барои Аллоҳ чиҳил рӯз дар ҷамоат ба гӯнае намоз хонад, ки такбири аввалро дарёбад, барояш ду бароат навишат мешавад: бароат аз оташи дӯзах ва бароат аз нифоқ".(1)
3. Иҷтимоъи ҷамъи мусалмонон ва эҷоди улфат миёни дилҳояшон барои хайру салоҳ.
4. Ҳамбастагӣ ва ҳамкорӣ миёни мусалмонон.
5. Бурузи шаъоири динӣ ва қуввати он.
6. Муттаҳид кардани дилҳои мусалмонон, тавре, ки дар як сафи намоз, сиёҳу сафед ва арабу аҷам ва бузургу кӯчак ва сарватманду мустаманд, дар канори ҳам дар як масҷид ва дар ақиби як имом ва дар як вақт меистанд, дар ҳоле, ки ҳама ба сӯи қибла ва як ҷиҳат рӯ гардонидаанд ва Худои ягонаро мепарастанд.
7. Хашмгин кардани дӯшманони Аллоҳи таъоло, зеро ки мусалмонон то замоне, ки бар адои намоз дар масҷидҳо муҳофизат мекунанд, аз қувват ва боздорандагӣ бархурдор мебошанд.

(1) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷамоат

https://www.al-feqh.com/tg

8. Сабаби нобудии иштибоҳот ва баландии мартаба аст. Аз Абӯҳурайра (р) ривоят шуда, ки Расули Аллоҳ (с) фармуданд: “Оё шуморо бар он чӣ, ки бо он Аллоҳ иштибоҳотро маҳв намуда, мартабаҳоро баланд мекунад, далолат накунам? Гуфтанд: Оре! Далолат кунед, эй Расули Аллоҳ. Фармуданд: Дар ҳоли машақат ва сахтӣ монанди сармо ва ғайра, хуб вузӯ кардан, касрати гомбардорӣ ба сӯи масоҷид ва интизори намоз пас аз намоз, инаст рибот, яъне бастани нафс барои тоъат”.[1]

9. Намози ҷамоат нисбат ба намози танҳои бисту ҳафт мартаба бартарӣ дорад. Аз Абдуллоҳ бин Умар (р) ривоят аст, ки Расули Аллоҳ (с) фармуданд: “Намози ҷамоат нисбат ба намози танҳогузор бисту ҳафт мартаба бартарӣ дорад”.[2]

Намози ҷамоат дар хона

Барои фарде ё гурӯҳе шоиста нест, ки дар хона ҷамоат кунанд, дар ҳоле, ки масҷид дар наздикии онҳо буда бошад, аммо агар масҷид дӯр буда ва азонро намешунаванд, боке надорад, ки дар хона ҷамоат кунанд.

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷамоат

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

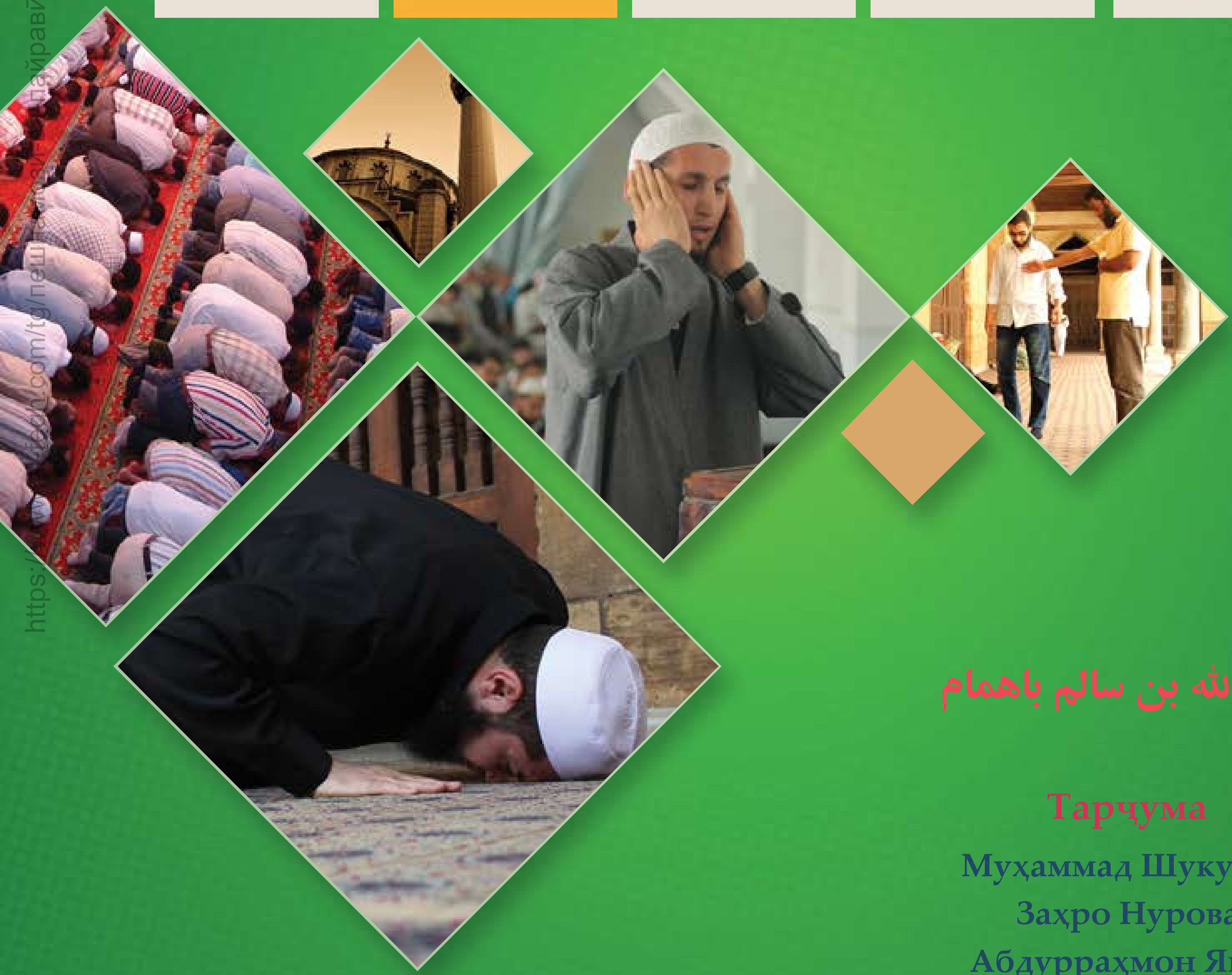

https://….com/tg/пешнамозӣ-ва-пайравӣ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Пешнамозӣ ва пайравӣ

https://www.al-feqh.com/tg

12

Пешнамозӣ ва пайравӣ

https://www.al-feqh.com/tg/пешнамозӣ-ва-пайравӣ

Матлабҳо

Мустаҳиқтар ба имомат

Мавзъеияти имом ва муқтадӣ

Мавзеъияти занон

Аз аҳкоми иқтидо ба имом

Сабқат аз имом

Мустаҳиқи пешнамозӣ

Ба ин тартиб:

Якум: Қоритар ба китоби Аллоҳ, яъне ҳофизтар ва олимтар ба аҳкомаш бошад.

Дуввум: Донотар ба суннат: яъне касе, ки ба маънии он ва аҳкомаш донотар бошад.

Саввум: Дар муҳоҷират муқаддамтар: яъне касе, ки дар муҳоҷират аз сарзамини куфр ба сарзамини Ислом пешгомтар бошад ва агар муҳоҷират набуд, касе, ки дар тарки маъсият ва тавба, пешгомтар бошад.

Чаҳорум: Солмандтар: ҳангоме, ки дар шартҳои қаблӣ баробар бошанд.

Ва далели он чӣ зикр шуд, ҳадиси Абӯмасъуди Ансорӣ (р) аст, ки гуфт: Расули Аллоҳ (с) фармуданд: «Барои қавм, касе, ки қоритарашон ба китоби Аллоҳ бошад, имомат кунад, агар дар қиръат баробар буданд, донотарашон ба суннат, агар дар суннат низ баробар буданд, пешгомтарашон дар ҳиҷрат, агар дар ҳиҷрат низ баробар буданд, пас муқаддамтарашон дар Ислом, имомат кунад». [1]

Ин тартиб ҳангоми иродаи таваллияти пешнамозӣ барои масҷид ва ё дар ҷамоате, ки имоми ротиби (имоми муъайяне барои намоз дар масҷидаш) набошад, риъоят мешавад, аммо агар ҷамоате имоми муъайяне дорад ва ё соҳиби хона имом бошад ва ё касе соҳиби амре[2] буда, пас ҳамон шахс нисбат ба дигарон

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) Монанди ин, ки султоне бошад ва ё фармодеҳе ва ё раиси мавзеъе ва монанди он.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/пешнамозӣ-ва-пайравӣ

муқаддам мебошад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): «Ҳеҷ марде имомат дар ҳитаи султаи марде накунад ва низ дар мавзеъи эъзози касе бидуни иҷозаи ӯ манишинад». [1]

Мавзеъияти имом ва муқтадиён

1. Агар ҷамоат ду тан бошанд ва ё бештар, имом дар пешрӯ ва дар васати онон меистад, ба далели ҳадиси Ҷобир ва Ҷаббор(р) ин, ки яке аз онон дар тарафи рости Расули Аллоҳ (с) ва дигаре дар тарафи чапи эшон истоданд, Ҷобир гуфт: «Расули Аллоҳ (с) аз дастони мо гирифт, ҳар дуи моро ба ақиб заданд, то дар пушти сарашон моро истод карданд».[2]
2. Агар ҷамоат ду тан бошад ва ё бештар бошанд: имом дар пешрӯ ва дар васати онон меистад, ба далели ҳадиси Ҷобир (р) ин, ки яке аз онон дар тарафи рости Расули Аллоҳ (с) ва дигаре дар тарафи чапи эшон истоданд, Ҷобир гуфт: «Расули Аллоҳ (с) аз дастони мо гирифт, ҳар дуи моро ба ақиб заданд, то дар пушти сарашон моро истод карданд». [3]

Мавзеъияти занон

1. Агар занон ба ҷамоат намоз бихонанд, суннат онаст, ки имомашон дар васати онон биистад ва аз онон пештар набошад.
2. Агар зане ба марде иқтидо кард, дар ақиби вай меистад ва агар бо мардон ба намоз биистад, дар ақиби сафи мардон меистад.

Намози занон

3. Агар гурӯҳе аз занон бо мардон дар ҷамоат намоз бихонанд, суннат онаст, ки сафҳои занон дар ақиби сафҳои занон бошад. Аз Абӯҳурайра (р) ривоят аст, ки Расули Аллоҳ (с) фармуданд: «Беҳтарин сафи занон, сафи охир аст ва бадтарини он, аввалаш мебошад».[4]

Зан

Аҳкоми иқтидо ба имом

1. Барои касе, ки дар хонаи худ буда, аз хилоли шунидани садои балангӯ ва ё аз хилоли гӯш додан ба радио, иқтидо ба имом кунад, саҳеҳ нест.

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(3) Ба ривояти Муслим.

(4) Ба ривояти Ибни Моҷҷаҳ.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/пешнамозӣ-ва-пайравӣ

2. Иқтидо ба имом дар хориҷи масҷид, агар сафҳо бо ҳам муттасил бошад, саҳеҳ аст.
3. Муқтадиёне, ки дар боми масҷид бошанд ва ё поёнтар, иқтидояшон ба имоми масҷид дуруст аст, агар садои имомро бишнаванд.
4. Иқтидои касе, ки намози фарзиро мехонад, дар ақиби касе, ки намози нафлӣ мехонад, дуруст нест ва акси он саҳеҳ аст.

Иқтидо дар хориҷи масҷид

Сабқати имом

1. Барои муқтадӣ, пайравӣ аз имом машрӯъият дорад, тавре, ки ҳар амалро баъд аз имомаш мубошаратан анҷом медиҳад, ба далели фармудаи Набии акрам (с): «Имом барои онаст, ки аз он пайравӣ шавад, агар такбир гуфт, аз ақибаш такбир бигӯед ва агар рукӯъ кард, пас шумо низ рукӯъ кунед ва агар саҷда намуд, шумо низ саҷда намоед».[(1)]
2. Сабқат аз имом ҳаром аст. Набии акрам (с) дар ин маврид ташдид намуда, фармудааст: «Оё яке аз шумо, ки қабл аз имомаш сарашро баланд кунад, азин бим надорад, ки Аллоҳи мутаъол сарашро сари хар бигардонад ва ё чеҳраи ӯро чеҳраи хар бигардонад».[(2)]
3. Касе, ки саҳван аз имоми худ сабқат кунад, воҷиб онаст, ки баргардад ва аз ӯ пайравӣ кунад.

(2) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.

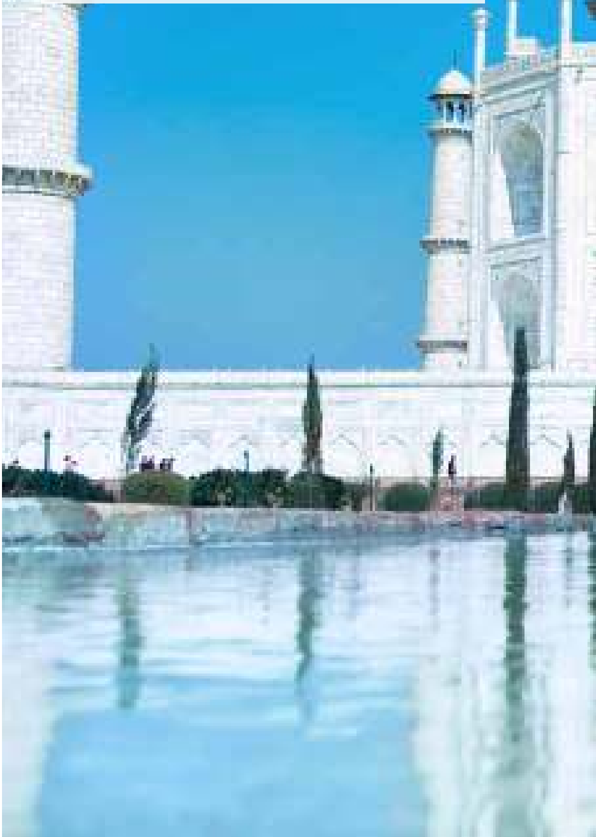

(1) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

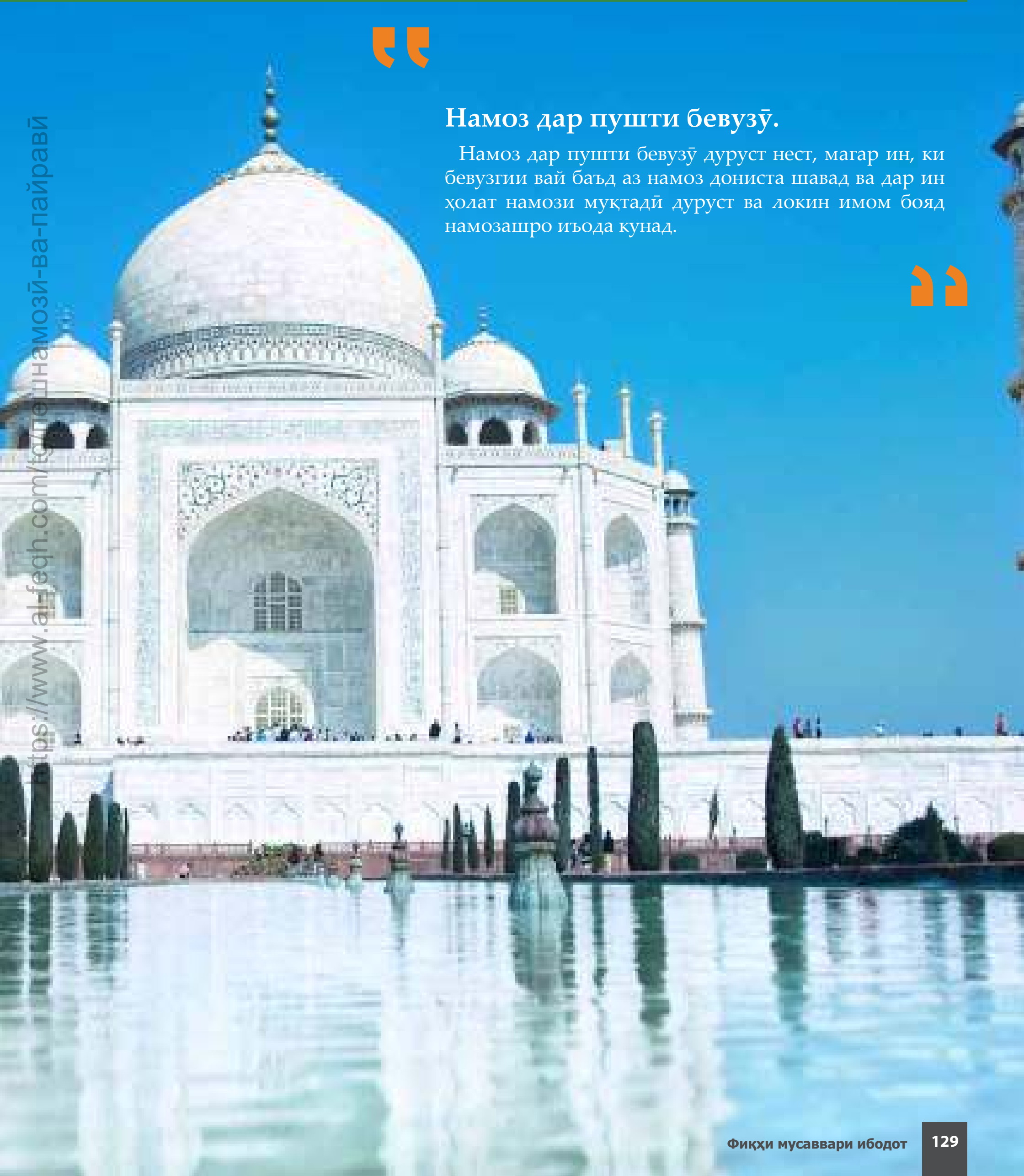

Намоз дар пушти бевузӯ.

Намоз дар пушти бевузӯ дуруст нест, магар ин, ки бевузгии вай баъд аз намоз дониста шавад ва дар ин ҳолат намози муқтадӣ дуруст ва локин имом бояд намозашро иъода кунад.

https://www.al-feqh.com/tg/пешнамозӣ-ва-пайравӣ

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

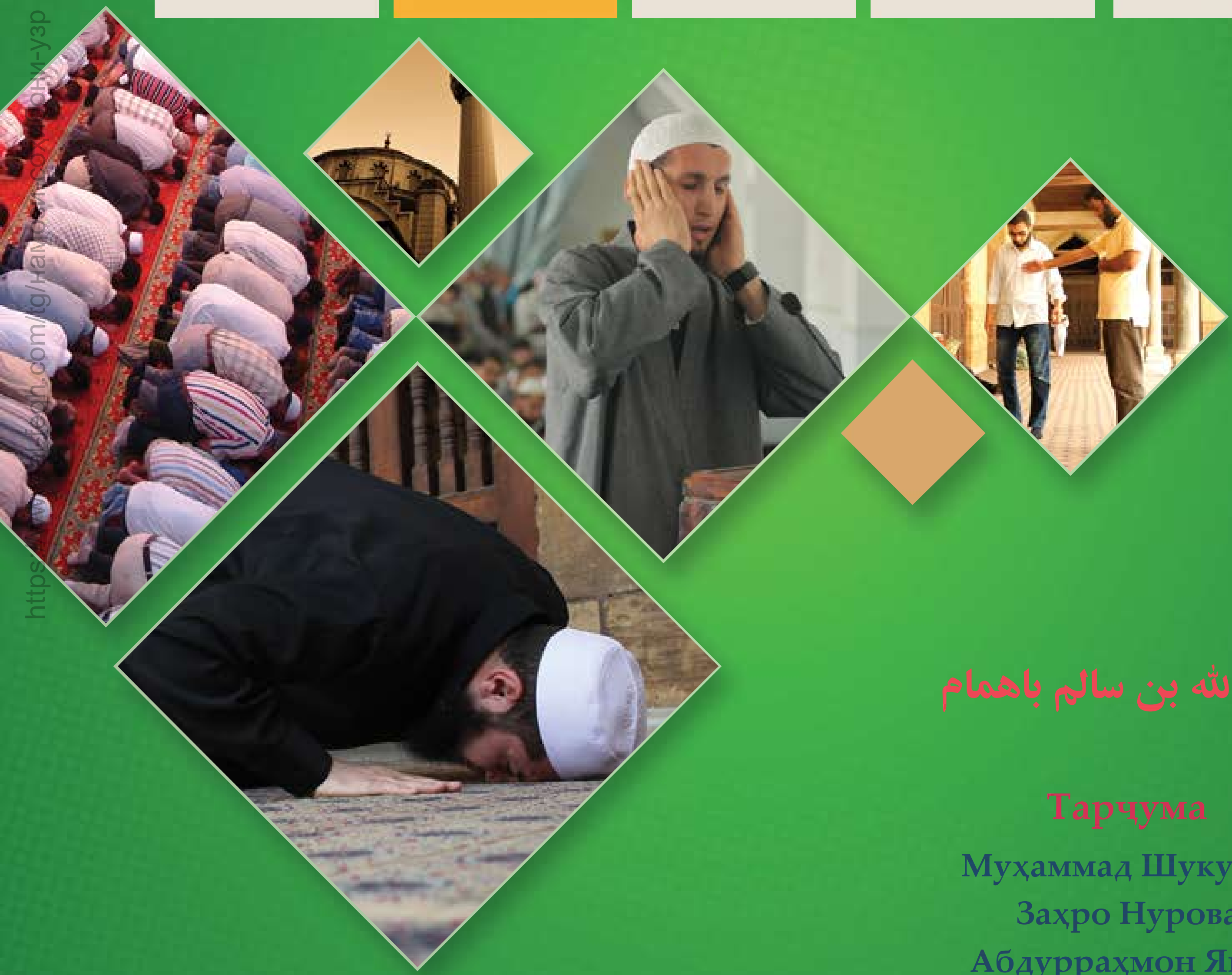

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Намози соҳибони узр

13 Намози соҳибони узр

Соҳибони узр

Беморӣ, сафар, хавф.

Матлабҳо

Таърифи узрҳо

1. Намози бемор
2. Аз аҳкоми намоз бемор
3. Намози мусофир
4. Максуд аз сафар
5. Намози мусофир дар афтобус
6. Ҷамъ байни ду намоз
7. Намози хавф
8. Васфи намози хавф

1. Намози бемор

Бар бемор лозим аст, то намозро ба қадри тавонаш адо кунад, агар монанди инсони тандуруст, тавони адои онро дошт, бояд ба ҳамон гуна, бихонад, агар тавони онро надошт, пас ба қадри тавонаш мавриди бозхост мебошад.

Бинобарин агар бемор тавони қиёмро дошта бошад, воҷиб аст, ки истода бихонад, агар тавони истоданро надошт, намозашро нишаста бихонад, агар тавони нишастро низ надошт, бар паҳлӯ рӯ ба қибла бихонад, агар ба паҳлу низ қодир набуд, бар пӯшт бихонад ва пойҳояшро ба сӯи қибла дароз кунад, агар ин ҳам барояш осон набуд, ба ҳар гунае, ки барояш мумкин буд, намоз бихонад ва далелаш ҳам фармудаи Худованд: (Аз Аллоҳи мутаъол ба қадри тавон битарсед) [التغابن:16] мебошад. Ва низ фармудаи он ҳазрат (с) ба Имрон бин Ҳусайн (р): (намоз бихон истода, агар натавонистӣ, нишаста бихон, агар натавонистӣ, бар паҳлӯ бихон).[1]

Аз аҳкоми намози бемор

1. Агар бемор нишаста намоз хонад ва тавони саҷдаро дошт, бар вай саҷда кардан воҷиб аст.
2. Агар бемор нишаста намоз хонад ва аз саҷда кардан оҷиз бувад, пас бояд бо баданаш бо рукуъу саҷда ишора мекунад ва саҷдааш поёнтар аз рукуъаш мебошад, агар ишора бо бадан мушкил бувад, бо сараш ишора мекунад, ҳамчунин, агар бар пушт хобида намоз хонад, бо сари худ ишора мекунад.
3. Агар барои бемор, вузӯ кардан дар ҳар намоз мушкил бувад, ва ё хондани намозҳо дар вақтҳояш машақатбор бувад, метавонад ҷамъ байни ду намози зуҳру аср ва байни мағрибу ишо, дар вақти аввал ва ё дуввумӣ, бар пояе, ин, ки кадом як барояш муносибтар аст, бикунад.
4. То замоне, ки бемор ақлаш кор мекунад, намоз ҳаргиз аз вай соқит намешавад, барои бемор шоиста нест, ки ба баҳонаи беморӣ дар мавриди намоз сустӣ кунад. Бояд ба қадри тавон дар адои намоз, кӯшиш кунад.
5. Агар чанд рӯзе беҳуш мешавад ва сипас ба ҳуш меояд, дар он ҳолати ҳушманд буданаш бар тибқи навоноияш намоз мегӯзорад, ва намозҳое, ки дар ҳолати беҳушӣ аз вай фавт шуда, қазои надорад, вале агар беҳушии ӯ давомдор набуд, монанди ин, ки як рӯз ё ду рӯз буд, бояд ба қадри тавонаш, қазои онро адо кунад.

(1) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/намози-соҳибони-узр

https://www.al-feqh.com/tg

Такбир

Қироат

Рукӯъ

Саҷда

https://www.al-feqh.com/tg/намози-соҳибони-узр

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-соҳибони-узр

2. Намози мусофир

Барои мусофир воҷиб аст, то намози чаҳорракаътиро қаср кунад, (зуҳр ва асру ишо), ду ракаъат бихонад, ба далели фармудаи Худованд: (ҳаргоҳ дар замини сафар кардед, бар шумо боке нест, ки дар намоз қаср кунед, агар бим доштед, ки куффор ба шумо фитна эҷод мекунанд, , кофирон ҳар ойина барои шумо душмани возеҳ ҳастанд) (нисо 101).

Ва ҳамчунин ба далели он чӣ аз Анас бин Молик (р) ривоят шуда, ки гуфт: (Бо Расули Аллоҳ (с) аз Мадина ба сӯи Макка баромадем, пас намозҳоро бо мо ду ракаътӣ адо мекарданд, то ин, ки баргаштем).[1]

Мақсуд аз сафар

Ҳар он чӣ дар урф калимаи сафар ба он гуфта мешавад, сафар буда, намоз дар он қаср мешавад.

Қасри намоз

1. Қасри мусофир пас аз тарки хонаҳои шаҳре, ки дар он сукунат дорад, оғоз мешавад, барояш қасри намоз ҷоиз нест, то замоне, ки дар хонаи маскунии худ мебошад, зеро аз Набии акрам (с) ривояте собит нашуда, ки қасри намоз карда, магар баъд аз хориҷ шудан аз ободиҳои маҳали иқоматашон.
2. Агар мусофир ба сарзамине бирасад ва қасди иқомати понздаҳрӯза ва ё бештар аз онро кард, бояд ки намозҳояшро комил бихонад. Агар қасди иқомат камтар азин рӯзҳоро дошт, метавонад қаср бихонад, агар қасди иқомати муддати муайянеро надошт, балки мехост ба муҷарради анҷоми кораш онҷоро тарк гӯяд, барояш қаср хондан то баргашташ ҷоиз аст, ҳар чанд, ки муддати иқоматаш беш аз рӯзҳо низ гардад.
3. Агар муқиме дар ақиби мусофире, ки намози қаср мехонад, иқтидо кард, бар вай воҷиб аст, то баъд аз салом додани имом, намозашро ба итмом бирасонад.

Ҷамъ кардан миёни ду намоз

1. Оё барои мусофир ва бемор, ҷамъ байни ду намози зуҳр ва аср дар вақти яке аз онҳо ва ҳамчунин миёни мағриб ва ишо дар вақти яке аз онҳо, ҷоиз аст?

2. Уламо дар ин масъала ихтилофи назар доранд: Аҳноф ба ин назаранд, ки барои мусофир ва мариз, ҷамъи байни ду намоз ҷавоз надорад, магар ин, ки ҷамъи шаклӣ бошад, тавре, ки намози аввалро дар охири вақташ ва намози дуввумро дар аввали вақташ, адо кунад. Ва далели онҳо фармудани Худованди мутаъол аст: (Намоз бар мӯминон фарзи вақтист).

(1) Ба ривояит Насои.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-соҳибони-узр

3.Дар ҳоле, ки ҷумҳури уламо ба ин назаранд, ки барои мусофир бо таваҷҷӯҳ ба аҳодиси саҳеҳе, ки дар ин бора ворид шуда, ҷавоз дорад, аз он ҷумла ривояти Муоз (р) аст, ки мегӯяд: (Бо Набии акрам ба ғазваи Табук баромадем, он ҳазрат (с) намозҳои зуҳру ишоро низ бо ҳам ҷамъ мекард) (Ба ривояти Муслим).

4. Амммо дар мавриди бемор, низ ҷамъи салотайнро барояш муҷоз донитаанд, бино ба қиёс ба сафар, ба иллати вуҷуди машақат миёни ҳар ду. Агар дар вақти намози аввал ҷамъи тақдим ва агар дар вақти намози дуввумӣ буд, ҷамъи таъхир мебошад.

5. Лозим нест, ки ҷамъу қаср бо ҳам анҷом шавад. Гоҳо ҷамъу қаср бо ҳам мебошанд ва гоҳе ҷамъ мешавад, вале қаср намебошад.

Намози мусофир дар афтобус

1. Агар нафлӣ бошад: Намозаш дуруст аст, бо узр ва ё бидуни узр бошад, ба далели он чӣ, ки собит шуда, Расули Худо (с) савор бар маркабашон ба ҳар сӯе, ки раҳсипор буд, нафл мехонданд. (1)
2. Агар фарзӣ буд: Намоз дуруст аст, агар тавони пиёда шудан барои намоз хондан дар заминро надошта бошад, ё ин, ки агар пиёда шуд, аз савор шудан оҷиз аст ва ё бар ҷонаш аз душмани бим дорад ва ё монанди он, дорои чандин ҳолат аст, ки аз ҷумла:

Якум: Тавони рӯ ба қибла шуданро дорад ва низ рукуъ ва саҷдаро метавонад, анҷом диҳад, монанди ин, ки дар киштӣ бошад, бар вай лозим аст, то намозро ба ҳамон гунаи одӣ адо кунад, зеро, ки тавони онро дорад.

Дуввум: Тавони рӯ ба қибл шуданро дорад, вале тавоноии рукуъ ва саҷдаро надорад, бар вай лозим аст, ки дар ҳангоми такбири таҳрима рӯ ба қибла бошад, пас аз он тибқи таваҷҷӯҳи афтобус ба ҳар сӯ намоз мехонад ва барои рукуъ ва саҷда ишора мекунад.

(1) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-соҳибони-узр

3. Намози хавф

Намози хавф дар кушту хуне, ки мубоҳ бошад, машрӯъ аст, чӣ дар иқомат бошад ва ё чӣ дар сафар ва далели машрӯъияташ аз Қуръон ва Суннат аст:

1. Аз Қуръон фамудаи Худованд: (Ва агар дар миёни онҳо будӣ ва бар эшон намоз барпо кардӣ, бояд гурӯҳе аз онҳо бо ту биистанд ва силоҳҳояшонро бо худ бигиранд, ҳангоме, ки саҷда карданд, дар пушти шумо бошанд ва гурӯҳи дигаре, ки намоз нахондаанд, биёянд ва бо ту намоз бихонанд, эҳтиёт кунанд ва силоҳҳояшонро бо худ бигиранд) (Нисо 102).
2. Ва аз суннат: феъли Расули Аллоҳ (с) аст, тавре, ки бо ёронаш намози хавф хондаанд ва низ асҳоби он ҳазрат (с) баъд аз эшон низ, хонданд.

Васфи намози хавф

Хавф бар теъдоди ракаъот, таъсире надорад. Агар дар ҳоли иқомат бошад, ба ҳамон шакли иқомат хонда мешавад ва агар дар сафар бошад, қаср хонда мешавад, вале ихтилоф дар васфи он мебошад ва дар васфи он ашколи мухталифе вуҷуд дорад, ки ҳамаи онҳо ҷоиз аст.

Ва хавфе, ки муҷиби ин гуна намоз мешавад, аз ду ҳолат холӣ нест:

Ҳолати аввал: Ҳолати хавфи ҳамлаи душман:

Намоз ба ҳар шакле аз ашколе, ки аз Набии акрам (с) ривоят шуда, хонда мешавад, ки машҳуртарини он дар ҳадиси Саҳл бин Абӯҳасма (р) чунин омада аст: Имом бояд онҳоро ба ду гуруҳ тақсим кунад, гурӯҳе ба сӯи душман, барои посдорӣ меистад ва гуруҳи дигар бо имом намоз мехонанд. Вақте, ки имом ба ракаъати дуввум бармехезад, нияти дур шудан аз имомро мекунад ва барои худаш намозро тамом намуда, салом медиҳанд, пас аз он барои посдорӣ ба сӯи душаман мераванд ва гуруҳи аввал меоянд ва бо имом ракаъати дуввумро мехонад. Ҳангоме, ки барои ташаҳҳуд менишинад, бармехезанд ва бо худ намозашонро тамом мекунанд, дар ҳоле, ки имом мунтазир мемонад, вақте, ки нишастанд ва ташаҳҳуд хонданд, имон бо онҳо салом медиҳад. [1]

Ин шакл дар ҳолест, ки намоз дар сафар бошад ва ё дар намози фаҷр дар ҳоли иқомат бошад, аммо агар дар ҳолати иқомат буда ва ё дар намози мағриб бошад, бо гуруҳи аввал ду ракаъатро мехонад, сипас ин гуруҳ азми ҷудои аз имомро намуда, бо худашон намозро тамом мекунанд ва мераванд ва гуруҳи дуввум меояд ва имом бо онҳо боқии намозро мехонад, вақте барои ташаҳҳуди охир мешинад, гуруҳи дуввум аз ӯ ҷудо шуда, бо худашон намозро такмил мекунанд, имом мунтазири онон мемонад, то ин, ки барои ташаҳҳуди охир бинишинанд ва бо онҳо салом медиҳад.

Ҳолати дуввум: ин, ки хавф шиддат гирад ва натавонанд, намозро ба гунае, ки ёд шуд, адо кунанд:

Дар ин ҳолат пиёда ва савор рӯ ба сӯи қибла, намоз мехонанд, агар фурсат ёбанд ва дар ғайри он ба ҳар самте, ки мутаваҷҷеҳ буданд, намоз мехонанд, чунон чӣ Ибни Умар (р) гуфтааст: (Агар хавф бештар аз он шуд, пиёда равон истода бар пойҳояшон ва ё савора, ру ба сӯи қибла ва ё ғайри қибла намоз мехонанд). Ба ривояти Бухорӣ.

Ва барои рукуъ ва саҷда, ишора мекунад, пас намоз мегузорад, дар ҳоле, ки роҳ меравад ва ё савори ҳавопаймояш ва ё савори танкаш, тибқи ҳолате, ки дорад, намоз мехонад, чунинаст, агар дар ҳолати

(1) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

ҷанг ва шиддати задухурд бошад ва ё ғайр азин ҳолате бошад, ки намозро ба шакли матлуб адо карда наметавонад, ба далели фармудаи Худованд: (Агар хавф доштед, пас пиёда ва ё савора) (Бақара 239)

Дар ҳавопаймо намоз мехонад

Дар киштӣ намоз мехонад

Дар танк намоз мехонад

Осонии шариат

Аз муҳимтарин бартарии шариати Ислом, тасомуҳ ва осонӣ ва рафъи ҳараҷ мебошад, ки ин қоидаи умумӣ дар шариат маҳсуб мешавад.

(Сахтӣ осониро бор меоварад).

https://www.al-feqh.com/tg/намози-соҳибони-узр

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

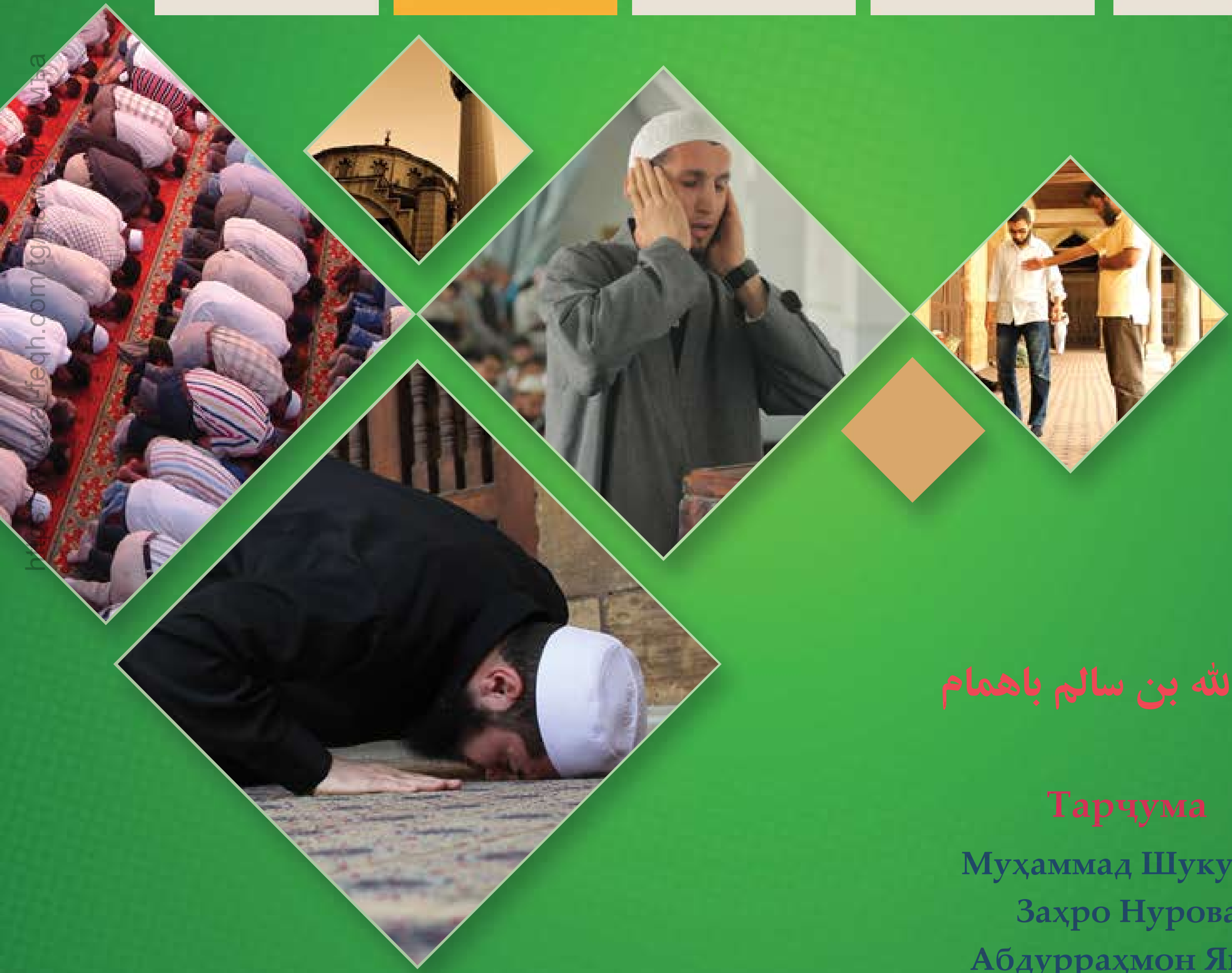

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷумъа

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Намози ҷумъа

14

Намози ҷумъа

Матлабҳо

Ҳукми намози ҷумъа
Касе, ки бар вай ҷумъа воҷиб нест
Фазилати рӯзи ҷумъа
Шурути сиҳати ҷумъа
Васфи намози ҷумъа
Хутбаҳо
Ҳукми хутбаҳо
Такмилкунандаҳои хутба
Мустаҳаботи хутба
Он чӣ дар ҷумъа аз он наҳӣ шуда
Дарёфтани ҷумъа
Он чӣ дар рӯзи ҷумъа мустаҳаб аст

Ҳукми намози ҷумъа

Намози ҷумъа фарзи айн аст бар ҳар мусалмони болиғ ва оқиле, ки дар таркаш узре надорад.

Ва бар он далолат мекунад:

3. Фармудаи Худованд: (Эй касоне, ки имон овардаед, ҳангоме, ки дар рӯзи ҷумъа барои намоз нидо карда мешавад, ба сӯи зикри Аллоҳ бишитобед ва хариду фурӯшро тарк кунед) (Ҷумъа 9)
4. Фармудаи он ҳазрат (с): (Ақвоме бояд аз тарки ҷумъаҳо наҳӣ шаванд ва ё ин, ки Аллоҳ таъоло бар қалбҳояшон муҳр мезанад, ки баъд аз он аз ҷумлаи ғофилон мешаванд).[1]

Касоне, ки бар онҳо ҷумъа воҷиб нест

Бар зан, кӯдак ва беморе, ки дар рафтан

(1) Ба ривояти Муслим

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷумъа

https://www.al-feqh.com/tg

ба намози ҷумъа барояш машақат аст, намози ҷумъа воҷиб нест, вале агар инҳо ба намози ҷумъа бо дигарон ҳозир шуданд, кифояташонро мекунад ва агар ҳозир нашуданд, намози зуҳрро мехонанд.

Мусофир

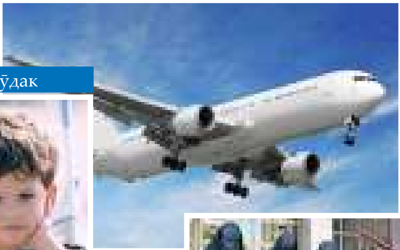

Кӯдак

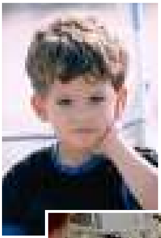

Зан

Бемор

Фазилати рӯзи ҷумъа

Рӯзи ҷумъа, беҳтарин рӯзи ҳафта аст, ки Аллоҳи таъоло онро ба ин миллат ихтисос дода, пас аз ин, ки умматҳои дигар аз он гумроҳ шуданд. Дар мавриди ин рӯз аҳодиси зиёде омадааст, ки аз ҷумла:

1- Фармудаи он ҳазрат (с): (Беҳтарин рӯзе, ки хуршед дар он тулӯъ карда, рӯзи ҷумъа аст, ки дар он Одам офарида шуда ва дар ҳамин рӯз ба биҳишт дохил шуда ва низ дар ҳамин рӯз аз он берӯн шудааст). (1)

(1) Ба ривояти Муслим

2- Аз Абӯҳурайра (р) аз Набии акрам (с) ривоят аст, ки фармуданд: (Касе, ки ғусл карда ба намози ҷумъа омад ва намоз хонд ба қадре, ки тавон дошт, пас аз он ба хатиб гӯш фаро дод, то аз хутбааш фориғ гардид, сипас бо вай намоз хонд, бахшида шуд он чӣ, ки миёни ин ҷумъа, то ҷумъи дигар буд ва ҳамчунин изофа азон се рӯзи дигар). (2)

3- Аз Абӯҳурайра (р) ривоят аст, ки Расули акрам (с) мефармояд: (Намозҳои панҷгона, ҷумъа то ҷумъа ва Рамазон то Рамазон, ҷубронкунандаанд, агар аз гуноҳони кабира иҷтиноб шуда бошад).(3)

Шурути сиҳати ҷумъа

1. Вақт: Пеш аз вақт ва баъд аз хуруҷи вақт, монанди намозҳои фарзӣ, саҳеҳ намешавад ва вақти ҷумъа монанди вақти зуҳр аст
2. Дар он ҷамоате ҳузур ёбад: Пас намози ҷумъа барои танҳогузор дуруст нест ва камтарин шумораи ҷамоат, се аст.
3. Ҷогузин будан: Ва он иборат аз муқим будан дар деҳкадае, ки дар хонаҳои сангӣ ва ё ғайр аз он тибқи одат, сохта бошанд, зиндагӣ кунад ва дар тобистону зимистон аз он кӯч намекунад. Аммо бодиянишинон ва хайманишинони кӯчӣ, намози ҷумъаи эшон дуруст нест ва бар онон воҷиб нест.
4. Бояд пеш аз намоз ду хутба хонда шавад: Ба далели мувозибати Набии акрам (с) бар он.

Васфи намози ҷумъа

Намози ҷумъа ду ракаъат буда, ки дар он қироати ҷаҳрия аст ва суннат онаст, ки дар ракаъати аввал аз баъд аз сураи Фотиҳа, сураи Ҷумъа ва дар ракаъати дуввум баъд аз Фотиҳа,сураи Мунофиқунро бихонад ваё

(2) Ба ривояти Муслим
(3) Ба ривояти Муслим

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷумъа

https://www.al-feqh.com/tg

ин, ки дар ракаъати аввал сураи Аъло ва дар дуввум сураи Ғошияро бихонад. [1]

(1) Ба ривояти Муслим

Хутбаҳо

Ҳукми хутбаҳо

Хутбаҳо воҷиб мебошанд ва он ду шарти сиҳати ҷумъа мебошанд ва агар аксари ҳузур касоне бошанд, ки забони Арабиро медонанд, ба хотири таваҷҷуҳ ба омӯзиш Арабӣ, хутба низ ба Арабӣ хонда мешавад ва низ аз шеваи Набии акрам (с) мухолифат намешавад ва агар бештари ҳузур касоне буданд, ки ба забони Арабӣ ошно надоранд, боке надорад, ки хутбаҳо ба соири забонҳо хонда шавад, зеро асоси хутба омӯзиш ва раҳнамои буда, на муҷарради хондани хутба, бо риояти баъзе матнҳои Арабӣ, монанди зикри оёти Қуръонӣ ва Аҳодиси набавӣ ба забони Арабӣ, то ин, ки вуҷуби хутба ба забони Арабӣ дар назди баъзе уламо, ки ба он гуфтаанд, соқит гардад.

Такмилкунандаҳои хутба

Хутбаи ҷумъа дорои аркон нест, балки ҳар он чӣ дар урф ба он хутба гуфта мешавад, дуруст аст, вале барои камоли хутба бояд хатиб нукоти зерро тазаккур диҳад:

1. Ҳамду сипоси Аллоҳи мутаъол.
2. Калимаҳои шаҳодат.
3. Фиристодани дуруд бар Расули Аллоҳ (с).
4. Тавсия ба тақво ва парҳезгории Худованд.
5. Қироати баъзе оёти Қуръон.
6. Мавъиза гуфтан.

Мустаҳаботи хутбаҳо

1. Хутба бояд аз болои минбар бошад.
2. Хатиб ҳангоми боло рафтан ба минбар, ба мардум салом бигӯяд.
3. Миёни ду хутба бо нишастани андак, ҷудои эҷод кунад.
4. Кӯтоҳ бошанд.
5. Дар онҳо дуое низ бикунад.

Он чӣ дар намози ҷумъа аз он наҳй шудааст

1. Дар ҳангоми хутбаи имом дар рӯзи ҷумъа сухан кардан ҳаром аст, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Агар дар ҳангоми хутбаи имом дар рӯзи ҷумъа ба дӯстат гуфтӣ, ки (хомӯш бош), бидуни шак, беҳуда гуфтӣ). [2]
2. Миёни шонаҳои мардум роҳ рафтан макруҳ аст, магар ин, ки имом бошад ва ё ин, ки ҷойхолӣ буда, ба ҷуз ин кор роҳе барои расидан ба он набошад.

Дар ёфтани ҷумъа

Мусалмон бояд зудҳангом барои намози ҷумъа омода шавад, агар аз намоз таъхир кард ва рукуъро бо имом дар ракаъати дуввум дарёфт, намози ҷумъаро такмил мекунад ва агар ба ракаъати дуввуми намози ҷумъа нарасид, пас намози зуҳро мехонад ва монанди онаст, касе, ки намози

(2) Ба ривоят Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷумъа

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷумъа

ҷумъа аз вай ба сабаби хобидан ва ё ғайр аз он гузашт, бояд ки намоз зуҳрро –чаҳор ракаъат- бохонад.

Он чӣ дар рӯзи ҷумъа мустаҳаб аст

3. Қироати сураи Каҳф дар рӯзи ҷумъа, ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Касе, ки сураи Каҳфро дар рӯзи ҷумъа бихонад, дар миёни ду ҷумъа барояш нуре равшан мекунад). [1]

4. Бар Набии акрам (с) дуруди бисёр фиристодан. Аз Абӯмасъуди Ансорӣ (р) аз Набии акрам (с) ривоят шуда, ки фармуданд: (Дар рӯзи ҷумъа дуруд бар ман бештар гӯед, зеро ҳар, ки дар рӯзи ҷумъа бар ман дуруд бифиристад, дурудаш бар ман пешкаш мешавад). [2]

Минбар бояд се зина дошта бошад

(1) Ба ривояти Ҳоким.
(2) Ба ривояти Ҳоким.

5. Ғусл кардан ва хушбӯи задан, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Марде ғусл мекунад дар рӯзи ҷумъа ва ё худро ба қадри тавон пок мекунад, ё хушбӯи безанад, пас аз он аз хона мебарояд ва дар масҷид низ миёни ду тан роҳ ҷудо намекунад, баъд аз он чанд ракаъат намоз мехонад ва пас аз он ҳангоми суханронии имом хомӯш менишинад, магар ин, ки миёни ин ҷумъа ва ҷумъаи дигар гуноҳаш, мағфират мешавад). [3]

Масоиле дар мавриди ҷумъа

1. Суннат инаст, ки минбар дорои се зина бошад, то аз минбари Расули Аллоҳ (с) пайравӣ шавад.

2. Он чӣ ба сураи Ҷумъа номида шуда, ба суннат рабте надорад, тавре, ки намозгузорон қабл аз намози ҷумъа дар масҷид нишаста, ба тиловати қории ¬Қуръон гуш медиҳанд, то ин, ки азон дода шавад ва ё ин, ки сурудҳо ва ё зикрҳои дастҷамъӣ аз баландгӯяк хонда шавад.

3. Агар намозгузор омад дар ҳоле, ки имом хутба медод, ду ракаъати хафиф қабл аз нишастани бихонад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Агар яке аз шумо дар рӯзи ҷумъа омад, дар ҳоле, ки имом хутба мехонад, бояд ду ракаъат намоз бихонад ва дар он аз суръат кор бигирад). [4]

4. Хатиб дар ҳангоми дуо дасташро баланд накунад, балки бо ангӯшти субоба ишора мекунад, магар дар намози истисқо ва ё дуо барои таваққуфи борон. Аз Ҳусайн бин Абдурраҳмон (р) ривоят шуда, ки гуфт: (Расули Аллоҳ (с)ро дидам, ки хутба медод, ҳангоме, ки дуо мекард, ин чунин мегӯфт- бо ангӯштони субобааш ишора мекард-).[5]

(3) Ба ривояти Бухорӣ.
(4) Ба ривояти Ибни Хузайма
(5) Ба ривояти Аҳмад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷумъа

Бо ангӯшти худ ишора мекунад

5. Барои намози ҷуъма суннати қаблӣ нест, вале мустаҳаб аст, ки пеш аз азон нафл бихонад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Касе, ки дар рӯзи ҷумъа ғусл кунад ва худро ба қадри тавон пок мекунад, ё хушбӯи мезанад, пас аз он аз хона мебарояд ва дар масҷид низ миёни ду тан роҳ ҷудо намекунад, баъд аз он чанд ракаъат намоз мехонад ва пас аз он ҳангоми суханронии имом хомӯш менишинад, миёни ин ҷумъа ва ҷумъаи дигар гуноҳаш мағфират мешавад). [1]
6. Суннати баъдиро ду ракаъат мехонанд, ба далели ривояти Ибни Умар (р), ки гуфт: (Расули Аллоҳ (с) баъд аз ҷумъа ду ракаъат дар хонаашон мехонданд)[2]
7. ва ё чаҳор ракаъат ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Касе аз шумо агар баъд аз ҷумъа намоз мехонад, бояд чаҳор ракаъат бихонад). [3] Беҳтар онаст, ки дар хона бихонад.
8. Ҳар гоҳ ид ва намози ҷумъа бо ҳам як рӯз ҷамъ шуд, эҳтиёт онаст, ки иду намози ҷумъа, ҳар ду хонда шавад ва агар идро хонд, бояд ақалан зуҳрро бихонад, барои

(1) Ба ривояти Дорамӣ.
(2) Ба ривояти Ҷамоат.
(3) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

мардумони шаҳракҳои дур ҷоиз аст, ки агар намози идро хонданд, барои намози ҷумъа, барнагарданд. Аз Иёс бин Абӯрамлаи Шомӣ ривоят аст, ки гуфт: (Ман ҳозир будам, ки Муовия аз Зайд бин Арқам пурсид: Оё тӯ бо Расули Аллоҳ (с) шоҳиди ду иде будӣ, ки дар ҷумъа воқеъ шуда буд? Гуфт: оре! Он ҳазрат (с) дар аввали рӯз намози идро хонданд, пас аз он барои ҷумъа рухсат дода фармуданд: касе,ки бихоҳад, ҷамъ кунад, бояд ҷамъ кунад). [1]

(1) Ба ривояти Аҳмад.

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷумъа

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

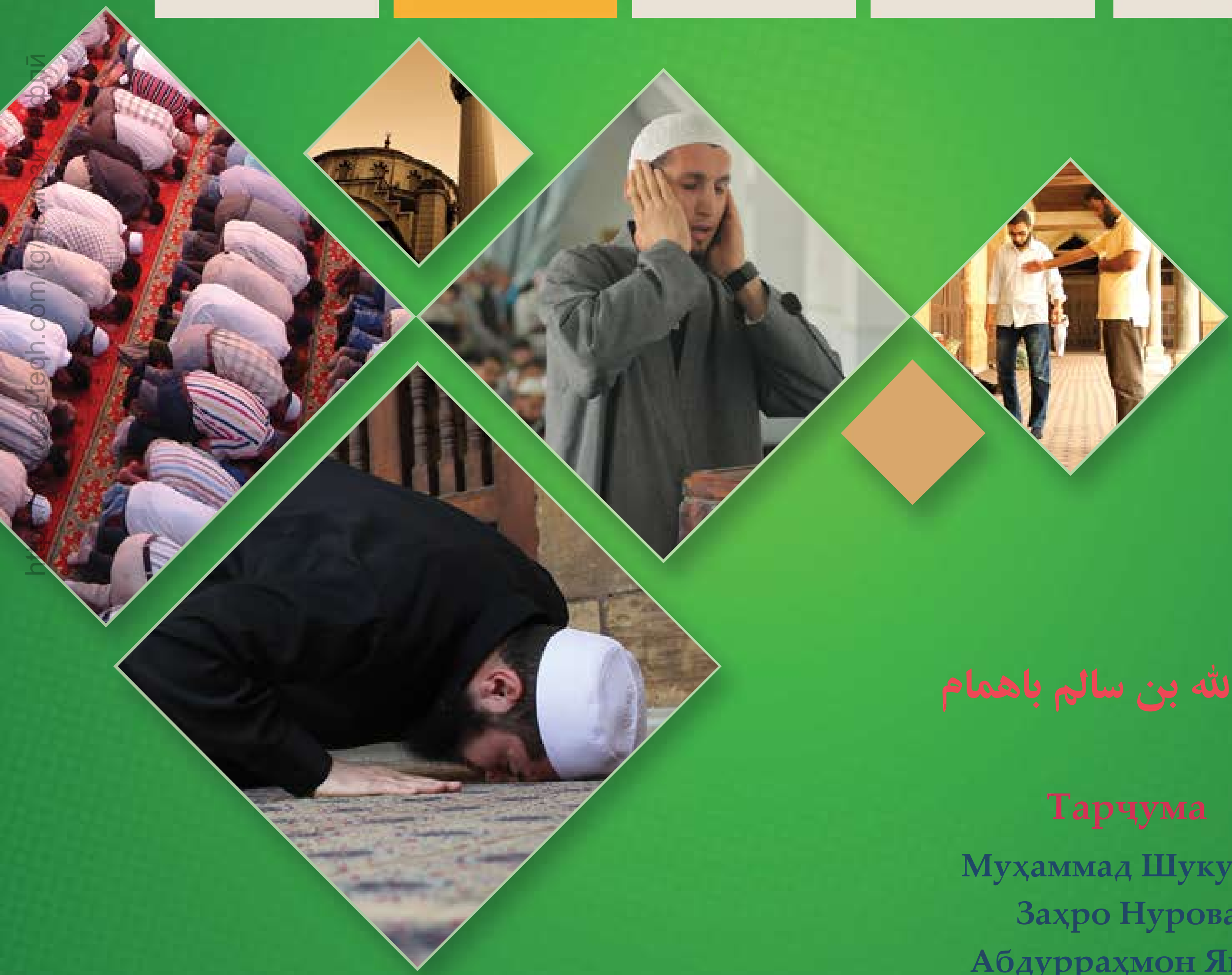

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Намози нафлӣ

15

Намози нафлӣ

Намози нафлӣ

Намози машрӯъ ғайр аз воҷиб

Бартарии намози нафлӣ

1. Намоз нафлӣ сабаби муҳаббати Аллоҳи мутаъол ба бандааш мебошад, чунон чӣ дар ҳадиси Қудсӣ омадааст, ки Аллоҳи мутаъол муфармояд: "Ва бандаи ман ҳамчунон бо навофил ба ман тақарруб меҷӯяд,то ин, ки вайро дӯст медорам, агар дӯст доштам, ман гӯши шунавои ӯ мебошам ва низ чашми бинои ӯ мешавам ва низ дасти ӯ мешавам, ки бо он ба қувват мегирад ва низ пои ӯ мешавам, ки бар он роҳ меравад ва агар аз ман чизе бихоҳад, барояш ато мекунам ва агар талаби паноҳ кунад, ба вай паноҳ медиҳад"(1).
2. Намози нафлӣ, камбуди фароизро ҷуброн мекунад, чунончӣ Набии Акрам (с) фармуданд: "Нахустин чизе, ки дар рӯзи қиёмат мардум аз аъмолашон мавриди муҳосаба қарор мегиранд, намоз аст, Парвардигори мо ба фариштагонаш --дар ҳоле, ки ӯ донотар аст-, мефармояд: Ба намози бандаам бингаред, оё комил карда ё камбуд дорад? Агар комил хонда бошад, барояш комил навишта мешавад ва агар чизе аз он ноқис буд, мефармояд: бубинед, оё банда нафле хондааст? Агар нафле вуҷуд дошт, мефармояд: ҳисоби фарзро аз нафли вай тамом кунед, пас ба ҳамин минвол аъмолаш бозхост мешавад".(2)

(1) Ба ривоят Бухорӣ.
(2) Ривояти Абӯдовуд.

Матлабҳо

Таърифи намози нафл
Бартарии намози нафл
Анвоъи намози нафл
Якум: Суннатҳои равотиб
Дуввум: Намози витр
Саввум: Намози таровеҳ
Чаҳорум: Намози зуҳо
Панҷум: Намози таҳияти масҷид
Шашум: Намози истихора
Ҳафтум: Нафли мутлақ

https://www.al-feqh.com/tg/намози-нафлӣ

https://www.al-feqh.com/tg

Намози нафл дар хона беҳтараст

Адои намози нафл дар хона нисбат ба масҷид бартарӣ дорад, магар он чӣ, ки дар он ҷамоат машрӯъ бошад, монанди намози таровеҳ дар Рамазон. Набии акрам (с) фармуданд: «Беҳтарин намози шахс намозест, ки дар хонааш мехонад, магар ин, ки намози фарзӣ бошад”.[1]

Анвоъи намози нафл

Намози нафл анвоъи зиёде дорад, ки муҳимтарини онҳо азин қарор аст:

Якум: Суннатҳо равотиб

Ва он суннатҳоест, ки вобаста ба фарз мебошад.

(1) Ба ривоят Бухорӣ.

Маҷмӯъи суннатҳои равотиб даҳ ва ё ёздаҳ ракаъат мебошанд, азин қарор:

- Ду ракаъат қабл аз фаҷр.
- Ду ва ё чаҳор ракаъат қалб аз намози зуҳр ва ду ракаъат баъд аз он.
- Ду ракаъат баъд аз намози мағриб.
- Ду ракаъат баъд аз ишо.

Аз Ибни Умар (р) ривоят аст, ки гуфт: «Ман аз Набии акрам (с) даҳ ракаъатро ҳифз кардам: Ду ракаъат қабл аз зуҳр ва ду ракаъат баъд аз он ва ду ракаъат баъд аз мағриб дар хонаашон ва ду ракаъат баъд аз ишо дар хонаашон ва ду ракаъат қабл аз намози фаҷр».[2]

Монанди он аз Ойиша (р) низ ривоят шуда, магар ин, ки қабл аз зуҳр чаҳор ракаъат зикр кардааст. [3]

Муаккадтарин суннатҳои равотиб, ки Набии акрам (с) дар сафару иқоматашон ба он мувозибат кардаанд, ду ракаъати фаҷр аст, чунон чӣ дар ҳадиси Ойиша (р) омада, ки гуфтааст: “Набии акрам (с) бар ҳеҷ аз навофил мувозибати шадид монанди ду ракаъати фаҷр надоштанд”.[4]

Ва суннат онаст, ки дар он бидуни он, ки ба воҷиботаш ихлол кунад, тахфиф намояд, чунон чӣ аз Ойиша (р) ривоят шуда, ки гуфт: “Он ҳазрат (с) ду ракаъати қалб аз намози фаҷрро бисёр тахфиф мехонд, ба гӯнае, ки мегӯфт, оё уммулкитоб –Фотиҳаро хондаанд?”. [5]

Ҳамон тавре, ки қазои он низ ҷавоз дорад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): “Касе, ки ду ракаъат фаҷрро нахонда, бояд баъд аз тулуъи хуршед онро бихонад”.[6]

(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(3) Ба ривояти Муслим.
(4) Ба ривояти Абӯдовуд.
(5) Ба ривояти Насоӣи.
(6) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

Суннати қаблӣ	Намози фарзӣ	Суннати баъдӣ
Ду ракаъат	Фаҷр	——
4 ракаъат	Зуҳр	Ду ракаъат
——	Аср	——
——	Мағриб	Ду ракаъат
——	Ишо	Ду ракаъат

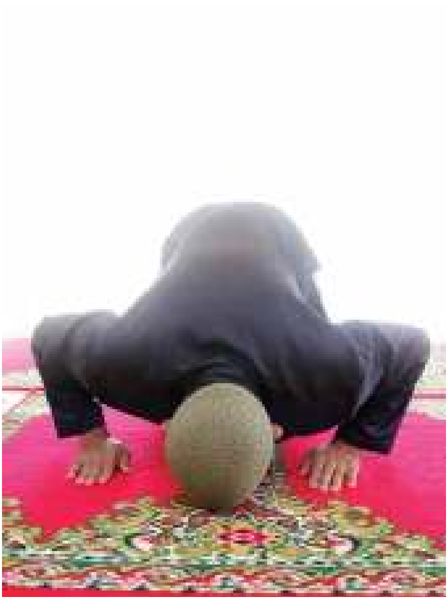

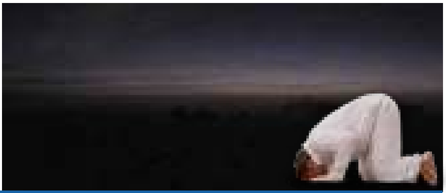

Баъд аз ишо

Қазои суннати фаҷр дар рӯз

Баъд аз мағриб

Қабл аз фаҷр

Қабл аз зӯҳр ва баъд аз он

https://www.al-feqh.com/tg/намози-нафлӣ

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-нафлӣ

Дуввум: Намози витр

Ҳукми витр ва фазоили он

Витр воҷиби муаккад аст. Он ҳазрат (с) фармуданд: «Худованд тоқаст, витро дӯст медорад, пас намози витр бихонед эй аҳли Қуръон”.[1]

Васфи витр:

1. Ақали витр як ракаъат аст ва аксараш ёздаҳ ва ё сездаҳ ракаъатаст, ки намозгузор ду ду ракаъат мехонад, сипас як ракаъат хонда, витр мехонад.
2. Камтарин камол се ракаъат аст: ду ракаъат хонда салом медиҳад, сипас як ракаъати дигар хонда салом медиҳад ва метавонад се ракаъатро муттасил ба як ташаҳҳуд бихонад ва назди баъзе имомҳо, се ракаъатро бо ду ташаҳҳуд мехонад. Мустаҳаб аст, ки дар ракаъати аввал сураи Аъло ва дар ракаъати дуввум сураи Кофирун ва дар ракаъати саввум Ихлосро бихонад, ба далели он чӣ аз Убай бин Каъб (р) ривоят шуда, ки гуфт: “Расули Аллоҳ (с) дар ракаъати аввали витр“ سبح اسم ربك الأعلى “ва дар дуввум“قل ياأيها الكافرون” ва дар саввум “قل هو الله أحد” ро мехонд”.[2]

Вақти витр:

Баъд аз намози ишо то тулӯъи фаҷр, адои витр дар сулси охири шаб афзалият дорад, ба далели фармудаи Набии акрам (с) «Намози охири шаб машҳуд аст”.[3]

Дуо дар витр:

Дар ракаъати охири витр дуо машрӯъ гардида, қабл аз рукӯъ ва ё баъд аз баланд шудан аз рукӯъ, дастони худро баланд карда, дуои ворида дар ин заминаро мехонад, ки аз он ҷумла аст:

"اللهم انا نستعينك، ونستهديك، ونستغفرك ونتوب إليك ونؤمن بك ونتوكل عليك، ونثني عليك الخير كله، نشكرك ولانكفرك، نخلع ونترك من يفجرك، اللهم إياك نعبد ولك نصلى ونسجد، وإليك نسعى ونحفد، نرجو رحمتك ونخشى عذابك ، إن عذابك بالكفارملحق" الفقه الإسلامي وأدلته: ١/٨١٠

«اللهم اهدني فيمن هديت، وعافني فيمن عافيت، وتولني فيمن توليت، وبارك لي فيما أعطيت، وقني شر ما قضيت، فإنك تقضي ولا يقضي عليك، إنه لا يذل من واليت، ولا يعز من عاديت، تباركت ربنا وتعاليت».[4]

Масоил

1.Суннат аст, ки баъд аз намози витр бигӯяд: "سبحان الملك القدوس"[5] , се бор ва дар бори саввум садои худро баланд намуда дароз кунад ва метавонад: "رب الملائكة والروح"[6]”ро бо он зиёд кунад.

2. Масҳ кардан рӯй бо дастон баъд аз дуо, на дар витр ва на дар ғайри витр, машрӯъ намебошад, зеро ки аз Набии акрам (с) дар ин маврид ҳадиси саҳеҳе ворид нашудааст.

Қазои витр дар рӯз

Қазои витр дар рӯз машрӯъ аст ва қазояш ҷуфт мебошад, зеро, ки аз Ойша (р) ривоят шуда, ки Расули Аллоҳ (с) ҳаргоҳ намози шаб аз эшон ба сабаби нохушӣ ва ғайра қазо мешуд, дар рӯз дувоздаҳ ракаъат мехонданд[7].

(7) Ба ривояти Муслим.

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.
(2) Ба ривояти Насоӣ.
(3) Ба ривояти Муслим.
(4) Ба ривояти Тирмизӣ.
(5) Ба ривояти Аҳмад.
(6) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-нафлӣ

Саввум: Намози таровеҳ

Ва таровеҳ: намози шаб дар Рамазон мебошад ва ба таровеҳ номгузорӣ шуд, зеро, ки дар миёни ҳар чаҳор ракаъат ба хотири тули ракаъатҳо, барои роҳат, таваққуф мекарданд.

Фазилати намози таровеҳ

Набии акрам (с) фармуданд: (Касе, ки Рамазонро аз рӯи имон ва ҳисоби аҷр назди Худо ба рӯза ва қиёми шаб сипарӣ кард, гуноҳони гузаштааш бахшида мешавад) [1].

Ҳукми намози таровеҳ:

Таровеҳ суннати муаккада буда, ки Расули Аллоҳ (с) онро дар моҳи мубораки Рамазон машрӯъ кардаанд, зеро Набии акрам (с) бо Саҳобаи киром чанд шабе намоз хонданд, сипас аз бими он, ки бар онон фарз шавад, тарк карданд ва баъд аз Паёмбар (с) Саҳобаи киром онро адо карданд. [2]

Адади ракаъоти намози таровеҳ:

Бархе гуфтаанд, ки бист ракаъат аст. Аз Соиб бин Язид (р) ривоят аст, ки гуфт: Дар аҳди Умар бин Хаттоб (р) дар моҳи Рамазон бист ракаъат мехонданд.

Ҳамчунин гуфт: Бо оромӣ мехонданд.

Ва бархе дигар гуфтаанд: Ёздаҳ ракаъат аст.

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(2) Ба ривояти Муслим.

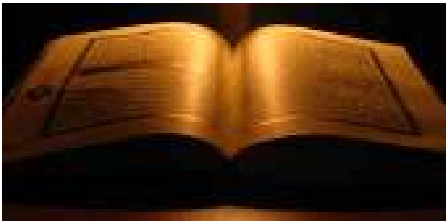

Масоил

1. Тарки он чӣ аз қиёми шабона одат дорад, макрӯҳ аст. Аз Абдуллоҳ бин Амр бин Ос (р) ривоят аст, ки гуфт: Расули Худо (с) фармуданд: (Эй Абдуллоҳ! Монанди фалон машав, шабона барои намоз бармехост, сипас қиёми шабонаро тарк кард). [3]

(3) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.

Бедор шудан барои намоз

2. Барои мард мустаҳаб аст, ҳангоме, ки шабона барои намози шаб бедор мешавад, ҳамсарашро низ барои намози шаб бедор кунад ва агар зан бедор шавад, шавҳарашро низ бедор кунад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с) (Агар мард ҳамсарашро ба намози шаб бедор кунад, пас он ду - ва ё яке онҳо-ду ракаъат намоз бихонад, ҳар ду дар ҷумлаи зокирин ва зокирот навишта мешаванд). [4]
3. Касе, ки дар намози шаб, хоб бар вай ғалаба кунад, бояд намозро гузошта бихобад, то ин ки хоб аз вай биравад. Аз Ойша (р) ривоят аст, Набии Акрам (с) фармуданд: (Агар яке аз шумо дар намоз пинакӣ рафт, бояд бихобад, то ин, ки хоб аз вай биравад). [5]

(4) Ба ривояти Абӯдовуд.
(5) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

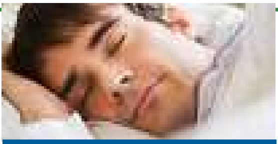
Хоб бар ӯ ғолиб шудааст

4. Дуо ва талаби мағфират дар сулси охири шаб, мустаҳаб аст, ба далели ривояти Абӯҳурайра (р), ки гуфт: Расули Худо (с) фармуданд: (Аллоҳи мутаъол дар сулси охири шаб ба осмони дунё фуруд омада мегӯяд: “касе, ки маро бихоҳад барояш иҷобат мекунам, касе, ки талаби мағфират мекунад, ӯро мавриди мағфират қарор медиҳам”). [1]

Чаҳорум: Намози Зуҳо (ишроқ)

Ва он намозест, ки дар вақти зуҳо, машрӯъ гардид ва вақти зуҳо аз тулуъи хуршед ва баланд шуданаш ба андозаи як найза мебошад- ин миқдор иртифоъи хуршед дар ҳудуди саввум ҳиссаи як соат мебошад- ки то заволи хуршед, идома дорад.

(1) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.

Фазилати намози Зуҳо:

Аллоҳи мутаъол дар ҳадиси қудсӣ мефармояд: (Эй фарзанди одам! барои ман дар аввали рӯз чаҳор ракаъат намоз бихон, туро дар охири он кифоят мекунам).[2]

Адади ракаъоти намози Зуҳо:

Ҷавоз дорад, ки намози Зуҳоро ду ракаъат ва ё чаҳор ракаъат ва ё шаш ракаъат ва ё ҳашт ракаъат бихонӣ, зеро ки Набии акрам (с) чунин кардаанд.

(2) Ба ривояти Муслим.

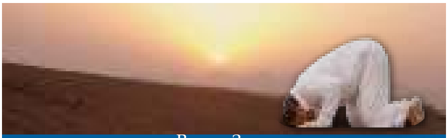
Вақти Зуҳо

Панҷум: Намози таҳияи масҷид

Ва он ду ракаъат барои касе, ки ба масҷид дохил мешавад, машрӯъ аст ва қалб аз нишастан онро бихонад.

Ва далелаш фармудаи Набии акрам (с): (Агар яке аз шумо ба масҷид дохил шуд, бояд қабл аз нишастан, ду ракаъат намоз бихонад).[3]

Суннати ротиба ва ё намози фарзе аз он кифоят мекунад, пас касе, ки дохили масҷид барои адои зухр гадид, пас суннати зухрро хонд, аз намози таҳияи масҷид низ кифоят мекунад ва бар вай таҳияи масҷид намебошад.

Шашум: Намози истихора

Ҳаргоҳ банда дар коре аз корҳо мутараддид гардид, қабл аз ин, ки ба он иқдом кунад, ду ракаъат намоз бихонад. Он ҳазрат (с) ёронашро омӯзиш медоданд, монанди он, ки сурае аз Қуръонро омӯзиш медоданд.

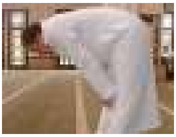
Намози таҳияи масҷид

Дуои истихора:

Набии акрам (с) фармуданд: (Агар яке аз шумо дар коре ирода мекунад, бояд ду ракаъат намози ғайр аз фарзе бихонад, пас аз он бигӯяд:

”اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ، وأَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ، وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيمِ، فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلاَ أَقْدِرُ، وَتَعْلَمُ وَلاَ أَعْلَمُ، وَأَنْتَ عَلاَّمُ الْغُيُوبِ، اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الأَمْرَ خَيْرٌ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي -أَوْ قَالَ عَاجِلِ أَمْرِي وَآجِلِهِ- فَاقْدُرْهُ لِي، وَيَسِّرْهُ لِي، ثُمَّ بَارِكْ لِي فِيهِ،وَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الأَمْرَ شَرٌّ لِي فِي دِينِي، وَمَعَاشِي، وَعَاقِبَةِ أَمْرِي -أَوْ قَالَ فِي عَاجِلِ أَمْرِي وَآجِلِهِ- فَاصْرِفْهُ عَنِّي وَاصْرِفْنِي عَنْهُ، وَاقْدُرْ لِي الْخَيْرَ حَيْثُ كَانَ، ثُمَّ أَرْضِنِي -قَالَ- وَيُسَمِّى حَاجَتَهُ“. [4]

(3) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(4) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/намози-нафлӣ

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-нафлӣ

Ҳафтум: Ду ракаъат намоз баъд аз вузӯ

Аз Абӯҳурайра (р) ривоят шуда, ки Набии акрам (с) дар ҳангоми намози фаҷр фармуданд: (Эй Билол! Ба ман бигӯ аз коре, ки дар Ислом кардӣ, зеро, ки ман садои кафшҳои туро дар пеши рӯям дар биҳишт шунидам", гуфт: (ман коре накардаам, ки наздам умедворкунанда бошад, танҳо ҳаргоҳе, ки вузӯ мекардам, чӣ дар рӯз буд ё шаб, ҳар чанд ракаъате, ки метонистам, ба он вузӯ намоз мехондам).[1]

Нафли мутлақ

Онаст, ки муқайяд ба замону сабаб намебошад ва намози нафлии мутлақ дар ҳар вақт дуруст аст, магар дар вақтҳое, ки намоз хондан дар он манъ шудааст.

Мисолҳои нафли мутлақ

Шабхезӣ

Набии акрам (с) фармуданд: (Баъд аз фарз, намози бартар, намози шаб аст). [2]

Ва ҳамчунин он ҳазрат фармуданд: (Дар биҳишт утоқҳоест, ки берун аз дарун ва дарун аз беруни он дида мешавад. Араби бодиянишине баланд шуд ва гуфт: Барои чӣ касест, эй Расули Худо (с)? Фармуданд: барои касоне, ки сухани хуб гӯяд ва таъом бидиҳад ва мудовим рӯзадор бошад ва барои Аллоҳ намоз бихонад, дар ҳоле, ки мардум дар хоб бошанд). [3]

(1) Ба ривояти Бухорӣ.
(2) Ба ривояи Муслим.
(3) Ба ривояти Тирмизӣ.

Аломати истихора

Такрори истихора боке надорад ва шарт нест, ки истихоракунанда хоб бинад, ки дар мавриди коре, ки истихора карда, баён шавад, балки дар коре, ки мавриди назараш мебошад, иқдом намуда ба пеш биравад. Модоме, ки он гуноҳ ва ё қатъи силаи раҳм набошад. Пас агар итмом ёфт, барояш хайр буда ва агар итмом наёфт, низ барояш хайр будааст.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-нафлӣ

Шабхезӣ аз нигоҳи тиб

Шабхезӣ мунҷар ба кам шудани ҳирмуни куртизул (ки ҳамон куртизули табиъии ҷисм аст) ба вижа чанд соат қабл аз бедор шудан, мегардад, ки ҳамин вақт бо вақти сахархезӣ (сулси охири шаб) баробар аст, тавре, ки аз афзоиши ногаҳонии қанд дар хун, ҷилавгирӣ мекунад, чаро, ки афзоиши ногаҳонии қанд дар хун барои беморони қанд, хатарнок мебошад.

Авқоти наҳй аз намоз хондан

1. Баъд аз намози субҳ, то баъд аз тулуъи хуршед ва баланд шуданаш ба андозаи як найза, ки ба тbabri одӣ тақрибан сулси як соат мешавад.
2. Аз ҳангоме, ки хуршед дар васати осмон бошад, то ин, ки майлон кунад.
3. Аз намози аср, то ин, ки хуршед ғуруб кунад.

Ва далели он ҳадиси Уқба бин Омираст, ки гуфт: (Се вақтест, ки Расули Аллоҳ (с) аз намоз хондан ва гур кардани мурдагони мо дар онҳо, манъ кардаанд: ҳангоми тулуъи хуршед то ин, ки баланд шавад ва ҳангоми зуҳр то ин, ки хуршед андаке аз он ҳолат майлон кунад ва ҳангоме, ки хуршед ба ғуруб наздик шавад, то ин, ки комилан ғуруб намояд).[1]

(1) Ба ривояти Муслим.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

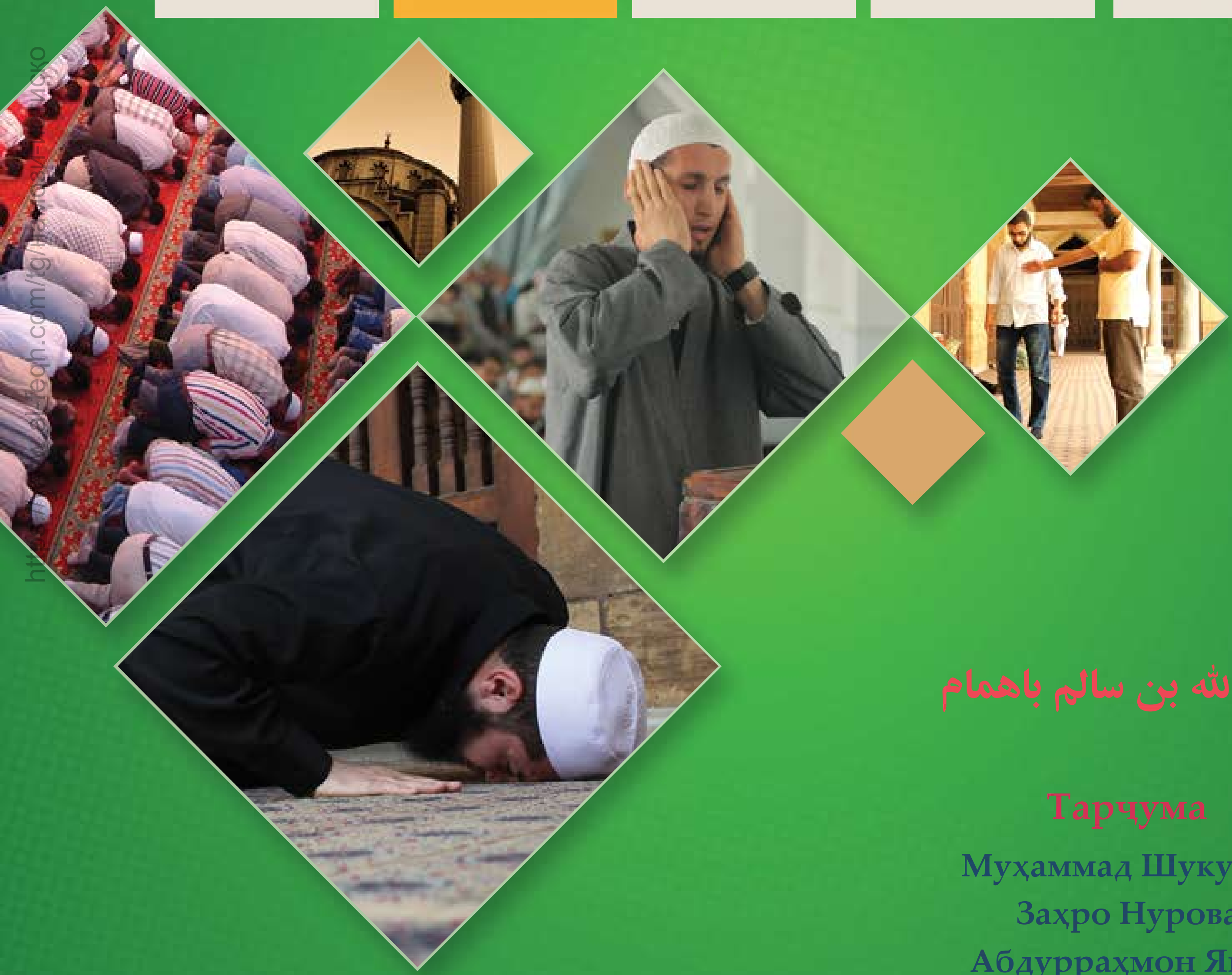

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Намози истисқо

https://www.al-feqh.com/tg

16

Намози истисқо

М а т л а б ҳ о

Таърифи намози истисқо

Машруъияти намози истисқо

Вақти намози истисқо

Ҷои адои намози истисқо

Васфи намози истисқо

Аз аҳкоми намози истисқо

Мустаҳаб ҳангоми нузули борон

Истисқо

Талаби борон аз Аллоҳ дар замони хушксолӣ ва қиллати борон.

Далели машрӯъияти намози истисоқо

Намози истисқо, суннати муаккада аст, ба далели феъли Набии акрам (с), чуноне дар ҳадиси Абдуллоҳ бин Зайд (р) омадааст ин, ки Набии акрам (с) ба намозгоҳ баромаданд ва талаби борон карданд, ба сӯи қибла истоданд ва ридояшонро баръакс пӯшиданд, сипас ду ракаъат намоз хонданд. [1]

Вақти намози истисқо

Намози истисқо машрӯъ аст, замоне, ки хушксолӣ рӯх диҳад ва борон наборад ва ё обҳои чашмасору чоҳҳо кам шавад ва ё рӯдхонаҳо хушк шавад ва ё монанди инҳо. Мустаҳаб аст, ки баъд аз тулуъи хуршед ва баландшуданаш миқдори як найза, яъне тақрибан сулси соат пас аз тулуъи хуршед, монанди вақти намози ид, хонда шавад.

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg/намози-истисқо

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-истисқо

Ҷои адои намози истисқо

Суннат онаст, ки дар намозгоҳи ғайри масҷид хонда шавад, зеро ки Расули Худо (с) чунин кардаанд, магар ин, ки ниёзе бошад.

Васфи намози истисқо

1. Намози истисқо ду ракаъат аст, бидуни азон ва иқомат, ки дар он бо садои баланд қироат карда мешавад.
2. Намозгузор дар ракаъати аввал пас аз такбири таҳрима ҳафт такбири дигар мегӯяд ва дар ракаъати дуввум ба ҷуз аз такбири бархостан аз саҷда, панҷ такбири дигар мегӯяд.
3. Намозгузор дастонашро бо ҳар такбире, ки мегӯяд, баланд мекунад ва дар миёни такбирот, ҳамду сипоси Аллоҳи мутаъолро гуфта ва бар Набии акрам (с) дуруд мефиристад.
4. Пас аз поёни намоз, имон як хутба медиҳад, ки дар он истиғфор ва қироати Қуръонро бештар мекунад, пас аз он ба дуо мепардозад ва аз дуоҳои маъсур бештар мехонад ва исрор мекунад ва дар ҳангоми дуо, дастонашро баланд мекунад ва ба даргоҳи Аллоҳи мутаъол узру зорӣ ва фақру масканати худро бо хушӯъ ва хузӯъи комил иброз медорад.
5. Имом дар ҳоле, ки рӯ ба қибла истодааст, ридояшро вожгӯн намуда, росташро ба чап ва чапашро ба рост мегардонад ва ҳамчунин дар миёни худ ва Парвардигораш ба дуо машғул мешавад.

Аз аҳкоми намози истисқо

1. Бояд қабл аз он ба мардум мавъиза гуфта шавад, то дилҳояшон риққат ёбад, барои тавба аз гуноҳон тазаккур дода шаванд ва низ ба онон таъкид шавад, то ҳуқуқи мазлумонро барояшон боз гардонанд, зеро, ки иртикоби гуноҳон сабаби адами нузули борон мебошад ва тавбаву истиғфор ва парҳезгорӣ, сабаби иҷобати дуо ва сабаби хайру баракат мебошад ва мардумро ба додани садақа ба мустамандон бармеангезад, зеро чунин коре сабаби раҳмати Худованд

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-истисқо

мебошад.

2. Барои баромадан ҷиҳати адои намози истисқо, рӯзеро таъйин кунанд, то мардум барояш омодагӣ дошта бошанд.
3. Суннат онаст, ки рафтан ба намоз бо хушуъ ва хузуъву тазаруъ ва тазаллул ва ибрози ниёз ба Аллоҳи мутаъол ҳамроҳ бошад, бинобарин ороиш ва атр задан ҷавоз надорад. Ибни Аббос (р) дар васфи баромадани Набии акрам (с) ба сӯи намози истисқо, чунин васф кардааст: (Расули Аллоҳ (с) барои намоз бидуни оростан бо тавозуъ ва фуртанӣ баромаданд, то ин, ки ба намозгоҳ расиданд).[1]
4. Дар хутбаи истисқо, бо дастони баланд дуо ва истиғфори бисёр, гӯяд.

Мустаҳаб ҳангоми нузули борон

Мустаҳаб аст, ки ҳангоми нузули аввалин қатраҳои борон биистад ва худро дар маърази он қарор диҳад, зеро ки Набии акрам (с) чуноне, ки дар ҳадиси Анас (р) омада, чунин кардаанд: (Мо ва Расули Аллоҳ (с)ро бороне расид, гуфт: Расули Аллоҳ (с) ҷомаашро кашид, то ин, ки борон ба вай расид. Гуфтем: эй Расули Аллоҳ (с)! Чаро чунин кардед? Фармуданд: Тоза аз назди Парвардигораш омадааст). [2]

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.
(2) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

Борон фазлест аз Аллоҳ

Шоистаи мусалмон аст, то чунин ақида дошта бошад, ки борон ба фазл ва раҳмати Аллоҳи мутаъол ба бандагонаш меборад ва чунон нест, ки баъзеҳо мегӯянд, бо ину он ситора ба мо борон омад. Чунин ақада ширк ба Худованда мебошад-ки аз он ба Худо паноҳ мебарем-.

https://www.al-feqh.com/tg/намози-истисқо

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

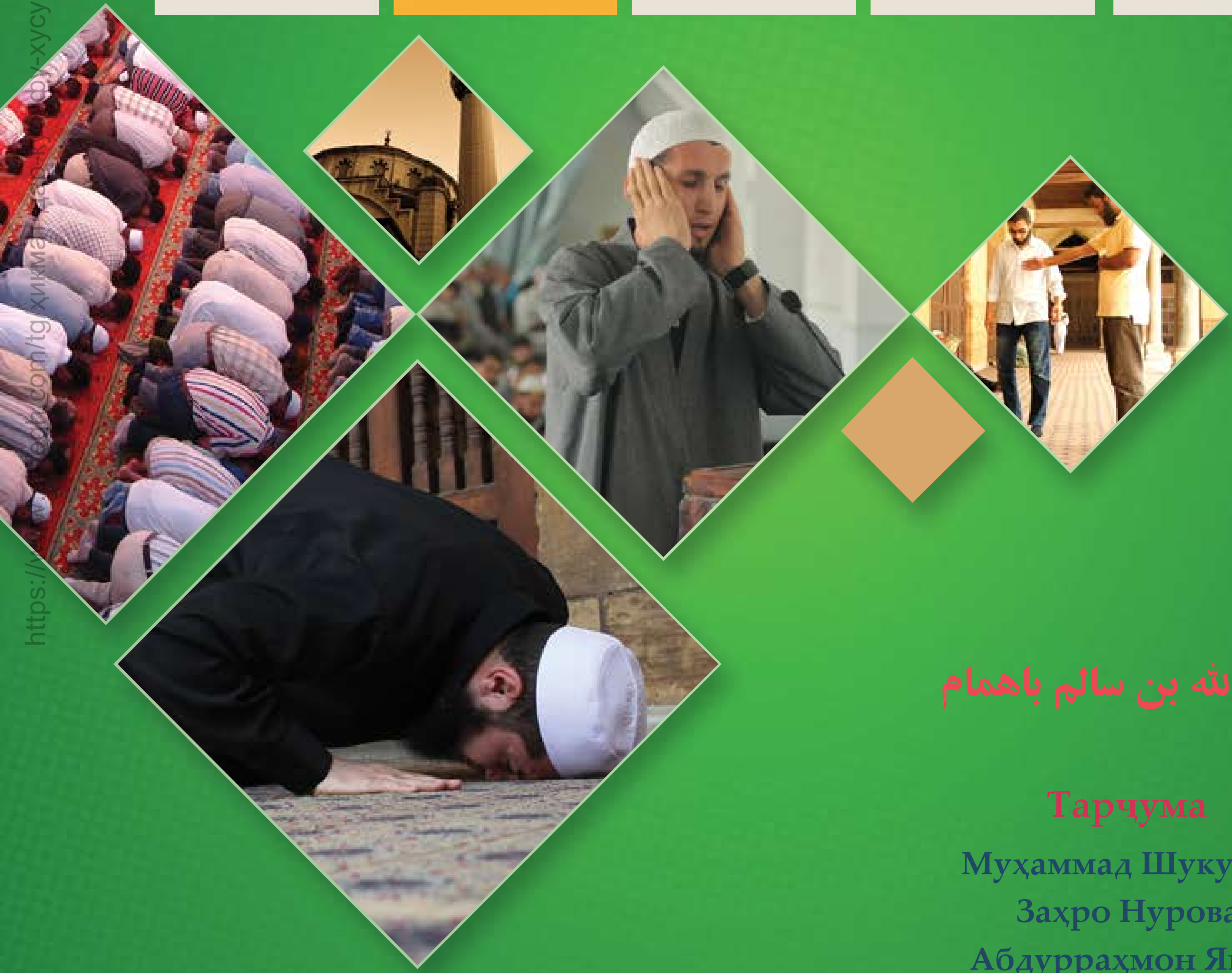

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Ҳикмат дар кусуфу хусуф

https://www.al-feqh.com/tg

17

Ҳикмат дар кусуфу хусуф

Хуршедгирифтагӣ

Рафтани нури хуршед ва ё бархе аз он дар рӯз.

Моҳтобгирифтагӣ

Рафтани нури моҳтоб, ё бархе аз он дар шаб.

Матлабҳо

Ҳикмат дар кусуфу хусуф

Намози кусуф ва хусуф

Ҳикмат дар кусуфу хусуф

Хуршед ва моҳ, ду ояте аз оёти Аллоҳи мутаъол аст, ки бо он бандагонро бим медиҳад, то ба сӯи Худо баргарданд. Он ҳазрат (с) фармуданд: (Барои хуршеду моҳ, ба маргу зиндагии касе гирифтагӣ рӯх намедиҳад, балки онҳо дӯ аломате аз аломоти Аллоҳи мутаъол ҳастанд, ки бо онҳо бандагонашро бим медиҳад. Ҳаргоҳ гирифтагӣ рух дод, ба сӯи намоз биштобед).[1]

Намози кусуф ва хусуф

Ҳукми намози кусуф ва хусуф

суннати муаккада буда, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Хуршеду моҳ, ду аломате аз аломоти Аллоҳи мутаъол буда, ки ба маргу зиндагии касе, гирифтагӣ барои онҳо рӯх

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.

https://www.al-feqh.com/tg/ҳикмат-дар-кусуфу-хусуф

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/хикмат-дар-кусуфу-хусуф

намедиҳад. Ҳаргоҳ гирифтагии онҳоро дидед, ба дуои Аллоҳ ва такбиргӯи ва намозхонӣ ва садақа додан бипардозед).[1]

Вақти намози кусуф ва хусуф

- Вақти намоз аз оғози кусуф ва ё хусуф, то поён ёфтанаш мебошад.

- Намозгузор намозашро ба итмом мерасонад, агар чӣ хусуфу кусуф пеш аз он поён ёфта бошад. Агар намоз поён ёфт қабл аз ин, ки хусуф ва ё кусуф поён ёфта бошад, намозро дубора намехонад, балки ба дуо ва истиғфор, идома медиҳад.

Васфи намози кусуфи хуршед

Аз Ойша (р) ривоят аст, ки гуфт: (Дар замони Расули Аллоҳ (с) хуршедгирифтагӣ рух дод, Расули Аллоҳ (с) бо мардум намоз хонданд, ба қиём истдода, дарозаш карданд, сипас рукуъи дароз намуданд, пас аз он ба қиём бахоста, боз ҳам қиёмро дароз карданд, на монанди аввал, баъд аз он рукуъи дароз карданд, на монанди аввал, пас аз он ба саҷда рафта, саҷдаи дароз карданд, баъд аз он ракаъати дуввумро низ монанди ракаъати аввал адо карданд, сипас ба намоз поён доданд, дар ҳоле, ки офтоб равшан шуда буд. Баъд аз он ба мардум хутба эрод карданд, ҳамду сипоси Аллоҳи мутаъолро гуфта фармуданд: (хуршеду моҳ, ду аломате аз аломоти Аллоҳи таъоло буда, ки ба маргу зиндагии касе гирифтагӣ барои онҳо рӯх намедиҳад. Ҳаргоҳ гирифтагии онҳро дидед, ба дуои Аллоҳ ва такбиргӯи ва намозхонӣ ва садақа додан, бипардозед).[2]

Бинобарин агар кусуфу хусуф рӯх дод:

6. Барои намоз ин тавр нидо мекунанд: (الصلاة جامعة).
7. Ҳаргоҳ мардум ҷамъ шуданд, имом бо онҳо ду ракаъат намоз мехонад, ба садои баланд қироат мекунад. Дар ракаъати аввал сураи Фотиҳаро бо сураи дарози дигар мехонад, пас аз он рукуъи дароз мекунад, баъд аз он бо гуфтани (سمع الله لمن حمده. ربنا ولك الحمد), аз рукуъ баланд шуда, бори дигар сураи Фотиҳаро бо сураи дигаре, ки андаке аз сураи аввал кӯтоҳтар бошад, мехонад, пас аз он рукуъ мекунад, андаке кӯтоҳтар аз рукуъи аввал, баъд аз он бо гуфтани (سمع الله لمن حمده. ربنا ولك الحمد), аз рукуъ баланд мешавад, сипас ду саҷдаи дароз мекунад ва дар миёни он ду мешинад, вале дароз намекунад, пас аз он такбиргӯён аз саҷдаи дувум балан мешавад ва ракаъати дуввумро монанди ракаъати аввал бо қиём ва рукуъу саҷдааш мехонад ва нисбат ба ракаъати аввал андаке кӯтоҳтар, пас аз он менишинад ва ташаҳуд хонда, салом медиҳад.

Бархе аз аҳли илм ба ҷавози як рукуъ дар ҳар ракаъат низ сухан гуфтаанд.

(1) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.

(2) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/ҳикмат-дар-кусуфу-хусуф

Суннатҳои намози кусуф ва хусуф:

1. Намози кусуфро бо ҷамоат бихонад ва агар ба танҳои хонад, боке надорад.
2. Дар масҷид бошад, мамонеъате дар мавриди мушорикати занон вуҷуд надорад.
3. Намозро бо қиём ва рукуъу суҷудаш, дароз кунад, магар ин, ки кусуф, ё хусуф поён ёбад, пас намозро кӯтоҳ бихонад.
4. Қиём ва рукуъу суҷуди ракаъати дуввумро нисбат ба аввал, кӯтоҳтар кунад.
5. Баъд аз намоз ба мавъиза бипардозад, ба мардум аз қудрати Аллоҳи мутаъол ва баёни ҳикмати кусуф сухан бигӯяд ва мардумро ба анҷоми тоъот ва тарки мункарот, барангезад.
6. Дуо ва тазарруъ ва зорию истиғфор, бисёр гӯяд ва садақа ва соири аъмоли солиҳа низ бисёр кунад, то ин, ки Аллоҳ таъоло гирифтагиро поён диҳад.
7. Баланд кардани дастон дар дуои кусуф, ҷавоз дорад, ба далели ҳадиси Абдурраҳмон бин Сумраҳ (р), ки гӯфт: (ман ба назди он ҳазрат (с) омадам, ки эшон дар ҳоли қиём дастонашонро баланд карда буданд).[1]

(1) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

al-feqh.com/tg/ҳикмат-дар-кусуфу-хусуф

Раҳнамоиҳо

1. Намоз хонда намешавад, агар хусуфу кусуф дониста нашуд, магар баъд аз поён ёфтани онҳо.
2. Шиносоии сабаби хусуфу кусуф ба василаи илми асрӣ, ба ин матлаб осебе намерасонад, ки он ду аломате аз аломатҳои Аллоҳи мутаъол аст, ки ба бандагонаш бим медиҳад, пас шоистаи ҳар мусалмон аст, то дар ҳолати вуқуъи он ба ибодат ва тазарруъ ба Худо машғул гардад, на дар паи назар ва расди кусуфу хусуф гардад. Аз Абӯбакраҳ (р) ривоят аст, ки гуфт: Хуршедгирифтагӣ дар аҳди Расули Худо (с) рух дод, он ҳазрат дар ҳоле, ки саросема буд ва ридояшро мекашонид, берӯн шуд..) ки ин худ далели шиддати биму тарси он ҳазрат (с) буд.
3. Дарёфти ракаъат дар намози кусуф бо дарёфти рукуъи аввал аст, пас касе, ки рукуъи аввал аз ӯ гузашт, вале рукуъи дуввумро дарёфт, ин ракаъат аз вай фавт шуда маҳсуб мешавад, ки бояд баъд аз салом додани имом, онро ба ҳамон васфе, ки гуфта шуд, такмил кунад.
4. Кусуф агар чӣ дар авқоти наҳй аз намоз рӯх дод, намози кусуф хонда мешавд.
5. Намози кусуф ва хусуф, ба муҷарради шоэъаи хабари он, хонда намешавад, балки вуқуъи онро бо вазоҳат мушоҳида кунанд.

18

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

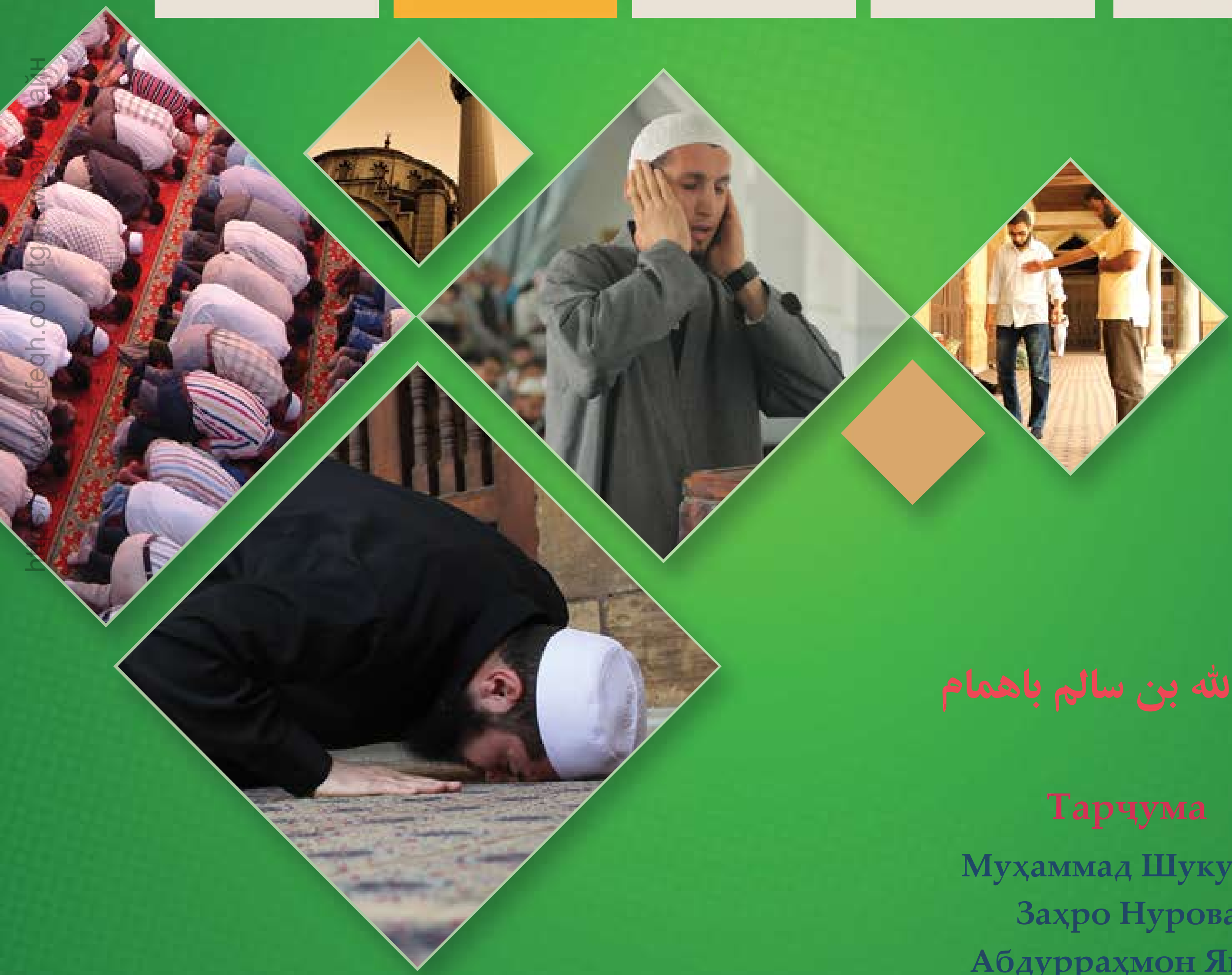

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Намози идайн

https://www.al-feqh.com/tg

18

Намози идайн

Матлабҳо

Мазоҳири ид
Ҳукми намози идайн
Васфи намози идайн
Мавзеъи намози идайн
Мустаҳабботи намози идайн
Роҳнамоиҳо

Мазоҳири ид

Мусалмонон ду ид доранд: иди Фитр, ки пас аз моҳи Рамазон аст ва иди Азҳо, ки пас аз рӯзи Арафа мебошад ва Аллоҳи мутаъол ба ивази идҳои ҷоҳилият ва ҳар иди ҷадид, ин ду идро ба мо ато намудааст. Аз Анас бин Молик (р) ривоят аст, ки гуфт: Барои аҳли ҷоҳилият дар сол, ду рӯзе буд, ки дар он бозӣ мекарданд, замоне, ки Набии акрам (с) вориди Мадина шуданд, фармуданд: (Барои шумо ду рӯзе буд, дар он бозӣ мекардед, Аллоҳи мутаъол онро бо ду рӯзи беҳтар аз он табдил кард: рӯзи Фитр ва рӯзи Азҳо). Ҷашнгирӣ ва мушорикат дар идҳои кофирон ҷоиз нест, зеро ки чунин коре ибрози аломоти ҳар дин ва ибрози шароеъ ва минҳоҷаш мебошад.

Худованди мутаъол мефармояд: (Пайравии ҳаво ва ҳавас онҳоро ба ивази он чӣ аз ҳақ омада, макун, барои ҳар яке аз шумо шариат ва минҳоҷе гардонидем). (Моида 48)

Ҳукми намози идайн

Намози идайн воҷиб буда, зеро ки Набии акрам (с) ба адои он амр кардаанд, балки ба рафтани занони камсин ва солманд, низ амр кардаанд. Агар чӣ дар ҳолати ҳайз низ бошанд, ки намоз намехонанд. Ин ҳама ба хотири фазилати намоз ва таъкид бар он аст ва далели вуҷубаш аз ин қарор аст:

Фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Пас барои Парвардигорат намоз бихон ва қурбонӣ бикун) (Кавсар 3).

Набии акрам (с) ба он амр фармудаанд, ҳатто ба занон низ амр кардаанд, ки ба намози ид бираванд, чунон чӣ Умми Атия (р) мегӯяд: (Расули Аллоҳ (с) ба мо амр карданд, ки дар иди Фитр ва Азҳо, духтарони навҷавон ва занони ҳоиз ва канизакони бокира ро бирун барем, аммо занони ҳоиз аз намоз дурӣ меҷӯянд ва ба даъвати мусалмонон ширкат намуда, аз хайри он, баҳра мебаранд). [1]

Васфи намози идайн

Намози ид ду ракаъат бидуни азон ва бидуни иқомат аст, ки қироат дар онҳо ба ҷаҳр мебошад. Васфи он азин қарор аст:

(1) Ба ривояти Бухорӣ

https://www.al-feqh.com/tg/намози-идайн

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg

1. Дар ракаъати аввал баъд аз такбири таҳрима ва истифтоҳ ва қабл аз аузу биллоҳ гуфтан ва қироат кардан, се бор такбир мегӯяд.
2. Аузу биллоҳ ва бисмиллоҳ гуфта ба қироати сураи Фотиҳа ва сураи дигаре баъда аз он оғоз мекунад ва суннат онаст, ки дар ду ракаъат баъд аз сураи Фотиҳа, сураи (Аъло)ро дар ракаъати аввал ва сураи (Ғошия)ро дар ракаъати дуввум ва ё ин, ки дар авввал сураи (Қоф) ва дар дуввум сураи (Қамар)ро бихонад.
3. Дар ракаъати дуввум баъд аз такбири интиқол, се бор такбир гуфта ва дастонашро бо ҳар такбир, баланд мекунад.
4. Дар миёни такбирот, ҳамду сипоси Аллоҳро гуфта, бар Набии акрам (с) дуруд мефиристад.
5. Ҳаргоҳ салом диҳад, ба минбар боло шуда, пас ду хутба диҳад ва миёни он ду андаке бишинад. Хутбаи аввалро бо нуҳ бор такбир ва хутбаи дуввумро бо ҳафт бор такбир, оғоз мекунад.
6. Дар иди Фитр, мустаҳаб аст, ки дар мавриди аҳкоми закоти фитр ва дар иди Азҳо, дар мавриди аҳкоми қурбонӣ, ёдоварӣ кунад.

Ҷои намози идайн

Барпо доштани намози идайн дар намозгоҳ суннат аст, на дар масҷид. Агар дар масҷид хонда шуд, боке надорад- агар барои зарурате буд-.

Мустаҳабботи намози идайн.

1. Мардон бояд, беҳтарин либос бипӯшанд, аммо занон барои намоз бидуни ороиш ва бидуни истеъмоли атр, берун раванд.
2. Муқтадиён бояд зудҳангом ба намозгоҳ бираванд, то дар сафҳои аввал ҷо гиранд.
3. Бояд пиёда аз як роҳ биравад ва аз роҳи дигар баргардад- агар имкон бошад-. Аз Ҷобир (р) ривоят шуда, ки гуфт: (Набии акрам (с) ҳаргоҳ рӯзи ид мебуд, роҳро тағйир медод).

https://www.al-feqh.com/tg

4. Қабл аз рафтан ба намози ид, бояд чанд хурмое, ки шумораш тоқ бошад (се ва ё панҷ дона)ро тановул кунад, агар хурмо набуд, ҳар чӣ барояш муяссар буд, бихурад, беҳтараст ва дар иди Азҳо то баргашт аз намоз чизеро тановул накунад.
5. Таъхир дар намози иди Фитр, мустаҳаб аст, то мусалмонон фурсати бештар барои адои закоти фитр ба мустаҳиқин дошта бошанд, аммо намози Азҳо мустаҳаб онаст, ки пештар бихонанд.

Аз аҳкоми идайн

1. Нафл хондан қабл аз намози ид ва баъд аз он дар намозгоҳ, макруҳ аст, магар ин, ки намози ид дар масҷид хонда шавад, пас таҳияи масҷид пас аз дохил шудан ба масҷид хонда шавад.

2. Барои касе, ки намози ид ва ё баъзе он аз вай фавт шуд, суннат аст: адои он бар ҳамон васфе, ки омадааст, тавре, ки ду ракаъат намоз бо такбироташ ва он чӣ аз вай фавт шуда, итмомаш кунад, ба ҳамон васфе, ки зикр шудааст.

3. Аллоҳ дар поёни моҳи рамазон барои бандагонаш машрӯъ намуда, то барояш такбир гӯянд. Худованди мутаъол фармудааст: (Ва барои ин, ки иддатро такмил кунед ва Аллоҳро бар он чӣ ба шумо ҳидоят карда, такбир бигӯед) (Бақара 185)

(تكبروا الله): яъне, бузургаш доред бо дилҳо ва забонҳоятон. Ин амр ба лафзи (الله اكبر، الله اكبر، لا إله إلا الله. والله أكبر، الله أكبر، ولله الحمد).

4. Суннат онаст, ки мардон садояшонро дар такбир гуфтан баланд кунанд, аммо занон ба садои паст мегӯянд, зеро ки занон ба паст кардани содояшон амр шудаанд.

5. Такбир дар иди Фитр аз ғуруби хуршеди шаби ид, оғоз мешавад- агар дохил шудани моҳ қабл аз ғуруб дониста шуд, монанди ин, ки мардум моҳро си рӯз такмил карда бошанд ва ё руяти ҳилоли Шаввол, собит шавад- ва бо шуруъи намози ид, такбирот поён меёбад. Аммо дар иди Азҳо, такбир гуфтан баъд аз намози субҳи рӯзи Арафа оғоз мешавад ва то поёни намози асри рӯзи саввуми аёми ташриқ, идома дорад.

Роҳанамоӣ

1. Мустаҳаб аст, ки мусалмонон ба якдигар худи идро табрик гӯянд.
2. Хушӣ ба ид ва изҳори ин фарҳату хушӣ, низ мустаҳаб аст ва бояд мусалмон ба хешутабор ва дӯстону бародаронаш, низ таҳният гӯяд.
3. Ид фурсатест, ки бояд барои силаи раҳми қатъшуда ва барои ислоҳ миёни мутахосимин, низ ғанимат шумурда шавад.
4. Дар рӯзи ид, зиёрати қабрҳо, ҷавоз надорад, балки ин кор мухолифи хӯшӣ ва фарҳати ид мебошад.
5. Дар рӯзҳои ид бояд дар либос, хурок ва тафриҳоти фарзандон, ба гунае, ки Худованд ҳалол гардонида, нановарӣ ва густариш дода шавад, зеро ки рӯзҳои хушӣ ва фарҳату баҳҷат аст. Худованд мефармояд: (Бигӯ: эй Муҳаммад (с) ба фазли Аллоҳ (нузули Қуръон) ва раҳматаш (ин, ки онҳоро пайрави Қуръон гардонида), ба он хурсанд шаванд, чаро, ки барояшон беҳтар аст, аз он чӣ мекунанд) (Юнус 58).

https://www.al-feqh.com/tg/намози-идайн

https://www.al-feqh.com/tg

Таҳният гуфтани куффор ба идҳояшон

> Барои мусалмон таҳният гуфтани куффор ба идҳояшон дуруст нест, зеро ки дар ин кор эътирофаст ба шаираҳои куфрии онон ва ҳамчунин рафтан ба ҷойҳои идҳои онон ва мушорикат дар хушии онон, низ дуруст нест.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

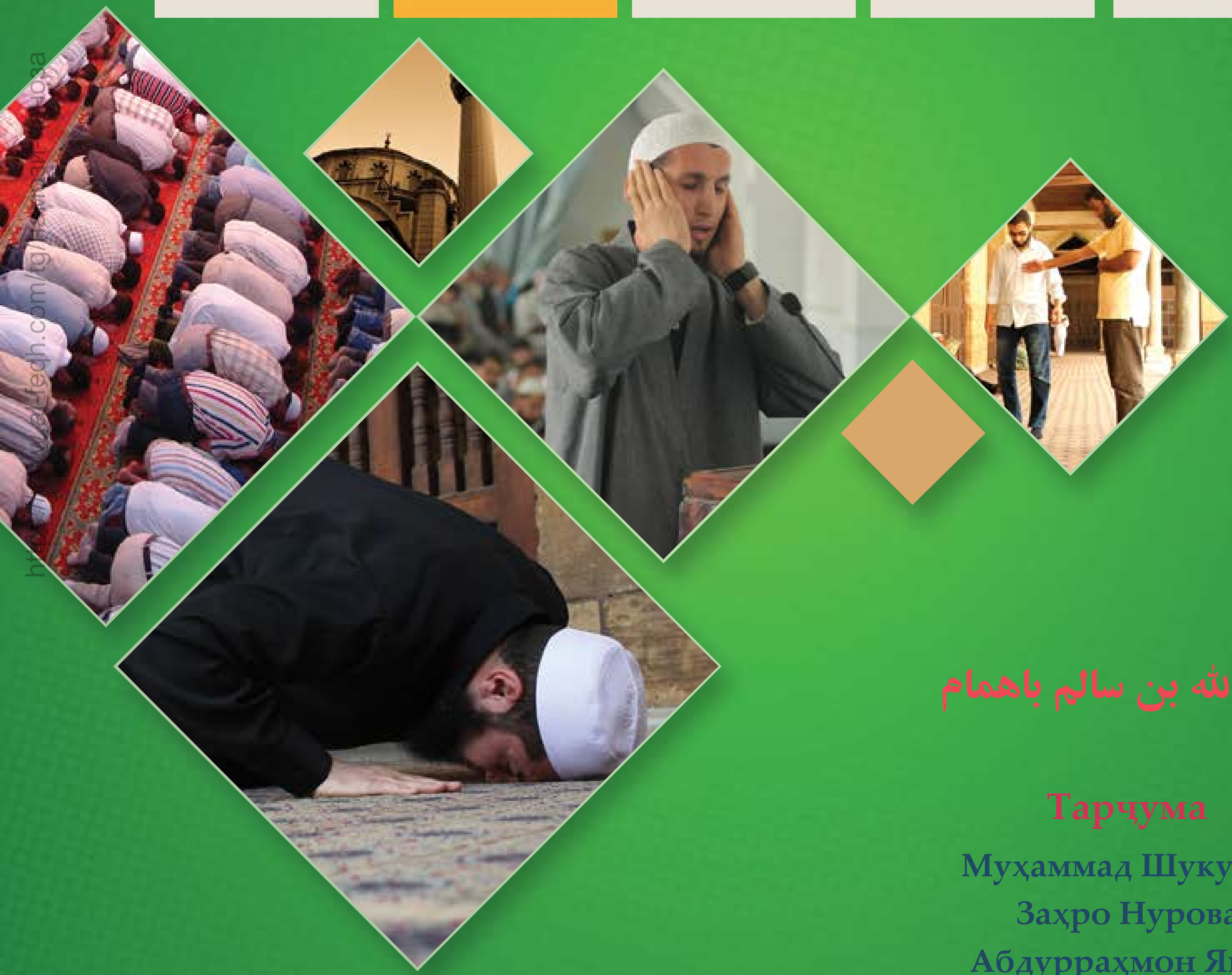

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Намози ҷаноза

https://www.al-feqh.com/tg

19

Намози ҷаноза

Таҷҳизи мурда

Барои касе, ки бар вай аломоти марг зоҳир шавад, мустаҳаб аст, ки назди вай ҳузур ёбанд ва бо гуфтани (لا إله إلا الله), тазаккур диҳанд, ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Ба мурдагони худатон, لا إله إلا الله ро талқин кунед).[1]

Ҳангоме, ки мурд, чашмонаш баста мешавад, бо ҷомае пӯшонда мешавад ва барои таҷҳиз ва намоз бар вай ва тадфинаш, шитоб шавад.

Ҳукми ғусли додани мурда ва таҷҳизу тадфинаш

Ғусл додани мурда ва кафан кардану бардоштан ва намози ҷаноза хондан бар вай ва ба хок супурданаш, фарзи кифоӣ буда, агар касе, ки аз ӯҳдаи он баромада метавонад, анҷом дод, гуноҳ аз дигарон соқит мешавад.

(1) Ба ривояти Муслим

Матлабҳо

Таҷҳизи мурда
Аҳкоми ғусл додани мурда
Васфи ғусл додани мурда
Кафан кардани мурда
Намози ҷаноза
Аркони намози ҷаноза
Суннатҳои намози ҷаноза
Васфи намози ҷаноза
Бардоштани мурда ва ташеъ ва ба хок супории мурда
Азодорӣ
Зиёрати гӯристон
Мамнуоти ҷаноза

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷаноза

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷаноза

Аҳкоми ғусл додани мурда

1. Барои ғусл додани мурда, касеро баргузинад, ки амин буда, аз амонату адолат бархурдор бошад ва низ ба аҳкоми ғусли мурда, огаҳӣ дошта бошад.
2. Барои ғусл додан, касе ки мурда барояш васият карда бошад, муқаддам аст, пас аз ӯ наздиконаш ба тартиб, агар ба аҳкоми ғусл додан, огаҳӣ дошта бошанд ва агар на, касе, ки огаҳӣ ба аҳкоми ёд шуда, дорад, муқаддам мебошад.
3. Мард ғусл медиҳад ба мард ва зан ғусл медиҳад ба зан ва ҳар як аз зану шавҳар метавонад якдигарро ғусл бидиҳанд, ба далели фармудаи Набии акрам (с) ба Ойша (р): (Чӣ осебе ба тӯ мерасад, агар пеш аз ман бимирӣ, туро ғусл медиҳам ва кафан мекунам ва бар ту намоз хонда, сипас ба хок месупорамат). (1)

   Мардону занон метавонанд, кӯдакони камтар аз ҳафт солро ғусл диҳанд ва барои мусалмон- мард бошад, ё ҷан-ҷоиз нест, ки кофиреро ғусл диҳад ва ё ҷанозаашро бардорад ва ё бар вай намоз бихонад. Ҳар чанде, ки аз наздиконаш, монанди падараш бошад.
4. Шаҳиди майдони ҷанг, ғусл дода намешавад ва низ кафан карда намешавад ва ҳамчунин бар вай намози ҷаноза низ хонда намешавад, балки бо либосҳояш ба хок супурда мешавад.
5. Агар сақте- кӯдаке, ки қабл аз такмил-писар бошад, ё духтар- чаҳормоҳа бошад, ғусл дода, кафан карда мешавад ва сипас намози ҷаноза бар вай хонда мешавад, зеро ки баъд аз чаҳормоҳагӣ, ҳукми инсонро дорад.
6. Обе, ки мурдаро ғусл медиҳанд, бояд пок ва мубоҳ бошад ва дар ҷои пӯшида ғусл дода мешавад ва касоне, ки ба ғусл додани мурда надоранд, набояд ҳузур дошта бошанд.

Васфи ғусл додани мурда

1. Мурдаро бар тахти ғусл мегӯзоранд, пас аз он аврaташро мепӯшонанд, баъд аз он либосҳояшро аз танаш мекашанд ва ӯро аз анзор дар утоқе ва ё монанди он, пинҳон медоранд.
2. Барои ғуслдиҳанда мустаҳаб аст, ки дар ҳини ғусл додан бар дасташ порчае бипечонад.
3. Ғуслдиҳанда сари мурдаро баланд мекунад, то ба нишастан наздик шавад, пас аз он дасташро бар шиками мурда кашида, фишор медиҳад, пас аз он шармгоҳи пасу пеши мурдаро пок

(1) Ба ривояти Ибни Моҷҷаҳ

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷаноза

мекунад ва агар дар онҳо наҷосате буд, мешӯяд.

4. Нияти ғусл намуда, бисмиллоҳ мехонад.
5. Ғуслдиҳанда мурдаро вузӯ медиҳад, монанди вузӯи намоз, магар мазмаза ва истиншоқ, ки ба даст кашидан ба даҳану бинии ӯ, иктифо мешавад.
6. Сари мурда ва риши ӯро бо оби сидр ва ё собун ва ё монанди он, мешӯяд.
7. Тарафи ростро шуста, сипас тарафи чапро мешӯяд, баъд аз он ғусли соири баданро анҷом медиҳад.
8. Мустаҳаб аст, то дар шустани охир, кофӯр бизананад.
9. Мурда хушк карда мешавад.
10. Он чӣ зоил карданаш аз мурда машрӯъ аст, монанди гирифтани нохунҳо ва мӯи зери нофу бағал, онро анҷом медиҳад.
11. Мӯи зан, гесӯ бофта шуда ва ба пушти сар андохта мешавад.

Огоҳиҳо

Як бор шустан, воҷиб аст, агар ба он пок шавад ва мустаҳаб се бор шустанаст, агар чӣ пок шуда бошад.

- Агар ба иллати набудани об, ғусли мурда мумкин набуд, ва ё бархе аз ҷисм сухта ва монанди он буд, бо хок таяммум дода мешавад.

- Барои касе, ки мурдаро ғусл дода, мустаҳаб аст, худаш низ пас аз он ғусл кунад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷаноза

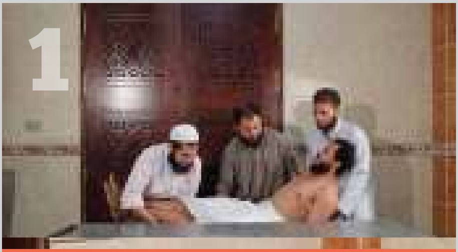

Шуянда сари мурдаро мебардорад.

Шуянда дасташро бо порчае мепечад

Мурда бар тахти шустушӯ гузошта мешавад

Шӯянда, бар шиками майт бо дасташ, фишор медиҳад

Мурда вузӯ дода мешавад, монанди вузӯи намоз.

Сару риши майт бо бо об ва сидр, шуста мешавад.

Аввал тарафи рост ва баъд тарфи чапи мурда, шуста мешавад.

Майит хушк карда мешавад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷаноза

Кафан кардани мурда

1. Суннат онаст, то мурдаро дар се порчаи пахтагии сафед кафан кунанд, ки баданаш аз он дида нашавад, тамоми баданашро бипушонад, дар он муғолот набошад.

Ва зан дар панҷ порчаи сафед, изор ва чодару пироҳан ва ду лифофа, кафан карда мешавад.

Ва кӯдак дар як порча ва ё се порча низ ҷоиз аст ва духтари кӯчак дар пироҳан ва ду лифофа, кафан карда мешавад.

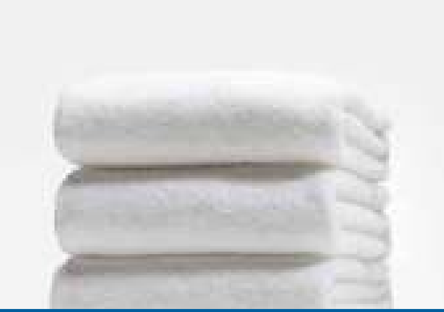

Порчаҳои сафед аз пахта

2. Ба се қитъа аз порчаҳои кафан, бахӯр дуд карда мешавад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с) ҳаргоҳ ба майт хушбӯии бахӯр кардед, онро тоқ бигардонед.[1]

3. Ин порчаҳои сегона болои ҳам паҳн мешавад ва дар миёни онҳо махлуте аз хушбӯи, монанд анбар, кофӯр ва миск гузошта мешавад, магар ин, ки мурда дар ҳолати эҳром бошад, ба кафанаш бахур ва ё хушбӯии дигар зада намешавад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Ба хушбӯи тамосаш надиҳед). [2]

(1) Ба ривояти Ибни Ҳиббон
(2) Ба ривояти Бухорӣ

Гузоштани хушбӯ бар порчаҳо

4. Мурда рӯи ин порчаҳо ба пушт хобонида мешавад, пас аз он гушаи чапи қисмати болоро гирифта бар бахши рост паҳн кунанд, сипас гушаи ростро бар чап кунанд. Ба ҳамин гуна порчаҳои дуввуму саввумро низ мепечанд, баъд аз он он ҷӣ боқӣ мемонад, ба тарафи сар мегардонанд ва бо ришта онро гиреҳ мезананд, то боз нашавад ва ба ҳангоми ба хоксупорӣ онро мегушоянд

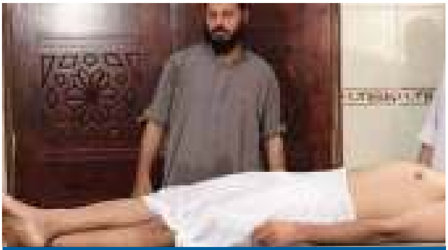

Майит бар пушт гузошта мешавад

5. Пӯшонидани ҳамаи бадан дар кафан, воҷиб аст, магар ин, ки ҷуз порчаи кӯтоҳе дар дастрас набошад, пас онро ба сӯи сараш паҳн кунанд ва тарафи пойҳояшро бо наботи хушбӯе ба номи азхар мепӯшонанд, ба далели гуфтаи ҷаноб дар достони кафан кардани Мусъаб бин Умайр (р): (Набии акрам (с) ба мо амр карданд, ки сарашро бипӯшонем ва бар пойҳояш аз наботи азхар бигзорем[3].

(3) Ба ривояти Бухорӣ

https://www.al-feqh.com/tg

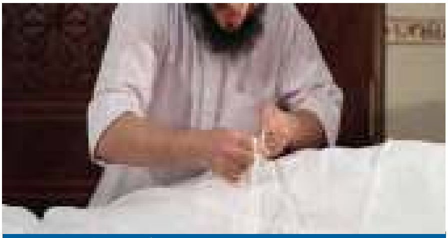

Ҳамаи бадан пӯшонида мешавад

6. Касе, ки дар ҳолати эҳром бимирад, дар ҳамон ду ҷомаи эҳромаш, кафан карда мешавад ва сари марди муҳрим пӯшонида намешавад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Бо об ва сидр ғуслаш бидиҳед ва дар ду ҷомааш кафан кунед, махлути хушбӯии кафани мурда ба он назанед ва сарашро низ напӯшонед, зеро дар рӯзи қиёмат, талбиягӯён зинда мешавад). [1]

Намози ҷаноза

Аркони намози ҷаноза

1. Қиём бо тавонои.
2. Такбироти чаҳоргона.
3. Қироати Фотиҳа.
4. Дуо барои мурда.
5. Тартиб.
6. Салом додан.

Суннатҳои намози ҷаноза

1. Аузу биллоҳ хондан қабл аз қироат.
2. Дуо барои худаш ва мусалмонон.
3. Қироат дар хафо бошад.

(1) Ба ривояти Бухорӣ

4. Сафҳоро бояд зиёд кунанд, тавре ки се саф ва ё бештар аз он.

Васфи намози ҷаноза

Имом дар баробари синаи майит агар мард бошад, ё зан меистад. Муқтадиён аз пушти имом меистанд, монанди истодан ба соири намозҳо, пас аз он чаҳор такбир гуфта мешавад, бо ҷузиёти зер:

1. Такбири аввалро мегӯяд, ки такбири таҳрима аст ва пас аз он (سبحانك اللهم...) бихонад ва назди баъзе имомон, Фотиҳаро бихонад.
2. Такбири дуввумро мегӯяд ва бар Набии акрам (с) дуруд мефиристад, ҳамонгуна, ки дар намоз дар ташаҳҳуди охир мехонад.
3. Такбири саввумро гуфта, барои майит ва худаш ва мусалмонон дуо мекунад ва аз ҷумла:

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷаноза

https://www.al-feqh.com/tg

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرِنَا وَأُنْثَانَا، وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا. اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِيمَانِ، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِسْلَامِ. اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ، وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ

Ва ё ин дуоро мехонад:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، وَعَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ، وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَوَسِّعْ مُدْخَلَهُ، وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ، وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ، وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، أَوْ مِنْ عَذَابِ النَّارِ»[1]

Ва агар мурда зан буд, замирро дар дуо муаннас мегардонад.

Ва агар мурда кӯдак ва ё сақт бошад, чунин гӯяд:

" اللهم اجعله ذخراً لوالديه، وفَرَطاً[2]، وأجراً، وشفيعاً مجاباً"[3]

4. Такбири чаҳорумро гуфта, баъд аз он андаке сукут мекунад ва пас аз он як бор салом медиҳад ба тарафи росташ ва ё ду бор салом медиҳад.

Бардоштани мурда ва ташеъ ва хок супоридани ӯ

Ҳаргоҳ намоз бар майит поён ёфт, суннат аст, ки ба қабраш бибаранд ва барои касе, ки ба дунболи ҷаноза меравад, суннат аст, то ҷанозаро бардорад ва барои касе, ки майитро дар қабр дохил мекунад, суннат аст, ки бигӯяд: «بسم الله، وعلى ملة رسول الله» ва "[4] мурдаро бар паҳлуи росташ, ру ба қибла дар лаҳад бигзорад, пас аз он гиреҳҳои кафанро боз кунад, баъд аз он лаҳадро бо гил бибандад.

Ва ҳамчунин барои касе, ки дар маросими дафн ҳузур дорад, суннат аст, то бо ду кафи дастонаш хок бардорад ва се бор ба қабр онро бирезад, сипас қабро бо хок пур кунанд ва ба андозаи як ваҷаб аз замин баландаш кунанд ва болояш сангу сангреза бигзоранд ва обпошӣ кунанд. Гузоштани сахра (санги калон) бар як ё ду тарафи қабр боке надорад, то нишоне бар он бошад.

Мушорикат дар бардоштани ҷаноза

Лаҳад

Ду кафашро бо хок пур карда дар қабр холӣ мекунад

Нишона бар болои қабр

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) الفرط: Собиқ ва мутақаддим.
(3) Ба ривояти Бухорӣ
(4) Ба ривояти Тирмизӣ

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷаноза

https://www.al-feqh.com/tg

Азодорӣ

Тасаллият додан ба хешу табори мурда мустаҳаб аст, зеро ки дар ин кор хуш сохтани хотираи онон буда, аз фишори мусибат бар онҳо мекоҳад ва онҳоро ба сабр бармеангезад.

Ва таслияту таъзият додан ба ҳар лафзе, ки ҳамон ғаразро адо кунад, саҳеҳ аст, монанди ин, ки бигӯяд: (Барои Аллоҳ аст, он чиро гирифт ва аз они ӯст он чиро ато кард ва ҳар чизе назди ӯ марги муайяне дорад). [1]ва монанди он.

(1) Ба ривояти Бухорӣ

Баромадани занон бо ҷанозаҳо

Хуруҷи занон бо ҷаноза кори нодуруст мебошад, зеро, ки аз Умми Атия (р) ривоят аст, ки гуфт: (Мо аз дунболаравии ҷаноза наҳй шудаем, аз мо хоста нашудааст). [2]

(2) Ба ривояти Ибни Моҷаҳ

Зиёрати гӯристон

Зиёрати гӯристон барои мардон суннат аст, ба ғарази ибратгирӣ ва дуо кардан барои мурдагон, ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Шуморо аз зиёрати қабрҳо манъ карда будам, пас зиёрати қабрҳо биравед, зеро, ки охиратро ба хотир меоварад).[3]

Аз дуоҳое, ки барои зиёрати қабрҳо ривоят шуда:

”السلام عليكم دار قوم مؤمنين، وإِنا إِن شاء اللّٰه بكم لاحقون“[4].

Ва ё:

”السلام على أهل الديار من المؤمنين والمسلمين، ويرحم اللّٰه المستقدمين منا والمستأخرين، وإِنا إِن شاء اللّٰه بكم للاحقون“[5].

”أسأل اللّٰه لنا ولكم العافية“.[6]

Ва агар барои мурдагон дуои талаби раҳмат ва мағфират кунад, низ ҷавоз дорад.

(3) Ба ривояти Муслим.
(4) Ба ривояти Муслим.
(5) Ба ривояти Муслим.
(6) Ба ривояти Муслим.

Зиёрати гӯристон дар ид

Тахсиси зиёрати қабрҳо дар рӯзи ид, бар ин ақида, ки чунин коре машрӯъ буда, бидъат мебошад, ба далели ин, ки аз Набии акрам (с) чунин чизе ривоят нашудааст.

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷаноза

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷаноза

Мамнуоти ҷаноза

5. Фарёду фиғон кардан ва изҳори нола ва инзиҷор нисбат ба қазо ва қадари Илоҳӣ. Он ҳазрат (с) фармуданд: (Агар зани навҳагар қабл аз маргаш тавба накунад, дар рӯзи қиёмат бо либосе, ки аз мис духта шудааст, бар мехезад).[1]
6. Пора кардани либос ва бар рӯй задан ва фарёд кашидан ва мӯи сар кандан ва ё тарошидан. Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Аз мо нест, касе, ки бар рӯи худ мезанад ва ё гиребон пора мекунад ва ё ба дуои ҷоҳилият даъват мекунад).[2]

(1) Ба ривояти Муслим
(2) Ба ривояти Муслим

Равшан сохтан ва ранг кардани қабрҳо ҷоиз нест

3. Равшан кардани қабрҳо. Аз Ибни Аббос (р) ривоят аст, ки гуфт: (Расули Аллоҳ (с) лаънат кардааст, занонеро, ки ба зиёрати қабрҳо меравáнд ва низ касоне, ки қабрҳоро масҷид мегиранд ва ба қабрҳо чароғ меовезанд).[3]
4. Нишастан бар қабрҳо ва ё ранг кардани онҳо ва бино сохтан бар онҳо.

Аз Ҷобир (р) ривоят аст, ки гуфт: (Расули Аллоҳ (с) наҳй карданд аз ин, ки қабрҳо каҷкорӣ шавад ва ё ин, ки бар онҳо бинишинанд ва ё ин, ки болои қабрҳо бино карда шавад).[4]

5. Табаррук ҷӯстан аз қабр ва тавоф кардан ба гирди он ва аз мурдагон чизе хостан, пас ин корҳо аз ширкиёт буда, агар ба ин ақида шуд, ки онҳо метавонанд нафъу зарар бирасонанд, зеро ки ба ҷуз Худованд каси дигаре нафъу зарар расонида наметавонад. Худованди мутаъол фармуд: (Бигӯ, барои худ молики нафъу зарар нестам, магар он чиро, ки Аллоҳ бихоҳад) (Аъроф 188)

(3) Ба ривояти Тирмизӣ
(4) Ба ривояти Муслим.

Гирди қабр тавоф ҷоиз нест

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/намози-ҷаноза

6 . кардан дар масҷид ва ё бар сари қабр масҷид бино кардан ва ё ба сӯи қабр намоз хондан.

Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Аллоҳи мутаъол Яҳуд ва Насороро, ки қабрҳои Анбиёашоро масҷид гардониданд, лаънат кардааст).[1]

Аз аҳкоми ҷаноза

1. Касе, ки намози ҷаноза аз ӯ фавт шуд, метавонад бар сари қабр, қабл аз дафнаш ва ё баъд аз дафнаш, намози ҷаноза бихонад, чунон чӣ аз Набии акрам (с) собит шуда, ки дар достони зане, ки масҷидро пок мекард, он ҳазрат (с) бар қабри он зан намози ҷаноза хонданд. [2]

Омода сохтани таом барои хонадони майит

(1) Ба ривояти Бухорӣ.
(2) Ба ривояти Бухорӣ.

2. Мустаҳаб онаст, ки барои аҳли мурда таъоме омода шавад, зеро мусибате, ки расид онҳоро аз таҳияи таъом ба худ машғул намудааст. Ҳамчуноне, ки ривоят шуда, дар миёни Оли Ҷаъфар касе мурда, Набии акрам (с) фармуданд: (Барои Оли Ҷаъфар таъоме таҳия кунед, зеро барои онҳо, чизе пайдо шуда, ки ба он машғул шудаанд)[3].
3. Гиристан бар мурда бидуни ин, ки дар он ибрози сахат ва фарёд занад ва баёни хубиҳои мурда бошад, ҷоиз аст. Он ҳазрат (с) ҳангоме, ки писарашон Иброҳим вафот намуд, фармуданд: (Чашмони мо ашк мерезад ва қалбҳои мо маҳзун аст ва чизе намегӯем, магар он чӣ Парвардигори моро хушнӯд кунад ва мо барои тӯ эй Иброҳим, ғамгин ҳастем).[4]
4. Шаҳиди майдони ҷанг, ғусл дода намешавад ва низ кафан карда намешавад ва ҳамчунин бар вай намози ҷаноза низ хонда намешавад, балки бо ҳамон либосҳои танаш, ба хок супурда мешавад, ба далели он чӣ собит шуда, Набии акрам (с) амр карданд, ки шуҳадои Уҳуд ба ҳамон хунҳояшон бидуни ин, ки ғусл дода шаванд, дафн шаванд. [5]

(3) Ба ривояти Абӯдовуд.
(4) Ба ривояти Бухорӣ.
(5) Ба ривояти Бухорӣ.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Фазилати рӯза ва ҳукми он

1 Фазилати рӯза ва ҳукми он

Матлабҳо

Таърифи рӯза

Фазилати рӯза

Ҳикмати машрӯъияти рӯз

Ҳукми рӯза

Ният дар рӯза

Рӯза дар луғат

Гирифтан ва имтиноъ аз чизе.

Рӯза дар шариат

Парастиши Аллоҳи мутаъол бо имтиноъ аз хурдану нушидан ва ҳамбистарӣ бо ҳамсар, аз тулуъи бомдод то ғуруби офтоб.

Фазилати рӯза

Рӯза дорои фазилати бузургест ва подоши бисёр музоъаф дорад. Аллоҳи мутаъол ба бузургӣ ва шарофати рӯза, афзудааст. Дар ҳадиси қудсӣ, ки аз Абӯҳурайра (р) ривоят шуда, мефармояд, ки Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Ҳар амали амали фарзанди Одам чанд баробар аст, як ҳасана ба даҳчанд то ҳафсад подош дорад, Аллоҳи азза ва ҷалла фармуд: магар рӯза, ки барои ман аст ва ман подоши онро медиҳам, ба хотири ман шаҳват ва таъомро тарк мекунад, барои рӯзадор ду хӯшист, хушӣ дар ҳангоми ифтор ва хушӣ дар ҳангоми дидори Парвардигораш, бӯи даҳани[1] вай назди Аллоҳ , аз бӯи мушк, хуштар аст)[2].

Ҳикмати машрӯъияти рӯза

1. Парҳезгории Аллоҳи мутаъол дар пазириши амр ва шариати ӯ, таҳқиқ меёбад. Аллоҳи мутаъол мефармояд: (То шумо парҳезгор шавед) (Бақара 183).
2. Нафси инсонро бар сабру бурдборӣ, одат медиҳад ва низ иродаро дар ғалаба бар шаҳватҳо, тақвият медиҳад.
3. Инсонро бар накукорӣ ва шафқат барои ниёзмандон ва мустмандон, одат медиҳад, зеро ҳангоми гуруснагӣ мекушад, қалб ва эҳсосаш дар баробари бародарони ниёзмандаш, нарм мешавад.
4. Дар рӯзадорӣ бадан роҳат мешавад ва тандурустӣ низ таҳқиқ меёбад.

Ҳукми рӯза

Рӯзае, ки Аллоҳи мутаъол машруъ гардонида, ба ин бахшҳо тақсим мешавад:

1. Рӯзаи воҷиб

Ба ду навъ аст:

Якум: Рӯзае, ки Аллоҳи мутаъол дар ибтидо бар банда воҷиб гардонида, ки он рӯзаи Рамазон аст ва рукне аз аркони Ислом мебошад.

(1) Тағйири бӯи даҳон.
(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg/фазилати-рӯза-ва-ҳукми-он

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/фазилати-рӯза-ва-ҳукми-он

Дуввум: Рӯзае, ки банда худ сабаби вуҷубаш мебошад, монанди рӯзаи назрӣ ва рӯзаи каффоратҳо.

2. Рӯзаи мустаҳаб

Ҳар рӯзае, ки шариат феъли онро мустаҳаб гардонидааст, монанди рӯзаи душанбе ва панҷшанбе ва рӯзаи се рӯз дар моҳ ва рӯзаи рӯзи Ошӯро ва рӯзаи даҳи аввали Зулҳиҷҷа ва рӯзаи Арафа.

Шартҳои вуҷуби рӯза

1. Ислом: пас бар кофир воҷиб нест.
2. Булуғ: пас бар кӯдак воҷиб нест, вале агар тавони рӯза гирифтанро дошта бошад, барояш амр мешавад, рӯза бигирад, то барояш одат шавад.
3. Ақл: бар девона воҷиб нест.
4. Тавонои: бар касе, ки нотавон бошад, воҷиб нест

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/фазилати-рӯза-ва-ҳукми-он

Рӯзаи Рамазон

Рӯзаи Рамазон, рукне аз аркони Ислом аст ва фаризаест, ки Аллоҳи мутаъол бар бандагонаш фарз гардонидааст.

Аллоҳи мутаъол мефармояд: (Эй касоне, ки имон овардаед! Рӯза бар шумо фарз шуда, чунон чӣ бар касоне пеш аз шумо низ фарз шуда буд, то бошад, ки парҳезгор шавед). (Бақара 183).

Ва Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Ислом бар панҷ чиз бино шуда..)[1] ва аз ҷумла: (рӯзаи Рамазон) ро зикр кардаанд.

Аз фазилатҳои рӯза

1. Дар моҳи рамазон, дарҳои биҳишт боз шуда ва дарҳои дузах баста мешавад ва шайтонҳо дар ғул ва занҷир баста мешаванд, нафсҳо барои корҳои хайр рӯ меоваранд. Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Ҳаргоҳ Рамазон дохил шавад, дарҳои осмон гушуда шаванд ва дарҳои ҷаҳаннам баста шаванд ва шаётин ба занҷирҳо баста гарданд)[2].
2. Рӯза ва шабзиндадории Рамазон, ки аз имон ва эҳтисоби аҷр бошад, гуноҳони қаблиашро нобуд мекунад. Расули акарм (с) фармуданд: (Касе, ки ба хотири имон[3] ва эҳтисоби[4] аҷр, Рамазонро рӯза гирифт, гуноҳони гузаштаи вай, бахшида мешавад)[5]. Ва низ фармуданд: (Касе, ки ба хотири имон ва эҳтисоби аҷр, қиёми Рамазонро анҷом дод, гуноҳони гузаштаи вай мағфират мешавад)[6].
3. Дар он шаби қадр мебошад, ки Аллоҳи мутаъол дар мавридаш фармудааст: (Шаби қадр беҳтар аз ҳазор моҳ) (Қадр 3).

   Касе, ки шаби қадрро аз рӯи имон ва эҳтисоби аҷр ба ибодат сипарӣ намуд, гуноҳони гузаштаи ӯ бахшида мешавад. Расули Аллоҳ мефармояд: (Касе, ки шаби қадрро аз рӯи имон ва эҳтисоби аҷр ба ибодат сипарӣ намуд, гуноҳони гузаштаи ӯ бахшида мешавад)[7].
4. Адои Умра дар Рамазон барои Ҳаҷҷест бо Набии акрам (с). Набии акрам (с) фармуданд: (Адои Умра дар Рамазон, баробари Ҳаҷҷест бо ман)[8].
5. Моҳи Рамазон, моҳи Қуръон аст, зеро ки дар ин моҳ нозил шуда, пас шоистагии онро дорад, ки тиловат дар он бисёр шавад. Аллоҳи мутаъол мефармояд: (Рамазон моҳест, ки дар он Қуръон нозил шуда, ҳидоят аст барои мардум ва нишонаҳои возеҳест аз ҳидоят ва фурқон миёни ҳаққу ботил) (Бақара 185).

(1) Ба ривояти Бухорӣ.
(2) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(3) Тасдиққунанда ба савоби он.
(4) Мухлисона ва барои талаби ваҷҳи Аллоҳи мутаъол.
(5) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(6) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(7) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(8) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg/фазилати-рӯза-ва-ҳукми-он

6. Моҳи Рамазон, моҳи караму сарфи амвол дар корҳои хайрия ва садақа додан аст. Аз Ибни Аббос (р) ривоят шуда, ки фармуд: (Расули Аллоҳ (с) саховатмандтарини мардум дар хайр буданд ва дар Рамазон замоне, ки Ҷибрил (а) ба дидори эшон меомад, беш аз ҳар вақт саховатманд мебуданд. Ҷибрил (а) дар ҳар сол дар Рамазон то поёни моҳ бо эшон дидор менамуд ва Қуръонро барояш арза мекард, пас Расули Аллоҳ (с) дар ҳангоми дидор бо Ҷибрил (а) аз вазиши бод ҳам саховатмандтар буданд)[1].

Духули Рамазон чӣ гуна собит мешавад?

Духули моҳи Рамазон бо дидани ҳилол собит мешавад. Агар пас аз ғуруби офтоби рӯзи бистунуҳуми Шаъбон, ҳилол дида шуд, бидуни тардид моҳи Рамазон дохил шудааст, аммо агар баъд аз ғуруби офтоби шаби сиюми Шаъбон, ҳилол дида нашуд ва ё ғубор ва абру дӯд, монеъи дидани ҳилол гардид, моҳи Шаъбон сӣ рӯз комил ҳисоб мешавад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Бо дидани ҳилол рӯза бигиред ва бо диданаш, ифтор кунед, агар ҳаво абрӣ шуд, моҳро сӣ рӯз ҳисоб кунед)[2].

Ифтор дар Рамазон

Рӯза хурдан дар Рамазон ҳаром буда ва аз гуноҳони кабира ба шумор меравад. Агар касе бидуни узр як рӯзи онро бихурад, агар тавба накунад, рӯзаи умр барояш кифоят намекунад, ба далели фармудаи Набии акрам (с): ((Касе, ки як рӯзи Рамазонро бидуни узре, ки Аллоҳи мутаъол ифторро дар он муҷоз дониста, бихурад, рӯзаи даҳр, қазои онро кифоят намекунад)). [3]

Ва ҷазои рӯзахурӣ бисёр сангин аст. Аз Абӯумомаи Боҳилӣ (р) ривоят аст, ки фармуд: ((Аз Расули Аллоҳ (с) шунидам, ки мефармуд: ман дар хоб будам, ки ду марде омаданд ва маро бо худ бурданд. Ногаҳон қавмеро дидам, ки аз рагҳои пойҳояшон, овехта буданд, гушаҳои даҳонашон пора буд ва аз онҳо хун мечакид, фармуданд, ки пурсидам: инҳо, чӣ касоне ҳастанд, ки пеш аз поёни рӯзаашон, ифтор мекунанд)). [4]

(1) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(2) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(3) Ба ривояти Бухорӣ

(4) Ба ривояти Бухорӣ

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Аркон, мубоҳот, мустаҳаббот, макруҳот ва муфсидоти рӯза

https://www.al-feqh.com/

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-мубоҳот-мустаҳаббот-макруҳот-ва-муфсидоти-рӯза

Китоби Сиём

2

Аркон, мубоҳот, мустаҳаббот, макруҳот ва муфсидоти рӯза

Матлабҳо

Аркони рӯза

Мубоҳоти рӯза

Мустаҳабботи рӯза

Макруҳоти рӯза

Муфсидоти рӯза

Аркони рӯза

Рукни аввал: Худдорӣ аз муфтирот аз тулуъи фаҷр, то ғуруби офтоб

Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ва бихуреду бинушед, то ин, ки риштаи сафед аз риштаи сиёҳи фаҷр ба шумо возеҳ шавад, пас аз он рӯзаро то шаб комил кунед) (Бақара 187).

Мақсуд аз риштаи сафед ва риштаи сиёҳ, равшании рӯз ва сиёҳии шаб мебошад.

Ният дар рӯза

Аз шаб нияти рӯза гирифтан воҷиб аст, агар рӯза воҷиб бошад, аммо агар рӯза нафлӣ бошад, аз шаб нияти рӯза доштан воҷиб намебошад, балки рӯзаи нафлиро метавонад дар рӯз ҳам бикунад, агар чизе нахурда буд, ба далели ривояти модари мӯъминон, Оишаи Сиддиқа (р), ки фармуд: (Расули Аллоҳ (с) рӯзе дохил шуд, фармуданд: “оё чизе доред?” Гуфтем: на! фармуданд: “!пас ман рӯзадор ҳастам”)[1].

(1) Ба ривояти Муслим.

Рукни дуввум: Ният аст

Яъне, рӯзадор бо ин худдорӣ аз муфтирот, қасди парастиши Аллоҳи Азза ва Ҷалларо бикунад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Аъмол ба ниятҳо муртабит аст ва барои ҳар кас, ҳамон чизест, ки нияташро кардааст)[1].

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-мубоҳот-мустаҳаббот-макруҳот-ва-муфсидоти-рӯза

Мубоҳоти рӯза

1. Ғусл кардан, нишастан дар об барои сард шудан.
2. Фуру бурдани оби даҳон ва балғам
3. Чашидани таом фақат бо забон, ба шарте, ки чизе аз он бар ҳалқаш фуру наравад.
4. Буидани атр ва хушбугари ҳаво

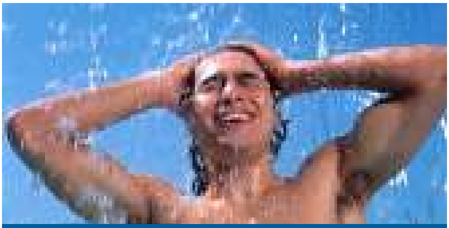

Ғусл кардани рӯздор мубоҳ аст

Барои рӯзадор, чашидани таъом, мубоҳ аст

Барои рӯзадор, бӯ кашидани атр, мубоҳ аст

Истеъмоли мисвок барои рӯзадор

Истеъмоли мисвок дар ҳар вақт машрӯъ аст, чи пеш аз завол бошад ва ё баъд аз он ва чӣ мисвоки тар бошад, ё хушк, вале рӯзадор метаваҷҷеҳ бошад, ки чизе аз мисвоки тар ба ҳалқаш наравад, зеро дар ин ҳолат рӯзааш, мешиканад.

Барои рӯзадор, мисвок задан, мубоҳ аст

Мустаҳабботи рӯза

1. Саҳархезӣ ва таъхири он то наздикии азони фаҷр

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Барои хурдани ғизо саҳарӣ бархезед, зеро, ки дар саҳархезӣ баракат аст)[1].

Саҳархезӣ бо ғизои бисёр кам ва ба нӯшидаи пиёлаи обе, низ таҳқиқ меёбад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Саҳарӣ хурдан баракат аст, пас онро тарк макунед, ва агар ин, ки яке аз шумо косаи обе бинӯшад, зеро Аллоҳи мутаъол ва фариштагонаш бар саҳархезон, дуруд мефиристанд)[2].

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(2) Ба ривояти Аҳмад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-мубоҳот-мустаҳаббот-макрухот-ва-муфсидоти-рӯза

Таъхир кардани саҳархезӣ мустаҳаб аст. аз Зайд бин Собит (р), ривоят аст, ки фармуд: (Бо Расули Аллоҳ (с) саҳарӣ хурдем ва пас аз он ба намози истодем. Анас бин Молик фармуд: пурсидам: миёни он ду чӣ миқдор замоне буд? фармуд: ба миқдори панҷоҳ оят)[1].

Саҳарӣ бихурад агар чӣ ҷуръа об бошад

Нушидан дар аснои азон

Агар нӯшиданӣ дар дасташ буд ва азонро шунид, метавонад онро то охир бинушад. Аз Абӯҳурайра (р) ривоят аст, ки фармуд: Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Агар нӯшиданӣ дар дасти яке аз шумо буд, ва азонро шунид, то ин ки ниёзашро баровaрда накарда, онро нагузорад)[1].

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.

2. Шитоб барои ифтор

Барои рӯзадор мустаҳаб аст, ҳангоме, ки аз ғуруби хуршед мутаъаккид гардид, зуд ифтор кунад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Мардум ҳанӯз ба хайранд, модоме, ки зуд ифтор кунанд)[2].

Ва ифтор бо чанд хурмои тоза мустаҳаб аст, агар наёфт бо чанд хурмо ва шумори он тоқ бошад. Агар онро ҳам пайдо накард, чанд қатра об бинушад, ба далели ҳадиси Анас бин Молик, ки фармуд: (Расули Аллоҳ (с) қабл аз намоз бо хурмои тоза, ифтор мекарданд, агар хурмои тоза набуд, бо хурмои хушк ва агар он ҳам набуд, чанд ҷуръа[3] об менушиданд)[4] ва агар чизе наёфт, дар қалбаш нияти ифторро мекунад ва ин барояш кофист.

Касе, ки иштибоҳан ифтор кард

Ҳаргоҳ рӯзадор ба гумони ин, ки хуршед ғуруб карда ва ё ин, ки ҳанӯз тулуъи фаҷр нашуда, чизе бихурад ва пас аз он акси он зоҳир шуд, бар вай қазои рӯза воҷиб нест, ба далели фармудаи Худованди мутаъол: (Ва бар шумо дар он чӣ иштибоҳ кардед, гуноҳе нест, вале бар он чӣ дилҳоятон қасд кардааст, ва Аллоҳ ғафуру раҳим аст) (Аҳзоб 5).

Ва низ ба далели фармудаи он ҳазрат (с) (Аллоҳ аз иштибоҳу фаромӯшӣ ва он чӣ уммати ман бар он маҷбур карда шаванд, гузашт кардааст)[1].

(1) Ба ривояи Ибни Моҷҷаҳ.

(2) Ба ривояти Абӯдовуд.
(3) Нӯшид.
(4) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-мубоҳот-мустаҳаббот-макруҳот-ва-муфсидоти-рӯза

3. Дуо ҳангоми ифтор

Ба далели он чӣ, ки аз Расули Аллоҳ (с) собит шуда, он ҳазрат (с) дар ҳангоми ифтор, мефармуданд: (Ташнагӣ рафт ва рагҳо сероб шуданд ва ба хости Худо аҷр собит шуд)[1]. Ва ҳамчунин фармуданд: (Барои рӯзадор дар ҳангоми ифтораш, дуоест, ки рад намешавад)[2].

4. Тарки беҳудагӯи ва ҳамбистарӣ

Ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Агар рӯз, рӯзаи яке аз шумо буд, фаҳш нагӯяд ва ё ҳамбистарӣ накунад, бо садои баланд муҷодала накунад, агар касе ба вай дашном дод ва ё бо ӯ ҷанг кард, бояд бигӯяд, ман шахси рӯзадор ҳастам).[3].

5. Анвоъи ибодатҳоро бисёр кунад

Монанди тиловати Қуръон ва зикри Аллоҳ, намози таровеҳ, шабхезӣ, шабзиндадорӣ дар шаби қадр, адои суннатҳои ротиба, садақа додан, саховатманд будан, дар роҳи хайр сарф кардан, барои рӯзадорон ифторӣ додан ва умра кардан, зеро ки подоши накӯкорӣ дар Рамазон чанд баробар аст. Аз Ибни Аббос (р) ривоят аст, ки фармуд: (Расули Аллоҳ (с) саховатмандтар аз ҳамаи мардум буданд ва дар Рамазон, замоне, ки Ҷибрил (а) ба дидори эшон меомад, пас аз ҳар вақт саховатмандтар мебуд. Ҷибрил дар ҳар шаби Рамазон бо эшон дидор менамуд ва Қуръонро барояш мудорасат мекард, пас Расули Аллоҳ (с) дар ҳангоми дидори Ҷибрил аз вазиши бод ҳам, саховатмандтар буд)[4].

Макруҳоти рӯза

1. Дар мазмаза ва истиншоқ, муболиға кардан

Зеро хавф онаст, ки об ба шикам биравад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Дар инстиншоқ, яъне об дар бинӣ гирифтан, муболиға кун, магар ин, ки рӯзадор бошӣ)[5].

2. Бӯсидани ба шаҳват

Барои рӯзадор агар бими инзоли манӣ бошад ва ё боиси ҳаяҷони шаҳват мешавад, бӯсидан макрӯҳ аст.

Рӯзадор бояд аз ҳар он чӣ шаҳватангез бошад, иҷтиноб кунад, магар ин, ки бар худ имтинон дорад, ки рӯзааш фосид намешавад, боке надорад. Аз модари мӯминон, Ойша (р) ривоят шуда, ки фармуд: (Набии акрам (с) бӯса мекарданд ва ҳамоғӯш мешуданд, дар ҳоле, ки рӯзадор буданд, тавонмандии контрол кардани ниёзи[6] худро доштанд)[7] ва бинобарин барои ҷавон ҳамоғӯшӣ макрӯҳ аст, на барои солманд. Аз Абӯҳурайра (р) ривоят аст, ки (Марде аз Расули Аллоҳ (с) дар мавриди ҳамоғӯшии рӯзадор пурсид, бароя иҷозат доданд, ва марди дигаре омад ва пурсид, вайро манъ фармуданд, пас касе, ки барояш иҷоза доданд, солманд буд ва касе, ки ӯро манъ кард, ҷавон буд)[8].

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.
(2) Ба ривояти Ибни Моҷҷа
(3) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(4) Ба ривояти Бухорӣ
(5) Ба ривояти Абӯдовуд.
(6) яъне ниёзиш.
(7) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(8) Ба ривояти Абӯдовуд.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-мубоҳот-мустаҳаббот-ва-макруҳот-ва-муфсидоти-рӯза

Муфсидоти рӯза

1. Хурдан ва нӯшидани қасдӣ дар рӯзи Рамазон

Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ва бихуред ва бинушед, то ин, ки риштаи сафед аз риштаи сиёҳи фаҷр, ба шумо возиҳ шавад, пас аз он рӯзаро то ба шаб тамом кунед) (Бақара 187).

Ифтор ба хотири кор

Касе, ки дар нонвой ва корҳои машақатбор машғул аст, ифтор кардан барояш мубоҳ нест, зеро ки онҳо монанди дигарон, мукаллаф ба рӯза доштан ҳастанд.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-мубоҳот-мустаҳаббот-макруҳот-ва-муфсидоти-рӯза

Мақсуд аз риштаи сафед ва риштаи сиёҳ, равшании рӯз ва сиёҳии шаб, мебошад.

Огоҳиҳо

1. Касе, ки ба фаромӯшӣ хурад ва ё нӯшад, рӯзааш дуруст аст ва замоне, ки ёдаш омад, бар вай воҷиб аст, то худро нигаҳ дорад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Касе, ки фаромӯш кард, ки рӯза дорад, пас чизеро хурад ва ё нӯшад, бояд рӯзаашро тамом кунад, он чӣ хурда ва нушида, таъоме буда, ки Аллоҳи таъоло ба вай ато кардааст)[1].

2. Ҳар он чӣ, ки аз роҳи даҳан ва ё бинӣ, вориди бадан шавад ва ё аз ҷумлаи он чӣ, ки ба маънои хурду нӯш бошад, монанди, сузан задани муғзӣ (ғизодор), рӯзаро фосид мекунад, аммо сузани ғайри муғзӣ, монанди пенсилин ва монанди он, рӯзаро фосид намекунад, зеро ки хурдану нушидан набуда ва ба маънои онҳам намебошад.

3. Он чизе, ки аз роҳи даҳан барои ниёз ба он ворид шавад, монанди дурбини

Пешкории муғзӣ (гизодор), рӯзаро мешиканад

Пешкории (укол) пенсилин, рӯзаро намешиканад

Доруи муғзӣ (барои ғизо), рӯзаро мешиканад

Доруи фишори нафастангӣ, рӯзаро намешиканад

(1) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-мубоҳот-мустаҳаббот-макруҳот-ва-муфсидоти-рӯза

дармонӣ ва дорӯи фишори нафастангӣ ва монанди он, рӯзаро фосид намекунад.

4. Сурма кардан ва доруи қатраи чашм ва ё гуш ва монанди инҳо чакондан ба рӯза осебе намерасонад, зеро далеле бар фосид шудани рӯза вуҷуд надорад ва низ чашм мадхали оддии хурдан ва нӯшидан, намебошад. Ҳамингуна дорӯи қатраи гушу бинӣ, вале барои бинӣ беҳтараст, аз чаконидани қатра иҷтиноб шавад, чаро, ки он ҳазрат (с) аз муболағаи истиншоқ барои рӯзадор манъ кардаанд, ба далели он, ки мадхале ба ҷавфи бадан мебошад.

Сурма кардан, рӯзаро намешиканад

Кашидани сигор, рӯзаро мешиканад

5. Агар он чиро, ки муғзӣ (ғизо) нест ва ё зарар мерасонад, кашид, монанди сигор, рӯзаашро мешиканад, зеро ки аз мадхали оддӣ, ки даҳон аст, онро кашидааст, ки ба маънои хурдан ва нушидан мебошад.

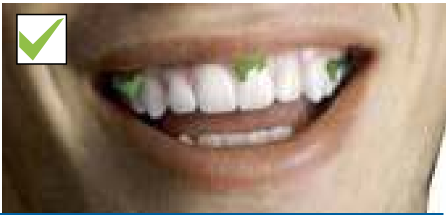

Боқимондаи ғизо, рӯзаро намешиканад

6. Он чӣ, ки иҷтиноб аз он мумкин набошад, монанди гарду ғубори роҳ ва ё бақияи таом дар миёни дандонҳо, агар ба шикам биравад, рӯзаро фосид намекунад.

2. Ҳамбистар шудан

Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Барои шумо ҳалол шуда дар шабҳои рӯза, ҳамбистарӣ бо занон) (Бақара 187).

Ва رفث, омезиш ва ҳамбистар шудан, касе, ки рӯзадор буд ва ҳамбистар шуд, рӯзааш ботил шуда ва пардохти каффораи шадид низ мебошад, ки ибарат аст, аз озод созии ғуломе, агар пайдо нашуд, ду моҳ паи ҳам рӯза гирифтанаст, агар наметавонад, бояд шаст мискинро ғизо бидиҳад, ба далели он чӣ аз Абӯҳурайра (р) собит шуда, ки

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-мубоҳот-мустаҳаббот-макруҳот-ва-муфсидоти-рӯза

фармуд: (Марде назди Набии акрам (с) омад ва гуфт: ҳалок шудам, фармуданд: чӣ шуд? гуфт: бо ҳамсарам дар рӯзи рамазон ҳамбистар шудам, фармуданд: оё тавони озодсозии бардаеро дорӣ? Гуфт: на! фармуданд: оё метавонӣ ду моҳ пай дар пай рӯза бигирӣ? Гуфт: на! фармуданд: оё метавонӣ шаст мискинро ғизо бидиҳӣ? Гуфт: на! фармуданд: биншин, пас нишаст. Набии акрам (с) паймонаи[1] бузурги пур аз хурморо оварда, фармуданд: инро бигир ва садақа бикун! Гуфт: оё ба фақиртар аз мо? Набии акрам (с) хандиданд, то ин, ки дадонҳояшон зоҳир шуд, пас фармуданд: Таоми аҳлу аёлат бошад)[2].

Агар зан шавҳарашро водор ба ҷимоъ кард, бояд каффора бидиҳад ва агар шавҳар ӯро ба ҷимоъ маҷбур кард, рӯзаи зан низ ботил шуда ва бар вай фақат қазои як рӯз рӯза аст, на кафорат

(1) Паймонаи бузург.
(2) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Рӯзаи Рамазон

https://www.al-feqh.com/tg

3

Узрҳое, ки ифторро равон медорад

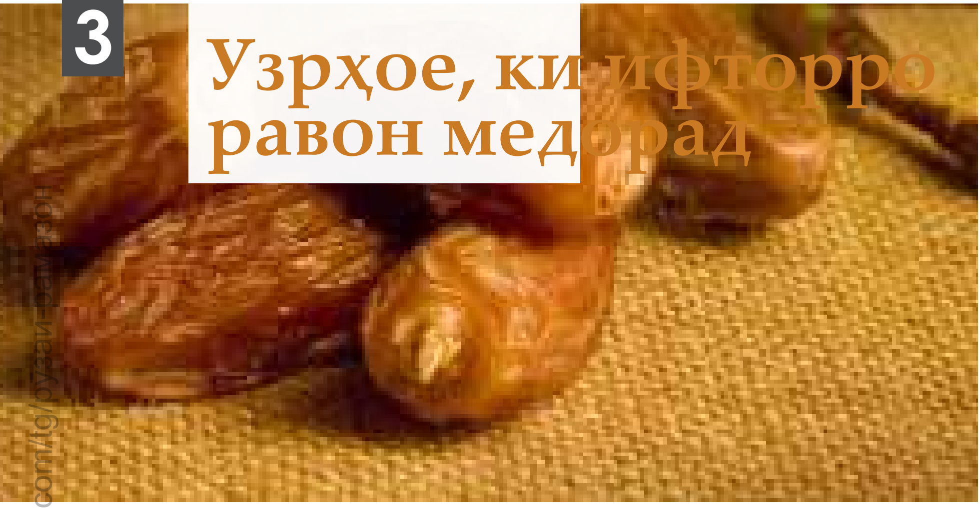

Матлабҳо

Узрҳои рӯзахурӣ дар Рамазон

Аз фазоили Рамазон

Узрҳои рӯзахурӣ дар Рамазон

1. Беморӣ

Барои бемор рӯза хурдан дар Рамазон мубоҳ аст, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Агар касе аз шумо бемор ва ё мусофир буд, бояд дар рӯзҳои дигар қазои онро бишуморад) (Бақара 184).

* Беморие, ки рухсати рӯза хурданд барои бемор дар он вуҷуд дорад, ҳамонаст, ки рӯза гирифтан бо он барои бемор машақатбор бувад ва ё рӯза барои мариз мусаббаби зараре барояш мегардад

2. Сафар

Барои мусофир рӯза хурдан дар Рамазон, мубоҳ аст ва бар вай қазои он воҷиб аст, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Агар касе аз шумо бемор ва ё мусофир бувад, бояд аз рӯзҳои дигар, қазои онро бишуморад) (Бақара 184)

Сафаре, ки рӯза хурданро мубоҳ мекунад, ҳамон сафарест, ки дар он намоз низ қаср хонда мешавад, ки дар урфу одат барояш сафар гуфта мешавад, ба шарте, ки сафари мубоҳ бошад, на сафаре, ки барои маъсият буда ва ё сафаре, ки ғарази он ҳила барои рӯза хурдан бошад. Дар чунин сафаре иҷозаи рӯза хурданро надорад.

Ва агар мусофир рӯза гирифт, рӯзааш дуруст буда, аз Рамазон ҳисоб мешавад, ба далели ҳадиси Анас бин Молик (р), ки фармуд: (Бо Набии акрам (с) сафар кардем, рӯзадори мо ба рӯзахур ва ё рӯзахури мо ба рӯзадори мо, эътирозе надошт)). [1].

Агар бар мусофир рӯза сахт бувад ва ё бар вай зарар бувад, рӯза хурдан барояш

(1) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/рўзаи-...

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/рӯзаи-рамазон

бехтар аст, зеро ки Набии акрам (с) мардеро диданд, ки аз гармӣ бар вай соя карда ва мардум дар атрофаш ҷамъ шуда буданд, он ҳазрат (с) фармуданд: ((Рӯза доштан дар сафар аз некӯи намебошад))[1].

3. Бордорӣ ва ширдиҳӣ

Зани бордор ва ё зани ширдеҳ, агар бими он меравад, ки рӯза доштани ӯ барои худаш, осеб мерасонад, рӯза мехурад ва монанди бемор, қазои онро ба ҷо меорад, ба далели фармудаи он ҳазрат (с): (Аллоҳи мутаъол аз мусофир рӯза ва бархе аз намозро афв карда ва ҳамчунин аз зани бордор ва зани ширдеҳ, рӯзаро афв намудааст) [2] ва агар зани бордор ва ё зани ширдеҳ бар худ аз рӯза доштан биме надошт, вале нисбат ба ҳамлу кӯдаки ширхораш бими осебрасе ба он дошт, рӯзаашро мехурад ва қазои онро рӯза медорад ва аз ҳар рӯзе, ки ифтор карда, барои мискине таом медиҳад, ба далели фармудаи Ибни Аббос (р): (Ва зани ширдеҳ ва бордор агар бар кӯдакашон бими осеб аз рӯзаро доштанд, ифтор намуданд, ба мискин таом медиҳанд)[3]

4. Ҳайзу нифос

Зане, ки дар Рамазон ҳайз дид ва ё таваллуд кард, рӯзаашро бояд бихурад ва рӯза доштан бар вай ҳаром аст, агар рӯза гирифт дуруст нест ва бар вай қазои рӯзҳои ифторшуда, воҷиб мебошад, ба далели ин, ки модари мӯминон, Ойиша (р) замоне, ки аз зани ҳоиз рӯзаро, на намозро пурсида шуд, чунин фармуд: (Ҳангоме, ки ба он мубтало мешудем, ба қазои рӯза амр мешудем, на ба қазои намоз)[4].

(1) Ба ривояти Бухорӣ.
(2) Ба ривояти Тирмизӣ.
(3) Ба ривояти Абӯдовуд.
(4) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Рӯзаи нафлӣ

4

Рӯзаи нафлӣ

Рӯзаи нафлӣ

Ҳар рӯзае, ки воҷиб набуда, инсон ба хотири тақарруб ба Аллоҳи мутаъол ба он иқдом мекунад.

Ва дар рӯзаи нафлӣ фазилату савоби бузургест. Дар ҳадиси қудсие, ки аз Абӯҳурайра (р) ривоят шуда, Расули Аллоҳ (с) фармудаанд: (Ҳар амали фарзанди одам чанд баробар аст, як ҳасана даҳ баробари он, то ҳафсад баробараш подош дорад, Аллоҳи мутаъол мефармояд: магар рӯза, ки барои ман аст ва ман подоши онро медиҳам)[1].

Рӯзҳое, ки рӯза доштан суннат аст

1. Шаш рӯз аз моҳи Шаввол

Ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Касе, ки рамазонро рӯза гирифт, пас аз он шаш рӯзи Шавволро, рӯзааш монанди рӯзаи даҳр хоҳад буд)[2], баробараст, ки паиҳам гирад, ё мутафаррикқа.

2. Нуҳ рӯз аз рӯзҳои авоили Зулҳиҷҷа

Ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Ҳеҷ рӯзҳое нест, ки амали солеҳ назди Аллоҳ маҳбубтар азин рӯзҳо бошад- яъне рӯзҳои даҳгона), гуфтанд, эй Расули Аллоҳ (с)! ва ҷиҳод дар роҳи Худо низ чунин нест? Фармуданд: (ва ҷиҳод дар роҳи Аллоҳ низ чунин нест, магар ин, ки марде бо ҷону молаш барои ҷиҳод хориҷ шавад ва бо ҳеҷ як аз онҳо барнагардад)[3] ва рӯзи муаккади он, рӯзи Арафа аст, ки рӯзаи он барои ғайри Ҳоҷӣ- рӯзи нуҳуми Зулҳиҷҷа- муҳим аст, ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Рӯзаи рӯзи Арафа, гумон мекунам бар Аллоҳи мутаъол, ки каффораи гуноҳони соли гузашта ва соли пас аз онро бошад)[4].

Матлабҳо

Таърифи рӯзаи нафлӣ

Рӯзҳое, ки рӯза доштан суннат аст

Шаш рӯзи Шаввол.

Нуҳ рӯз аз Зулҳиҷҷа

Рӯзи Ошӯро.

Рӯзҳои биз (13-14-15)

Рӯзҳои душанбе ва панҷшанбе

Рӯза доштани якрӯз ва надоштани рӯзи дигар (як рӯз баъд).

Моҳҳои Муҳаррам ва Шаъбон

(1) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(2) Ба ривояти Муслим.
(3) Ба ривояти Бухорӣ.
(4) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg/рӯзаи-нафлӣ

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/рӯзаи-нафлӣ

3. Рӯзаи рӯзи Ошӯро бо як рӯз пеш аз он

Ошӯро

Рӯзи даҳуми моҳи Муҳаррами Худо

Ба далели фармудаи Набии Акрам (с): (Рӯзаи рӯзи Ошӯро, гумон мекунам, ки каффораи гуноҳони як сол қабл бошад)[1].

Ва сабаби рӯза гирифтан аз Абдуллоҳ бин Аббос (р) ривоят шуда, ки фармуд: ((Набии акрам (с) ба Мадина омаданд ва диданд, ки Яҳуд дар рӯзи Ошӯро рӯза мегиранд, фармуданд: ин чист? Гуфтанд: ин рӯзи хубест, дар ин рӯз Аллоҳи мутаъол Бани Исроилро аз душманош наҷот дод, пас Мӯсо (а) рӯза гирифтанд. Фармуданд: ман ба Мӯсо ҳақдортар ҳастам нисбат ба шумо! Пас рӯза гирифтанд ва амр карданд ба рӯза доштанаш),[2] ва дар ривояти Муслим, он ҳазрат (с) фармуданд: ((Агар то соли оянда будам, рӯзи нуҳумро низ рӯза мегирам))[3].

4. Рӯзҳои бизи (сафед) ҳар моҳ

Рӯзҳои биз

Ҳамон рӯзҳои сездаҳум ва чаҳордаҳум ва понздаҳуми ҳар моҳи ҳиҷрӣ қамарӣ ва ба номи биз ном ниҳода шуда, зеро ки шабҳояш бо равшании моҳтоб ба сафедӣ мезанад.

Ба далели он чӣ, ки аз Абдулмалик бин Минҳол, аз падараш ривоят шуда, ки бо Набии акрам (с) буда, ки фармуд: Набии акрам (с) ба онҳо амр мекард, то дар рӯзҳои биз рӯзадор бошанд ва мефармуданд, ки: ((он ба манзалаи рӯзаи даҳр аст))[4].

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) Ба ривояти Бухорӣ.
(3) Ба ривояти Муслим.

5. Рӯзаи рӯзҳои душанбе ва панҷшанбе аз ҳар ҳафта

Ба далели он чӣ аз Абӯҳурайра (р) ривоят шуда, ки Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Аъмол дар рӯзҳои душанбе ва панҷшанбе пешкаш мешавад, пас дӯст медорам, ки амали ман дар ҳоле, ки рӯзадор бошам, пешкаш шавад)[5].

(4) Ба ривояти Ибни Ҳиббон.
(5) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

6. Рӯза доштани якрӯз ва надоштани рӯзи дигар

Беҳтарин рӯзаи нафлӣ, рӯзаи Довуд (а) аст, ки як рӯз рӯзадор буданд ва рӯзи дигар, ифтор мекарданд. Аз Абдуллоҳ бин Амр (р) ривоят аст, ки фармуданд: (Маҳбубтарин рӯза назди Аллоҳи мутаъол, рӯзаи Довуд (а) буд, ки як рӯз рӯза медошт ва рӯзи дигар, ифтор мекард)[1].

7. Рӯзаи моҳи Муҳаррам

Аз Абӯҳурайра (р) ривоят шуда, ки фармуд: Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Беҳтарин рӯза, баъд аз Рамазон, рӯзаи моҳи Аллоҳ, Муҳаррам аст)[2].

8. Рӯзаи моҳи Шаъбон

Аз Усома бин Зайд (р) ривоят аст, ки фармуд: Арз кардам: (Эй Расули Аллоҳ! Шуморо надидаам, ки дар моҳҳои дигар, монанди Шаъбон, рӯзадор бошед! Фармуданд: ин моҳе, ки миёни Раҷаб ва Рамазон аст, мардум аз он ғофиланд. Ин моҳест, ки аъмол ба Парвардигори ҷаҳониён бардошта мешавад, ман дӯст медорам, ки амали ман дар ҳоле, ки рӯзадор бошам, баланд карда шавад)[3].

(1) Ба ривояти Насои.
(2) Ба ривояти Муслим.
(3) Ба ривояти Насои

https://www.al-feqh.com/tg/рӯзаи-нафлӣ

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/рӯзаи-нафлӣ

Нияти рӯзаи нафлӣ

Барои рӯзаи нафлӣ аз шаб ният доштан, воҷиб нест, агар барои инсон пеш аз ин, ки чизе бихурад, нияти рӯза доштанро кард, дуруст аст, ба далели ҳадиси модари мӯминон, Ойишаи Сиддиқа (р), ки фармуд: (Расули Аллоҳ (с) рӯзе ба ман фармуданд: (Эй Ойиша! Он назди шумо чизе ҳаст? гуфт, ки гуфтам: Эй Расули Аллоҳ (с)! назди мо чизе нест, фармуданд: пас ман рӯзадор ҳастам) (1).

(1) Ба ривояти Муслим

Рӯза аз нигоҳи тиб

Рӯза барои дармони беморихои ҷилдӣ муфид аст ва иллаташ ҳам инаст, ки нисбати обро дар хун кам мекунад, ки дар натиҷа нисбати об дар ҷилд коҳиш меёбад ва боиси ҳифозати ҷилд ва муқовиматаш дар баробари микробҳо ва бемориҳои сирояткунанда ва микробӣ мешавад.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Захро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Шаби қадр

Китоби Сиём

5

Шаби қадр

Матлабҳо

Чаро шаби қадр номида шудааст?

Фазилати шаби қадр ва манзалати он

Кадом шаб, лайлатул-қадр аст?

Аъмоли мустаҳаб дар шаби қадр

Аломатҳои шаби қадр

https://www.al-feqh.com/tg/шаби-қадр

Чаро ба шаби қадр номгузорӣ шудааст?

1. Гуфта шуда, ки барои таъзим аст, монанди фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ва Аллоҳи мутаъолро ба ҳаққи бузургворияш, таъзим накарданд) (Анъом 91).

Яъне: Шабе дорои қадр ва азамату бузургӣ, ба далели нузули Қуръон дар ин шаб ва низ фуруд омадани фариштагон ва баракату раҳмат ва мағфирати Илоҳӣ дар он

2. Гуфта шуда: Қадр ба маънои зиқ ва танг карданаст, монанди фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ва касе, ки ба рӯи рӯзияш танг шуд, бояд аз он чӣ, ки Аллоҳи мутаъол барояш дода, инфоқ кунад) (Талоқ 7).

Ва маънои зиқу танг кардан дар шаби қадр инаст, ки бо таъйини он аз илми пинҳон мондааст.

3. Ва гуфта шуда: Қадр ба маънои тақдир аст, яъне дар ин шаб аҳкоми ҳамон сол, муқаддар мешавад, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Дар шаби қард ҳар амри муҳкам, баён мегардад) (Духон 4)[1]

(1) Фатҳул-борӣ (4/255)

Фазилати шаби қадр ва манзалати он

1. Қуръон дар он нозил шуда

Аллоҳ таъоло фармудааст: (Мо онро дар шаби қадр нозил кардем) (Қадр 1)

2. Аз ҳазор моҳ беҳтараст

Аллоҳ мутаъол фармудааст: (Шаби қадр аз ҳазор моҳ баҳтар аст) (Қадр 3).

Яъне: Амал дар ин шаб, беҳтар аст аз ҳазор моҳе, ки дар он шаби қадр набошад.

3. Фариштагон ва Рӯҳ дар ин шаб фуруд меоянд

Аллоҳи мутаъол фармудааст:

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/шаби-қадр

(Фариштагон ва Рӯҳ дар ин шаб бо иҷозаи Парвардигорашон, фуруд меоянд, барои арзёбии ҳар амре, ки Аллоҳи мутаъол то соли оянда ба он ҳукм кардааст) (Қадр 4)

Ва аз Абӯҳурайра (р) ривоят шуда, ки фармуд: Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Лайлатул-қадр шаби бистуҳафтум ва ё бистунуҳум аст. Фариштагон дар ин шаб беш аз шумори сангреза дар замин ҳастанд)[1].

4. Шаби қадр саломатист

Аллоҳи мутаъол фармуд: (Саломатест то тулуъи фаҷр) (Қадр 5). Яъне: тамоми ин шаб саломатӣ ва хайр аст, аз оғозаш то тулуъи фаҷр, дар он бадӣ нест.

5. Ин шаби муборак аст

Аллоҳи мутаъол фармудааст: (Мо дар шаби мубораке онро нозил кардем, мо бимдиҳанда будем) (Духон 3). Ибни Аббос (р) фармуд: (Яъне: шаби қадр).

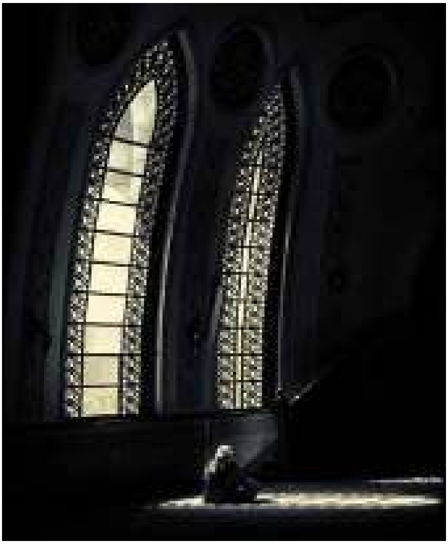

6. Дар ин шаб ба миқдори сол амр мешавад

Аллоҳи мутаъол фармудааст: (Дар ин шаб ҳар амри муҳкам, баён мешавад) (Духон 4).

(1) Ба ривояти Ибни Хузайма.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/шаби-қадр

7. Касе, ки аз рӯи имон ва эҳтисоби аҷр, ин шабро ба ибодат сипарӣ кард, гуноҳони гузаштаашт, бахшида мешавад

Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Касе, ки аз рӯи имон ва иҳтисоби аҷр, шаби қадр ба ибодат бархезад, гуноҳони гузаштааш бахшида мешавад) [1].

Кадом шаб, лайлатул-қадр аст?

Аллоҳи мутаъол ин шабро махфӣ дошта, дар шабҳои тоқи даҳаи охири Рамазон ки шабҳои 21, 23, 25, 27, 29 мебошад, то мусалмонон барои ибодат саъй ва кӯшиши бештар кунанд, ба далели фармудаи Наби акрам (с): ((Лайлатул-қадрро дар шабҳои тоқи даҳаи охири Рамазон ҷустуҷӯ кунед))[2].

Амалҳои мустаҳаб дар шаби қадр

1. Эътикоф: Дар тамоми даҳаи охир буда ва танҳо хоси шаби қадр нест. Аз модари мӯминон, Ойишаи Сиддиқа (р) ривоят шуда, ки фармуд: (Расули Аллоҳ (с) дар даҳаи охири Рамазон ба Эътикоф менишастанд) [3].

2. Шабзиндадории он аз рӯи имон ва эҳтисоби аҷр: Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Касе, ки аз рӯи имон ва эҳтисоби аҷр, шаби қадро ба ибодат гузаронад, гуноҳони гузаштааш, бахшида мешавад) [4].

3. Дуо кардан: Аз модари мӯминон, Ойишаи Сиддиқа (р) ривоя шуда, ки фармуд: (Гуфтам: Эй Расули Аллоҳ! агар лайлатул-қадрро дарёфтам, кадом дуо бикунам? Фармуданд: бигӯ: Эй бори Худоё! Ту афвкунанда ва карим ҳастӣ, ки афвро дӯст медорӣ, пас маро мавриди афви худ, қарор деҳ) [5].

Аломатҳои шаби қадр

1. Шабест на гарм ва на сард ва равшан

Аз Ҷобир бин Абдуллоҳ (р) ривоят шуда, ки фармуд: Расули Аллоҳ (с) фармуданд: ((Ба ман лайлатул-қадр нишон дода шуд, пас аз он фаромӯш кардам ва он дар шабҳои даҳаи охир, дар шабест, ки на гарм асту на сард [6] ва шаби равшан [7] мебошад)) [8].

2. Офтоб дар субҳи он сафед буда, бидуни шуъо мебошад

Убай бин Каъб (р)- ҳангоме, ки аз аломатҳояш пурсида шуд, фармуд: (Ҳамон аломатеро, ки Расули Аллоҳ (с) ба мо хабар додаанд, ин, ки офтоб дар он рӯз бидуни шуъо тулуъ мекунад).

Ва дар ривояти Муслим: (Сафедаст бидуни шуъо)[9].

(1) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(2) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(3) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(4) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(5) Ба ривояти Тирмизӣ.
(6) Агар дар он гармӣ ва сардӣ, осебрасон набошад.
(7) Тобон..
(8) Ба ривояти Ибни Хузайма.
(9) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

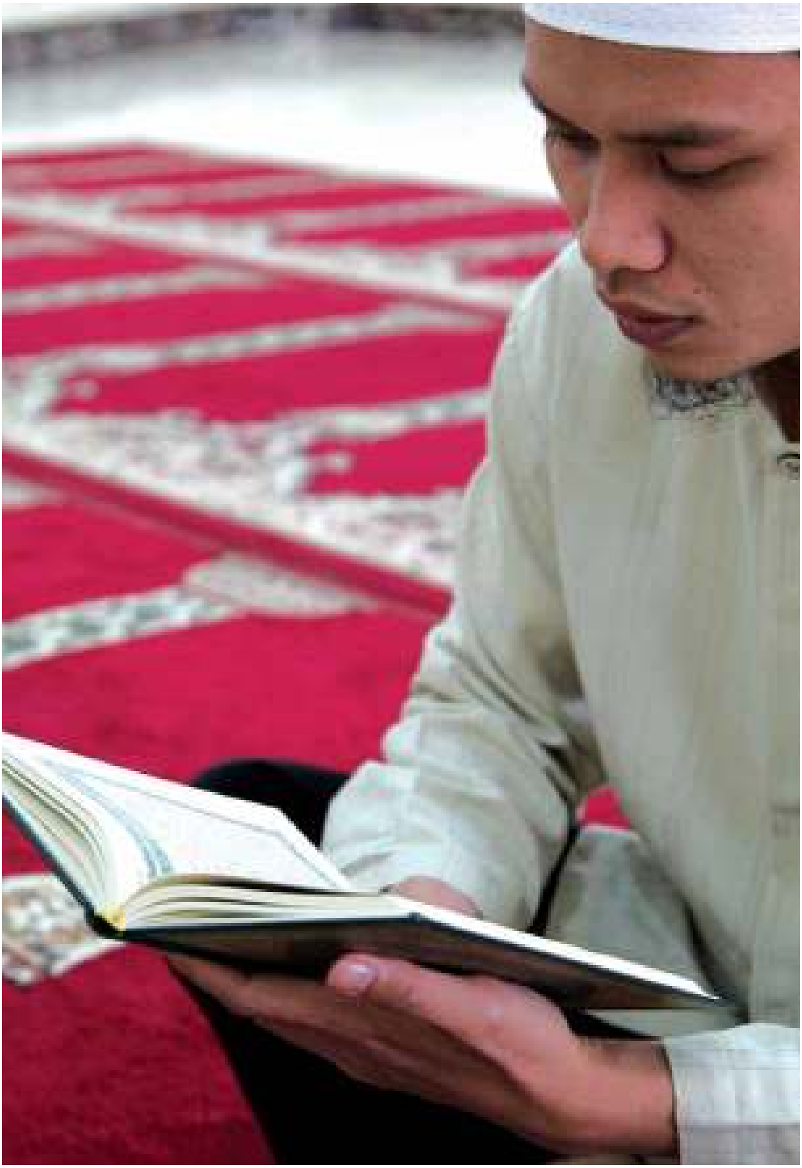

https://www.al-feqh.com/tg/шаби-қадр

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Эътикоф

https://www.al-feqh.com/tg

6 Эътикоф

Эътикоф дар луғат

Мулозимати чизе ва ҳабси нафс бар он.

Эътикоф дар шариат

Мулозимати масҷид барои ибодати Аллоҳи мутаъол.

Машруъияти эътикоф

Эътикоф амалест аз аъмоли фазоил ва тоъоти бузург. Аз модари мӯминон, Ойишаи Сиддиқа (р) ривоят шуда, ки фармуд: (Набии акрам (с) дар даҳаи охири Рамазон то ҳангоми вафоташон ба эътикоф менишастанд)[1].

Эътикоф барои мо ва касоне, ки пеш аз мо низ буданд, низ машруъ будааст. Аллоҳи мутаъол фармудааст: (Ба Иброҳим ва Исмоил амр кардем, то хонаи маро пок созанд барои тавофкунандагон ва иқоматкунандагон барои ибодат ва намозгузорон дар ҳоли рукуъ ва суҷуд) (Бақара 125).

Ҳукми эътикоф

Эътикоф дар ҳар вақт, суннат аст ва беҳтаринаш дар даҳаи охири Рамазон мебошад, зеро ки Расули Аллоҳ (с) бар он дар даҳаи охири Рамазон мудовамат кардаанд[2].

(1) Ба ривояти Бухорӣ
(2) Зодул-миъод

Матлабҳо

Таърифи эътикоф
Машрӯъияти эътикоф
Ҳукми эътикоф
Шартҳои эътикоф
Замони эътикоф
Он чӣ барои муътакиф мубоҳ аст
Ботилкунандаи эътикоф

Шартҳои эътикоф

1. Ният

Эътикофкунанда ният намуда дар масҷид ба хотири қурбат ва ибодати Аллоҳи мутаъол, иқомат гузинад, ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Аъмол ба ниятҳояш бастагӣ дорад) [3].

2. Масҷиде, ки дар он ба эътикоф менишинад, бояд масҷиди ҷомеъ бошад

Яъне масҷиде бошад, ки дар он намози ҷумъа бихонанд ва дар он умуми мардум бошад, на масҷиде, ки махсуси мардуми як минтақаи хос бошад.

Масҷиди ҷомеъ (ҷумъахонӣ)

(3) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg/эътикоф

https://www.al-feqh.com/tg

3. Покӣ аз ҳадаси бузург (ҷанобат ва ҳайзу нифос)

Бинобарин эътикофи ҷунуб, занони ҳоизу нуфасо, дуруст нест, ба далели адами ҷавози истодани онҳо дар масҷид.

Рӯза доштан барои эътикоф нишастан, шарт нест

Рӯза доштан барои эътикоф, шарт нест, ба далели ривояти Ибни Умар (р), ки амири мӯминон Умар (р) хитоб ба Набии акрам (с) фармуд: Дар ҷоҳилият назр карда будам, то шабе дар Масҷиди Ҳаром, эътикоф бинишинам! Он ҳазрат (с) фармуданд: (Ба назри худ вафо кун)[1].

Агар рӯза доштан барои эътикоф шарт мебуд, эътикофи Умар (р) дар шаб дуруст намешуд, зеро дар шаб рӯзае вуҷуд надорад ва ҳамчунин собит аст, ки Расули Аллоҳ (с) даҳаи аввали моҳи Шавворо эътикоф менишастанд,[2] ки дар он рӯзҳои ид воқеъ шуда, ки рӯза дар онҳо ҷоиз нест, ҳамон тавре, ки рӯза ва эътикоф ду ибодати аз ҳам ҷудо мебошанд, бинобарин вуҷуди яке аз онҳо барои дигаре шарт намебошад.

(1) Ба ривояти Бухорӣ
(2) Ба ривояти Муслим.

Замони эътикоф

Эътикоф нишастан дар ҳар рӯз ва бо ҳар муддате, дуруст аст, магар беҳтар онаст, ки муддати эътикоф аз як шабу рӯз камтар набошад, зеро ки аз Набии акрам (с) ва аз яке аз ёронаш, эътикофе камтар аз ин муддат, ривоят нашудааст.

Эътикофи даҳаи охири Рамазон

Беҳтарин вақти эътикоф буда, ба далели он чӣ аз модари мӯминон, Ойишаи Сиддиқа (р) ривоят шуда, ки Набии акрам (с) дар даҳаи охири Рамазон то замони вафоташон, эътикоф нишастаанд [1].

Касе, ки дар даҳаи охири Рамазон нияти эътикоф нишастанро дошт, дар масҷиде, ки нияти эътикофро карда, намоз фаҷрро мехонад, пас аз он ба эътикоф менишинад. Аз модари мӯминон, Ойишаи Сиддиқа (р) ривоят шуда, ки фармуд: ((Расули Аллоҳ (с) дар ҳар Рамазон ба эътикоф минишастанд, вақте, ки намози субҳро мехонданд, ба маконе, ки эътикоф намуда буданд, дохил мешуданд) [2].

Ҳикмати эътикоф

Ҳикмат аз эътикоф нишастан, буридан аз дунё ва машғулият ба он ва аҳли дунё ва фориғ шуда ба ибодат, мебошад. барои эътикофнишаста, шоистааст, то қалби худро низ, фориғ бигардонад.

(1) Ба ривояти Бухорӣ.
(2) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/эътикоф

https://www.al-feqh.com/tg

Он чӣ барои муътакиф мубоҳ аст

1. Берун рафтан аз масҷид барои ниёзмандиҳо, монанди хориҷ шудан барои ғизо хурдан ва нушидан, агар касе набуд, ки бароят онро биёварад ва хориҷ шудан барои қазои ҳоҷат, ба далели он чӣ, ки аз модари мӯминон, Ойишаи Сиддиқа (р) ривоят шуда, ки фармуд: (Набии акрам (с) вақте, ки ба эътикоф буданд, сарашонро ба сӯи ман наздик мекарданд ва ман онро шона мекардам [1] ва ба хона дохил намешуданд, магар борои ниёзи башарӣ)[2] .
2. Шона кардан ва дуруст кардани муй, назар ба ҳадиси қаблӣ.
3. Сухан гуфтан бо мардум дар мавориди судманд ва пурсидан аз ҳолу аҳволашон, вале бисёр суҳбат кардан ва пурҳарфӣ шоиста нест, зеро бо мақсуди эътикоф мунофот дорад.
4. Боздиди бархе аз хонавода ва хешовандон ва берун рафтан аз макони эътикоф барои видоъи онҳо. Аз модари мӯминон, Сафия бинти Ҳуяй (р) ривоят аст, ки фармуд: (Набии акрам (с) дар эътикоф буданд, ман шабона ба дидораш рафтам, бо эшон ҳарф задам, пас аз он бархостам, ки баргардам, бо ман бархост, то маро баргардонанд[3])[4] .

Ботилкунандаҳои эътикоф

1. Хориҷ шудан аз масҷид қасдан ва бидуни ниёз ба он- агар чӣ муддаташ кӯтоҳ бошад- ба далели он чӣ аз модари мӯминон, Ойишаи Сиддиқа (р)

(1) Муйҳояшро дуруст мекардам.
(2) Ба ривояти Муслим.
(3) Маро ба хонаам баргардонанд..
(4) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg/эътикоф

https://www.al-feqh.com/tg

ривоят шуда, ки фармуд: (Ба хона дохил намешуданд, магар барои ниёзи башарӣ)[1], зеро, ки берун шудан аз масҷид, бақо дар макони эътикофро, ки рукни эътикоф аст, мунтафӣ месозад.

2. Омезиш ва ҳамбистарӣ- агар чӣ дар шаб бошад-, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ва омезиш бо ҳамсаронатон накунед, дар ҳоле, ки шумо дар масҷид ба эътикоф нишастаед) (Бақара 187).

Ва дар ҳукми омезиш аст, инзоли ба шаҳват, агар чӣ бидуни ҳамбистарӣ бошад, монанди истимно ва ҳамоғушӣ бо ҳамсар дар ғайр аз фарҷ.

3. Қасди буридани эътикоф

Агар мусалмоне нияти эътикофи рӯзҳои муайяне кард, баъд аз он эътикофаро қатъ намуд, қазои он ҷавоз дорад, зеро, ки аз модари мӯминон, Ойишаи Сиддиқа (р) ривоят шуда, ки фармуд: (Расули Аллоҳ (с) агар иродаи эътикофро медоштанд, намози фаҷр адо намуда ба макони эътикофашон ворид мешуданд, Расули Аллоҳ амр карданд, то ҳаймаи пашмиро дар даҳаи охири Рамазон барпо кунанд, ки чунин карданд- Зайнаб низ амр кард, чодари пашмии вайро низ барпо доранд, ки карданд ва соири ҳамсарони Набии акрам (с) низ амр карданд, то чодарҳои пашмини онон низ барпо шавад, ки шуд. Вақте, ки Расули Аллоҳ (с) намози фаҷрро адо карданд, диданд, ки ҳаймаҳои пашмӣ задаанд, фармуданд: Некӯи мехоҳанд?[2] Амркарданд,ҳаймаҳоиэшонробарканананд[3] ва эътикоф дар моҳи Рамазонро тарк намуданд, дар даҳаи аввали Шаввол ба эътикоф нишастанд)[4] ва дар ривояти дигар (даҳаи охири Шаввол).

(1) Ба ривояти Муслим..
(2) Аз бими он, ки мабодо дар эътикофашон мухлис набошанд.
(3) Яъне хаймаро барканданд.
(4) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

https://www.al-feqh.com/tg

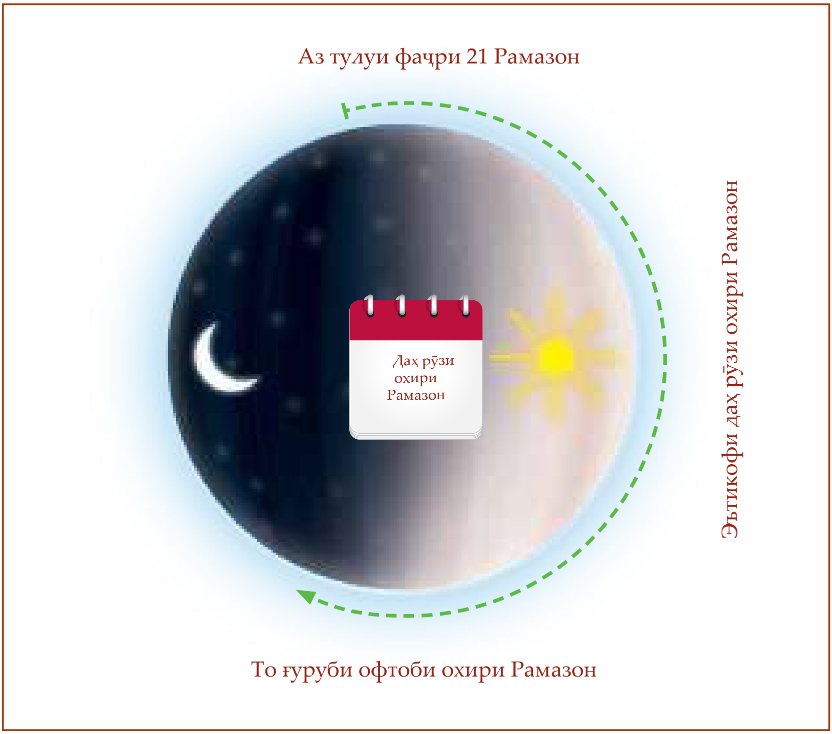

https://www.al-feqh.com/tg/эътикоф

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

https://www.al-feqh.com/tg/закот-ҳукм-ва-шурути-он

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Закот, ҳукм ва шурути он

https://www.al-feqh.com/tg/закот-ҳукм-ва-шурути-он

1 Закот, ҳукм ва шурути он

Закот дар луғат

Рушд ва афзоиш

Закот дар шариат

Миқдори муайяни мол, ки вақти муайяне барои гурӯҳи муайяне пардохт мешавад

Матлабҳо

Таърифи закот

Манзилати закот

Ҳукми монеъи закот

Ҳикмати фарзияти закот

Фазилати закот

Амволе, ки дар онҳо закот фарз аст

Шартҳои фарзияти закот

Ҷудо кардани закот

Фазилати закот

Закот фаризае аз фароизи Ислом аст ва рукни саввуми аркони Ислом низ мебошад. Аллоҳи азза ва ҷалла фармудааст: «ва намоз барпо доред ва закотро бипардозед» (Нур 56).

Набии Акрам (с) фармудаанд: «Ислом бар панҷ чиз бино шудааст: Шаҳодати لا إله إلا الله وأن محمدا عبده ورسوله ва барпо кардани намоз ва пардохтани закот ва ҳаҷҷи Байтуллоҳ ва рӯзаи Рамазон» [1].

Ҳукми манъкунандаи закот

Манъкунандаи закот, ё аз рӯи инкор [2] ва ё аз рӯи бухлварзӣ, монеъи он мешавад.

1. Монеъи закот аз рӯи инкор

Касе, ки вуҷуби закотро инкор мекунад, ба иҷмоъи уммат кофир мешавад, агар вуҷуби онро медонистааст, ба далели таксибаш Аллоҳи таъоло ва Паёмбарашро.

Ва Абӯбакр (р) бо касоне, ки аз додани закот имтиноъ варзиданд, ҷанг намуд ва фармуд: "Қасам ба Худо, бо касе, ки миёни намоз ва закот фарқе қоил шавад, ба ҷанг бармехезем, зеро ки закот ҳаққи мол аст ва қасам ба Худо агар аз пардохтани закоти сол, ки ба Расули Аллоҳ мепардохтанд, имтиноъ варзанд, бо онҳо ҷанг хоҳам кард"[3].

2. Монеъи закот аз рӯи бухл

Касе, ки аз рӯи бухл, аз додани закот имтиноъ меварзад, аз вай бо зӯр гирифта

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(2) яъне инкор аз воҷиб буданаш.

(3) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закот-ҳукм-ва-шурути-он

мешавад, вале кофир намегардад, ҳар чанд муртакиби гуноҳе аз бузургтарин гуноҳон шудааст.

Ба далели фармудаи Набии акрам (с) дар мавриди монеъи закот: "Ҳар соҳиби зару симе, ки ҳаққи онро намедиҳад, дар рӯзи қиёмат бо тахтаҳои оташине, ки дар оташи дӯзах сузон шуда, паҳлӯ ва пешонию пушти ӯро доғ мекунанд, ҳаргоҳ сард шавад, бори дигар сузон карда мешавад, дар рӯзе ки панҷоҳ ҳазор сол аст, то ин, ки миёни бандагон қазоват шавад, то роҳи худро бубинад, ки ё ба сӯи биҳишт ва ё ба сӯи дӯзах боз шуда, агар ба ҷанг бархост, бо ӯ қитол шавад, то замоне, ки ба фармони Аллоҳи мутаъол тобеъ шуда, закот бипардозад, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол"[1]: "Агар тавба кардfestival ва намозро барпо доштанд ва закотро оварданд, мутаъаризашон нашавед". (Тавба 5).

Ва низ ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Амр шудаам, бо мардум биҷангам, то шаҳодат бидиҳанд, ки нест илоҳе магар Аллоҳ, ва Муҳаммад (с) Расули Аллоҳ аст ва намоз барпо доранд ва закот бидиҳанд, агар чунини кардаанд, хунҳо ва амволашонро аз ман дар амон доштаанд, магар ба ҳаққи Ислом ва ҳисобашон назди Аллоҳи мутаъол аст)[2].

Ҳикмати воҷиб шудани закот

1. Поксозии нафсҳо аз бухлу гуноҳон ва иштибоҳот. Аллоҳи мутаъол мефармояд: "АЗ молҳояшон закот бигир, то онҳоро аз осори гуноҳон, пок созӣ ва дар нафсҳояшон феъли хайрро рушд диҳӣ". (Тавба 103).

2. Поксозии мол ва намуву рушди он ва ҳулули баракат дар он, ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Садақа, яъне закот, чизе аз молро ноқис намекунад)[3].

3. Озмоиши бандааст дар фармонбардорӣ аз авомири Аллоҳи мутаъол ва низ тақдими муҳаббати Аллоҳ ба муҳаббати мол.

4. Ҳамдардӣ бо мустаманд ва рафъи ҳоҷати ниёзмандон мебошад, ки боиси афзоиши муҳаббат шуда, болотарин дараҷаи такофули иҷтимоъӣ миёни афроди ҷомеаи мусалмон, таҳқиқ мебахшад.

5. Ху гирифтан ва одат кардан ба масраф кардани дорои, дар роҳи Аллоҳ.

Фазилати закот

1. Сабаб ва иллати ноил шудан ба раҳмати Аллоҳ мебошад. Аллоҳи мутаъол мефармояд: "Ва раҳмати ман шомили ҳама чиз буда ва барои касоне, ки парҳезгорӣ доранд ва закот медиҳанд, онро менависем, яъне дар охират ба он ҳукм мекунем". (Аъроф 156).

2. Шарти таҳқиқи нусрат ва ёрии Аллоҳи мутаъол мебошад, чуноне, ки Аллоҳ мефармояд: "Ва Аллоҳ нусрату ёрӣ медиҳад, касеро, ки ба нусрати Аллоҳ шитофтааст, Аллоҳ тавонманди бо иззат аст. Касонеро, ки дар замин мусаллаташон гардонидем, намозро барпо мекунанд ва закотро ба мустаҳиққинаш медиҳанд". (Ҳаҷ 40-41).

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(3) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

3. Аз асбоби каффораи иштибоҳот низ мебошад. Набии акрам (с) фармудааст: (Ва садақа иштибоҳро мепушонад, чуноне, ки об оташро хомӯш мекунад)[1]

Молҳое, дар он закот воҷиб аст

Онҷӣ аз замин берӯн меояд | Нақдайн (симу зар) | Молҳои тиҷоратӣ | Чаҳорпоён

Шартҳои вуҷуби закот

1. Ислом

Бар кофир закот нест, зеро ки Аллоҳ амали кофирро қабул намекунад.

2. Озодӣ

Бар барда (ғулом) закот воҷиб нест, зеро ки моли ӯ, мулки моликаш мебошад.

3. Моликияти нисоб аст

Нисоб

Расидани мол ба миқдори муайянест, ки дар он закот воҷиб мегардад

Шартҳои нисоб

Якум: Моле, ки ба нисоб расида, изофа аз ниёзмандиҳои зарурӣ бошад, ки инсон аз он мустағнӣ шуда наметавонад, монанди, таом, либос ва маскан, зеро ки закот барои тасаллии мустамандон воҷиб шуда, бинобарин бояд соҳиби мол ниёзманд набошад.

(1) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/закот-хукм-ва-шурути-он

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закот-хукм-ва-шурути-он

Дуввум: Моли ба нисобрасида, мулки комили шахси муайян бошад, бинобарин закот дар моле, ки мулки шахси муайяне набошад, воҷиб нест, монанди: моле, ки барои бинои масҷид ҷамоварӣ шуда ва ё моле, ки вақфшуда ба манофеъи умумӣ ва ё амволе, ки дар сандуқҳои ҷамъиятҳои хайрия мебошад, дар он закот нест.

4. Гузашти як сол бар мол

Ҳавл:

Як соли комили ҳиҷрӣ

Бояд бар моле, ки ба нисоб расида ва дар милкияти соҳибаш буда, дувоздаҳ моҳи ҳиҷрӣ қамарӣ бар он сипарӣ шавад. Ин шарти хоси нақдайн (зару сим) ва молҳои тиҷоратӣ ва ҳайвоноти хонагӣ мебошад, аммо дар мавриди маҳсулоти кишоварзӣ, меваҷот, маъодин ва ганҷҳо, гузашти сол дар онҳо шарт нест.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-баромада-аз-замин

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Закоти баромада аз замин

2 Закоти баромада аз замин

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-баромада-аз-замин

Матлабҳо

Таърифи хориҷ шудан аз замин

Якум: Донаҷот ва меваҷот

Таърифи донаҷот ва меваҷот

Ҳукми закоти донаҷот ва меваҷот

Шартҳои закоти донаҷот ва меваҷот

Вақти вуҷуби закоти донаҷот ва меваҷот

Миқдори закоти ваҷиб дар донаҷот ва меваҷот

Дуввум: Закоти маъодин ва ганҷҳо

Таърифи маъданҳо ва ганҷҳо

Ҳукми закоти маъодин ва ганҷҳо

Шартҳои вуҷуби закоти маъодин ва ганҷҳо

Миқдори закоти воҷиб дар маъодин ва ганҷҳо

Баромад аз замин

Ҳар чизе, ки аз замин барояд ва қобили баҳрагирӣ бошад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-баромада-аз-замин

Якум: Доначот ва мевачот

Доначот

Ҳар донае, ки қобили захира бошад, монанди ҷав, гандум ва ғайра.

мевачот

Ҳар мевае, ки қобили захира кардан бошад, монанди хурмо, кишмиш ва бодом

Ҳукми закоти доначот ва мевачот

Закоти доначот ва мевачот фарз аст, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ҳаққи онро дар рӯзи хирман карданаш, бидиҳед) (Анъом 141) ва низ ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Дар он чӣ аз борон ва чашмасорҳо, обёрӣ мешавад ва ё аз ҷумлаи ушрӣ[9] бошад, ушр (як даҳум) ва он чӣ бо об кашида[(1)] обёрӣ мешавад, закоташ ними ушр мебошад)[(2)].

Шартҳои фарзияти закоти доначот ва мевачот

1. Қобилияти захира шуданро дошта бошад

Агар захира нашавад ва аз хуроки рӯзона бошад, дар он закот нест, зеро сифати мол будан дар он чӣ қобилияти захира шуданро надорад, комил нест, ба хотири адами баҳрагирии комил аз он.

2. Аз ҷумлаи чизҳои паймонаи бошад Яъне, аз он чӣ, ки бо тарозӯ вазн шуданӣ ва ё паёмонаҳо низ қобили муқояса бошад. Ин фармудаи Набии акрам (с) бар он далолат дорад: (Дар доначот ва хурмо, то ин, ки ба панҷ васақ нарасида, садақа нест [(3)]) [(4)].

3. Агар аз ҷумлаи макил ва мавзун набуд, монанди сабзиҷот, дар онҳо закот нест.

4. Ба нисоб расида бошад

Яъне, ба миқдори панҷ васақ бошад, ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Дар ҳубубот ва хурмо, то ин, ки ба панҷ васақ нарасад, садақа нест)[(5)]. Пас нисоб сесад соъи Набавист, ки баробари 612 кило гандуми хуб мешавад, маҳсулоти мухталифи як ҷинс аз маҳсулоти ҳамон сол бо ҳам ҷамъ мешавад, то нисобро такмил кунад, монанди анвоъи мухталифи хурмо, мисли: сукарӣ бо барҳӣ ва ғайра бо ҳам якҷо мешавад, зеро ки он анвоъи мутааддиди як ҷинс ҳастанд ва барои такмили нисоб, як ҷинс бо ҷинси дигар, якҷо намешавад, наметавон гандумро бо ҷав ва ё гандумро бо хурмо дар такмили нисоб, якҷо кард.

(1) Он чӣ бидуни анборе, ё бо решаи худ ва ё ба василаи борон ва сели дарё, сероб шавад, онро гӯянд.
(2) Ба ривояти Бухорӣ.
(3) шаст соъ
(4) Ба ривояти Муслим.
(5) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-баромада-аз-замин

Вақти вуҷуби закоти доначот ва мевачот

Закот дар доначот, ҳангоме, ки донаҳояш сахт шуда ва дар мевачот замоне, ки шакл гирифта, воҷиб мешавад, тавре ки мева қобили хурдан бошад. Касе, ки доначот ва мевачотро баъд аз вуҷуби закот бар онҳо фурухт, закоташ бар фурушандааст, зеро ки ӯ молики онҳо дар ҳангоми вуҷуби закот будааст.

Миқдори закоти воҷиб дар доначот ва мевачот

1. Воҷиб ушр (10%) аст, дар он ҷӣ ки бидуни машақат ва бидуни масорифи обёрӣ, ҳосил мешавад, монанди обёрӣ бо оби борон ва оби чашмасорҳо.

2. Воҷиб ним ушр (5%) аст, дар он ҷӣ, ки бо машақат ва бо масориф обёрӣ шавад, монанди обёрӣ бо оби чоҳҳо.

3. Воҷиб се чаҳоруми ушр (5,7 %) аст, дар он ҷӣ, ки бо маҷмуъи онҳо обёрӣ шавад, монанди ин, ки гоҳе бо оби борон ва аҳёнан бо оби чоҳ, обёрӣ шуда бошад.

Ва далелаш фармудаи Набии акрам (с): (Дар он ҷӣ аз оби борон ва рудхонаву чашмасорҳо, обёрӣ шуда, ушр аст ва дар он ҷӣ ба василаи сония[1], яъне, шутур аз оби чоҳ обёрӣ шуда, ними ушр мебошад)[2].

(1) Шутуре, ки ба василаи он аз чоҳ об мекашанд.
(2) Ба ривояти Муслим.

Шарт нест

Барои закоти маҳсулоти кишоварзӣ ва мевачот, гузашти як сол шарт намебошад, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ҳаққи онро дар рӯзи хирманкардашан, бидиҳед) (Анъом 141).

Нобуд шудани доначот ва мевачот

Агар доначот ва ё мевачот бидуни тақсири соҳибаш, нобуд гардид, закоте бар онҳо нест. Агар баъд аз вуҷуби закот, онҳо ба сабаби тақсир ва ё таҷовузи ӯ, нобуд гардид, закоти онҳо, соқит намешавад, балки закот бар вай воҷиб мешавад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-баромада-аз-замин

Масоил

1. Дар асал закот нест, зеро ки аз Расули акрам (с) ҳеҷ ривояте ворид нашудааст ва он чӣ дар ин маврид омада, аз Умари Форӯқ (р) аст, ки аз гандуҳои асал посдорӣ карда ва аз онҳое, ки аз онҳо асал бардоштаанд, ушр, ё даҳяк гирифтааст, бинобарин дар асал закот воҷиб нест, вале агар касе ба ризояти худ, закоти онро бидиҳад, беҳтар аст. Шояд боиси фузӯнии занбурҳои асал ва низ афзоиши маҳсули асалаш гардад. Аммо ин, ки гуфта шавад, лозимӣ буда, ки бо тарки он гунаҳгор мешавад, далеле бар он вуҷуд надорад.
2. Касе, ки заминеро ба иҷора гирифт ва дар он ба кишти зироат иқдом кард, закоти маҳули кишоварзӣ бар иҷорагиранда аст, на бар малики замин.
3. Гирифтани қимат аз закот ва ё гирифтаи закот аз қимати хурмо ва ё маҳсули кушоварзӣ, ки ба фуруш расида, мухолифи шариат набуда, балки агар ба он ниёз бошад ва ё маслиҳати он буда, аз умури шаръӣ ба шумор меравад.

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-баромада-аз-замин

Дуввум: Маъодин ва ганҷҳо

Маъдан

Он чӣ, ки аз замин истихроҷ шавад ва аз ҷинсаш набошад, монанди тилло, нуқра, оҳан, сангҳои гаронбаҳо, сирб ва ғайра маводи хоме, ки аз замин истихроҷ мешавад.

Ганҷҳо

Моле, ки ба василаи инсон, дар зери замин мадфун бошад, монанди тилло, нуқра ва ғайра.

Ҳукми закоти маъодин ва ганҷҳо

Воҷиб аст, ба далели фармудаи Худованди мутаъол: (Эй касоне, ки имон овардаед! Аз покиҳои он чӣ касб кардаед, инфоқ кунед ва низ аз он чӣ бarои шумо аз замин хориҷ кардем) (Бақара 267) ва фармудаи Набии акрам (с): (Ва дар ганҷҳо панҷ як мебошад)[1].

Шартҳои закоти ганҷҳо

Барои закоти ганҷҳо, шартҳое вуҷуд дорад, агар касе молики он шуд, бояд закоти онро ба таври мубошир, хориҷ созад

Миқдори закоти воҷиб дар маъданҳо ва ганҷҳо

Закоти воҷиб дар онҳо, агар миқдораш кам бошад ва ё бисёр, хумс, ё панҷ як мебошад, ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Ва дар ганҷҳо, хумс аст)[2].

Маъдин тилло

Нуқраи хом

Санги маъдании хом

Оҳани хом

(1) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(2) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-баромада-аз-замин

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Закоти накдайн

https://www.al-feqh.com/tg

3

Закоти накдайн

Матлабҳо

Таърифи накдайн

Ҳукми закоти накдайн

Шартҳои вуҷуби закоти накдайн

Нисоби закоти накдайн

Микдори закоти накдайн

Закоти зеварот

Зевароти тиллои ва нукрагӣ

Зевароти ғайр аз симу зар

Накдайн

Тилло ва нукра ва он чӣ аз арзҳои қоғазии роиҷи имрӯз, ки қоимақоми онҳо бошад.

Ҳукми закоти накдайн

Воҷиб аст, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ва касоне, ки тилло ва нукраро захира карда, ганҷ месозанд ва онҳоро дар роҳи Худо харҷ намекунанд, барояшон аз азоби дарднок башорат бидеҳ) (Тавба 34).

Ва низ ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Ҳар соҳиби зару симе, ки ҳаққи онро намедиҳад, дар рӯзи қиёмат бо тахтаҳои отașине, ки дар оташи дузах сӯзон шуда, паҳлӯҳо, пешонӣ ва пушти ӯро доғ мекунанд, ҳар замоне, ки сард шуд, бори дигар гарм мекунанд, дар рӯзе, ки баробари панҷоҳ ҳазор сол аст, то ин, ки миёни бандагон қазоват шавад, то роҳи худро бубинад, ки ё ба сӯи биҳишт ва ё ба сӯи дузах мебашад) [1].

(1) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-накдайн

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-нақдайн

Шартҳои вуҷуби закоти нақдайн

1. Гузашти як сол бар онҳо.
2. Моликияти комил ба он.
3. Ба нисоб расидан.

Нисоби закоти нақдайн

1. Нисоби тилло: Бист динор (85 грамм) ва динори тилло баробари чаҳор ва рубъ грамм аст, нисоби тилло ба грамм 4,25×20=85 грамм тиллои холис.
2. Нисоби нуқра: Дар сад дирҳам (595 грамм) ва дирҳами нуқра = 2,975 грамм, нисоби нуқра ба грамм 2,975 ×200=595 грам нуқраи холис.
3. Нисоби пули қоғазӣ (банкнота): бар пояи қимати тилло ва нуқра дар вақти хориҷ кардан, ҳисоб мешавад. Агар ба нисоби яке аз онҳо расид, закоташ воҷиб мешавад.

Авроқи қиматдор

Нуқра

Тилло

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-нақдайн

Ба таври мисол: Агар як грам тилло = 30 доллар буд, закот замоне бар вай воҷиб мешавад, ки молики 85×30=255 доллар бошад.

Миқдори закоти нақдайн

Миқдори закоти воҷиб дар тилло ва нуқра ва қоғазҳои қиматдор: Рубъи ушр =2,5 мебошад

Дар ҳар бист динор тилло бояд ним динор тилло закот бидиҳад ва ба ҳар миқдое, ки афзоиш ёбад ва ё кам шавад, ба ҳамон андоза ҳисоб мешавад.

Дар дар ҳар ду сад дирҳам нуқра бояд панҷ дирҳам закот бидиҳад ва изофа аз он ба ҳамин гуна ҳисоб мешавад, ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Агар 200 дирҳам доштӣ ва як сол бар он сипарӣ шуд, дар он панҷ дирҳам аст, дар тилло то бист динор нарасида, бар ту закоте нест. Агар молики бист динор шудӣ ва муддати як сол бар он сипарӣ шуд, дар он ним динор аст ва бар мозода ба ҳамон андозаи ҳисобаш, закот аст)[1].

Намунаи амалӣ

Марде молики 9000 доллар аст, бар он – дар ҳоли моликияташ- як сол гузашт, оё бар он закот аст?

Якум: Нисоби закотро бо таваҷҷуҳ ба тилло ва ё нукра чунин ҳисоб мекунем:

Нисоб = 85 грамм тиллои холис.

=85× нархи тиллои холис дар рӯзи вуҷуби закот, фарз мекунем, ки як грамм тилло = 30 доллар.

=85×30=2550 доллар.

Нисоб= 2550 доллар мебошад, бинобарин дороии ин мард ба нисоб расида ва як сол бар он гузашта, пас бар он закот воҷиб шудааст.

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.

Дуввум: Миқдори закоте, ки ихроҷаш бар вай воҷиб аст, аз ин қарор мебошад:

Миқдори закот =2,5%

=9000×2,5÷100=225 доллар.

Бинобарин бар ин мард воҷиб аст, то 225 доллар аз мадраки дороии худ ба ҳисоби закот бипардозад.

Закоти зеварот

Зеварот ду навъ аст: Зевароти тиллоӣ ва нуқрагӣ ва зевароти ғайри тиллоӣ ва нуқрагӣ.

1. Зевароти тиллоӣ ва нуқрагӣ

Бахши аввал: Зевароте, ки барои захира карда ва ганҷсозӣ ва ё ба ғарази тиҷорат сохта шуда, дар он закот воҷиб аст.

Бахши дуввум: Зевароте, ки барои истеъмол сохта шуда, ихроҷи закот аз назари эҳтиёт ва бароати зимма аст. Зане назди Набии акрам (с) омад ва духтараш ду гарданбанд ва ё дастбанди тилло ба даст дошт, низ ҳамроҳаш буд. Он ҳазрат (с) барояш фармуд: (Оё хуш мешавӣ, ки Аллоҳи мутаъол ба сабаби он ду, дастбанди оташин бароят дар рӯзи қиёмат бигардонад), гуфт: он ду аз дастонаш кашида ба сӯи Набии акрам (с) андохта ва гуфт: (Ин ду барои Аллоҳи мутаъол ва Расулаш (с) бошад) [2].

Бархе аз уламо дар зеварот, закотро воҷиб намедонанд, зеро ки ин зеварот моле, ки ғараз аз он нумӯ бошад, нест, балки васоили шахсӣ буда, ки мавриди истеъмол ва баҳрагирӣ қарор мегирад, монанди либосҳо асосия ва молҳое, ки зимни ниёзмандиҳо ва зинати зан аст.

Асл дар закот, нумӯ ва рушд аст ва ё қобилияти рӯшди он мебошад, то закот дар он лозим гардад.

(2) Ба ривояти Абӯдовуд.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-накдайн

Ва ихроҷи закот за назари эҳтиёт бар зеваротест, ки ба манзури истеъмоли мубоҳ ва зиннат сохта шуда, зеро, ки ин гуфтаи эҳтиёт ва бароати зиммаро madди назар доштааст, ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Он чӣ туро дар шак меандозад, ба сӯи он чӣ туро дар шак намеандозад, тарк кун)[1].

Зевароти нуқрагӣ

Зевароти тиллоӣ

2. Зевароти ғайри тиллоӣ ва нуқрагӣ

Монанди алмос, ёқут, марворид ва ғайра. Дар инҳо закот нест ҳар чанд киматаш ғаззоф бошад, магар ин, ки барои тиҷорат буда, ки дар ин ҳол, зимни молҳои тиҷоратӣ шомил мешавад.

Лӯлӯ

Ёқут

Алмос

(1) Ба ривояти Бухорӣ.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-молҳои-тиҷоратӣ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Закоти молҳои тиҷоратӣ

4 Закоти молҳои тиҷоратӣ

Молҳои тиҷоратӣ

Ҳар он чӣ барои хариду фурӯш ба ғарази касби фоида, муҳайё шудааст.

Матлабҳо

Таърифи молҳои тиҷоратӣ

Ҳукми закоти молҳои тиҷоратӣ

Шартҳои вуҷуби закоти бозаргонӣ

Чигунагии ихроҷи закоти молҳои тиҷоратӣ

Чигунагии ҳисоби молҳои тиҷоратӣ барои закот

Таърифи сиҳом

Ҳукми мудовилаи закоти сиҳом

Ихроҷи закоти сиҳом

Молҳои тиҷоратӣ, уруз номида мешавад, зеро ки субот надорад, балки арза мешаванд ва пас аз он нобуд мешавад, зеро ки бозаргон айни ин молҳоро намехурад, балки ғаразаш фоида кардан ва суд бурдан аз накдайн мебошад ва ба ҳамаи анвоъи амволи ғайри нақдӣ, молҳои бозаргонӣ гуфта мешавад, монанди мошинҳо, пӯшок, матоъҳо, оҳан, чуб ва ғайра, ки барои бозаргонӣ ва тиҷорат омода шудааст.

Ҳукми закоти молҳои тиҷоратӣ

Воҷиб аст, ба далели фармудаи Худованди мутаъол: (Эй касоне, ки имон овардаед! Аз покизагиҳое, ки касб кардед, инфоқ кунед) (Бақара 267).

Умуми аҳли илм ёдовар шуданд, ки мурод аз ин оят: Закоти молҳои бозаргонӣ аст ва низ ба далели фармудаи Худованди мутаъол: (Аз амволашон закот бигир) (Тавба 103).

Ва молҳои бозаргонӣ аз зоҳиртарин амвол мебошад, пас закот дар он воҷиб аст.

Шартҳои вуҷуби закоти молҳои тиҷоратӣ

1. Қимати он ба нисоб расида бошад ва нисоб бо таваҷҷуҳ ба қамати тилло ва нукра, таъйин мешавад.
2. Бояд бар он як сол сипарӣ шавад.
3. Барои тиҷорат муҳайё бошад, тавре, ки ғараз аз он суду фоида бурдан бошад, ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Аъмол бар ниятҳо, устувор аст)[1].

Агар нияташро аз тиҷорат ба истеъмоли он тағйир дод, мавзуъи гузашти сол бар он қатъ мешавад, агар дубора ба нияти тиҷорат баргашт, масъали ҳавлро аз ҳамин нуқтаи ҷадид оғоз мекунад, магар ин, ки ин тағйири ният ба ғарази фиребкорӣ барои соқит кардани закот буда бошад, мавзуъи ҳавл мунқатеъ намегардад.

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-молҳои-тиҷоратӣ

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-молҳои-тиҷоратӣ

Оҳан

Мошин

Чӯб

Пӯшок

Мисоли он: Агар қитъаи заминеро дар моҳи Муҳаррам ба ғарази тиҷорат, харид ва дар моҳи Шаъбон нияташро тағйир дод барои бинои маскан, мавзуъи сипарӣ шудани сол, мунқатеъ мегардад, пас агар дар моҳи Шаввол ду бора тағйир ният дод ба сӯи тиҷорат, гузашти як соли ҷадидро аз моҳи Шаввол оғоз мекунад, магар ин, ки ғарази ӯ аз ин тағйирот, ҳила ва фиребкорӣ ба манзури соқит кардани закот буда, дар ин ҳолат мавзуъи ҳавл мунқатеъ нашуда, балки аз ҳамон моҳи Муҳаррам ҳисоб мешавад.

Чигунагии ихроҷи закоти молҳои тиҷоратӣ

Ҳар гоҳ сол сипарӣ шуд, онро муайян месозад ва молҳоеро, ки барои фуруш дорад, ба нархи рӯз дар бозор ҳисоб мекунад ва аз он ва ё аз қимати он, тибқи ниёзи мустамандон закотро ҷудо мекунад.

Тоҷир закоти молҳои тиҷорирo чӣ гуна ҳисоб мекунад?

1. Он чӣ аз молҳо ва амволи тиҷоратӣ дар дастрас дорад, ба нархи рӯз, қимати онро муайян мекунад.
2. Пули накде, ки бо худ дорад, чӣ дар тиҷорат онро истеъмол карда ва ё накарда, ба он меафзояд.
3. Ҳамаи қарзҳо ва вомҳоеро, ки қобили дарёфт медонад, ба он изофа мекунад.
4. Ҳамаи қарзҳо ва вомҳое, ки дигарон аз вай талаб доранд, аз маҷмуъи дороии худ, тарҳ мекунад.
5. Пас аз ин аз боқимондаи доройӣ, чаҳоряки ушр (2,5%), закотро ҷудо мекунад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-молҳои-тиҷоратӣ

Закоти воҷиб = (қимати молҳои бозаргонӣ + пули нақд+ қарзҳое, ки қобили дарёфт – қарзҳое талабкорон бар тоҷир) × (нисбати закот 2,5%).

Закот бар сармоя аст. Дар амволе тиҷоратӣ аз сармояе, ки барои хариду фурухт ба манзури касби суд, муҳайё шуда, закот пардохт мешавад, аммо он чӣ, ки дороии собит буда, ҳангоми арзёбии куллӣ бар он закоте нест, монанди қафасҳои мағоза ва яхдонҳое, ки барои хунуксозии мавод мебошад ва мошиҳои ҳамлу нақл ва васоили болову поён кардани борҳо ва монанди инҳо.

Закоти сиҳом

Сиҳом

Ҷузъе аз аҷзои мутасовии сармояи ширкати саҳомист.

Мисоли он: Ширкати саҳомӣ, ки сармояион се миллион доллар аст, сармояашро дар ҳангоми ифтитоҳ ба даҳ ҳазор бахш тақсим кард, ҳар бахш (300) доллар арзиш дорад, ин бахшро саҳм меноманд ва соҳиби саҳм, шарик дар ширкат ба миқдори сиҳоми худ мебошад.

Ҳукми закоти сиҳоми муомилотӣ

Мубоҳаст, магар ин, ки фаолияти ширкат ҳаром бошад ва ё ин, ки бар он муомалаи рибохурӣ мутараттиб гардад.

Молик будани нисоб

Оё моликияти нисоб дар тамоми сол аз аввал то охираш шарт мебошад ва ё ин, ки ба комил буданаш дар оғоз ва поёни сол иктифо мешавад? Ва ё ин, ки танҳо поёни сол эътибор дорад?

Комил будани нисоб дар аввал ва охири сол муътабар аст, зеро, ки арзёбии комил будани нисоб дар тамоми сол, мушкил мебошад, бинобарин аввали сол ҷиҳати мунъақид шудани сабаби вуҷуби закот ва охири сол, ба хотири донистани сипарӣ шудани як сол, эътибор дода шуд ва барои як мусалмон осонтараст, ки моҳе чун Рамазон ва ғайраро барои оғози кораш таъйин кунад ва дар ҳамин моҳ дороии худро арзёбӣ намуда, закоташро ҳисоб кунад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-молҳои-тиҷоратӣ

Ҷудо кардани закоти сиҳом

1. Агар ширкат закотро ҷудо кунад, аз зиммаи соҳиби сиҳом, соқит мешавад.
2. Агар ширкат закотро ҷудо накунад, қимати он аз назари нархи бозор, арзёбӣ мешавад, агар ба нисоб расида бошад ва бар он як сол сипарӣ шуд, закоташро чаҳоряки ушр (2,5%) ҷудо мекунад, зеро аз молҳои бозаргонӣ, маҳсуб мешавад.

Мисоли он: Шахсе 1000 саҳм дорад, ки қимати ҳар саҳм аз рӯзи ҷудо кардани закот, 10 доллар мебошад, бинобарин қимати сиҳомаш 10000 доллар буда, ки бештар аз нисоб мебошад, пас замоне, ки як сол бар он гузашт, закоташро ҷудо мекунад.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Закоти чаҳорпоён

https://www.al-feqh.com/tg

Китоби Закот

5

Закоти чаҳорпоён

Чаҳорпоён

Шутур, гов ва гусфанд.

Ҳукми закоти чаҳорпоён

Воҷиб аст, ба далели фармудани Набии акрам (с): (Соҳибони шутур, гов ва гусфанде, ки закоти онҳоро надодаанд, рӯзи қиёмат ин чаҳорпоён бузургтар ва фарбеҳтар шуда меоянд ва соҳибони худро бо шохҳояшон мезананд ва зери по низ мекунанд, агар охири инҳо азин кор бароманд, аввалини онҳо боз мегарданд, то ин, ки миёни мардум қазоват поён ёбад)[1].

Шартҳои вуҷуби закоти чаҳорпоён

1. Бояд, ки аз мулкияти чаҳорпоён дар назди моликаш, як соли комил сипарӣ шавад, ба далели фармудаи Набии акрам (с): (То замоне, ки бар моле яксол нагузашта, дар он закот нест)[2].

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) Ба ривояти Ибни Моҷҷаҳ.

Матлабҳо

Таърифи чаҳорпоён

Ҳукми закоти чаҳорпоён

Шартҳои вуҷуби закоти чаҳорпоён

Нисоби шаръӣ барои закоти чаҳорпоён

Нисоби шутур ва шумори он

Нисоби гов ва шумори он

Нисоби гусфанд ва шумори он

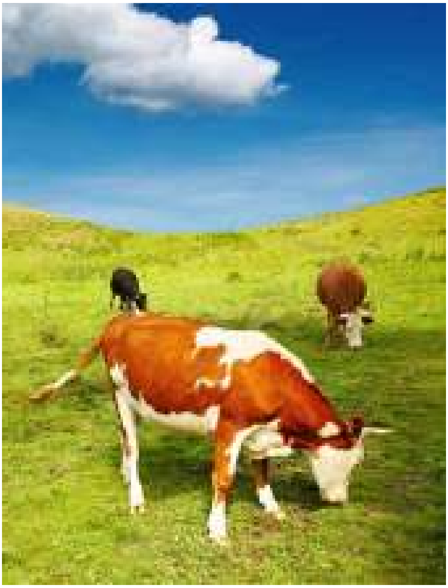

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-чаҳорпоён

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-чаҳорпоён

2. Ин чаҳорпоён соима бошанд, ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Дар ҳар чиҳил шутури соима, як шутури бинти лабун аст)[1].
3. Барои баҳрагирӣ аз ширу насли онон муҳайё шуда бошад, на барои кор ва шутури корӣ, онаст, ки барои қалба кардан ва ё об кашидан аз чоҳ ва ё боркашӣ ва нақли матоъҳо аз он истифода мешавад.

   Бар шутурони корӣ закот воҷиб нест, зеро ки дар ин ҳолат аз ниёзмандиҳои аслии инсон, монанди пӯшок ва ғайра ба шумор меравад. Аммо агар барои кироя додан тахсис ёфта бошад, закот дар учраи онаст, ҳаргоҳ як сол бар он сипарӣ шуд.
4. Чаҳорпоён ба нисоби шаръӣ расида бошанд.

Нисоби шаръӣ барои закоти чаҳорпоён

Якум: Нисоби шутур ва миқдори воҷиб дар ҳар нисоб

Аз Анас бин Молик (р) нақл шуда, ки Абӯбакри сиддиқ (р) барояш навишт: (Ин фаризаи закотаст, ки Расули Аллоҳ (с) бар мусалмонон фарз гардонида ва ҳамон амрест, ки Аллоҳ бар Расулаш амр кардааст: дар бисту чаҳор шутур ва камтар аз он, дар ҳар панҷ шутур як гусфанд аст, агар ба бисту панҷ расид, то сиву панҷ, дар он бинти махоз [2] аст, вақте, ки ба сиву шаш шутур расид, то чиҳилу панҷ шутур, дар он бинти лабун [3] аст, пас агар ба чиҳилу шаш бирасад, то шаст, дар он ҳиққа [4] аст, ҳаргоҳ ба шасту як радид, то ҳафтоду панҷ, дар он ҷазъаҳ [5] аст. Касе, ки фақат чаҳор шутур дорад, дар он закот нест, магар ин, ки соҳибаш бихоҳад, пас аз агар ба панҷ шутур расид, дар он як гусфанд [6] аст) [7].

Нисоб ва закоти шутур

Шумори шутурон	Миқдори закоти воҷиб бар онҳо
5: 9	Як гусфанд
10: 14	Ду гусфанд
15: 19	Се гусфанд
20: 24	Чаҳор гусфанд
25: 35	Бинти махоз (шутури модаи як сола)
36: 45	Бинти лабун (шутури модаи ду сола)
46: 60	Ҳиққа (шутури модаи сесола)
61: 75	Ҷизъа (шутури модаи чаҳорсола)
76: 90	Ду бинти Лабун
91: 120	Ду ҳиққа
120:....	Дар ҳар чиҳил, як бинти лабун ва дар панҷоҳ, як ҳиққа

(1) Ба ривояти Насои.
(2) Шутури модаи яксола
(3) Шутури модаи дусола
(4) Шутури модаи сесола
(5) Шутури модаи чаҳорсола
(6) Ду гусфанд барои закот ҷуд мешавад, бояд ки, (ҷизаъ) аз гусфанд, яъне ки шашмоҳа бошад ва дар буз бояд (саний), яъне яксола шуда бошад.
(7) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

Дуввум: Нисобҳои гов ва миқдори воҷиб дар ҳар нисоб

Аз Маъоз бин Ҷабал (р) ривоят шуда, ки фармуд: (Набии акрам (с) маро ба Яман фиристода, амр кард, ки аз ҳар си гов як табеъи нар ё мода[1] бигирам ва аз ҳар чиҳил, як мусин [2]) [3].

Нисобҳо ва закоти гов

Шумори гов	Миқдори закоти воҷиб дар он
30: 39	Табеъ (гусолаи яксола)
40: 59	Мусинна (гусолаи дусола)
60: 69	Ду табеъ
70: 79	Як табеъ ва як мусинна

Саввум: Нисобҳои гусфандон ва миқдори воҷиб дар ҳар нисоб

Дар ҳадиси Анас (р), ки қаблан зикр шуд, омадааст (Ва дар закоти гусфандони соима, ҳангоме, ки шумори онҳоро ба чиҳил бирасад, то як саду бист, закоташ як гусфанд аст, агар аз яксаду бист афзун шуд, то дусад гусфанд, закоташ дусад гусфанд аст, агар аз дусад гусфанд изофа шуд, то сесад, дар он се гусфанд аст, агар аз сесад гусфанд афзун шуд, пас дар ҳар сад изофӣ як гусфанд закот бидиҳад. Ҳаргоҳ гусфандони соимаи марде аз чиҳил гусфанд агар яке ҳам камтар буд, бар он закот нест, магар ин, ки соҳибаш пардохти закотро бихоҳад)[4].

(1) Гусолае, ки як солро тамом карда бошад.
(2) Гусолае, ки ду солро тамом карда бошад.
(3) Ба ривояти Абӯдовуд.
(4) Ба ривояти Бухорӣ.

Нисобҳо ва закоти гусфанд

Шумори гусфандон	Миқдори закоти воҷиб дар он
40: 120	Гусфанд
121: 200	Ду гусфанд
201: 300	Се гусфанд (ва ҳаргоҳ сади дигар изофа шуд, гусфанде бар он афзун мешавад)

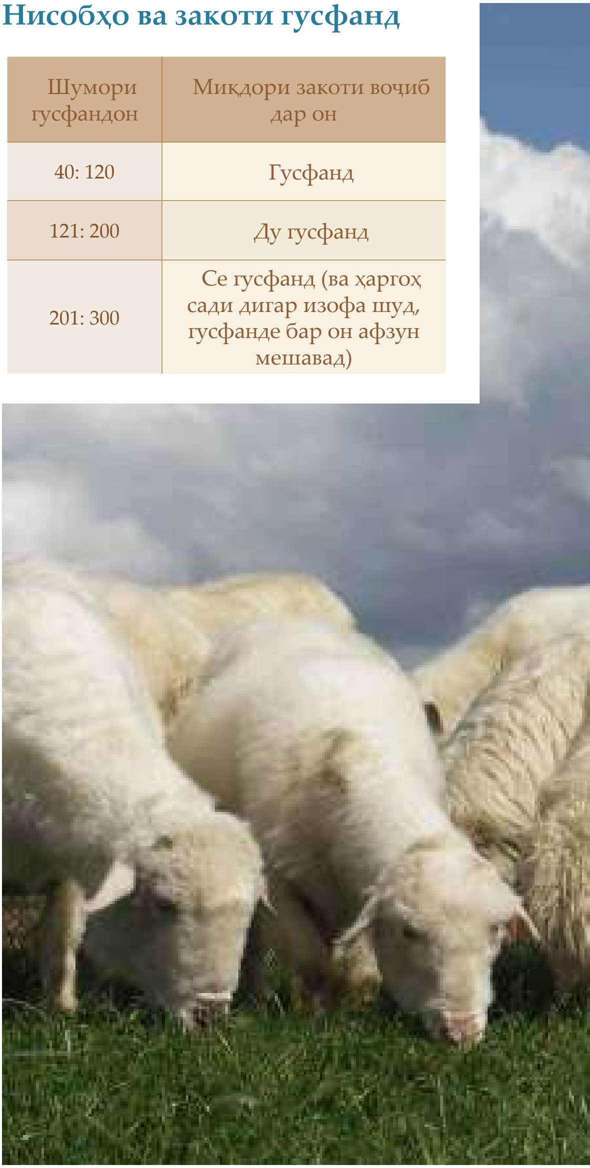

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-чаҳорпоён

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-чаҳорпоён

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Анвоъи дигаре аз закотҳо

https://www.al-feqh.com/tg/анвоъи-дигаре-аз-закотҳо

https://www.al-feqh.com/tg

Анвоъи дигаре аз закотҳо

Матлабҳо

Закоти қарзҳо
Закоти авроқи қиматдор
Закоти мукофоти поёни кор
Ва мукофоти базнишастагӣ
Ва ҳуқуқи бознишастагӣ
Закоти бимаи (суғурта) мустаъҷир
Закоти ҳуқуқи маънавӣ
Закоти кироя ва маъошот
Ва фавоиди ҳирфаҳои озод
Закоти моли ҳаром

Закоти қарзҳо ва вомҳо

Вом ё қарз

Моле, ки пардохтан бар қарздор воҷиб аст.

Ҳукми закоти қарзҳое, ки пардохтанаш бар закотдиҳанда воҷиб мебошад

Агар миқдори қарзҳои шахсе ба андозаи нисоби закоташ бирасад ва ё андаке камтар аз нисоб бошад, бар вай закот воҷиб нест ва агар қарз, нисобро поён намеоварад, дар ин ҳолат аз сармоя ба миқдори қарз кам мешавад ва аз мутабоқии закоташ ҷудо мегардад.

Мисол: Агар шахсе (10000 доллар) дошт ва ба миқдори (10000 доллар) мадюн буд, бар вай закот воҷиб нест, зеро ки дайн шомили ҳамаи нисоб мешавад ва ҳамчунин агар (9950 доллар) мадюн буд, зеро ки аз нисоб камтар аст, бар вай закот воҷиб нест, аммо агар қарз ӯ (4000 доллар) буд, аз сармояи

https://www.al-feqh.com/tg/анвоъи-дигаре-аз-закотҳо

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/анвоъи-дигаре-аз-закотҳо

манфӣ, ё тарҳ мегардад, ки боқии (6000 доллар) аст, ки дар он закот воҷиб мебошад.

Ҳукми закоти қарзҳои мустаҳиқаи закотдиҳанда бар дигарон

1. Агар дарёфти қарз мумкин набошад, монанди ин, ки қарздор муфлис буда ва ё мункири қарз бошад, дар ин ҳолат ҳар сол закот бар қарздиҳанда, воҷиб нест, балки агар онро дарёфт кард, закоти як солашро бипардозад.
2. Агар дарёфти қарз номумкин набошад, монанди ин, ки қарздор нияти пардохтро дошта бошад ва таъхир намекунад, бар қарздиҳанда воҷиб аст, то ҳар сол закоташро бипардозад, зеро ки дар ҳукми мавҷуд дар наздаш мебошад.

Закоти варақҳои қиматдор

Варақи қиматдор

Гувоҳиномаест, ки ба муҷиби он содиркунанда илтизоми худро барои пардохти қимати ёдшуда дар ҳангоми истеҳқоқ бо суди иттифоқ шуда дар ин санад, ба ҳомили он мепардозад.

Ва ин рибои ошкор ва ҳаром аст, зеро ки қарз дар муқобили суд будааст, пас авроқи қиматдор ба ин шакл ҷоиз намебошад, зеро ки қарз бо суди возеҳ ҳамроҳ аст, бар касе, ки ба он муомала дорад, бояд ба Аллоҳ аз ин кораш тавба кунад.

Ҳукми закоти авроқи қиматдор

Закоти авроқи қиматдор, ҳукми закоти қарз ва вомро ба худ мегирад, агар ба нисоб бирасад, закот бар он воҷиб аст ва ҳамчунин аст ҳукми он ҷӣ ки дар мулкияти соҳибаш буда ва ба он мулҳақ гардида, ҷӣ пул бошад ва ё молҳои тиҷоратӣ, ки сол бар онҳо сипарӣ шавад, аз он ҳам рубъи ушр ҷудо мекунад, агар ҷудо кардани авроқи қиматдор мумкин набошад, магар баъд аз як муддати замоне, дар ин ҳолат закот аз он соқит намешавад, вале замоне, ки солҳои онҳо аз ҳам ҷудо шуд, барои ҳар соли сипарӣ шуда, закоташро пардохт кунад.

Закоти мукофоти поёни кор ва мукофоти бознишастагӣ ва ҳуқуқи бознишастагӣ

Мукофоти поёни кор

Маблағи молии майянест, ки коргар дар поёни кораш, мустаҳиқи он мешавад ва тибқи қавонин ва лоиаҳо, аз корфармо бинобар шароити таъиншуда дарёфт мекунад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/анвоъи-дигаре-аз-закотҳо

Ҳуқуқи бознишастагӣ

Маблағи молии муайянест, ки давлат ва ё бунгоҳҳои ихтисосӣ ба корманд ва ё коргаре, ки шомили қонуни бимаҳои иҷтимоъӣ бошад, мепардозад, агар воҷиди шартҳои матлуб барои истеҳқоқи ҳуқуқи бознишастагӣ буда бошад.

Ҳуқуқи бознишастагӣ

Маблағи молиестя, ки корманд ва ё коргар мустаҳиқи он буда, аз давлат ва ё бунгоҳи ихтисосӣ дар поёни кораш тибқи қавонин ва лоиҳаҳо, дарёфт мекунад, агар воҷиди шартҳои муайяне буда бошад.

Ҳукми он

Бар коргар ва корманд дар мавриди истеҳқоқаш нисбат ба ин муддати кораш, закоте воҷиб нест, зеро моликияте, ки барои вуҷуби закот шарт аст, таҳқиқ наёфтааст, чунки қодир ба сарфи он ва ё тасарруф ба ҳаққе аз ҳуқуқи мулкиятро дар тамоми муддати кораш бар онон надоштааст.

Чунин истеҳқоқе, замоне мулкияти корманд ва ё коргар бар он итмом меёбад, ки фармоне барои таъйин ва таслими он барояшон содир шавад, то корманд ва коргар ба якборагӣ ва ё ба муддати замони даврай онро дарёфт намояд, дар ин ҳолат милкияташон комил буда, закоти моли мавриди истифодаашро, ки дар тасарруфаш бошад, ҷудо мекунад.

Закоти бимае, ки мустаъҷир, мепардозад

Бима (суғурта)

Амволе, ки мустаҷир ба муаҷҷир барои мувассақ кардан, пешпардохт мекунад.

Ҳукми он

Закоташ бар мустаҷир воҷиб нест, зеро ки дар милкияти ӯ намебошад, пас милкияти комил, ки шарти вуҷуби закот аст, таҳаққуқ наёфтааст(1).

Закоти ҳуқуқи маънавӣ

Ҳуқуқи маънавӣ

Султаест, барои шахс бар чизи ғайри моддӣ, баробар аст, ки самараи фикрӣ бошад, монанди ҳаққи муаллиф дар таълифоти илмӣ ва адабӣ ва ё ҳаққи бароати ихтироъ дар ихтироъоти саньатӣ ва ё натиҷаи фаъолиятҳои тиҷоратӣ буда, ки тоҷир барои ҷазби харидорон анҷом дода, чунон чӣ дар номҳои бозаргонӣ ва эъломҳои бозаргонӣ, маъмул мебошад.

(1) Қазияҳои фиқҳии муосир, дуктур Салоҳ Совӣ, сафҳаи 60.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/анвоъи-дигаре-аз-закотҳо

Ҳукми закоти ҳуқуқи маънавӣ

Ҳуқуқи манънави дар урф, қимати молӣ дорад, ки шариат онро муътабар медонад, бинобарин ин тасарруф бар он тибқи мавозини шаръӣ, муҷоз будаа, аз таҷовуз бар он маҳфуз мебошад.

Дар худи ҳуқуқи таълиф ва ибтикор закот воҷиб нест, ба далели адами таҳқиқи шароити закот дар онҳо ва локин агар баҳрабардорӣ шавад, бар фоидаҳояш, ҳукми моли мавриди истифода иҷро мегардад[1].

Закоти учраҳо ва ҳуқуқҳо ва макосиби ҳирфаҳои (машғулият) озод

Уҷраҳо ва маъошот

Он чӣ коргар дар муқобили кораш дарёфт мекунад

Ҳукми он

Ҳайсияти закоти нақдайро ба таври комил дорад, агар ба нисоб бирасад, ва яксол бар он сипарӣ шавад, закот воҷиб аст ва миқдори закоташ, рубъи ушр (2,5%) мебошад.

Закоти моли ҳаром

Моли ҳаром

Ҳар моле, ки шариат аз доштани ва ё нафъ бурданаш манъ карда, мисли моле, ки аз тиҷорати шароб ва рибо ва ё моли дуздӣ ва монанди инҳо ба даст ояд.

(1) Қазияҳои фиқҳии муосир, дуктур Салоҳ Совӣ, сафҳаи 60.

Ҳукми моли ҳаром

Моле, ки дар зоти худ ҳаром буда-монанди моле, ки аз тиҷорати шароб ва хук- ба даст омада, маҳали закот намебошад ва ҳамчунин бар моли ҳаром лиғайриҳи, закот нест, зеро ки ихтилоли мавозини шаръӣ дар касби он дида мешавад- мисли моли дуздидашуда-, ба хотири набудани милкияти комил дар он, ки шарти вуҷуби закот мебошад.

https://www.al-feqh.com/tg/анвоъи-дигаре-аз-закотҳо

Бар моли ҳаром чӣ гуна тасарруф кард

Аввал: Моли ҳароме, ки халале дар шеваи касби онаст, агар дасти касе бошад, ҳаргиз молики он намешавад, ҳар чанд, ки муддати зеёде бар он сипарӣ шавад, бар вай воҷиб аст, ки ба моликаш ва ё ворисаш- агар мешиносад- баргардонад, агар аз шиносоии ӯ маъюс шуд, воҷиб онаст, ки дар умури хайрия ба манзури раҳои аз он, харҷ кунад ва қасдаш садақа ба соҳибаш бошад.

Дуввум: Агар молеро ба унвони уҷра дар кори ҳаром дарёфт кард, бояд онро дар умури хайрия масраф кунад ва барои касоне, ки аз вай гирифта, барнагардонад, зеро, ки дар баргардонидан барои ӯ сабаби кӯмак ба гуноҳ мебошад.

Саввум: Моли ҳаромро ба касе,ки аз вай гирифта барнагардонад, агар ҳанӯз ҳам бар муомалаи ғайри машруъе, ки мунҷар ба ҳурмати мол шуда, исрор дорад, монанди суди ривобхурӣ, балки онро дар умурри хайрия ба масраф бирасонад.

Чаҳорум: Агар баргардонидани худи моли ҳаром мумкин набуд, воҷиб онаст, ки монанди онро баргардонад ва ё қимати онро ба соҳибаш агар бишиносад, пардохт намояд ва дар ғайри ин сурат, монанд ва мисли онро баргардонад ва ё қимати онро дар умури хайрия, харҷ кунад ва мақсудаш садақа ба соҳибаш бошад[1].

(1) Қазоёи фиқҳи муосир, дуктур Салоҳ Совӣ, сафҳаи 61 ва мо баъд

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/анвоъи-дигаре-аз-закотҳо

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ	Намоз	Рӯза	Закот	Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Аҳли закот ва ҷудо кардани закот

https://www.al-feqh.com/tg/аҳли-закот-ва-ҷудо-кардани-закот

7

Аҳли закот ва ҷудо кардани закот

https://www.al-feqh.com/tg/аҳли-закот-ва-ҷудо-кардани-закот

Аҳли закот

Онҳое, ки мустаҳиқи гирифтани закот ҳастанд, ҳашт гуруҳе мебошанд, ки Аллоҳи мутаъол онҳоро ба таври ҳасрӣ дар ин оят тазаккур додааст: (Садақот, яъне закот барои фуқаро ва масокин ва кормандони закот ва муаллифатул-қулуб ва озодсозии бардагон ва қарздорон ва муҷоҳидон ва мусофире, ки иртиботи ӯ бо кишвараш қатъ шуда, фарзест аз ҷониби Аллоҳи мутаъол ва Аллоҳ донои ҳаким аст). (Тавба 60).

Матлабҳо

Аҳли закот

Фуқаро

Масокин.

Кормандони ҷамъоварии закот

Муаллифатул-қулуб

Бардагон

Қарздорон

Муҷоҳидон ва муробитони роҳи Аллоҳ

Мусофире, ки иртиботаш бо сарзаминаш қатъ шуда

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аҳли-закот-ва-ҷудо-кардани-закот

1. Фуқаро

Фуқаро

Ҷамъи фақир: Ва фақир касест, ки чизе надорад, то ниёзмадиҳои худ ва хонаводааш, монанди хурданӣ ва нушиданӣ ва пушоку масканро бароварда созад.

Аз закот ба миқдори кифояти яксолаи ӯ ва хонаводааш, пардохт мешавад.

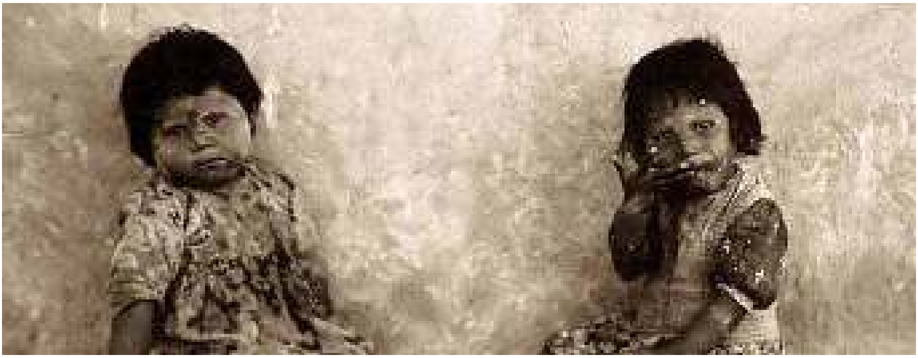

2. Масокин

Масокин

Ҷамъи мискин: Ва мискин касе, ки миқдори нима ва ё бештар аз нимаи кифояташро дорад, монанди касе, ки яксад дорад ва ниёз ба дусад мебошад, барояш ба миқдори кифояти ӯ ва хонаводааш, ба мудати як сол, пардохт мешавад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аҳли-закот-ва-ҷудо-кардани-закот

3. Кормандони ҷамъоварии закот

Кормандони ҷамъоварии закот

Касоне, ки барои ҷамъоварии закот ва тавзеъи он ба мустаҳиқинаш аз сӯи вуллоти умур, таъйин мешаванд.

Барои кормандони закот дода мешавад

Кормандоне, ки барои ҷамъоварии закот фаъолият доранд ва ҳамчунин ғорим- агар чӣ сарватманд ҳам бошад- закот барояш пардохт мешавад.

Ва касе, ки тандуруст буда, тавони кор карданро дорад- агар барои талаби илми шаръӣ худро мутафарриғ намуда бошад ва моле ҳам надорад- бароя аз закот дода мешавад, зеро ки талаби илм ҷиҳод дар роҳи Аллоҳ мебошад ва ҳамитавр аст муҷоҳид ва муаллафатул-қулуб ва аммо касе, ки тавони кор карданро дорад ва худро барои ибодатҳои нафлӣ мутафарриғ намуда, аз закот барояш дода намешавад, зеро ки манофеъи ибодат мунҳасир ба ибодаткунанда аст, бар хилофи талаби илм.

4. Муаллифатул.қулуб

Муаллифатул-қулуб

Сарвароне, ки дар миёни ақвомашон нуфуз доранд ва бо додани атоё умеди мусалмон шуданашон меравад ва ё аз шари онҳо дар амон мешавад ва ё мусалмононе, ки имонашон қувват мегирад ва ё дар баробари душмане аз душманони мусалмонон ба дифоъ мепардозанд.

Ба онҳо аз закот ба миқдоре, ки дилҳои ононро ба Ислом тамоюл диҳад, пардохт мешавад.

5. Бардагон

Бардагон

Ғулом ва макотиб (ғуломе, ки барои озодии худ, мутаҳаммили пардохти маблағе бошад).

То бошад, ҳар як аз онҳо озод шавад ва узви нофеъи ҷомеа гардад ва низ битавонад Аллоҳи мутаъолро ба сурати комилтар, парастиш кунад ва ҳамчунин пардохти пул барои озодсозии асирони мусалмонон аз ҳамин боб аст.

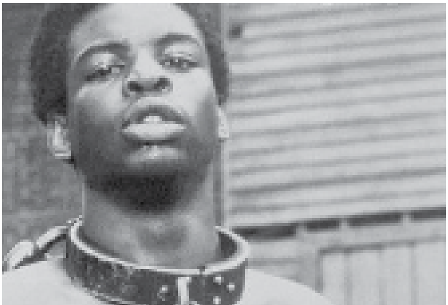

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аҳли-закот-ва-ҷудо-кардани-закот

6. Қарздорон (бадеҳкорон)

Қарздорон (бадеҳкорон)

Ҷамъи غارم: Ва он касе, ки бар ӯ дайн бошад.

Қарздорон ду навъ ҳастанд

Якум: Касе, ки бар вай дайн аст, ба хотири ниёзмандии худаш, агар фақир буд, ба миқдори кифояти пардохти қарзаш, аз зокот барояш дода мешавад.

Дуввум: Касе, ки мутаҳаммили қарзу дайне шуда, барои сулҳ миёни ду гуруҳи мусалмонон, барояш аз закот ба миқдори кифояти пардохти дайнаш дода шавад, ҳар чанд, ки сарватманд бошад.

7. Дар роҳи Аллоҳ

Дар роҳи Аллоҳ

Касоне, ки дар роҳи Худо ҷиҳод мекунанд

Барои онҳо низ ба миқдори кифояти масорифи ҷиҳод дар роҳи Аллоҳ, пардохт мешавад.

Ҳамчунин маҳориҷи бисёре аз фаъолиятҳои даъват, ки ҷиҳод дар роҳи Аллоҳ ба шумор меравад, низ аз ҳамин боб пардохт мешавад ва мадраки дигаре барояш вуҷуд надорад.

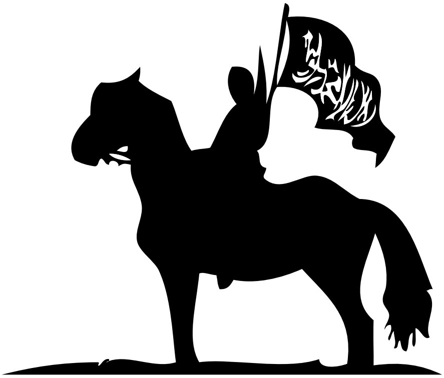

8. Мусофир

Мусофир

Мусофире, ки иртиботи ӯ бо сарзаминаш қатъ шуда ва моле надорад

Барояш аз закот, ҳамон миқдор дода мешавад, ки ӯро ба сарзаминаш бирасонад, ҳар чанд, ки дар онҷо сарватманд бошад.

https://www.al-feqh.com/tg/ахли-закот-ва-чудо-кардани-закот

Касоне, ки закот ба онҳо дода намешавад

Сарватмандон ва инсонҳои тандурусте, ки тавони кор карданро доранд

Ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Барои сарватманд ва тандурусте, ки тавони кор карданро дорад, дар он саҳм нест)[1].Асл

(1) Ба ривояти Абӯдовуд

ва фаръ ва ҳамсар ва касоне,ки нафақаи онҳо бар инсон воҷиб аст

Додани закот барои касе, ки нафақаи онҳо бар мусалмон воҷиб аст, ҷавоз надорад, монанди падару модар ва пардабузургу модарбузург, фарзандону фарзандони фарзанд, зеро ки пардохти закоти барои эшон, онҳоро аз нафақаи воҷиб бар закотдиҳанда мустағнӣ намуда, аз вай соқит месозад ва дар натиҷа манфиати закот барои худаш бармегардад, монанди онаст, ки барои худаш закот пардохта бошад.

Кофироне, ки муаллафатул.қулуб набошанд

Барои кофироне, ки ғараз аз пардохтани закот ба онҳо, тамоюли дилҳо ба Ислом набошад, додани закот барояшон ҷавоз надорад, ба далели фармудаи Расули Аллоҳ (с): (Аз сарватмандонашон гирифта мешавад ва ба мустамандонашон, дода мешавад)[2], яъне: ғараз сарватмандону мустамандони мусалмон аст, на ғайри онон, зеро ки мақсад аз додани закот ғанӣ кардани фуқарои мусалмонон ҳаст, то пояҳои дӯстӣ ва бародарӣ дар миёни мусалмон, мустаҳкам гардад, чунин чизе бо кофир ҷоиз намебошад.

(2) Ба ривояти Бухорӣ.

Оли Набии акрам (с) [3]

Закот барои Оли Набии акрам (с) ба хотири иззату шарофаташон ҳалол нест, ба далели фармудаи Набии акрам (с): (Ин садақот чиркҳои мардум мебошад, ки барои Муҳаммад ва хонадони Муҳаммад ҳалол нест)[4].

Озодшудагони Оли Набии акрам (с)

Онҳо бардагои озодшудаи Оли Набии акрам (с) ҳастанд, ба далели ҳадиси он ҳазрат (с): (Садақа бар мо ҳалол нест ва бардагони озодшудаи ҳар қавм аз ҷумлаи онон мебошанд)[5]. ва маъони (من أنفسهم), инаст, ки ҳукми маволи монанди ҳукми худи онҳост, пас закот бар бардогони озод шуда Оли Бани Ҳошим, низ ҳаром аст.

Ғуломи мамлук

Барои ғуломи мамлук, закот дода намешавад, зеро ки моли ғулом, мулкияти бодораш (молик) мебошад, агар закот барояш дода шавад, ба милкияти моликаш мунтақил мешавад, зеро, ки нафақаи ӯ бар моликаш мебошад. Аз ин мавзуъ танҳо мукотаб (ғуломе, ки барои озодии худ дар муқобили пардохти мол бо моликаш, қарордод бастааст), истисно шудааст. Барои мукотаб ба миқдори адои қарзи китобаташ дода мешавад. Агар ғуломе корманди ҷамоварии закот буд, аз закот барояш пардох мешавад, зеро ки дар ин ҳолат монанди аҷир буда ва кироя додани ғулом, бо иҷозати моликаш, ҷавоз дорад.

(3) ҳамон Бани Ҳошим мебошад
(4) Ба ривояти Муслим.
(5) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аҳли-закот-ва-ҷудо-кардани-закот

Огоҳиҳо

1. Закот барои ғайр аз ин ҳашт гурӯҳи ёдшуда, ба дигаре пардохт намешавад, ҳар чанд, ки аз вуҷуҳи накукорӣ ва эҳсон бошад, монанди бинои масоҷид ва мадрасаҳо ва бемористонҳо ва ғайра, ки мешавад аз садақот дар он харҷ кард.
2. Дар ҳангоми пардохти закот шарт нест, ки барои ҳамаи гурӯҳҳои ҳаштгона бошад, балки пардохти як гурӯҳе аз онҳо ҳам, кифоят мекунад.

Мустаҳиқтар ба закот

Барои закотдиҳанда, шоиста аст, то барои ёфтани мустаҳиқтар ба закоташ, талош кунад. Касонеро, ки ба он ниёзи бештар доранд, пайдо кунад. Ба ҳар теъдоде, ки сифоти истеҳқоқ дар як шахс бештар бошад, ба закот гирифтан, мустаҳиқтар мешавад, монанди фақире, ки аз хешутобор бошад ва ё фақири толиби илм ва ё монанди инҳо.

Ҷудо кардани закот

Вақти ҷудо кардани закот

Агар вақти вуҷуби он фаро расид ва тавоноии ҷудо кардани закотро дошта бошад, ихроҷи закот воҷиб аст ва таъхири он ҷавоз надорад, магар зарурате буда бошад, монанди ин, ки дар сарзаминҳои дӯрафтода буда ва ё ин, ки маҳбус бошад ва ё монанд он.

Далели вуҷуби ҷудо кардани фаврии закот, ин фармудаи Худованди мутаъол аст: (Ва ҳаққи онро дар рӯзи хирманкарданаш, бидиҳед) (Анъом 141). (Ва закотро бидиҳед), (Нур 56). Амр муқтазии онаст, ки фавран ба он феъл иқдом шавад.

Ҳукми шитоб кардан дар ҷудо кардани закот

Шитоб кардан дар ихроҷи закот дар ҳангоми ниёзи мусалмонон, ҷоиз аст. Аз Ибни Аббос (р) ривоят аст, ки Расули Аллоҳ (с) Умар (р)ро барои ҷамоварии закот фиристод ва дар баргашт аз Аббос (р) гила кард ва фармуд: Аз додани закоташ ба ман худдорӣ кард, Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Эй Умар! Аббос закоти дусоларо яксол пеш пардох кардааст)[1].

Макони ҷудо кардани закот

Беҳтар онаст, ки закотро дар миёни мардумони сарзамине, ки амвол дар онҷост, тавзеъ кунад, магар ин, ки ниёзе ба он дар сарзаминҳои наздик ва дур бештар бошад, интиқоли закот, дуруст аст. Ба таври мисол, дар сарзамини дурафтода, факр ва тангдастӣ бештар буда ва ё барои закотдиҳанда дар он ҷо наздикони мустаманде, монанди фуқарои сарзаминаш бошад, зеро дар додани закот барои наздиконаш, фоидаҳое вуҷуд дорад, зеро пардохти закот ба онон садақа ва силаи раҳм, ҳар дуро шомил мешавад.

(1) Ба ривояти Дори Қутнӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/ахли-закот-ва-ҷудо-кардани-закот

Маълумоти муҳим дар мавриди закот

Қимати закот

Асл дар закот ҷудо кардан аз худи ҳамон чизе, ки закоташ воҷиб шуда мебошад, вале агар зарурат ва ё маслаҳати роҷеҳ, тақозо мекард, метавон қимати онро пардох кард.

Робитаи давлат бо закот

Асл ин аст, ки закоти мол аз ихтисоси султа мебошад, ки барои закотдиҳандагон ва тахмини шахсии онҳо вогузор нашавад. Агар дар ин мавзуъ мақомот сустӣ кард, масъулияти шахсӣ бар уҳдаи ҳар мусалмон аст, то зокоташро бипардозад.

Сармоягузории амволи закот барои мустаҳиқин

Сармоягузории амволи закот дар пружаҳои манфиатбор ба мустаҳиқини закот, ҷавоз дорад, агар вазъияи оҷил барои сарфи амволи закот мавҷуд набошад.

Оё дар мол ҳаққе бидуни закот монанди молиёт ва такс, вуҷуд дорад?

Закот ҳаққи давраи муайян дар мол аст, ки бар касоне, ки тавони онро доранд, воҷиби айнист.

- Дар мол ҳуқуқи дигаре ғайр аз закот аст, ки шакли ғайри одӣ дорад ва миқдораш ҳам муайян намебошад ва монанди субути закот, собит нест. Ин ҳуқуқ ба сабаби мол воҷиб нест, балки ба илал ва асбоби оризӣ, воҷиб мегардад ва мол шарти вуҷуби он мебошад. Аз мисолҳои он, нафақаи падару модар ва хешовандон ва ҳамсар ва дафъи зарар ҳангоми фоҷеаҳост, агар оидоти байтулмол, кифоят накунад.
- Молиёт агар одилона ҳам бошад, аз закот мустағнӣ намегардонад, зеро, ки закот ибодате аз ибодатҳост ва молиёт ва такс як илзоми маданӣ мебошад, ҳеҷ як аз онҳо наметавонад, ҷойгузини дигаре гардад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аҳли-закот-ва-ҷудо-кардани-закот

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

https://www.feqh.com/tg/закоти-фитр

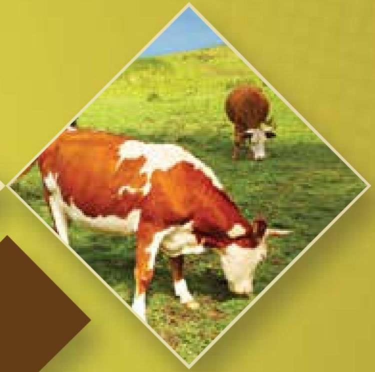

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Закоти фитр

8 Закоти фитр

Закоти фитр

Садақаест, ки Расули Аллоҳ (с) дар поёни Рамазон фарз гардонидаанд.

Матлабҳо

Таърифи закоти фитр
Ҳукми закоти фитр
Вақти додани закоти фитр
Миқдори закоти фитр
Ба чӣ касоне закоти фитр бидиҳанд
Ҳикмати закоти фитр
Маълумоти муҳим

Ба закоти фитр номгузорӣ шуда, зеро ки бо поён рӯзаи Рамазон, воҷиб мешавад.

Ҳукми закоти фитр

Закоти фитр бар ҳар мусалмоне, ки дар шабу рӯзи ид, молики як соъ маводи ғизои изофӣ аз хуроки худ ва хонаводааш бошад, воҷиб аст.

Барои закоти фитрдиҳанда лозим аст, то закоти фитри худ, ҳамсар ва касонеро, ки нафақаашон бар вай мебошад. Агар ҷӣ ҷанин дар шиками модараш бошад, низ бипардозад.

Ва далели воҷиб буданаш, ривояте аз Абдуллоҳ бин Умар (р) аст, ки фармуд: (Расули Аллоҳ (с) закоти фитрро як соъ хурмо ва ё як соъ ҷав бар барда ва озод, марду зан, кӯчаку бузурги мусалмон, фарз гардонида, ва амр кардаанд, ки пеш аз рафтан ба намози ид, пардохт шавад)[1].

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

Хурмо

Ҷав

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-фитр

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/закоти-фитр

Вақти додани закоти фитр

Беҳтарин вақти додани закоти фитр, рӯзи ид аст, ки пас аз тулуъи фаҷр ва пеш аз адои намози ид, дода шавад ва тақдими он як рӯз ва ё ду рӯз қабл аз ид, низ ҷоиз аст, зеро, ки Саҳобаи киром чунин кардаанд ва таъхир карданаш то баъд аз намози ид, ҷавоз надорад, ба далели ҳадиси зикр шуда аз Ибни Умар (р): (Ва амр кардаанд, ки пеш аз рафтан ба намози ид, пардохт шавад) ва низ дар ҳадиси Ибни Аббос (р) омадааст: (Касе, ки баъд аз намози ид, адо кунад, садақае аз садақот мебошад)[1].

Миқдори закоти фитр

Аз ҳар фард, як соъ аст, ки аз моводи ғизоии инсонҳо бошад, монанди биринҷ, хурмо, гандум ва ғайра, ба далели ҳадиси Абӯсаиди Хузрӣ (р), ки фармуд: (Дар замони Расули Аллоҳ (с) дар рӯзи иди фитр, як соъе аз хурокаро медодем), ва Абӯсаид (р) дар идома фармуд: (ва хурокаи мо, ҷав, кишмиш ва қурут (кишк)[2] ва хурмо буд)[3].

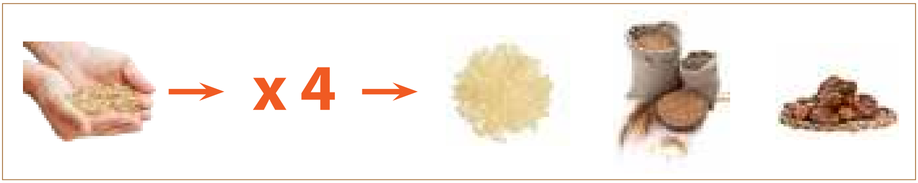

Ба чӣ касоне фитр бидиҳанд

Садақаи фитр барои гуруҳҳои ҳаштгонае пардох мешавад, ки закоти мол ба онҳо дода мешавад, садақаи фитр дар ин фармудаи Аллоҳи мутаъол: (садақот барои фуқаро...) (Тавба 60), низ шомил мебошад.

Ҳикмати закоти фитр

1. Пок кардани рӯза аз суханони беҷо ва беҳудааст, ба далели ривояти Ибни Аббос (р), ки фармуд: (Расули Аллоҳ (с) закоти фитрро фарз кард барои покии рӯза аз суханони беҷо ва беҳуда ва барои ғизо додани масокин),[4] зеро ки рӯзадор ҳеҷгоҳе аз суханони беҷо ва беҳуда, холӣ нест, бинобарин закоти фитр барои рӯзадор онҷиро, ки дар ҳангоми рӯза доштан аз суханони муҳаррам ва макрӯҳ, сар зада, пок месозад ва бидуни тардид, суханони ёдшуда боиси нуқсони савоби аъмолаш мегардад ва ба рӯзаи ӯ осеб ворид мекунад.

2. Вусъат ва фарохист, бар масокин ва фуқаро ва мустағнӣ гардониндаи онҳост аз зиллату хории гадои ва такаддӣ дар рӯзи ид, ки рӯзи хушӣ ва фарҳат буда, то бо мардум дар ин хушӣ ва шодмонӣ, мушорикат кунанд.

(1) Ба ривояти Абӯдовуд
(2) Қурут.
(3) Ба ривояти Бухорӣ.
(4) Ба ривояти Абӯдовуд.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Садақаи нафлӣ

https://www.al-feqh.com/tg

9

Садақаи нафлӣ

https://www.al-feqh.com/tg/садақаи-нафлӣ

Садақаи нафлӣ
Он чӣ, ки барои тақарруб ба Аллоҳ ғайр аз фариза, дода мешавад.

Бо ин таъриф, туҳфа, ҳадия ва монанди онҳо, ки барои муҳаббат ва дӯстӣ дода мешаванд, аз садақаи нафлӣ ҷудо мешаванд ва дар мусаммои садақа, вижаи баъзе аҳком дар шариат дохил намешаванд.

Ҳукми садақаи нафлӣ

Садақаи нафлӣ дар ҳама авқот, мустаҳаб аст ва ба хусус дар ҳангоми ниёз. Дар китоби Аллоҳ ва суннати Расули Аллоҳ (с) бар он ташвиқ шудааст, ки аз ҷумла:

1. Фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Чӣ касе ба Аллоҳ қарзи ҳасана медиҳад, то онро барояш чандин баробар бисёр зиёд бигардонад) (Бақара 245).
2. Аз Абӯҳурайра (р) ривоят аст, ки фармуд: Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Касе, ки ба миқдори хурмое аз касби пок- ки Аллоҳ таъоло ҷуз покро намепазирад- садақа бидиҳад, Аллоҳи мутаъол онро ба дасти рости худ мепазирад ва сипас онро барои соҳибаш парвариш медиҳад, ҳамон тавре, ки яке аз шумо караи аспашро мепарваронад, то ин, ки кӯҳе бишавад)[1].
3. Набии акрам (с) касеро, ки пинҳонӣ садақа медиҳад, дар ҷумлаи ҳафт касе шумурда, ки Аллоҳи мутаъол дар сояи худ дар рӯзе, ки сояе ҷуз сояи ӯ нест,

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

Матлабҳо

Таърифи садақаи нафлӣ
Ҳукми садақаи нафлӣ
Одоби садақаи нафлӣ
Одоби воҷиб
Одоби мустаҳаб
Фавоиди садақаи нафлӣ
Фавоиде, ки бар фард бармегардад
Фавоиде, ки бар ҷомеъа бар мегардад

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/садақаи-нафлӣ

қарор медиҳад, (ва марде, ки садақа медиҳад пинҳон, тавре, ки дасти чапаш аз он чӣ дасти росташ инфоқ карда, намедонад)[1].

4. Аз Каъб бин Аҷра (р) ривоят шуда, ки Набии акрам (с) фардудаанд: (Садақа иштибоҳро чунон хомӯш мекунад, ки об оташро хомӯш месозад)[2].

Одоби садақаи нафлӣ

1. Одоби воҷиб

1-Якум: Ихлос барои Аллоҳи мутаъол. Ғаразаш аз додани закот, хос барои Аллоҳ бошад, на барои риёкорӣ ва худнамоӣ.

2-Дуввум: Аз миннат кардан ва озор расонидан, парҳез кунад, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Эй касоне, ки имон овардаед! Садақаҳоятонро бо миннат кардан ва озор расонидан, ботил макунед). (Бақара 264).

2. Одоби мустаҳаб

1-Аввал: Мустаҳаб аст, барои мусалмон, ки барои хешовандони ниёзманди худ, ки нафақаи онҳо бар вай лозим нест, садақа бидиҳад, монанди амак ва тағо ва зан ба шавҳари фақираш ва монанди инҳо. Ин садақа беҳтар аст аз садақа додан ба дигарон. Аллоҳи мутаъол мефармояд: (Ятими хешовандон) (Балад 15). Ва дар ҳадиси шариф омадааст: (Садақа бар мискин садақа аст ва садақа бар хешовандон ду чиз аст, яке садақа аст ва дуввум иртиботи хешовандист)[3].

2-Дуввум: Бояд, ки аз моли ҳалол, хуб ва дӯстдоштании худро баргузинад. Аллоҳ мутаъол мефармояд: (Ҳаргиз ба некӯи ноил намешавед, то аз он чӣ дӯст медоред, инфоқ кунед). (Оли Имрон 92).

3-Саввум: Пинҳон додани садақа, зеро ки ин шева ба ихлос наздиктар ва аз риёкорӣ ва худнамоӣ дуртар аст ва ҳамчунин ба муаззаз доштани фақир низ қарибтар мебошад. Аллоҳи мутаъол мефармояд: (Агар садақотро ошкор бисозед, хуб аст ва агар ба таври пинҳонӣ ба фуқаро бидиҳед, барои шумо беҳтар аст) (Бақара 271). Агар дар зоҳир кардани садақа маслиҳате бошад, монанди ин, ки дигарон аз вай дар инфоқ пайравӣ кунанд ва низ ташвиқи ҳозирин бошад, зоҳир карданаш, мустаҳаб аст, вале мусалмон бояд, ба нияти худ мутаваҷҷеҳ бошад.

4-Чаҳорум: Садақа додан ба он чӣ, ки барояш муяссар аст, агар чӣ кам бошад, Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Аз оташ бипарҳезед, агар чӣ ба ними хурмо бошад)[4].

Фовоиди садақаи нафлӣ

Якум: Фавоиде, ки барои фард бармегардад

1. Поксозии нафс аст. Аллоҳи мутаъол фармудааст: (Аз молҳояшон садақа бигир, онҳоро пок бисоз ва тазкия бикун бо он) (Тавба 103).

2. Пайравӣ аз пешвои мо, Муҳаммад (с) аст, зеро ки саховатмандӣ ва карам аз ахлоқи он ҳазрат буд ва ҳамеша бахшиш мекарданд ва аз фақр наметарсиданд ва ба Билол (р) мефармуданд: (Эй Билол! Инфоқ кун ва бими кам кардани[5] аз соҳиби Арш мадор)[6].

3. Аллоҳи мутаъол ивази он чиро инфоқ карда, бароят медиҳад ва нафси соҳибаш баланд мешавад. Аллоҳ дар ин маврид мефармояд:

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим
(2) Ба ривояти Тирмизӣ.
(3) Ба ривояти Насоӣ.
(4) Ба ривояти Бухорӣ.
(5) Аз рӯи фақр.
(6) Ба ривояти Баззор.

https://www.al-feqh.com/tg

(Ва он чиро инфоқ кардед, ивазашро медиҳам ва ӯ беҳтар рӯзидиҳанда аст). (Саба 39).

4. Поксозии мол аз иштибоҳоти хариду фурухт аст. Аз Қайс бин Абӯ Ғарза (р) ривоят шуда, ки фармуд: Дар замони Расули Аллоҳ (с) ба мо Самосара мегӯфтанд, Расули Аллоҳ (с) аз назди мо гузаштанд ва мо ба ба номи беҳтар аз онро намогузорӣ карданд ва фармуданд: (Эй гуруҳи тоҷирон! Хариду фуруш, суханони беҳуда гуфтан ва қасам ёд кардан дорад, пас онро бо садақа додан, биёмезед[1])[2].

5. Ба даст овардани ҳасанот ва каффораи гуноҳонаст, ба далели фармудаи Расули Аллоҳ (с): (Касе, ки ба миқдори хурмое аз касби пок- ки Аллоҳ ҷуз покро намепазирад- садақа бидиҳад, Аллоҳи мутаъол онро ба дасти рости худ мепазирад ва сипас онро барои соҳибаш парвариш медиҳад, ҳамон тавре, ки яке аз шумо курраи аспашро мепарваронад, то ин, ки монанди кухе бишавад)[3].

6. Мусалмон аз садақаи ҷорияаш, пас аз марг низ нафъ мебарад. Аз Абӯҳурайра (р) ривоят шуда, ки Расули Аллоҳ (с) фармуданд: (Замоне, ки инсон бимирад, амалаш мунқатеъ мешавад, магар аз се чиз, садақаи ҷория, ё амале, ки аз он истифода кунанд, ё фарзанди солеҳе, ки барояш дуо кунад)[4].

Дуввум: Фавоиде, ки барои ҷомеа бармегардад

1. Садақа рисолати закот дар мавриди ҷомеаро итмом мебахшад.
2. Боиси такофул ва ҳамкорӣ ва суботу густариши муҳаббат дар ҷомеаи мусалмон мешавад.

(1) Амр аст аз شوب, ба маънои халт ва омезиш, барои каффораи он чӣ аз дуруғ ва ғайра дар миёни онҳо мегузарад, амр фармуданд.
(2) Ба ривояти Абӯдовуд.
(3) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим
(4) Ба ривояти Муслим

https://www.al-feqh.com/tg/садақаи-нафлӣ

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

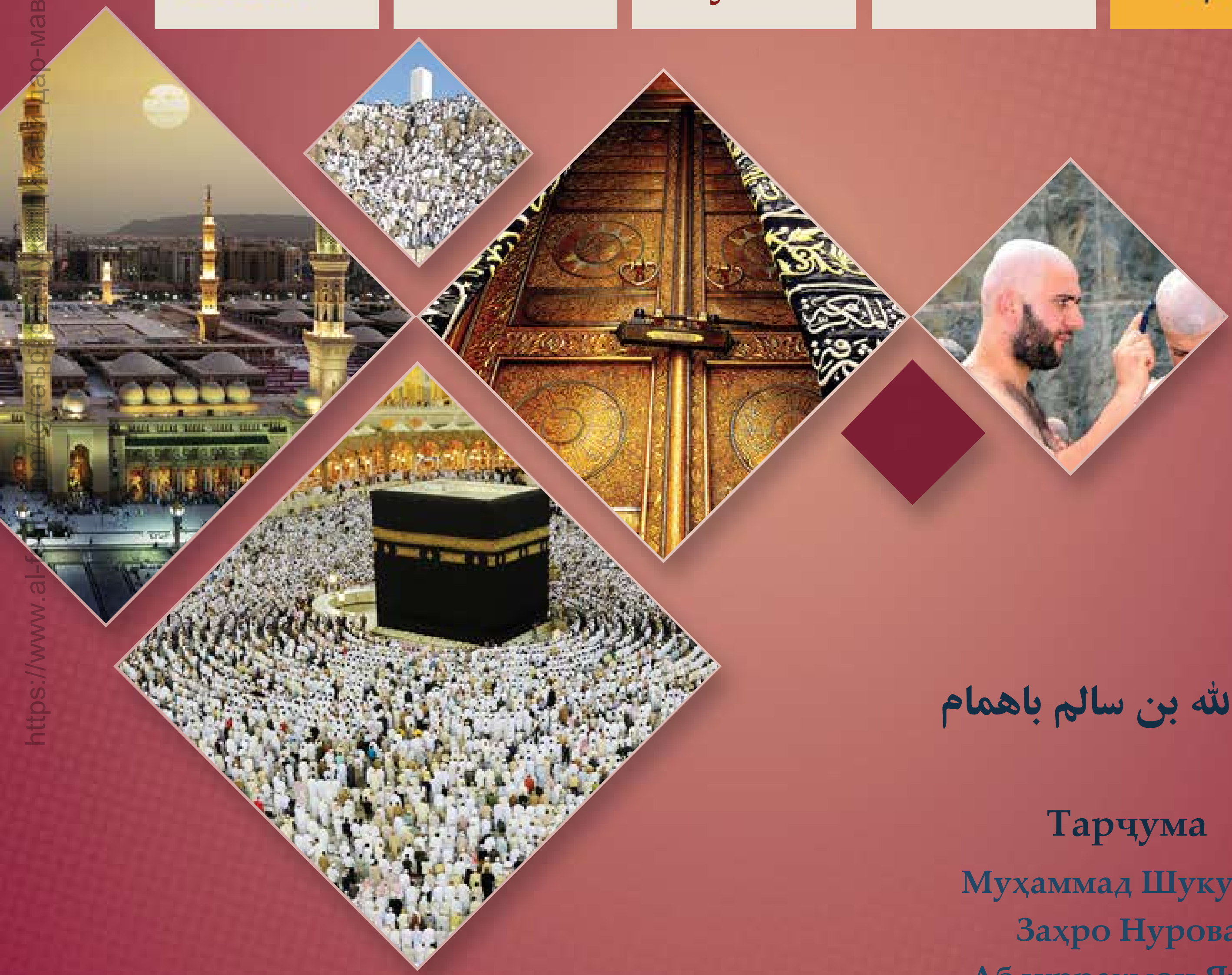

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Таърифи муқаддимавӣ дар мавриди ҳаҷ

https://www.al-feqh.com/tg

1 Таърифи муқаддимавӣ дар мавриди ҳаҷ

Маккаи Мукаррама аз нигоҳи таърих ва воқеъият

Маккаи Мукаррама

Исмест, иштиқоқшуда аз калимаи Сомӣ (Бак), яъне водӣ

Номи Макка ба лафзи Бакка дар ин фармудаи Худои таъоло зикр шудааст: (Нахустин хонае, ки барои ибодати мардум бино шуда, ҳамонаст, ки дар Бакка буда, муборак ва ҳидоятаст барои ҷаҳониён) (Оли Имрон 96).

Таърихи Маккаи Мукаррама ба қарни нуздаҳи қабл аз милод дар аҳди саидино, Иброиҳим ва Исмоил (а), нахустин сокинони он буданд. Аллоҳ ба нақл аз Иброҳим (а) мефармояд: (Парвардигоро! Ман баъзе аз фарзандонамро (ба фармони ту) дар сарзамини бидуни кишту зироат, дар ҷивори хонаи мукаррами ту, искон додам. Худовандо! то ин, ки намозро барпой доранд, пас чунон кун, ки дилҳои гурухе аз мардумон мутаваҷҷеҳи онон гардад ва эшонро аз меваҳо баҳраманд фармо, шояд, ки сипосгузорӣ кунанд) (Иброҳим 37).

Ва аз баракати дуои саиди мо, Иброҳим (а) оби замзам аз зери пойҳои Исмоил (а), замоне, ки обу ғизои модараш, Ҳоҷар, хотима ёфта буд, ҷуш зад, аз ҳамон ҳангом,

Муҳтавиёт

Маккаи Мукаррама аз нигоҳи таърих ва воқеъият

Фазалати Макаи Мукаррама

Аҳкоми хоси Маккаи Мукаррама ва Ҳарами шариф

Каъбаи мушаррафа

Фазилати Каъба

Машоири Ҳаҷ

https://www.al-feqh.com/tg/таърифи-муқаддимавӣ-дар-мавриди-ҳаҷ

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/таърифи-муқаддимавӣ-дар-мавриди-ҳаҷ

қабоили Араб ба мавзеъи об рӯ оварданд ва зиндагӣ дар он дамида шуд.

Қабоил ҳамчунон ба ҷойгузин шудан идома доданд ва рӯз ба рӯз теъдодашон афзуд, то ин ки султа ба Қурайш расид, то дар онҷо ҳокимият намояд. Билохира Набии акрам (с) зуҳур намуданд, ки дар тағйири зиндагӣ дар Маккаи Мукаррама ва Ҷазираи араб ва ҷаҳон таъсири басазое, доштанд.

Набии акрам (с) дар Маккаи Мукаррама ба паёмбарӣ мабъус шуданд ва Каъбаи муаззама, қиблаи мусалмонон шуд ва Маккаи Мукаррама гаҳвораи даъвати Ислом гардид, вале мардумонаш пеш аз ҳама аз он мутанаффир шуданд ва мусалмононро озору шиканҷа медоданд, то ин, ки мусалмонон ба ҳиҷрат ба Мадина Мунаввара, маҷбур шуданд ва давлати Исломӣ дар онҷо, ташкил гардид. Пас аз он Набии акрам (с) фотеҳона вориди Маккаи Мукаррама гирдид ва аз он замон то асри мо, сарзамини Ислом будааст.

Маккаи Мукаррама –ба вижа Ҳарами Маккии шариф- мавриди таваҷҷуҳ ва эҳтимоми хулафо ва ҳокимони мусалмон буда, ки ба тавсеъа ва такомули он даст задаанд ва онро ба маркази нӯрафшонии Ислом ба ҷаҳониён табдил намуданд.

Фазилати Маккаи Мукаррама

1. Амният аст, барои касе, ки ба он ворид мешавад

Аллоҳи мутаъол фармудааст: (Ва ҳар кас вориди он шуд, дар амният мебошад). (Оли Имрон 97), яъне: Ҳарами Макка.

2. Даҷҷол ва тоъун ба он дохил намешавад

Аз Абӯҳурайра (р) ривоят шуда, ки фармуд: Набии акрам (с) фармуд: ((Мадина ва Макка аз фариштагон мамлӯъ мебошанд, бар сари ҳар роҳи он фариштаест, Даҷҷол ва Тоъун ба онҳо дохил намешавад)). [1]

3. Намози дар Масҷиди ҳаром баробари ҳазор намоз аст

Аз Ҷобир (р) ривоят аст, ки Набии акрам (с) фармуданд: ((Як намоз дар Масҷиди Ҳаром, бартарӣ дорад ба сад ҳазор намоз дар ғайр аз он)).[2]

4. Маҳбубтарин сарзамини назди Аллоҳи мутаъол

Расули Аллоҳ (с) фармуданд: ((Қасам ба Аллоҳ, ки ту беҳтарин сарзамини Аллоҳ ҳастӣ ва маҳбубтарин сарзамин дар назди Аллоҳ мебошӣ)). [3]

Маккаи Мукаррама

(1) Ба ривояти Аҳмад
(2) Ба ривояти Ибни Моҷҷаҳ
(3) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/таърифи-муқаддимавӣ-дар-мавриди-ҳаҷ

Аҳкоми хос барои Маккаи Мукаррама ва Ҳарами шариф

1. Ваъиди сахт барои касест, ки дар Ҳарам ба фикри баде афтад, чӣ онро амалӣ созад ва ё насозад.

Аллоҳи мутаъол мефармояд: (Ва ҳар касе, ки дар он аз рӯи зулм, иродаи маъсияти Худо бикунад, вайро аз азоби дардноке мечашонем) (Ҳаҷ 25).

Ва الحاد: яъне, ҳар гуна маъсияти Худованд.

Ва аз Ибни Аббос (р) ривоят шуда, ки Набии акрам (с) фармуданд: ((Бадтарини мардум назди Аллоҳ, се шахс ҳастанд)) ва аз миёни онҳо ((мулҳиде, ки дар Ҳарам бошад)). [1]

2. Ҷанг ва хунрезӣ дар он, ҳаром аст

Аллоҳи мутаъол фармудааст: (Ва замоне, ки хонаи Каъбаро савобгоҳ ва амн барои мардум гардонидем) (Бақара 125). Пас ҳар касе, ки ба Маккаи Мукаррама ворид мешавад, дар амн аст ва ба ҳамин далел Набии акрам (с) фармуданд: ((Барои ҳеҷ яки шумо, ҳалол нест, ки дар Макка, силоҳ бардорад))[2] ва ҳамчунин Набии акрам (с) фармуданд: ((Аллоҳи мутаъол Маккаи Мукаррамаро ҳаром гардонида ва мардум онро ҳарам накардаанд, пас барои касе, ки ба Аллоҳ ва рӯзи охират имон дорад, ҳалол нест, ки дар он даст ба хунрезӣ бизанад ва дарахтонаш низ қатъ намешавад))[3].

(1) Ба ривояти Бухорӣ.
(2) Ба ривояти Муслим
(3) Ба ривояти Бухорӣ.

Бардоштани силоҳ дар Ҳарам

3. Дохил шудани куффор ва мушрикон дар ҳарами Макка, низ ҳаром аст.

Аллоҳи мутаъол фармудааст: (Эй касоне, ки имон овардаед! Мушрикон палиданд, пас аз имсол набояд ба Масҷиди Харом наздик нашаванд) (Тавба 28).

Набии акрам (с), ки дар Мино буданд, амр карданд, ки эълом шавад: ((Пас аз ин сол дигар мушрике набояд Ҳаҷ кунад ва касе бараҳна хонаи Худоро тавоф накунад)). [4]

4. Ҳурмати шикор ва ҳурмати

буридани дарахтон ва ҳурмати гирифтани чизҳои ёфташуда дар Ҳарам.

Аз Ибни Аббос (р) ривоят шуда, ки Набии

(4) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/таърифи-муқаддимавӣ-дар-мавриди-ҳаҷ

акрам (с) фармуданд: ((Аллоҳи мутаъол Маккаи Мукаррамаро ҳаром гардонид, барои ҳеҷ касе пеш аз ман ва баъд аз ман ҳалол нашуда ва танҳо барои ман соате аз рӯз ҳалол гардонида шуд. гиёҳи тари он дарав [1] ва дарахтонаш қатъ нашавад [2] ва низ сайдаш шикор нашавад [3] ва ҳамчунин ёфташудаашро касе набардорад, магар касе, ки соҳибашро бишиносад))[4].

Машъарҳои Ҳаҷ

Машъарҳои Ҳаҷ

Алоими зоҳирие, ки ибодати Ҳаҷро бартарӣ медиҳад.

1. Арафот

Арафот, муфради он арафа аст ва Арафот номгузорӣ шуда ба хотири шиносои Одам ва Ҳаво дар онҷо ва ё ин, ки мардум дар онҷо ба гуноҳонашон эътироф мекунанд.

Ва Арафот машъарест, хориҷ аз ҳудуди Ҳарами Маккӣ ва дар самти ҷанубшарқи Масҷиди Ҳаром дар фосилаи 22 километр, ҷойгир аст. масоҳати тамомии он 10.4 км мураббаъ мебошад ва Ҳоҷиён дар нуҳуми моҳи Зулҳиҷҷа дар он ҷо ҷамъ мешаванд.

*Масҷиди Намра

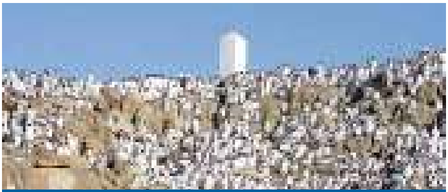

Арафот

(1) Он чӣ ёфта шавад ва соҳибашро надонад.
(2) Гиёҳҳони тари онро қатъ кунанд.
(3) Қатъ мешавад.
(4) Ба ривояти Бухорӣ.

Намра куҳест дар самти ғарби Масҷид, ки ба номи масҷиди Намра ёд мешавад. Набии акрам (с) дар васати водии Арна фуруд омада ва хутба ва намоз дар онҷо хондаанд. Масҷиди Намра дар авоили хилофати Аббосиён дар ҳамон мавзеъе бино шуда, ки Набии акрам (с) дар васати водии Арна, хутба ва намоз хондаанд. Масҷиди Намра дар аҳди Саудӣ тавсиъа ва густариш дода шуда, ки акнун масоҳати он беш аз 110 ҳазор метри мураббаъ мебошад ва Ҳоҷиён дар рӯзи нуҳуми Зулҳиҷҷа дар он ҷо ҷамъ мешаванд.

Масҷиди Намра

Масҷиди Сахрот

Дар доманаи Ҷабали Раҳмат, самти рости болораванда ва дар онҷо сангпораҳои бузургест, ки Расули Аллоҳ (с) дар шомгоҳи Арафа наздаш истодаанд. Ҳоҷиён дар рӯзи нуҳуми моҳи Зулҳиҷҷа дар онҷо ҷамъ мешаванд.

Масҷиид Сахрот

https://www.al-feqh.com/tg/таърифи-муқаддимавӣ-дар-мавриди-ҳаҷ

Ҷабали Раҳмат

Куҳи кӯчакест, ки аз сангҳои бузург ташкил шуда, дар фосилаи 20 км шарқи Маккаи Мукаррама, ҷойгузин аст ва сатҳаш паҳну васеъ аст ва муҳит он 640 метр мебошад ва Ҳоҷиён болои он дар рӯзи нуҳуми Зулҳиҷҷа барои ниёиш, ҷамъ мешаванд.

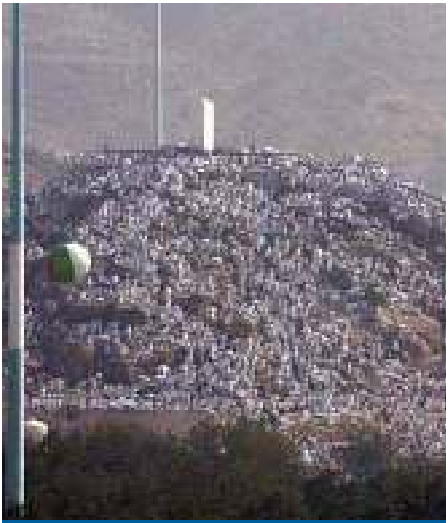

Ҷабали Раҳмат

2. Мино.

Мино бо ин ном номгузорӣ шуда, ба сабаби ин, ки дар он хунҳои қурбониҳо мерезад ва дар фосилаи 7 км миёни Макка ва Муздалифа, мавқеъият дорад. Ҳоҷиёни шаби Арафа ва Ҳоҷиёне, ки шитоб доранд, шабҳои 11-12 Зулҳиҷҷаро ва онҳое, ки бихоҳанд таъхир кунанд, шаби 13ро низ дар онҷо сипарӣ мекунанд. Мино аз машоир буда, ки дохили марзҳои Ҳарам мебошад. масҷиди Хиф ва ҷамароти сегона низ дар онҷо, воқеъ ҳастанд.

Мино

*Ҷамарот

Ҷамарот ҷамъи ҷамраҳ, яъне сангрезаҳои кӯчак.

Ҷамороти сегона, бархе аз маносик дар Мино мебошад: Ҷамраи суғро, ҷамраи вусто ва ҷамраи ақаба аст, ки иборат аз сутунҳои сангист дар миёни ҳавзҳои сегона, қарор дорад ва нишонаи ҳамон маконест, ки шайтон дар онҷо зоҳир шуда ва ҳазрати Иброиҳим (р) онро санг зад. Фосилаи миёни ҷамраки Ақаба ва вусто тақрибан 247 метр ва миёни ҷамраи Вусто ва Суғро, тақрибан 200 метр мебоашад.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/таърифи-муқаддимавӣ-дар-мавриди-ҳаҷ

* Масҷиди Хиф

Дар доманаи ҷанубии кӯҳи Мино ва дар наздикии ҷамраи Суғро, воқеъ аст.

Масҷиди Хиф

3. Муздалифа

Муздалифа мавзеъест байни Мино ва Арафот, ки Ҳоҷиён пас аз вуқуф дар Арафот, шабро дар он ҷо сипарӣ мекунанд. Дар маркази Муздалифа Машъарул-ҳаром воқеъа аст, ки мустаҳаб аст.

Ҳоҷиён дар назди он биистанд ва ёди Аллоҳ намоянд ва шукру сипос гӯянд ва дуои бисёр кунанд ва Ҳоҷиён дар бозгашт аз Арафот, ки пас аз ғуруби офтоби 9 Зулҳиҷҷа аст, шабро дар онҷо сипарӣ кунанд.

Муздалифа

4. Масҷиди Ҳаром

Ҳамон Байтуллоҳи Ҳаром аст ва дар он чандин нишонҳои зоҳирест, ки муҳимтарини онҳо:

*Каъбаи мушаррафа аст

Каъбаи мушаррафа шакли мукаъабро дорад

* Ҳиҷри Исмоил

Ва он ҳамон бахши шимолии хонаи Каъба аст, ки Қурайш дар асари камбуди мол, замоне, ки хонаи Каъбаро дубора бино карданд, натавонистанд шомили он созанд, пас девори қавсӣ ки Ҳатим ном дорад, бар он заданд, то аломате бошад бар ин, ки инҷо бахше аз Байтуллоҳ аст. Ин номгузорӣ аз сӯи умуми мардум буда, асоси шаръӣ надорад.

Каъбаи мушаррафа

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/таърифи-муқаддимавӣ-дар-мавриди-ҳаҷ

* Ҳаҷарул-асвад

Дар гӯшаи ҷануби Каъба ва дар самти чапи дари Каъба қарор дорад ва сангест аз биҳишт, ки шикаста шуда ва ҳашт сангрезаи он, ки ҳар як ба ҳаҷми хурмо мебошад,боқӣ мондааст.

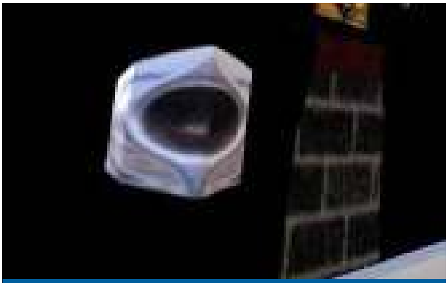

Ҳаҷарул-асвад

Гушаи Ямонӣ

Ҳамон гушаи ҷанубғарбии Каъба аст, ки рукни Ямонӣ номида мешавад, зеро ки дар тарафи Яман қарор дорад ва аз имтиёзоти рукни Ямонӣ инаст, ки бар бунёди аввалини Байтуллоҳ, ки Иброҳим ва Исмоил (а) хонаи Каъбаро баланд карда буданд, бино шудааст.

Рукни Ямонӣ

* Мултазам

Ҳамон мавзеъеаст, ки миёни Ҳаҷарул-асвад ва боби Каъба аст ва ба андозаи ду метр мебошад, ки мавзеъи қабули дуо аст ва суннат аст, то дар ҳангоми дуо кардан, рӯ, сина ва банду кафи дастонро ба он бичаспонанд.

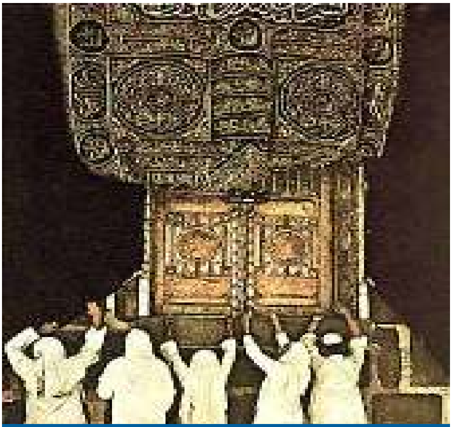

Мултазам

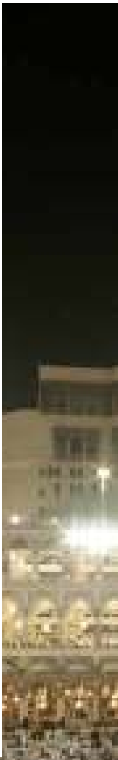

https://www.al-feqh.com/tg

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ	Намоз	Рӯза	Закот	Ҳаҷ

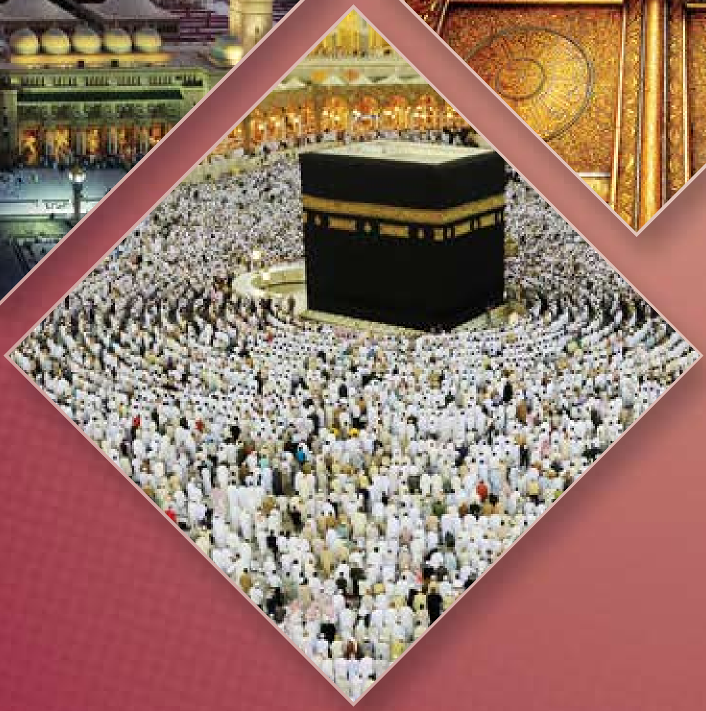

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Аҳкоми Ҳаҷ ва Умра

https://www.al-feqh.com/tg

2

Аҳкоми Ҳаҷ ва Умра

Муҳтавиёт

Таърифи Ҳаҷ
Ҳукм ва фазилати он
Шартҳои Ҳаҷ
Таърифи Умра
Ҳукми Умра ва фазилати он

Ҳаҷ

Ҳаҷ дар луғат

Қасд ва таваҷҷуҳ кардан аст.

Ҳаҷ дар шариат

Қасди Макка рафтан дар вақти муайян, барои анҷоми маносики махсус.

Ҳукми Ҳаҷ ва фазилати он

Ҳаҷ рукне аз аркони панҷгонаи Ислом аст, ки Аллоҳи мутаъол бар бандагонаш фарз гардонидааст. Аллоҳи мутаъол фармудааст: (Ва барои Аллоҳ аст бар мардум Ҳаҷҷи хонаи Каъба, бар касоне, ки тавони рафтан ба онро доранд ва касе, ки кофир шуд, Аллоҳ аз ҷаҳониён бениёз мебошад) (Оли Имрон 97).

Ва Набии акрам (с) фармуданд: ((Ислом бар панҷ чиз бино шуда: Шаҳодат додани ин ки илоҳе ҷуз Аллоҳ нест ва Муҳаммад (с) банда ва фиристодаи ӯст ва барпо доштани намоз ва додани закот ва Ҳаҷҷи хонаи Каъба ва рӯзаи Рамазон)) (1).

Ва низ Набии акрам (с) фармуданд: ((Касе, ки ҳаҷ кард, дар он фаҳш нагуфт (2) ва маъсияте (3) муртакиб нашуд, гуноҳони гузаштааш, бахшида мешавад)). (4)

Шурути ҳаҷ

1. Ислом аст

Пас бар кофир воҷиб нест ва аз ӯ дуруст нест.

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(2) Ба фаҳш гуфтан низ итлоқ мешавад.
(3) Маъсият.
(4) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-ҳаҷ-ва-умра

2. Ақл аст.

Пас ба девона воҷиб нест, ба далели фармудаи Набии акрам (с): ((Қалам аз се кас бардошта шуда: Аз хобида то бедор шавад ва аз кӯдак то болиғ гардад ва девона то оқил шавад))[1]

3. Болиғ шудан

Пас бар кӯдак воҷиб нест ва агар эҳром ба Ҳаҷ баст, ҳаҷаш дуруст аст, вале аз ҳаҷҷи Ислом, ки фарз аст, кифоят намекунад, балки ҳаҷҷи нафлӣ барояш мебошад, ба далели ҳадиси Ибни Аббос (р), ки зане кӯдакеро ба Расули Аллоҳ (с) баланд кард ва гуфт: оё барои ин ҳаҷ аст? фармуданд: ((Оре! ва барои ту низ аҷр аст)). [2]

4. Озодӣ

Пас барои барда воҷиб нест, ба далели фармудаи Набии акрам (с): ((Ҳар бардае, ки ҳаҷ кард ва пас аз он озод шуд, бар вай ҳаҷи дигаре лозим аст)). [3]

Муҳрим шудани кӯдак барои ҳаҷ ҷоиз аст

5. Тавонои

Яъне доштани ҳазинаи масорифи хуроку пӯшок ва василаи сафар, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ва барои Аллоҳ аст бар мардум ҳаҷҷи хонаи Каъба бар касоне, ки тавоноии рафтан ба онро доранд). (Оли Имрон 97).

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.
(2) Ба ривояти Муслим.
(3) Ба ривояти Муслим.

6. Вуҷуди маҳрам барои зан

Ба далели ҳадиси Ибни Аббос (р), ки фармуд: Набии акрам (с)ро ҳангоми хутба шунидам, ки мефармуданд: ((Зан сафар накунад, магар ҳамроҳи соҳиби маҳраме)), марде бархост ва гуфт: Эй Расули Аллоҳ (с): Ҳамсарам барои ҳаҷ хориҷ шуда ва ман ба ғазваи фалон ва фалон меравам, он ҳазрат фармуданд: ((Бирав бо занат ҳаҷ бикун)). [4]

Ниёбат кардан дар ҳаҷ

Касе, ки аз ҳаҷ кардан нотавон бошад, ба иллати солхурдагӣ ва ё беморие, ки умеди шифо ёфтан аз он нест ва ё ба сабаби заъфи баданӣ, тавре, ки тавони савор шудани восили сафарро надорад, бар вай лозим аст, ки барои ҳаҷ ва умра кардан касеро аз ҷониби худ ноиб бигирад. Агар баъд аз эҳром бастани ноибаш ба ҳаҷ ва ё умра шифо ёфт, аз вай кофист. Аз Фазл бин Аббос (р) ривоят аст, ки зане аз Хасъам гуфт: ((Эй Расули Аллоҳ (с)! бар падарам фаризаи ҳаҷ аст, дар ҳоле, ки бисёр солхурдааст, наметавонад бар пушти шутур қарор гирад! Фармуданд: "Ба ҷои ӯ ҳаҷ кун")). [5]

Марди нотавон аз ҳаҷ

(4) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(5) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

Барои касе, ки дар ҳаҷ аз шахси дигаре ниёбат мекунад, шартҳои зер муътабар аст:

1. Шурути ёдшудаи ҳаҷ дар вай таҳаққуқ ёбад.
2. Касе, ки ба ниёбат ҳаҷ мекунад, бояд пеш аз ин барои худаш, Ҳаҷ карда бошад. Агар касе ба ниёбат аз дигаре Ҳаҷ кард ва ҳанӯз барои худаш Ҳаҷ накарда буд, ин Ҳаҷ барои худаш саҳеҳ аст ва ҳамон ҳаҷҷи Ислом барояш, шумурда мешавад, на барои дигаре ва далели он ҳам ривояти Ибни Аббос (р), ки Набии акрам (с) мардеро шунид, ки мегуфт: ((Лабайка ан Шибрима. Фармуд: Шибрима кист? Он мард гуфт: Бародари ман ва ё хешованди ман аст! Фармуданд: оё худат Ҳаҷ кардаи? Гуфт: на! Фармуданд: Аз худат Ҳаҷ кун, пас аз он, аз Шибрима))[1].

Умра

Ҳукми Умра ва фазилати он

Умра дар луғат

Зиёрот

Умра дар шариат

Зиёрати Байтуллоҳи ҳаром дар ҳар вакт, барои анҷоми маносики махсус.

Умра кардан як бор дар умр, монанди ҳаҷҷи воҷиб аст, ва назди барзхе аз имомон, суннат аст, ба далели фармудаи Набии акрам (с): ((Ислом инаст, ки шаҳодат диҳӣ, илоҳе ҷуз Аллоҳ нест ва Муҳаммад (с) фиристодаи Аллоҳ аст ва намозро барпой дорӣ ва ҳаҷҷи Байтуллоҳоро анҷом диҳӣ ва умра намои ва аз ҷанобат ғусл кунӣ ва вузуро хуб анҷом диҳӣ ва Рамазонро рӯза бигирӣ)). [2]

(1) Ба ривояти Абӯдовуд.
(2) Ба ривояти Ибин Хузайма.

https://www.al-feqh.com/tg/аҳкоми-ҳаҷ-ва-умра

https://www.al-feqh.com/tg

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

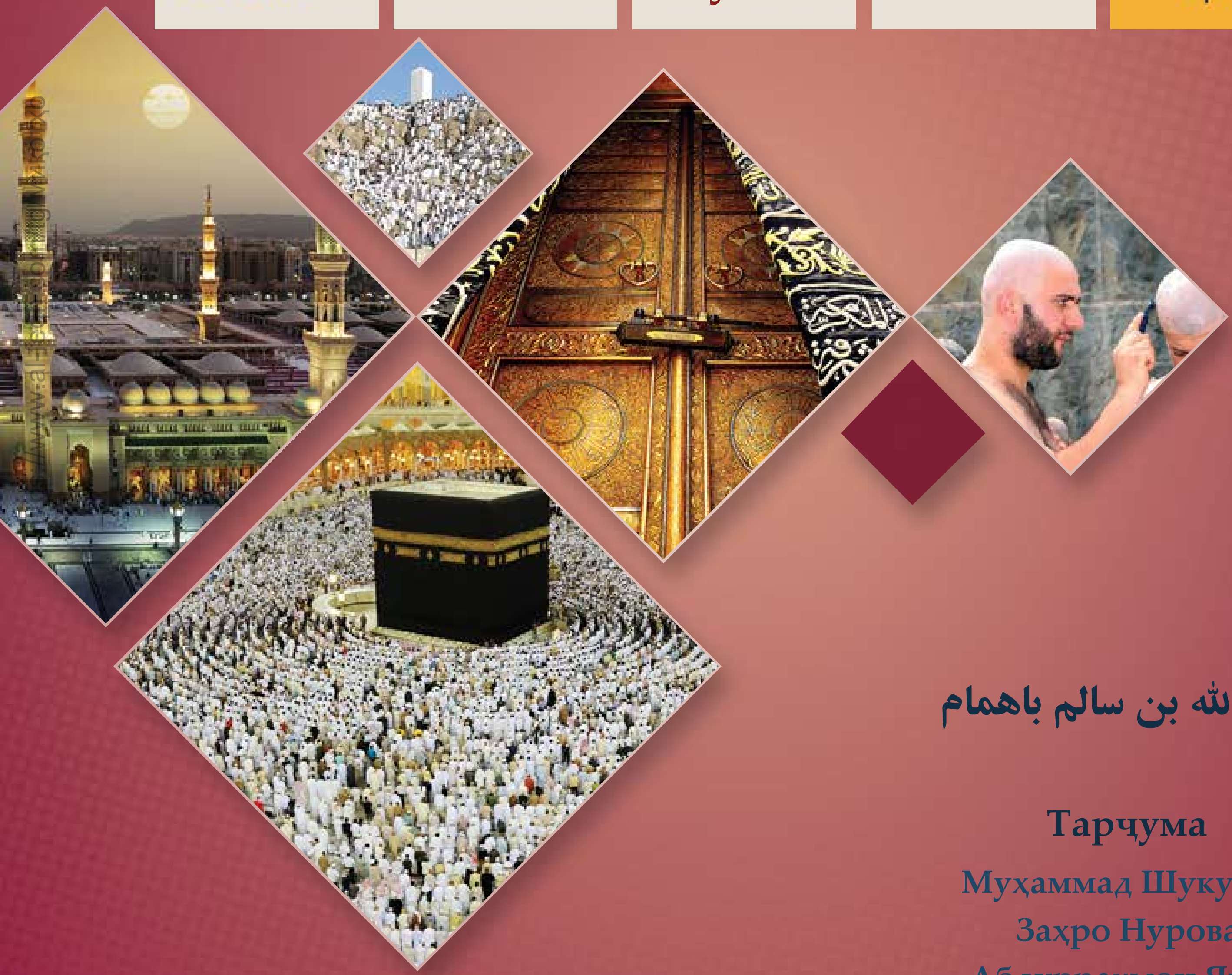

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Миқотҳо

https://www.al-feqh.com/tg

Миқотҳо

Миқот дар луғат

Марз байни ду чиз.

Миқотҳо дар истилоҳ

Он ҷиро, ки шариат муайян карда ва вақташро низ барои ибодат, ки дар чӣ замон ва макone, анҷом мешавад.

Анвоъи мавоқит

Якум: Миқотҳои маконӣ

Миқотҳои маконӣ

Ҷойҳое, ки шариат барои эҳром бастан таъйин кардааст.

Барои касе, ки бихоҳад ҳаҷ ва ё умра кунад, дуруст нест, ки аз он ҷо бигзарад, магар ин, ки эҳром баста бошад, ки панҷ миқот (1) аст:

1. Зулҳулайфа:

ки ҳоло дар самти ҷануби Мадинаи Мунаввара, воқеъ аст ва ба (абёри Алӣ) машҳур аст. Аз Макка (ақрибан 420 км) фосила дорад.

Ва миқоти мардуми Мадина мебошад.

Муҳтавиёт

Таърифи миқот
Анвоъи миқотҳо
Миқотҳои маконӣ
Зулҳулайфа
Ал-ҷуҳфа
Яламлам
Қарнулманозил
Зоту ирқ

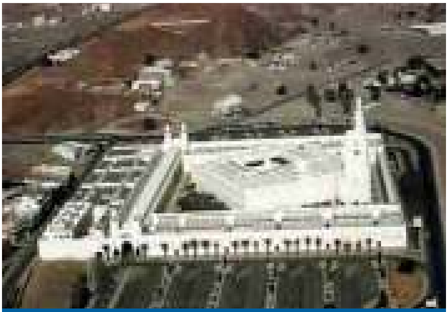

Зулҳулайфа

2. Ал-ҷуҳфа:

ки дар наздикии шаҳри Робиғ, ҷойгузин аст ва аз Макка (тақрибан 186 км) фосила дорад.

Ва миқоти мардуми Шом ва Мисру мағриб мебошад.

(1) 1. Ал-мавоқит ва абъодуҳо, Шайх Абдуллоҳ Бассом, маҷалаи маҷмаъи фиқҳи исломӣ, адади 3, ҷузъи3, сафҳаи 1553.

https://www.al-feqh.com/tg/миқотҳо

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/миқотҳо

Ал- ҷуҳфа

3. Яламлам:

Водии бузургест, дар роҳи мардуми Яман ба Маккаи мукаррама, ки имрӯз бо номи Ал-саъдия ёд мешавад ва аз Макка (тақрибан 120) км фосила дорад.

Яламлам

4. Қарнул-манозил:

Ҳоло Сайли Кабир номида мешавад, ки аз Маккаи Мукаррама (тақрибан 75 км), фосила дорад.

Ва миқоти мардуми Наҷд ва Тоиф мебошад ва болотар аз он, дар ҷодаи Тоиф аз тарафи Ҳудо, маконест, ба номи Водии Муҳаррам, ки ҳар дуи онҳо миқотанд барои мардуми Наҷд ва касоне, ки аз ҷодаи Тоиф меоянд.

Қарнул-манозил

5. Зоти ирқ:

Ҳоло (Ал-зариба ва ё Ал-харибот) намида мешавад. Мавзеъест дар (тақрибан 100 км) шарқи Маккаи мукаррама, ки ҳол мавриди истифода намебошад.

Зоти Ирқ

https://www.al-feqh.com/tg

Миқоти мардуми Машриқзамин (Ироқ, Ирон ва сарзаминҳои моварои онҳо) будааст.

Ва далел барои онҷӣ гузашт, ривояти Ибни Аббос (р) аст, ки фармуд: ((Расули Аллоҳ (с) барои мардуми Мадина Зулҳулайфа ва барои мардуми Шом, Ҷуҳфа ва барои мардуми Наҷд, Қарнул-манозил ва барои мардуми Яман, Яламламро, миқот қарор дода фармуданд: "Ин миқотҳо барои ҳамон мардумон ва низ барои касе, ки аз онҷо бигзарад, агар чӣ аз мардуми онҷо набошад вале касе, ки иродаи Ҳаҷ ва Умра карда бошад ва касе, ки дохили миқот бошад, аз ҳамон ҷое, ки ҳаст, ҳатто аз аҳли Макка аз Макка эҳром мебанданд)). [1]

Аммо Зоти Ирқ дар ҳадиси гузашта зикраш наомада, балки онро Умар бин Хаттоб (р) таъйин кардааст. [2]

Дуввум: Миқотҳои замонӣ

Миқотҳои замонӣ

Вақти Ҳаҷ ва Умра

1. Миқоти замонии Ҳаҷ: Моҳҳои ҳаҷ: Шавол, Зулқаъда ва даҳ рӯзи Зулҳиҷҷа.
2. Миқоти замонии Умра: Тамоми рӯзҳои солаcт.

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(2) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/миқотҳо

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/миқотҳо

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

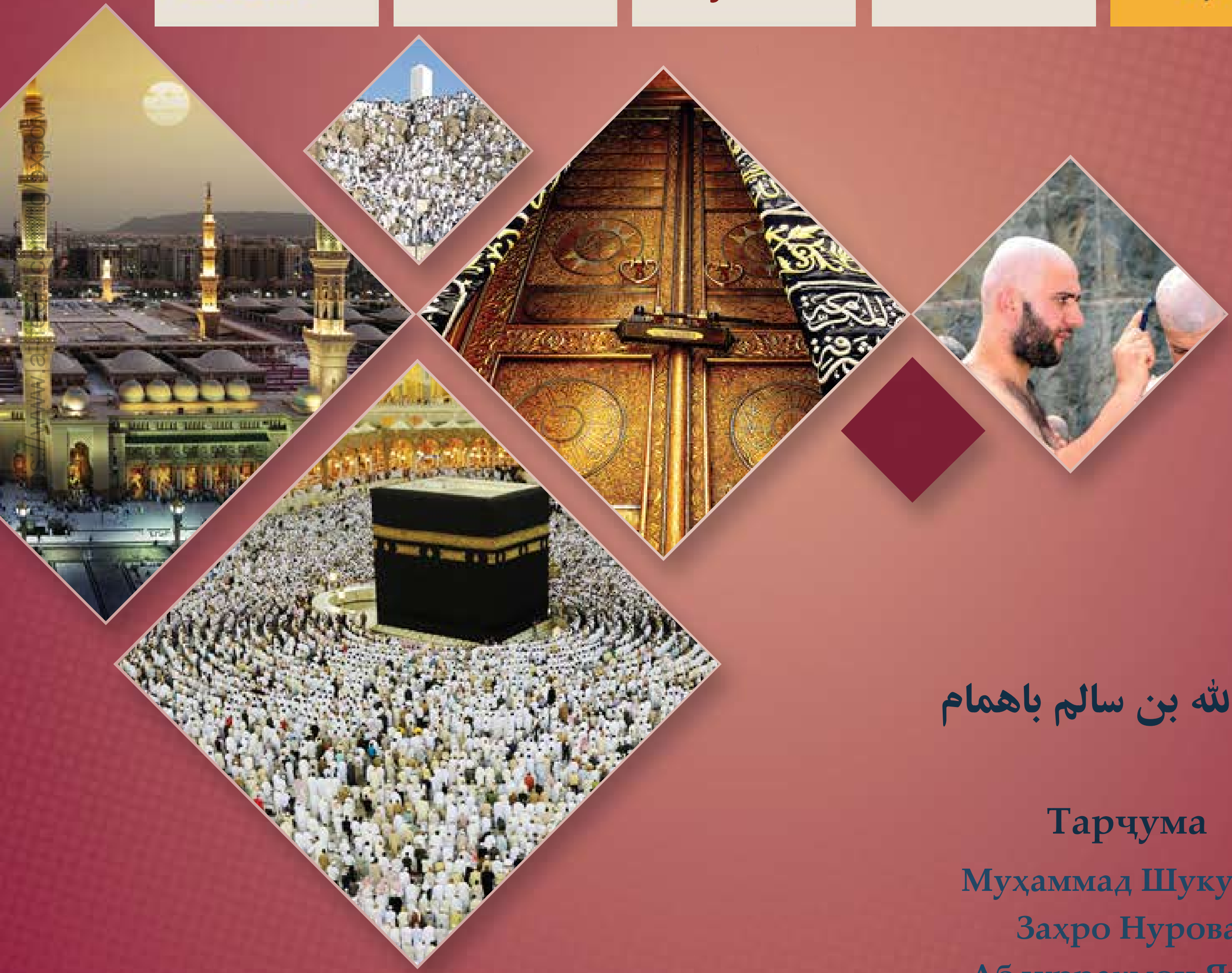

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Эҳром

https://www.al-feqh.com/tg

4

Эҳром

Эҳром дар луғат

Манъ

Эҳром дар шариат

Нияти духул дар нусук муттасил ба амал аз аъмоли Ҳаҷ.

Муҳтавиёт

Таърифи эҳром

Мустаҳабботи эҳром

Мамтуъоти эҳром

Мустаҳаботи эҳром

1. Ғусл кардан

Аз Хориҷа бин Зайд бин Собит (р) аз падараш ривоят аст, ки Набии акрам (с) ро дидааст, ки барои дохил ба эҳром, либосҳояшро кашида ва ғусл кардаанд. [1]

2. Назофат

Яъне: Муйҳои зери бағал ва зери нофро тарошидан ва кӯтоҳ карди муилаб ва нохунҳо.

(1) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/эхром

https://www.al-feqh.com/tg/эҳром

3. Хушбӯи

Ба далели ҳадиси Ойша (р), ки фармуд: ((Ман ба Расули Аллоҳ (с) барои муҳрим шудан, хушбӯи мезадам, дар ҳангоме, ки муҳрим мешуданд)) [1].

Ва ба либосҳои эҳромӣ хушбӯи назананд, ба далели фармуди Расули Аллоҳ (с): ((Либосҳоеро, ки ба онҳо заъфарон ва варс [2] задаанд, напӯшед)). [3]

Хушбӯи

(1) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(2) Варс: Гиёҳест зардранг ва хушбӯест, ки ҷомаро ба он ранг мекунанд.
(3) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

4. Мард бояд либоси духташударо қабл аз эҳром аз тан берун кунад ва ду порчаи сафед, яке изор ва дигареро ридо бисозад ва ду чаплак ба по кунад.

Ба далели фармудаи Набии акрам (с): ((Ва яке аз шумо бо изор ва ридо ва чаплак, эҳром кунад ва агар чаплак наёфт, музаҳояшро то буҷилак бибурад ва бипушад)) [1] ва аммо зан бо ҳар либосе ва ба ҳар ранге, ки бошад, метавонад эҳром кунад, вале аз пӯшидани либоси пурзавқу барқ ва ташбеҳ ба мардон иҷтиноб кунад ва ҳамчунин дар ҳолати эҳром никоб напӯшад ва дасткашҳо низ дар даст накашад.

(1) Ба ривояти Аҳмад.

Изор ва ридо барои муҳрим

Чаплак барои муҳрим

Дасткашҳо барои зани муҳрим

Никоб барои зини муҳрима

https://www.al-feqh.com/tg/эҳром

https://www.al-feqh.com/tg

Мамнуъоти эҳром

1. Пушондани сар бо чизи часпида ба он

Ба далели ҳадиси Ибни Умар (р), ин, ки марде гуфт: Эй Расули Аллоҳ (с)! муҳрим чӣ либосе бипӯшад?, фармуданд: ((Пироҳан ва дастору изорҳо [1] ва либосеро, ки кулоҳаш ба он муттасил бошад [2], напӯшед))[3].

Ва Расули Аллоҳ (с) дар мавриди муҳриме, ки вафот кард, фармуданд: ((Ва сарашро [4] напӯшонед, зеро дар рӯзи қиёмат талбиягӯён, бармехезад)). [5]

Ва агар ба сараш часпида набуд, монанди чатр ва ё хайма ва ё сақфи уток, сақфи мошини саворӣ, гуноҳе бар муҳрим нест.

(1) Он чӣ, ки шалвор намида мешавад.
(2) Баронс: Ҳар ҷомае, ки кулоҳаш бо он муттасил бошад.
(3) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(4) Бар сараш чизе, ки онро бипӯшонад, нагузоред
(5) Ба ривояти Бухорӣ.

Дастор барои муҳрим

Кулоҳ барои муҳрим

Пӯшидан шалвор барои муҳрим

Соябон барои муҳрим

https://www.al-feqh.com/tg/эҳром

2. Пӯшидани духташуда барои мард

Ва мақсуд аз духташуда: он чизест, ки ба андозаи бадан ва ё узве аз он духта бошанд, монанди, курта ва изор, ё шим, ҷураб, даскашаку муза ва монанди онҳо, ба далели ҳадиси Ибни Умар (р), ки қаблан тазаккур дода шуд: ((Пироҳан ва дастон ва изор ва ҷомаеро, ки кулоҳаш муттасил ба он бошад, напӯшед)). [1]

Агар касе, ки иродаи эҳромро намуд, порчае, ки онро изор бисозад надошт, метавонад шилворашро бипӯшад то замоне, ки порчае барои эзор кардан биёбад, агар чаплақ наёфт, ҳамон музаҳояшро бипӯшад, ба далели фармудаи Набии акрам (с): ((Агар чаплақ наёфт, музаҳояшро то буҷулак бибурад ва сипас онро бипӯшад)) [2]

Ҷомае, ки кулоҳаш ба он муттасил бошад

Пӯшидани духташуда барои муҳрим

Чаплақ

Муза барои муҳрим

3. Куштани шикори хушкӣ ва ё сайд карданаш

Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Шумо дар ҳоле, ки муҳрим бошед, сайдро накушед) (Моида 95). Яъне: Шумо, вақто муҳрим барои Ҳаҷ ва Умра ҳастед. Ва фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ва бар шумо сайди хушкӣ, то замоне, ки муҳрим бошед, ҳаром аст) (Моида 96). Мурод аз сайди хушкӣ: онаст, ки аз ҳайвонот ва парандагони ваҳшии мубоҳ бошад.

Аммо ҳайвоне, ки аҳлӣ бошад, сайд нест, пас барои муҳрим забҳи мурғ ва ҳайвоноти дигар ҷоиз аст ва аммо сайди баҳру дарё дуруст аст, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Сайди баҳр ва дарё барои шумо ҳалол аст ва ҳамчунин таъомаш) (Моида 96).

Аммо ҳайвоне, ки хурданаш ҳаром аст монанди каждум, барои муҳрим куштанаш ҷоиз аст ва ҳамчунин ҳар ҳайвоне, ки бар вай ҳамла кунад ва ҷуз куштан василаи дигаре барои дафъи парараш набошад, куштани ин ҳайвон барои муҳрим ҷоиз аст.

(1) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(2) Ба ривояти Ибни Хузайма.

https://www.al-feqh.com/tg/эҳром

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/эхром

Каждум

Мор

Сайди дарё ва бахр барои мухрим ҷоиз аст

Забҳи ҳайвонот ҷоиз аст

Шикори парандагони сахрой

4. Тарошидани мӯй ва ё кӯтоҳ кардан ва кандан

Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ва сарҳоятонро натарошед, то замоне, ки ҳадйи шумо ба маконаш нарасида аст) (Бақара 196), бино ба қиёс ба мӯи сар, ин наҳй шомили мӯи тамоми бадан мегардад.

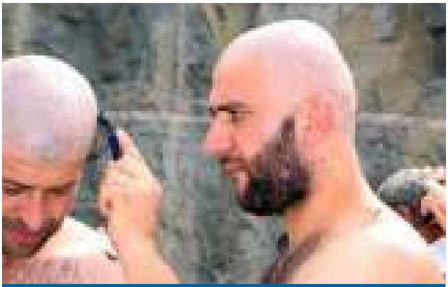

Тарошидан ва кӯтоҳ кардан

5. Кӯтоҳ кардани нохунҳо

Чӣ нохуни даст бошад ва ё по.

Кӯтоҳ кардани хонуни по

Кӯтоҳ кардани нохунҳ даст

6. Хушбӯи дар бадану либост

Пас аз дохил шудани ба эҳром барои мухрим, хушбӯи задан ба бадан ва либоси эҳромаш, мамнуъ аст ва ё ин, ки қасди буидан онро бикунад, ба далели ҳадиси ривоятшудаи қаблӣ аз Ибни Умар (р), ки дар он омадааст: ((Либосҳоеро, ки ба он заъфарон ва варс [1] задаанд, напӯшед)) [2] ва низ ба далели ҳадиси мухриме, ки вафот кард, фармуданд: ((Ба кафанаш ҳанут [3], ки (хушбӯии кафани мурда аст) назанед)). [4]

(1) Варс: Гиёҳест зарданг ва хушбӯест, ки ҷомаро ба он ранг мекунанд.
(2) Ба ривояти Бухорӣ ва Муслим.
(3) حَنطوه:Ҳанӯт истеъмол кунед ва ҳанӯт махлуте аз хушбӯи аст, ки дар кафанҳои мурдагон мезананд.
(4) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg

Хушбӯи задан ба бадани муҳрим

Хушбӯи истеъмол кардан дар либоси муҳрим

7. Ақди никоҳ бастан

Ба далели ҳадиси Усмон (р), ки Расули Аллоҳ (с) фармуданд: ((Муҳрим никоҳ намекунад ва никоҳ карда намешавад ва низ хостгорӣ ҳам намекунад))[1].

8. Омезиш ва ҳамбистарӣ

Ҳамон бистарӣ ва омезиш дар шармгоҳ аст, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Пас касе, ки дар ин моҳҳо ҳаҷро ба худ фарз кард, пас аз ҳамбистарӣ ва омезиш, дурӣ ҷӯяд) (Бақара 197). Ибни Аббос (р) фармуд: ((Ҳамон ҳамбистарӣ ва омезиш (ҷимоъ) аст)), ки аз сахтарин мамнуъоти эҳром мебошад.

9. Омезиш дар ғайри шармгоҳ

Монанди бӯсидан ва ламс кардан, зеро, ки василa барои омезиш бар муҳрим аст.

(1) Ба ривояти Бухорӣ.

Мамнуъоти эҳром барои зан

Зан монанди мард аст дар ҳамаи мамнуъот ва нисбат ба мард дар мавридҳои зер мутафовит мебошад:

1. *Либоси духташударо мепӯшад.*
2. Саршро мепӯшонад.
3. Никоб намепӯшад[52] ва дасткашҳо[53] ба даст намекунад, ба далели фармудаи Расули Аллоҳ (с): ((Зани муҳрима никобу дасткаш намепӯшад)). [1]

Ва зан дар ҳолати вуҷуди мардони бегона, рӯяшро мепӯшонад, тавре, ки чодарро аз сараш меовезад ва барояш ороиш бо зевароти тиллои, мубоҳ аст.

(1) Ба ривояти Мулим

https://www.al-feqh.com/tg/эҳром

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/эхром

Роҳнамоиҳо

1. Он чӣ, ки ду ракаат суннати эҳром номида шуда, асосе надорад, вале агар баъд аз намози фарзе ва ё баъд аз ду ракаат таҳияи вузӯ, эҳром баст, боке надорад, ҳамо тавре, ки дуои муайяне ҳангоми эҳром бастан, вуҷуд надорад.
2. Агар сафар бо ҳавопаймо бувад ва бими он меравад, ки либоси эҳромро дар баробари миқот пушида натавонад, пас либоси эҳромро аз хона ва ё фурудгоҳ бипӯшад, муҳрим нест, то замоне ки қабл аз расидан дар баробари миқот, нияти эҳром накунад.

3. Баъзе аз ҳоҷиён шонаи рости худро ҳангоми эҳром бастан, бараҳна мекунанд. Ин ҳамон чизест, ки изтибоъ номида мешавад. Ин кор дуруст нест, зеро ки изтибоъ бояд дар ҳангоми тавофи қудум риъоят шавад ва дар ғайри он бояд шонаи рост низ пӯшонида шавад.

Бараҳна кардани шона

Аз аҳкоми эҳром

Агар ҳангоми масҳи сар дар вузу кардан ва ё ғусл кардан, чанд мӯе бирезад ва ё ҳаминтавр чанд мӯи риш ё муйлабҳояш рехт ва ё аз нохунаш чизе ҷудо шуд, то замоне, ки қасдӣ набошад, ҳеҷ зараре надорад. Зану мард дар ин маврид як ҳукм дорад.

Барои муҳрим, бастани бандож (бинт) бар пояш, агар ба он ниёзе дошт ва манфиъате дар он нуҳуфта буд, дурус аст.

Шарт кардан дар ният

Касе, ки бемор бувад ва ё аз он бим дошт, ки монеъе барои анҷоми нусукаш пеш ояд, барояш мустаҳав аст, дар ҳангоми нияти эҳром намудан бигӯяд: (Лабайкаллоҳума барои Умра ва ё ғайр аз он, агар монеъе бароям рух дод, дар ҳомон ҷое, ки монеъ воқеъ шавад, худро аз эҳром ҳалол месозам). Аз Ойша (р) ривоят аст, ки фармуд: Расули Аллоҳ (с) бар Субоға бинти Зубайр ворид шуданд ва барояш фармуданд: ((Шояд, ки иродаи Ҳаҷ кардаи?)), посух дод: ((Қасам ба Аллоҳ, ки худро чизе ҷуз бемор намеёбам)), барояш фармуд: ((Ҳаҷ бикун ва шарт бигзор ва инчунин бигӯ: Эй бори Худоё! Агар монеъе пеш омад, ҳамонҷо худро ҳалол месозам))[1]. Агар чунин гуфт ва барояш монеъе пеш омад, ҷоиз аст, ки бидуни кадом чизе аз эҳром хориҷ шуда, ба холати таҳлил дарояд.

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

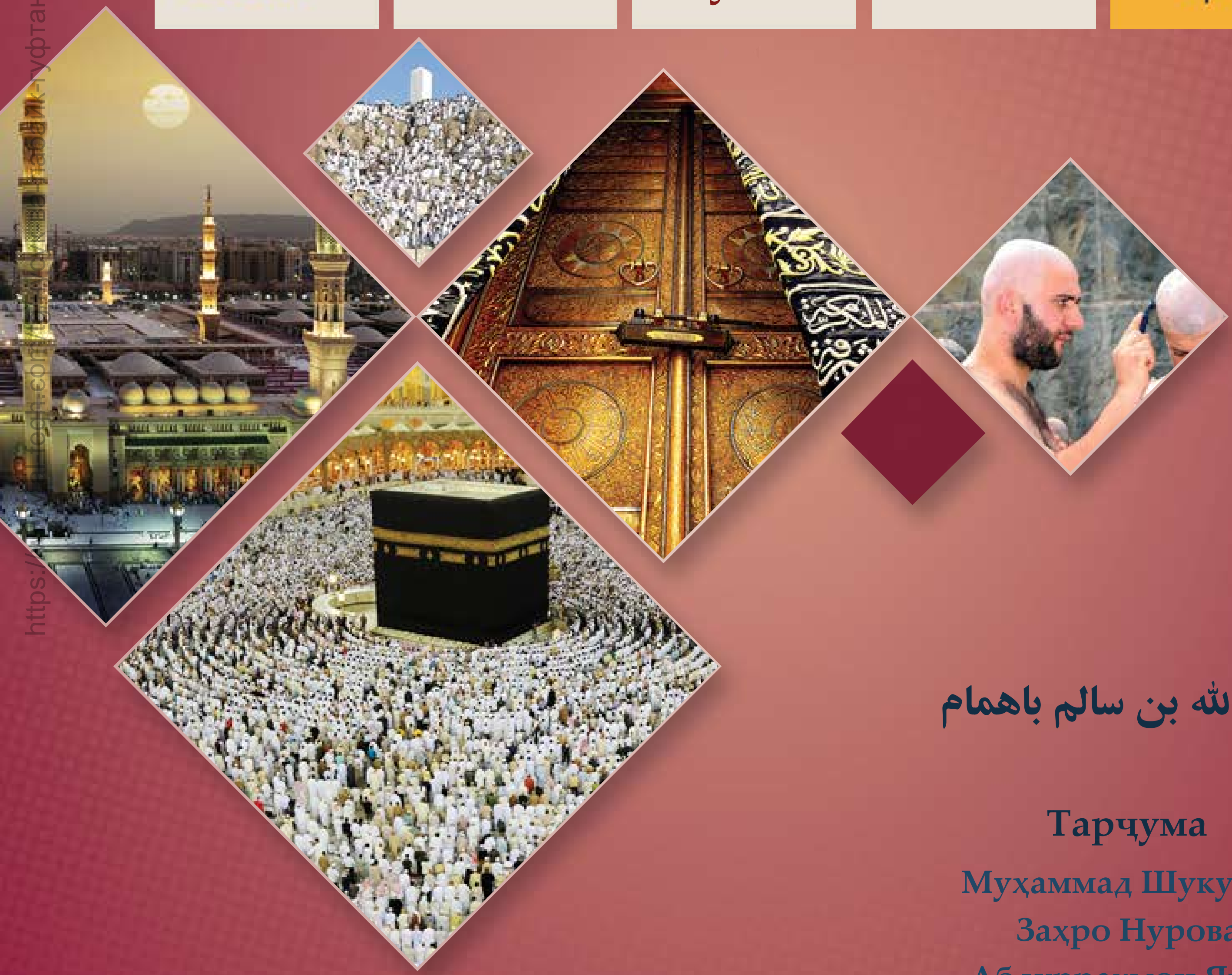

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Нусук ва лабайк гуфтан

https://www.al-feqh.com/tg

5

Нусук ва лабайк гуфтан

https://www.al-feqh.com/tg/нусук-ва-лабайк-гуфтан

Муҳтавиёт

Таърифи нусук

Нияти нусук

Анвоъи нусук

Фарқ миёни нусукҳои сегона

Таърифи талбия

Ҳукми талбия

Вақти талбия ва мавзеъҳои он

Нусук

Нусук дар луғат

Зуҳд ва ибодат

Нусук дар шариат

Он чиро, ки ҳоҷӣ ва умракунанда мегӯяд ва амалӣ мекунад.

Нияти нусук

Касе, ки иродаи эҳром бастан дошт, ғусл кардан ва покизагиро тамом кард ва либоси эҳромро бар тан намуд ва мардон либосҳои духташударо аз тан берун карданд, пас ният духул дар нусукро мекунад, чӣ Ҳаҷ бошад ва ё Умра ва мустаҳаб аст, то нусукеро, ки адо карда, талаффуз кунад ва агар иродаи Умра ва баъд аз он ҳаҷҷи таматтуъро дорад, бигӯяд: ((لبيك اللهم عمرة متمتعا بها إلى الحج)) ва ё ((لبيك اللهم عمرة)) ва сипас ҳангоми ҳаҷ кардан ((لبيك اللهم حجا)) ва агар нияти ҳаҷи муфрадро дорад, мегӯяд: ((لبيك اللهم حجا)) ва касе, ки иродаи қирон миёни Ҳаҷ ва Умраро дорад, чунин гӯяд: ((لبيك اللهم حجا وعمرة)), ба далели ҳадиси Анас (р), ки фармуд: ((Расули Аллоҳ (с)ро шунидам, ки фармуданд: “لبيك عمرة وحجا”[1], ва агар бар забон талаффуз накард, нияти қалбии вай кифоят мекунад.

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

https://www.al-feqh.com/tg

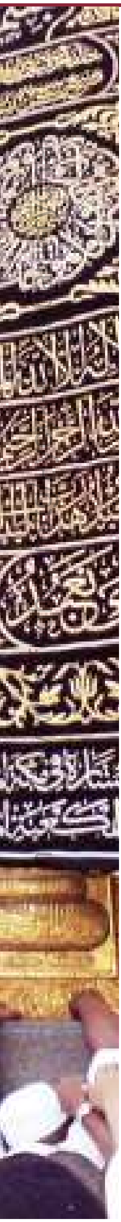

Анвоъи нусук

1. Таматтуъ: Онаст, ки дар моҳҳои ҳаҷ барои Умра эҳром намояд ва сипас баъд аз итмомаш аз эҳром берӯн шуда, аз холоти таҳлил баҳраманд шавад, баъд аз он дар ҳамон сол барои ҳаҷ бори дигар эҳром бандад.
2. Қирон: Онаст, ки барои Ҳаҷ ва Умра бо ҳам эҳром намояд.
3. Ифрод: Онаст, ки танҳо барои Ҳаҷ эҳром бандад.

Фарқ миёни нусукҳои сегона

	Таматтуъ	Қирон	Ифрод
Васф	Умра пас аз Ҳаҷ	Умра ва Ҳаҷ	Ҳаҷҷи танҳо
Эҳром	Ду бор эҳром мебандад, яке барои Умра ва баъд аз баҳрамандӣ аз ҳолати таҳлил, барои Ҳаҷ бори дигар эҳром мебандад.	Барои Ҳаҷ ва Умра як бор эҳром мебандад.	Барои Ҳаҷ танҳо як бор эҳром мекунад
Лаббайк гуфтан	Ҳангоми эҳроми аввал мегӯяд: ((لبيك عمرة)), сипас замони эҳром бастан ба Ҳаҷ мегӯяд: ((لبيك حجا)) ва ин, ки мегӯяд: ((لبيك عمرة متمتعا بها إلى الحج)).	Ҳангоми эҳром бастан мегӯяд: ((لبيك عمرة وحجا)).	Ҳангоми эҳром бастан мегӯяд: ((لبيك حجا)).
Ҳадй	Ҳадй дар он воҷиб аст	Ҳадй дар он воҷиб аст	Ҳадй дар он вобиб нест
Тавоф	Дар он ду тавоф аст, якум барои Умра ва дуввум барои Ҳаҷ	Дар он як тавоф лозим аст, ки тавофи Ҳаҷ мебошад	Дар он як тавоф лозим аст, ки тавофи Ҳаҷ мебошад
Саъй	Дар он ду саъй аст: якум барои Умра ва дуввум барои Ҳаҷ.	Дар он як саъй аст, ки саъйи Ҳаҷ мебошад	Дар он танҳо як саъй аст, ки саъйи Ҳаҷ мебошад

Лаббайк гуфтан

Лаббайк гуфтан

Гуфтани муҳрим:

” لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لاَ شَرِيكَ لَكَ“.

Ба далели ҳадиси Ибни Умар (р), ки дар он омадааст, талбияи Расули Аллоҳ (с) ҳамим тавр буд..[1]

Ва маънои: ((لبيك اللهم لبيك))Иҷобат ба ту баъд аз иҷобат.

Ва талбия мутазамини сипос ва шукр барои Аллоҳи мутаъол буда ва ҷавоби амри ӯ ва изҳору ваҳдонияти ӯ ва бароат аз ширк мебошад

Ҳукми талбия

Лаббайк гуфтан суннат аст. Мардон бо садои баланд ва занон бо садои паст аз бими фитна, талбия мегӯянад.

Замон ва мазъеи талбия гуфтан

Муҳрим пас аз эҳром бастан, талбиягӯиро оғоз мекунад ва дар роҳ талбияти бисёр мегӯяд.

Ва дар ҷойҳои бисёре муаккад аст, аз ҷумла:

Замоне, ки ба баландӣ боло мешавад ва ё ба водие поён мешавад ва ё намози фарзе адо мекунад ва ё замоне, ки шаб ва рӯз фаро мерасад.

Талбия гуфтан дар Умра бо дидани Байтуллоҳ ва ламс кардани Ҳаҷарул-асвад, поён медиҳад ва дар Ҳаҷ замоне ба задани Ҷамра ва Ақаба дар рӯзи ид, оғоз мекунад, талбия гуфтанро мутаваққиф месозад.

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим

https://www.al-feqh.com/tg/нусук-ва-лабайк-гуфтан

https://www.al-feqh.com/tg

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

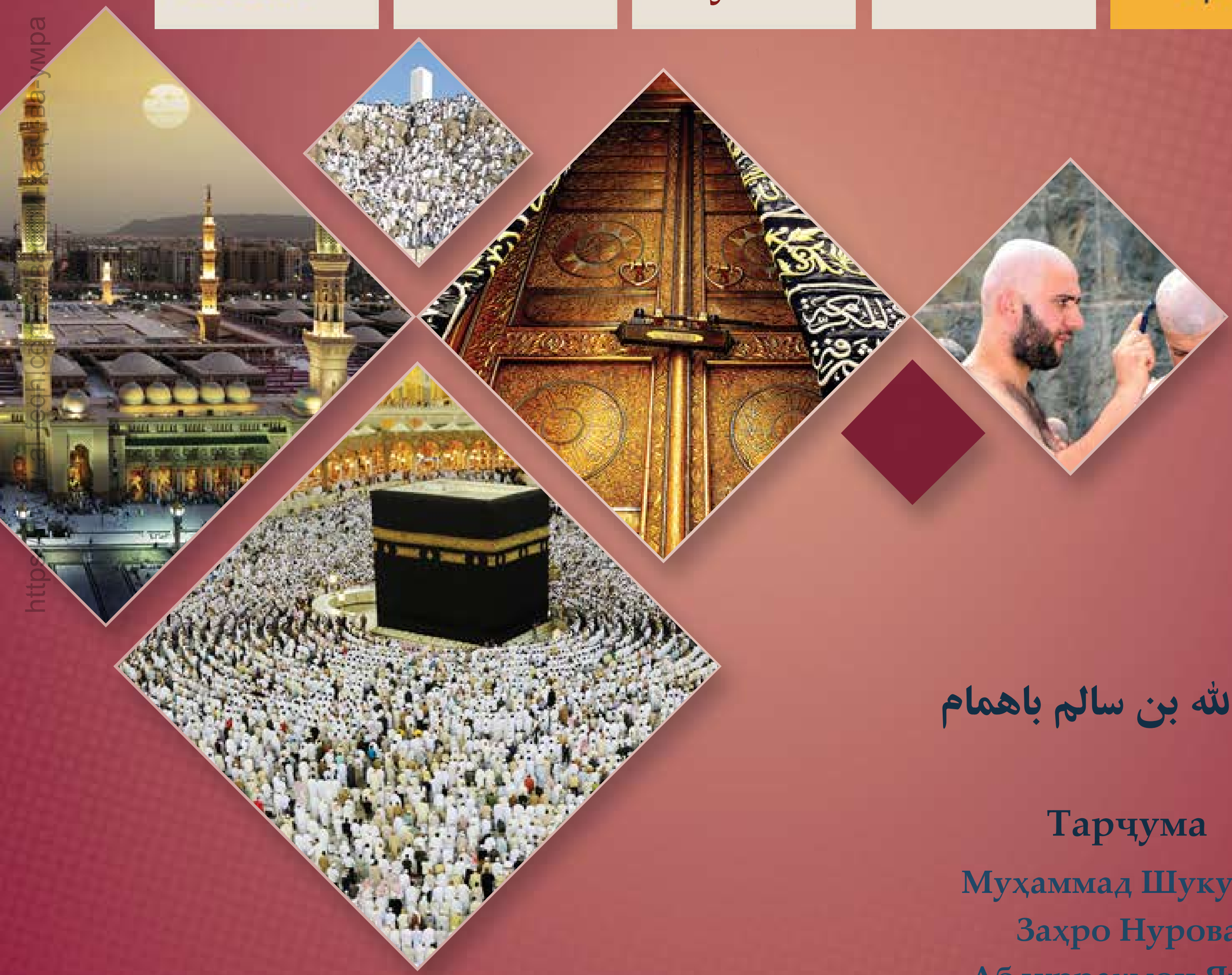

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Васфи Ҳаҷҷ ва Умра

https://www.al-feqh.com/tg

Васфи Ҳаҷҷ ва Умра

Муҳтавиёт

Васфи Ҳаҷ

Рӯзи ҳаштуми моҳи Зулҳиҷҷа

Рӯзи нуҳуми моҳи Зулҳиҷҷа

Рӯзи даҳуми моҳи Зулҳиҷҷа

Рӯзи ёздаҳуми моҳи Зулҳиҷҷа

Рӯзи дувоздаҳуми моҳи Зулҳиҷҷа

Рӯзи сездаҳуми моҳи Зулҳиҷҷа

Васфи Умра

Васфи Ҳаҷ

Аъмоли Ҳаҷ аз рӯзи ҳаштуми моҳи Зулҳиҷҷа оғоз мешавад, ба шарҳи зер:

Рӯзи ҳаштуми Зулҳиҷҷа (Рӯзи тарвия)

1. Ҳоҷӣ аз маҳали иқмоташ эҳром мебандад, ғусл мекунад ва хушбӯи мезанад ва сипас либоси эҳром ба тан мекунад ва мегӯяд:

((لبيك اللهم حجاً، لبيك اللهم لبيك، لبيك لا شريك لك لبيك، إن الحمد والنعمة لك والملك، لا شريك لك))[1].

2. Раҳсипори Мино шуда, дар он ҷо намозҳои зуҳр, аср, мағриб, ишо ва фаҷри рӯзи баъдро адо мекунад. Ҳар намозро дар вақташ ва чаҳор ракаъатиро қаср намуда, ду ракаъат мехонад, то тулӯъи хуршеди рӯзи нуҳум дар Мино мебошад.

(1) Ба ривояти Бухорӣ

https://www.al-feqh.com/tg/васфи-хаҷҷ-ва-умра

https://www.al-feqh.com/tg

Пӯшидани либоси эҳром

Хушбӯи

Ғусл кардан

Ба Мино раҳсипор шудан

Рӯзи нуҳуми моҳи Зулҳиҷҷа (Рӯзи Арафа)

1. Пас аз тулуъи офтоб, ҳоҷӣ раҳсипори Арафа мегардад ва дар он ҷо намозҳои зухр ва асрро қаср ва бо ҷамъи тақдим адо мекунад ва қабл аз заволи офтоб ба масҷиди Намра –агар бароям муяссар буд- меравад.
2. Баъд аз намоз рӯ ба қибла ва дастҳоро баланд намуда ба зикру дуо ва ниёиши Парвардигор, машғул мешавад ва то ғуруби офтоб дар Арафа мебошад.
3. Пас аз ғуруби офтоб ба Муздалифа меравад ва намозҳои мағриб ва ишоро-бо қаср кардани ишо- адо мекунад ва шаб то тулуъи фаҷр дар он ҷо мемонад.

Муздалифа

Арафот

Намра

https://www.al-feqh.com/...

https://www.al-feqh.com/tg

Рӯзи даҳуми моҳи Зулҳиҷҷа

1. Намози фаҷрро мехонад, сипас барои зикру дуо ва ниёиш то андак замоне пеш аз тулуъи офтоб, машғул мешавад.
2. Пеш аз тулуъи офтоб ба сӯи Мино ҳаракат мекунад.
3. Вақте, ки ба Мино расид, ба сӯи Ҷамраи Ақаба рафта, бо ҳафт сангреза яке паси дигаре онро ба таври пайҳам мезанад.
4. Ҳадй агар дошта бошад, забҳ мекунад.
5. Мӯи сарашро метарошад ва ё кӯтоҳ мекунад ва ба таҳаллули аввали дастрасӣ пайдо мекунад, либосҳояшро мепӯшад ва хушбӯи мезанад ва ҳамаи мамнуъоти эҳром бараяш ҳалол мешавад, ба ҷуз аз омезиш бо занон.
6. Ба Маккаи Мукаррама меравад ва тавофи Байтуллоҳро, ки тавофи Ифоза ва ҳамон тавофи Ҳаҷ аст, анҷом медиҳад ва саъй миёни Сафо ва Марваро барои Ҳаҷ анҷом медиҳад. Агар мутаматтеъ бошад, ҳаминтавр аст ва агар ғайри мутаматеъ буда вале бо тавофи қудум саъй накарда бошад, бо ин тартиб ба таҳаллули дуввум мерасад, ки бараяш тамоми мамнӯъони эҳром, ҳалол мегардад.
7. Ба Мино бармегардад ва шабро дар он ҷо сипарӣ мекунад.

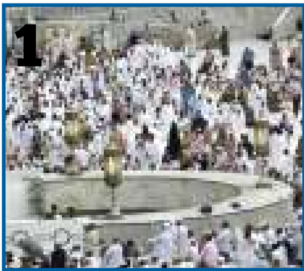

Рамйи ҷамраи Ақаба

Забҳи ҳадй

Тарошидан ва кӯтоҳ кардан

Тавоф

Саъй миёни Сафо ва Марва

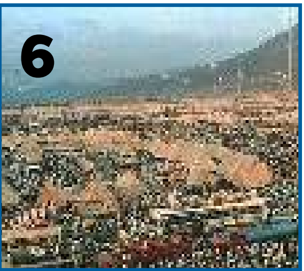

Шабро дар Мино сипарӣ мекунад

https://www.al-feqh.com/tg/васфи-хаҷҷ-ва-умра

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/васфи-ҳаҷҷ-ва-умра

Рӯзи ёздаҳуми моҳи Зулҳиҷҷа (нахустин рӯзи аёми ташриқ)

1. Ҳар як аз ҷамароти сегонаро бо ҳафт сангреза пайиҳам мезанад ва бо ҳар як такбир низ мегӯяд ва рамйро пас аз заволи офтоб (вақти зуҳр), анҷом медиҳад ва қабл аз завол ҷавоз надорад ва пас аз рамйи ҷамраҳои суғро ва вусто, дуо мекунад.

Ва бархе аз фуқаҳо ҳаҷми сангрезаро бо ҳаҷми нахуд ва ё андаке бузургтар аз он ва кӯчактар аз чормағз, таъйин карданд.

2. Байтута (шаб сипарӣ кардан) дар Мино

Ҷамраи Ақаба

Ҷамари вусто

Ҷамраи кӯчак (суғро)

Рӯзи дувоздаҳуми Зулҳиҷҷа (дуввумин рӯзи аёми Ташриқ)

1. Ҷамароти сегонаро чуноне, ки дар рӯзи пешин зада буд, рамӣ мекунад.
2. Аз Мино қабл аз ғуруби офтоб хориҷ мешавад, агар хост шитоб кунад ва агар иродаи таъхирро дошт, шабро сипарӣ мекунад.
3. Барои тавофи видоъ ба Маккаи Мукаррама меравад.

Рӯзи сездаҳуми Зулҳиҷҷа (охирин рӯзи айми ташриқ).

Ин хоси касест, ки таъхир кардааст ва дар ин рӯз аъмоли зерро анҷом медонад:

1. Ҷамароти сегонаро монанди ду рӯзи гузашта, рамӣ мекунад.
2. Аз Мино берӯн шуда, ба тавофи видоъ меравад.

Бо ин тартиб, ҳаҷҷаш хотима ёфтааст.

https://www.al-feqh.com/tg

Васфи Умра

1. Замоне, ки умракунанда ба миқот бирасад, ғусл карда хушбӯӣ мезанад ва либоси эҳромро ба тан мекунад ва бо гуфтани «لبيك عمرة"، нияти Умра мекунад.
2. Талбия гуфтанро чунин оғоз мекунад:

«لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ» [1]

Либоси эҳром

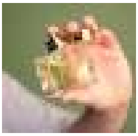
Хушбӯӣ

Ғусл кардан

Ва ҳамчунон ба лабайк гуфтан идом медиҳад, то ин, ки байтуллоҳро бубинанд ва ҳаҷаруласвадро ламс кунад.

3. Замоне, ки ба Масҷидул-ҳаром ворид мешавад, аввал пои росташро биниҳад ва дуои духули масҷидро бихонад.
4. Талбия гуфтанро матаваққиф кунад ва тавофи Байтуллоҳро бо бусидан ва ламс кардани ҳаҷарул-асвад- агар муяссар буд- оғоз кунад ва дар ғайри он бо ишора ба он иктифо намуда мегӯяд:

«بسم الله والله أكبر، اللهم إيماناً بك، وتصديقاً بكتابك، ووفاءً بعهدك، واتباعاً لسنة نبيك محمد (ﷺ)». [2]

5. Дар ҳоле, ки Байтуллоҳ ба самти чапаш бошад, ҳафт давр тавофро аз ҳаҷарул-асвад оғоз карда ва ба он поён медиҳад.
6. Барои мардон тез рафтан дар се даври аввал суннат аст.
7. Дар тавоф он чиро мехоҳад дуо кунад, вақте дар баробари рукни ямонӣ қарор гирифт, онро ламс намуда ва такбир гӯяд, агар натавонад, ба он ишора накунад ва такбир низ нагӯяд ва миёни рукни ямонӣ ва ҳаҷарул-асвад чунин гӯяд:

«ربنا آتنا في الدنيا حسنةً، وفي الآخرة حسنةً، وقنا عذاب النار» [3]

8. Пас аз поёни тавоф, ду ракаат намозд дар ақиби мақоми Иброҳим- агар муяссар буд- бихонад, вагарна дар ҳар ҷои Масҷидул-ҳаром метавонад бихонад.
9. Ба Сафо биравад, ҳаргоҳ ба он наздик шавад, ин фармудаи Аллоҳи мутаъолро қироат мекуанд:

"لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ * فَإِذَا أَفَضْتُم مِّنْ عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُوا اللَّـهَ عِندَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ * وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَاكُمْ وَإِن كُنتُم مِّن قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّالِّينَ". [البقرة:158].

10. Бар Сафо боло баромада, рӯ ба сӯи Каъба намуда ва дастонашро баланд мекунад ва такбир мегӯяд ва низ сипоси Худовандро гуфта ин зикрро мехонад:

"«لَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰه وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، آيِبُونَ تَائِبُونَ عَابِدُونَ سَاجِدُونَ لِرَبِّنَا حَامِدُونَ، صَدَقَ اللّٰه وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ". [4]

Пас аз он дуо мекунад, баъд аз он бори дигар ҳамон зикрро дар даври баъдӣ такрор мекунад, сипас дуо намуда, барои бори саввум зикри ёд шударо дар даври саввум мехонад.

11. Аз Сафо поён шуда ба сӯи Марва раҳсипор мегардад ва дар роҳ миёни ду аломати сабз ба суръат роҳ меравад ва ба Марва боло мебарояд ва он чӣ дар Сафо анҷом дода дар Марва низ анҷом медиҳад, магар бо наздик шудан ба он ин оятро: إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ мехонад.
12. Миёни Сафо ва Марва ҳафт бор саъй мекунад.
13. Пас аз поёни саъй, мардон мӯи

(1) Ба ривояти Бухорӣ.
(2) Ба ривояти Байҳақӣ.
(3) Ба ривояти Абӯдовуд.
(4) Ба ривояти Бухорӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/васфи-ҳаҷ-ва-умра

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/васфи-ҳаҷҷ-ва-умра

сарашонро тавре кӯтоҳ мекунанд, ки шомили тамоми сарашон гардад ва занон аз сари гесувонашон ба андозаи сари ангӯшт, кӯтоҳ мекунанд.

Барои мардон беҳтараст сар битарошанд, ба далели ривояти Абӯҳурайра (р), ки фармуд: ((Эй бори Худоё! Барои касоне, ки сар тарошиданд, мағфират кун!. Ёрон гуфтанд: ва барои кӯтоҳкунандагон? Фармуд: ((Эй бори Илоҳо! Барои касоне, ки сартарошиданд, мағфират кун! Гуфтанд: ва барои кӯтоҳкунандгон? Барои саввумин бор чунон фармуданд ва баъд аз он гуфтанд: ва барои кӯтоҳкунандагон)). [1]

14. Аз эҳромаш хориҷ шуда, ба холати ҳалолият боз мегадад.

Бо ин тартиб, умраашро поён додааст.

(1) Ба ривояти Бухорӣ.

Саъй миёни Сафо ва Марва

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

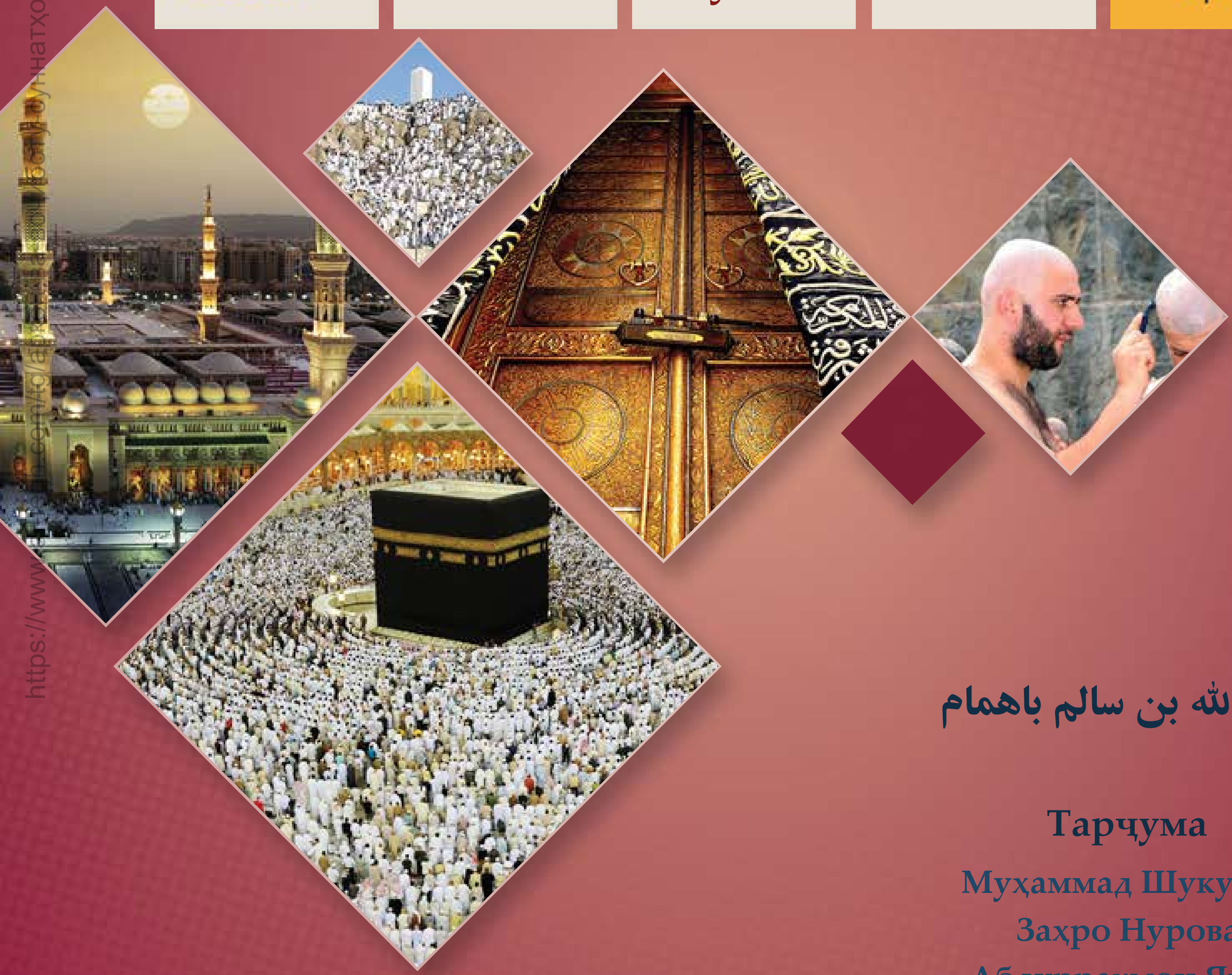

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Аркон ва воҷиботу суннатҳои Ҳаҷ

Аркон ва воҷиботу суннатҳои Ҳаҷ

Муҳтавиёт

Аркони Ҳаҷ

Воҷиботи Ҳаҷ

Аркони Ҳаҷ

1. Эҳром: Ба далели фармудаи Набии акрам (с): ((Аъмол вобаста ба ниятҳост ва барои ҳар кас подоши он чӣ ният кардааст))[1]
2. Саъй байни Сафо ва Марва: Ба далели фармудаи Набии акрам (с): ((Саъй кунед, зеро, ки Аллоҳи мутаъол бар шумо саъйро фарз гардонидааст)). [2] Ва назди баъзе аз аҳли илм, воҷиб аст, ки дар ҳоли тарк шуданаш, бо забҳи ҳайвоне ҷуброн мешавад.
3. Вуқуф дар Арафа: Ба далели фармудаи Набии акрам (с): ((Ҳаҷ Арафа аст)). [3]
4. Тавофи Ифоза: Ба делели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ва бояд, ки Байти Атиқро тавоф кунед) (Ҳаҷ 29)..

Огоҳӣ

Касе, ки рукне аз арконро тарк кунад, ҳаҷҷаш тамом намешавад, то онро анҷом диҳад.

(1) Ба ривояти Бухорӣ.
(2) Ба ривояти Аҳмад.
(3) Ба ривояти Тирмизӣ

Воҷиботи Ҳаҷ

1. Эҳром намудан аз миқот аст: Ба далели ин, ки Расули Аллоҳ (с) пас аз зикри миқотҳо фармуданд: ((Ин миқотҳо барои ҳамон мардумон аст ва низ барои касе, ки аз онҷо убур кунад, агар чӣ аз мардумони онҷо набошад, вале иродаи Ҳаҷ ва Умра карда бошад)). [4]
2. Вуқуф дар Арафот то ғуруби офтоб барои касе, ки рӯз дар он ҷо мебошад, зеро Набии акрам (с) то ғуруб дар онҷо буданд.
3. Сипарӣ кардани шаб дар Муздалифа: Зеро, ки Набии акрам (с) дар онҷо шабро сипарӣ карда ва фармуданд: ((Бояд, ки умматам нусукашро бигирад, чаро ки ман намедонам, шояд пас аз ин сол онҳоро намебинам)) [5], зеро ки Набии акрам (с) барои заъифони мусалмонон иҷоза доданд, то пас аз нимаи шаб аз

(4) Ба ривояти Бухорӣ.
(5) Ба ривояти Ибни Моҷҷа.

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-ва-вочиботу-суннатхо

https://www.al-feqh.com/tg

онҷо берӯн раванд, пас бар ин далолат мекунад, ки мабит дар муздалифа зурурӣ буда, чуноне, ки Аллоҳи

мутаъол амр фармуда, то дар назди Машъарул-ҳаром зикрашро бинамоянд.

4. Сипарӣ кардани шабҳои Аёми Ташриқ дар Мино: Ба далели он чӣ, ки собит шуда Набии акрам (с) барои шубонҳо дар мавриди Мино рухсат доданд[1]. Ин далел бар онаст, ки асл, вуҷуби сипарӣ кардани шаб дар Мино мебошад ва назди бархе аз аҳли илм, суннати муаккада аст, ки таркаш макруҳ буда ва барои соҳибаш исоат мекунад.
5. Рамйи Ҷамарот: Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ва Аллоҳро дар рӯзҳои шуморшуда ёд кунед) (Бақара 203). Аёми маъдудот: Аёми Ташриқ.

Ва рамйи Ҷамарот аз ҷумлаи зикри Аллоҳи мутаъол мебошад, ба далели фармудаи Набии акрам (с): ((Тавофи Байтуллоҳ ва саъй миёни Сафо ва Марва ва задани Ҷамарот барои барпо кардани зикри Аллоҳи мутаъол аст)). [2]

6. Тарошидани муисар ва кӯтоҳ кардани он: Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ҳатман ба Масҷидул-ҳаром ба хости Аллоҳи мутаъол бо амн ворид мешавед, дар ҳоле, ки муйҳои саратонро тарошида ва ё кӯтоҳ кардаед) (Фатҳ 27).
7. Тавоф ва Видоъ: Ба далели он чӣ аз Ибни Аббос (р) ривоят шуда, ки фармуд: ((Ба мардум амр шуда, то охирин аҳдашон бо Байтуллоҳ бошад, магар ин, ки ба зани ҳоиз тахфиф шудааст). [3]

Суннатҳои Ҳаҷ

Ғайр аз аркон ва воҷибот, боқии аъмол суннат аст, аз ин қарор:

(1) Ба ривояти Абӯяъло дар муснадаш.
(2) Ба ривояти Абӯдовуд.
(3) Ба ривояти Бухорӣ.

1. Ғусл кардан ҳангоми Эҳром.
2. Эҳром бастан бо ду порчаи сафед, яке изор ва дигаре ридост.
3. Лабайк гуфтан ва бо садои баланд.
4. Шаби Арафаро дар Мино сипарӣ кардан.
5. Бӯсидани Ҳаҷарул-асвад.
6. Изтибоъ: Дар тавофи қудум ва ё Умра, ридоро аз зери бағали рост бигзаронад, тавре, ки шонааш бараҳна бошад.
7. Рамл дар се даври аввали тавофи қудум ва ё Умра, яъне ба суръат роҳ рафтан.
8. Тавофи қудум барои Қорин ва Муфрад.

Суннатҳои Ҳаҷ

Касе, ки суннате аз суннатҳои Ҳаҷро тарк кард, бар вай чизе нест ва ҳаҷҷи ӯ дуруст аст.

Воҷиби Ҳаҷ

Касе, ки воҷиберо тарк кард, бар ӯ хунест, ки ин камбудро ҷуброн кунад.

https://www.al-feqh.com/tg/apk

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ	Намоз	Рӯза	Закот	Ҳаҷ

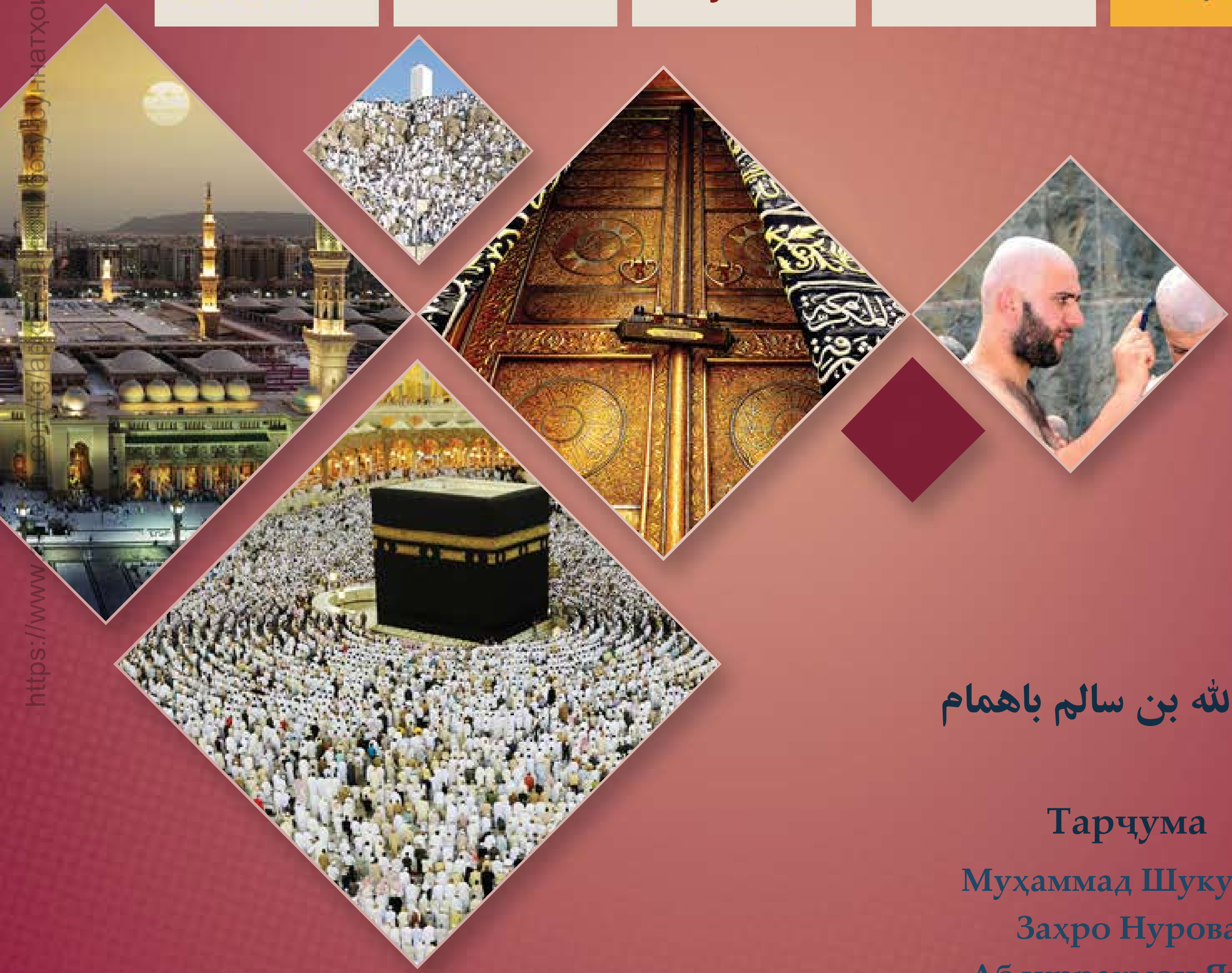

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Аркон ва воҷиботу суннатҳои Умра

https://www.[illegible].com/tg/аркон-ва-воҷиботу-суннатҳои-умра

8

Аркон ва воҷиботу суннатҳои Умра

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-ва-воҷиботу-суннатҳои-умра

Аркони Умра

1. Эҳром намудан: ба далели фармудаи Набии акрам (с): ((Аъмол вобаста ба ниятҳояш аст ва барои ҳар касест, он чӣ ният кардааст)).[1]
2. Саъй миёни Сафо ва Марва: Ба далели фармудани Набии акрам (с): ((Саъй кунед, зеро, ки Аллоҳи мутаъол саъйро бар шумо фарз гардонидааст))[2].
3. Таввоф кардан: Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ба Байти Атиқ бояд тавоф кунанд) (Ҳаҷ 29).

(1) Ба ривояти Бухорӣ.
(2) Ба ривояти Аҳмад.

Эҳром

Муҳтавиёт

Аркони Умра
Воҷиботи Умра
Суннатҳои Умра

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/аркон-ва-воҷиботу-суннатҳои-умра

Воҷиботи Умра

1. Эҳром бастан аз миқот: Ба далели фармудаи Набии Акрам (с) пас аз ин, ки миқотҳоро ёд карданд, фармуданд: ((Ин миқотҳо барои ҳамон мардумон аст ва низ барои касе, ки аз он ҷо бигзарад, агар чӣ аз мардуми онҷо набошад, вале иродаи Ҳаҷ ва Умра карда бошад)). [1]
2. Тарошидани муйсар ва кӯтоҳ кардани он: Ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ҳатман ба Масҷиди Ҳаром ба хости Аллоҳ бо амн ворид мешавед, дар ҳоле, ки муйсарҳоятонро тарошида ва кӯтоҳ кардаед). (Фатҳ 27).

Суннатҳои Умра

Ғайр аз аркону воҷибот, боқии аъмол суннат аст, аз ин қарор:

1. Ғулс кардан ҳангоми эҳром бастан.
2. Эҳром бастан бо ду порчаи сафед, яке изор дигаре ридо аст.
3. Лабайк гуфтан ва бо садои баланд.
4. Изтибоъ: Дар тавоф, ридоро дар зери бағали рост бигзаронад, тавре, ки шонааш бараҳна бошад.

Огоҳиҳо:

1. Касе, ки рукне аз аркони Умраро тарк кард, нусуки ӯ ба итмом намерасад, то замоне, ки онро анҷом надиҳад.
2. Касе, ки воҷибе аз воҷиботи Умраро тарк кард, бар вай хун аст, (яъне забҳ гӯсфанде ва ё мушорикат дар ҳафтум ҳиссаи гов ва ё ҳафтум ҳиссаи шутур).
3. Касе, ки суннате аз суннатҳои Умраро тарк кард, бар ӯ чизе нест ва умрааш дуруст аст.

(1) Ба ривояти Бухорӣ.

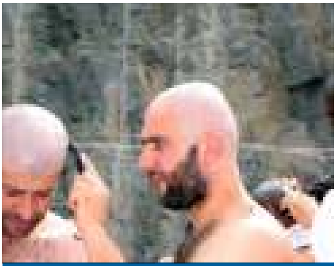
Тарошидан ва кӯтоҳ кардан

Эҳром

Ғусл кардан

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

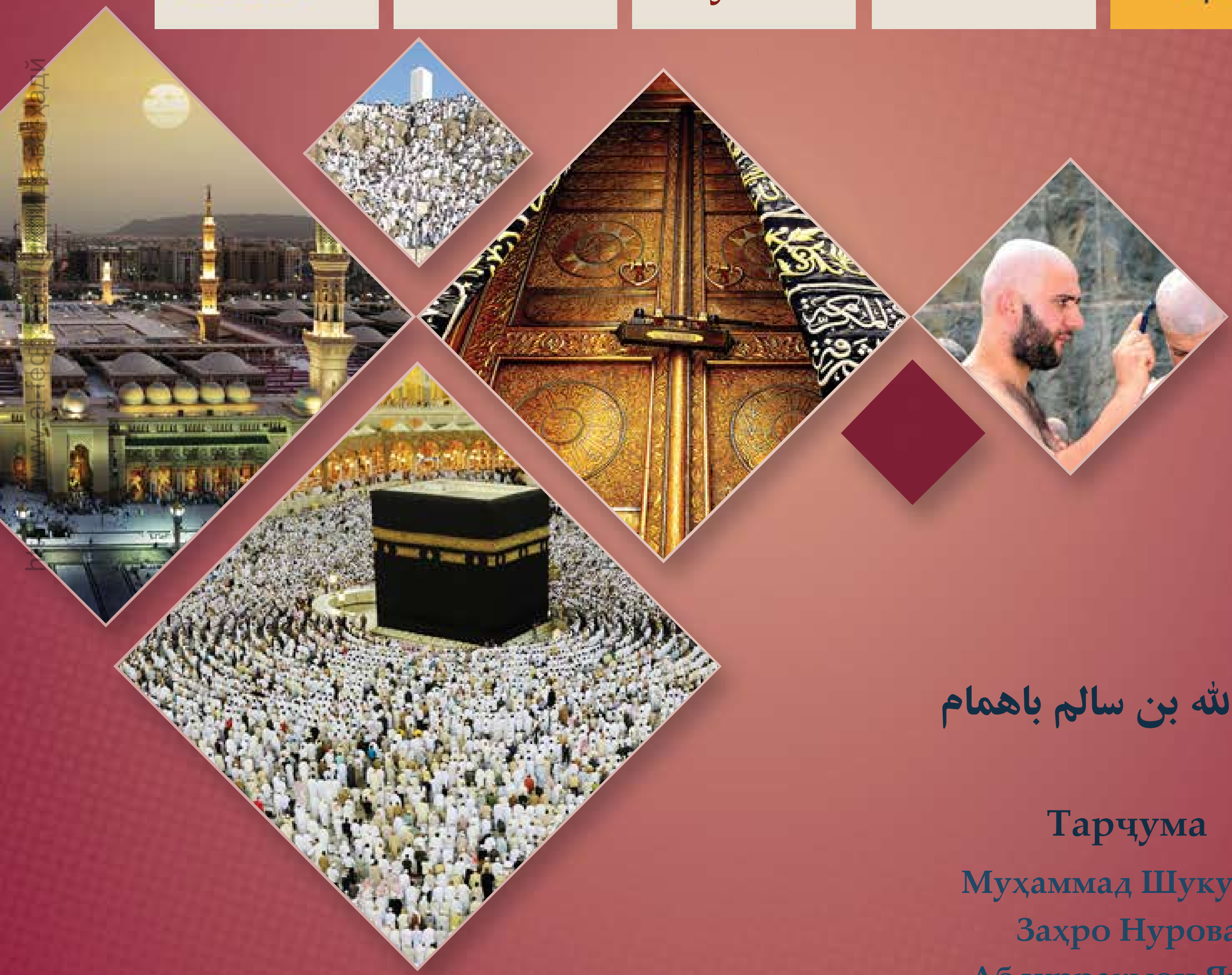

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров

Заҳро Нурова

Абдурраҳмон Янги

Фидя ва ҳадй

https://www.al-feqh.com/tg/фидя-ва-ҳадй

Китоби Ҳаҷ

9

Фидя ва ҳадй

Муҳтавиёт

Таърифи фидя

Фидя феъли мамнуъ

Таърифи ҳадй

Анвоъи ҳайд

Макони забҳи ҳадй

Вақти забҳи ҳадй

Якум: Фидя

Фидя

Он чӣ бар ҳоҷӣ ва ё умракунанда ба сабаби тарки воҷиб ва ё анҷоми феъли мамнӯъ, воҷиб мешавад.

Якум: Фидяи тарки воҷиб

Касе, ки воҷибе аз воҷиботи Ҳаҷ ва ё Умраро тарк кард, монанди касе, ки сипарӣ нумудани шаб дар Муздалифа ва ё тарошидани муйисар ва ғайраро тарк кунад, бар ӯ фидя лозим аст, яъне дам ва дам иборат аз мушорикат дар забҳи ҳафтум ҳиссаи будна (яъне шутури мода ва ё нар) ав ё ҳафтум ҳиссаи гов ва ё бузе, ки яксола ва гусфанде, ки шашмоҳаро такмил карда бошад, дар Ҳарами Маккӣ шариф дар маҳдудаи шаҳри Макка забҳ карда, ба фуқарои Макка тавзеъ кунад.

Агар тавони онро надошт, даҳ рӯз, рӯза бигирад, се рӯз дар Ҳаҷ- агар барояш мумкин буд- ва ҳафт рӯзи дигар замоне, ки ба хонааш бармегардад. Аллоҳи мутаъол фармудааст: (Пас касе, ки надошт, се рӯз дар аёми Ҳаҷ ва ҳафт рӯз замоне, ки ба хонаводаатон баргаштед, рӯза бигиред, ин даҳ рӯзи комил барои касест, ки хонаводааш муқими Масҷиди Ҳаром набошад ва аз Аллоҳи мутаъол битарсед, ва бидонед, ки Аллоҳ сахт азобкунанда мебошад) (Бақара 196).

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/фидя-ва-хадӣ

Дуввум: Фидяи феъли мамнуъ

1. Фидяи пушидани либоси духташуда ва пӯшондани сар ва хушбӯи задан ва тарошидани сар ва кӯтоҳ кардани нохунҳо. Дар ин ҳолатҳо миёни се чиз мухтор аст:

Якум: Се рӯз рӯза.

Дуввум: Шаш мискинро таъом бидиҳад, барои ҳар мискин, ним соъ ғизои биринҷ ва монанди он бидиҳад.

Саввум: Забҳи гусфанд.

Ва далели он фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Ва сарҳоятонро натарошед, то замоне, ки ҳадй ба ҷояш бирасад, пас касе, ки аз шумо бемор буд ва ё аз сараш азият мешуд, пас фидяе аз рӯза гирифтан ва ё садақа додан ва ё сабҳ аст) (Бақара 196) ва низ фармудаи Набии акрам (с) ба Каъб бин Уҷра (р) аст, ки муҳрим буд: ((Оё ҳашарот саратро азият мекунад?)), гуфт: Оре! Набии акрам (с) бароят фармуданд: ((Саратро битарош, пас аз он гусфанде ба унвони нусук, забҳ кун ва ё се рӯз рӯза бигир ва ё се соъе аз хурморо ба шаш мискин таъом бидеҳ)). [1]

Касе, ки феъли мамнуъе аз мануъоти панҷгонаи ёдшударо қасдан муртакиб шавад ва ё ба анҷомаш ниёд дошт, монанди ҳолате, ки барои Каъб (р) пеш омад, пас бояд фидя бидиҳад, ки фидяи азо номида шудааст.

(1) Ба ривояти Муслим.

Ва касе, ки ба фаромӯшӣ муртакиби феъле аз ин мамнуъот шуд, бар вай чизе нест.

2. Фидяи омезиши ҷинсӣ да ғайри шарбгоҳ ва омезишу ҳамбистарии комил дар Ҳаҷ пас за таҳаллули аввал.

Монанди фидяи азо ки тазаккур дода шуд.

3.Фидяи омезиш ва ҳамбистарии комил дар Ҳаҷ қабл аз таҳаллуи аввал.

Ва он забҳи шутур аст, агар тавони онро надошт, даҳ рӯз, рӯза бигирад, се рӯз дар Ҳаҷ- агар бароят мумкин буд- ва ҳафт рӯзи дигар, замоне, ки ба хонаводааш бармегардад ва ҳаҷҷи ӯ фосид шуда, бар вай итмомаш воҷиб мегардад ва дар соли оянда бояд қазоии онро низ адо кунад.

4. Фидяи ҷимоъ дар Умра.

Забҳи гӯсфанд аст ва низ умрааш фосид шуда ва бояд қазоии онро адо кунад.

Гусфанд

5. Фидяи кӯштани сайд.

Агар сайд аз навъе бошад, ки монанду мисл дошта бошад, пас мухтор аст, то мисли онро бидиҳад ва ё бо пул муодили қимати он, ғизо бихарад ва онро тавзеъ кунад, тавре барои ҳар мискин ба

https://www.al-feqh.com/tg

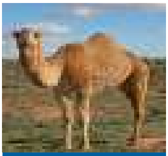

Шутур

миқдори ду муд бидиҳад ва ё дар баробари ҳар ду муд, як рӯз, рӯза бигирад.

Ва мақсуд аз сайде, ки дорои шабеҳ аст, инаст ки дар бархе чизҳои шабоҳат дошта бошад, на шабоҳати комил, зеро ки чунин чизе номумкин мебошад.

Мисоли он: Агар шутурмурғеро шикор кард, барояш воҷиб аст, то шутуре фидя бидиҳад, зеро бо шутур шабоҳати зиёде дорад ва ё ин, ки онро нарх карда, қимати онро моводи ғизои монанди биринҷ ва ё гандум харида, барои ҳар мискин ба миқдори ду муд бидиҳад ва ё дар муқобили ҳар ду муд, як рӯз, рӯза бигирад ва агар хари ваҳширо шикор кард, дар муқобили он гове забҳ кунад ва ҳамин тавр. Ва агар сайд шабеҳе аз ҳайвонот набуд, монанди малах ва гунҷишк дар ҳолати миёни ин, ки бо баҳои он моводи ғизои харида ба масокин тавзеъ кунад, ва ё дар баробари ҳар ду муд, як рӯз рӯза бигирад ва ду нафар аз соҳибони таҷриба, ки адолат дошта бошанд, баҳои онро тахмин мекунанд.

Вақти фидя

Фидя замоне воҷиб мешавад, ки асбобаш фароҳам шавад, пас агар фидя аз иртикоби мамнӯъ бошад, дар вақти иртикоби он воҷиб мешавад ва агар барои тарки воҷиб бошад, пас замони тарки воҷиб фидя воҷиб мегардад.

Дуввум: Ҳадй

Ҳадй

Чаҳорпоёне, ки барои Ҳарами шариф эҳдо мешавад.

Анвоъи Ҳадй

1. Ҳадйи Таматтуъ ва Қирон

Бар ҳоҷии мутаматтеъ ва қорин ҳадй додан, воҷиб аст ва он: гусфанд ва ё ҳафт ҳиссаи шутур ва ё гов. Агар надошт, даҳ рӯз, рӯза бигирад, се рӯз дар Ҳаҷ ва ҳафт рӯз замоне, ки ба хонаш мегардад. Ин ҳукм барои касе, ки аз аҳли Маккаи Мукаррама набошад, агар аз аҳли Маккаи Мукаррама буд, бар вай ҳадй ва рӯза нест, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Пас касе, ки бо Умра ба Ҳаҷ таматтуъ кард, бар вай аст ҳадйе, ки муяссар бошад, пас касе, ки надошт, се рӯз дар Ҳаҷ рӯза бигиред ва ҳафт рӯз замоне, ки ба хонаатон баргаштед, ин даҳ рӯзи комил аст, барои касе, ки хонаводааш муқими Масҷиди Ҳаром набошад) (Бақара 196).

2. Ҳадйи нафлӣ

Он чиро, ки ҳоҷии муфрад ва ё умракунандаи нафлӣ ва ё Мутаматтеъ ва Қорин ва ё ғайр аз Муҳрим, ҳайвонеро ба унвони ҳадй барои забҳ ва тақарруб ба Аллоҳи мутаъол ба Маккаи Мукаррама мефиристад.

Ва дар ҳадйи нафлӣ ва Таматтуъ ва Қирон: Барои соҳибаш ҷоиз аст, ки аз гушти он бихурад, балки мустаҳаб аст, аз гушти ҳадйи нафлӣ бихурад, ба далели феъли Набии акрам (с):))Расули Аллоҳ (с) амр фармуданд, то аз ҳар шутуре, қитъаи онро пухта кунанд ва аз шурбои он нӯшиданд)).[1]

3. Ҳадйи эҳсор

Эҳсор, яъне мамонеъат аз итмоми Ҳаҷ ва ё Умра ва ё ҳар ду бо ҳам.

Пас касе, ки ба Ҳаҷ ва ё Умра эҳром баст ва душмане монеъи вурудаш ба Байтуллоҳ шуд ва ё ҳодисае бароят иттифоқ афтод ва натавонист ба Байтуллоҳ бирасад,пас

(1) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/фидя-ва-хадй

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/фидя-ва-ҳадй

дар ин ҳолат ҳадйро забҳ мекунад ва аз эҳромаш берӯн мешавад ба ҳолати таҳаллум мерасад, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Пас агар мамонеъат карда шудед, ҳадйе, ки муяссар буд- забҳ кунед ва аз эҳром бароед-) (Бақара 196).

Макони забҳи Ҳадй

Ҳадйи таматтуъ, қирон ва нафлӣ, дар дохили марзҳои ҳарами Маккӣ бояд забҳ шавад ва барои масокини Макка тавзеъ гардад. Агар дар хориҷи марзҳои ҳарами Маккӣзабҳ кард, дуруст нест.

Ва ҳадйи эҳсорро дар ҳамон мавзеъ ва макone, ки мамонеъат шуда, забҳ мекунад.

Вақти забҳи Ҳадй

1. Ҳадйи Таматуъ ва Қирону нафлӣ

Вақташ баъд аз намози иди рӯзи қурбон оғоз мешавад ва то ғуруби офтоби охирин рӯзҳои Қурбон, ки рӯзи дувоздаҳум назди Аҳноф ва рӯзи сездаҳум назди ҷумҳури уламо, идома дорад.

2. Ҳадйи эҳсор

Вақти он назди эҳсор.

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

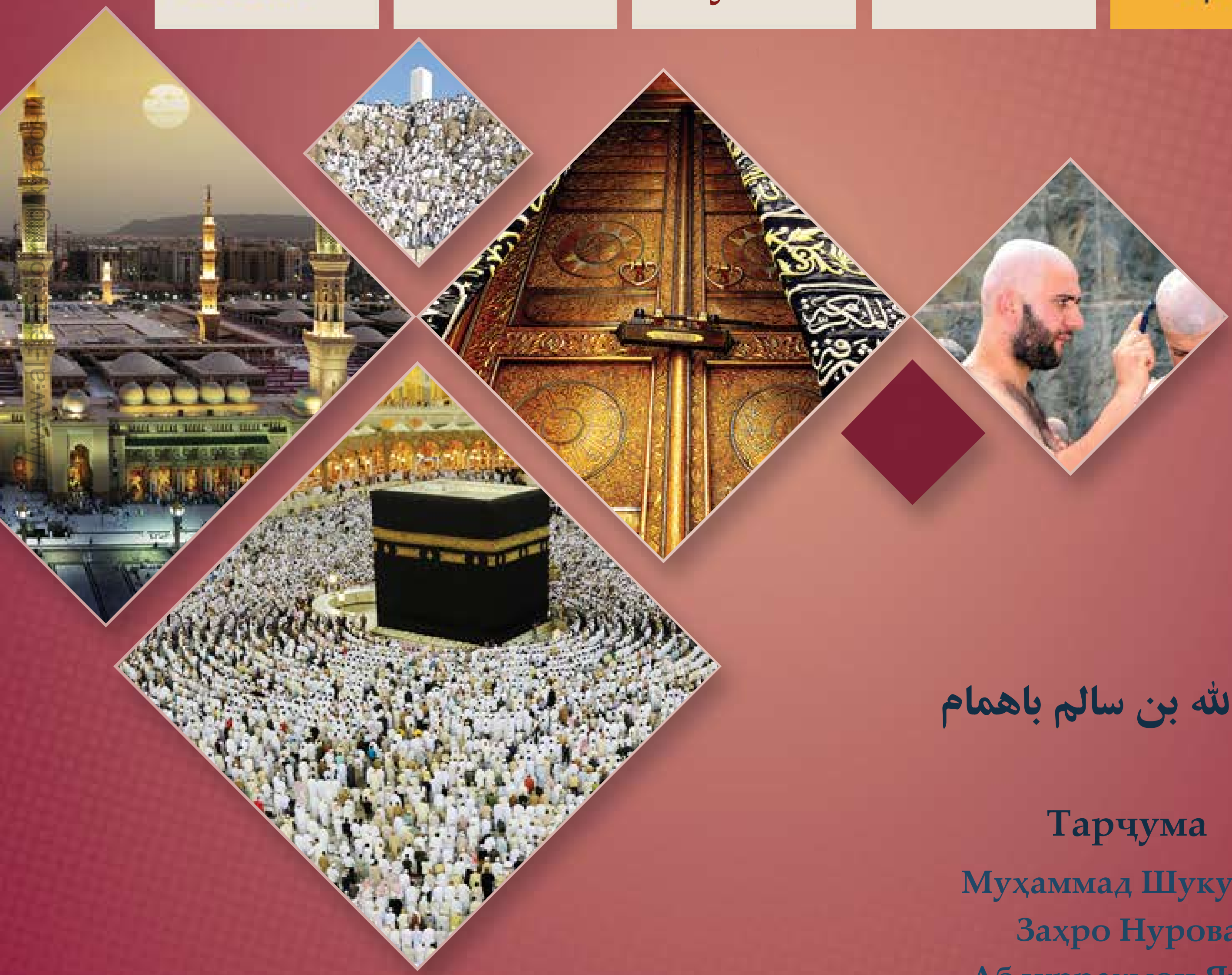

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Қурбонӣ

10

Қурбонӣ

Қурбонӣ

Он ҳайвони чаҳорпое, ки дар рӯзҳои қунбонӣ барои тақарруб ба Аллоҳи мутаъол забҳ шавад.

Мухтавиёт

Таърифи қурбонӣ

Ҳукми қурбонӣ

Вақти қурбонӣ

Басанда дар қурбонӣ

Айбҳои қурбонӣ

Тақсими қурбонӣ

Ҳукми қурбонӣ

Назди Аҳноф, воҷиб аст бар касоне, ки тавоноии онро дошта бошанд ва назди ҷумҳур суннати муаккада аст, ба далели фармудаи Аллоҳи мутаъол: (Пас барои Парвардигорат намоз бихон ва қурбонӣ бикун) (Кавсар 2).

Ва ба далели ҳадиси Анас (р): ((ки Набии акрам (с) ду гусфанди сиёҳ ва сафеди [1] шохдорро [2] бо дасти худашон, бисмиллоҳ гуфта, дар ҳоле, ки як пояшонро ба гушаи шонаи онҳо гузошта, забҳ карданд)). [3]

Вақти забҳи қурбонӣ

Вақти забҳи қурбонӣ баъд аз намози иди қурбон оғоз мешавад ва то ғуруби офтоби охирин рӯзи аёми наҳр, ки рӯзи дувоздаҳум назди Аҳноф аст ва рӯзи сездаҳум назди ҷумҳури уламо.

(1) Гусфанде, ки сиёҳ ва сафед буда, ки сафедияш бештар бошад.
(2) Шохдор.
(3) Ба ривояти Тирмизӣ.

https://www.al-feqh.com/tg/қурбонӣ

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/курбонӣ

Басанда дар қурбонӣ

1. Як гусфанд аз як шахс басанда аст ва метавонад бо худ касони дигареро, ки хоста бошад, дар аҷраш шарик созад, зеро, ки Расули Аллоҳ (с) замоне, ки қурбонияшонро забҳ карданд, фармуданд: ((Ба номи Аллоҳ, эй бори Худоё аз Муҳаммад ва Оли Муҳаммад ва умати Муҳаммад, қабул фармо)). [1]
2. Як шутур ва ё як гов барои ҳафт нафар кофист, пас ширкати ҳафт нафар дар қурбонии як шутур ва ё як гов ҷавоз дорад, ба далели фармудаи Ҷобир (р): ((Пас Расули Аллоҳ (с) ба мо амр карданд, ки дар шутуру гов, ширкат кунем, дар ҳар шутур [2] ҳафт нафари мо)). [3]

Умри басанда дар қурбонӣ

- Ҷазаъ: гусфанде, ки шашмоҳа бошад.
- Санӣ аз буз: оне, ки як сола бошад.
- Санӣ аз гов: Оне, ки ду сола бошад.
- Санӣ аз шутур: Оне, ки панҷсола бошад.

Айбҳои қурбонӣ

1. Айбҳои монеъи басандагӣ [4]

-العوراء: Ҳайвоне, ки як чашмаш кур бошад ва нобиноро низ дарбар мегирад.

- العرجاء: Ҳайвоне, ки як пояш ланг буда, роҳ рафта натавонад.

- العجفاء: Ҳайвони лоғаре, ки дар устухонаш мағз надошта бошад.

Маризе, ки беморияш возеҳ бошад.

Ва далели он ҳадиси Баро бин Озиб (р):

(1) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(2) Шутур, чӣ нар бошад ва ё мода.
(3) Ба ривояти Муслим.
(4) Монеъи басандагӣ: Яъне бо мавҷудияти он, қурбонӣ дуруст нест.

https://www.al-feqh.com/tg

ин, ки Расули Аллоҳ (с) фармуданд: ((Ҷавоз надорад, қурбонӣ кардани ҳайвоноти кури возеҳ ва ланги возеҳ ва бемори возеҳ ва лоғаре, ки дар устухонаш мағз надошта бошад))[1] ва ҳар айби дигаре , ки монанди онҳо буда, ё бадтар аз он бошад, ба онҳо мепайвандад.

2. Айбҳое, ки монеъи басандагӣ намешавад.

-البتراء: Оне, ки дум надошта бошад.

-الجماء: Оне, ки ҳанӯз шох набароварда бошад.

-الخصي: Оне, ахта шуда бошад.

- Ҳайвоне, ки дар гушаш буридагӣ ва ё порагӣ ва ё шохаш шикастагӣ бошад.

Огоҳӣ

Он чӣ дар мавриди қурбонӣ, ҷавоз дорад, ё надорад гуфта шуд, барои ҳадй ва фидя низ гуфта мешавад.

(1) Ба ривояти Муслим.

العجفاء: Ҳайвоне, ки лоғар буда, ки устухонаш мағз надошта башад.

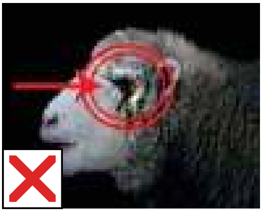

العوراء: Ҳайвоне, ки як чашмаш кур бошад ва набиноро низ шомил мешавад.

العرجاء: Ҳайвоне, ки як пояш ланг буда, роҳ рафта наметавонад.

Дар шохаш шикастагӣ бошад

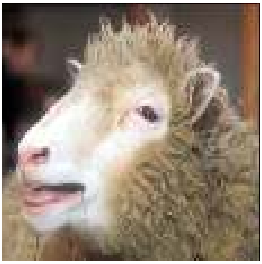

الجماء: Оне, ки ҳанӯз шох набаровaрда.

البتراء: Оне, ки дум надошта бошад.

https://www.al-feqh.com/tg/қурбонӣ

https://www.al-feqh.com/tg

Тақсим кардани гушти қурбонӣ

Машруъ онаст, ки соҳибаш як ҳиссаро бихурад ва як ҳиссаи дигарро ҳадия бидиҳад ва саввум ҳиссаи охирро садақа бидиҳад. Агар ҳамаи онро садақа дод, дуруст аст ва агар бештари онро бихурад, низ боке надорад.

Огоҳиҳо

1. Қурбоникунанда ва ҳадйкунанда бояд таваҷҷуҳ намояд, ки аз ин гуштҳо истифода шавад, зоеъ нагардад, чуноне, ки баъзе зоирин ҳайвонро забҳ мекунанд ва пуст нокарда ва пора накарда дар ҳамон ҷо раҳо мекунанд, пас касе аз он истифода намекунад.
2. Касе, ки иродаи қурбонӣ карданро дорад, барояш раво нест, ки пас аз духули моҳи Зулҳиҷҷа, чизе аз муйҳо, нохунҳо ва пусти баданашро бигирад, то замоне, ки қурбонӣ кунад. Ба далели ҳадиси Умми Салама (р), ки Набии акрам (с) фармуданд: ((Замоне, ки даҳа фаро расид ва яке аз шумо иродаи қурбонӣ карданро дошта бошад, пас аз мӯйҳои худ ва пусташ чизе нагирад))[1], аммо касе, ки аз онҳо қурбонӣ мешавад, монанди аҳл ва фарзандон, барои онҳо гирифтани чизе ҳаром намебошад.

(1) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg/қурбонӣ

Фиқҳи мусаввари ибодот

Осонсозӣ ва омӯзиши аҳкоми Ислом

Покӣ | Намоз | Рӯза | Закот | Ҳаҷ

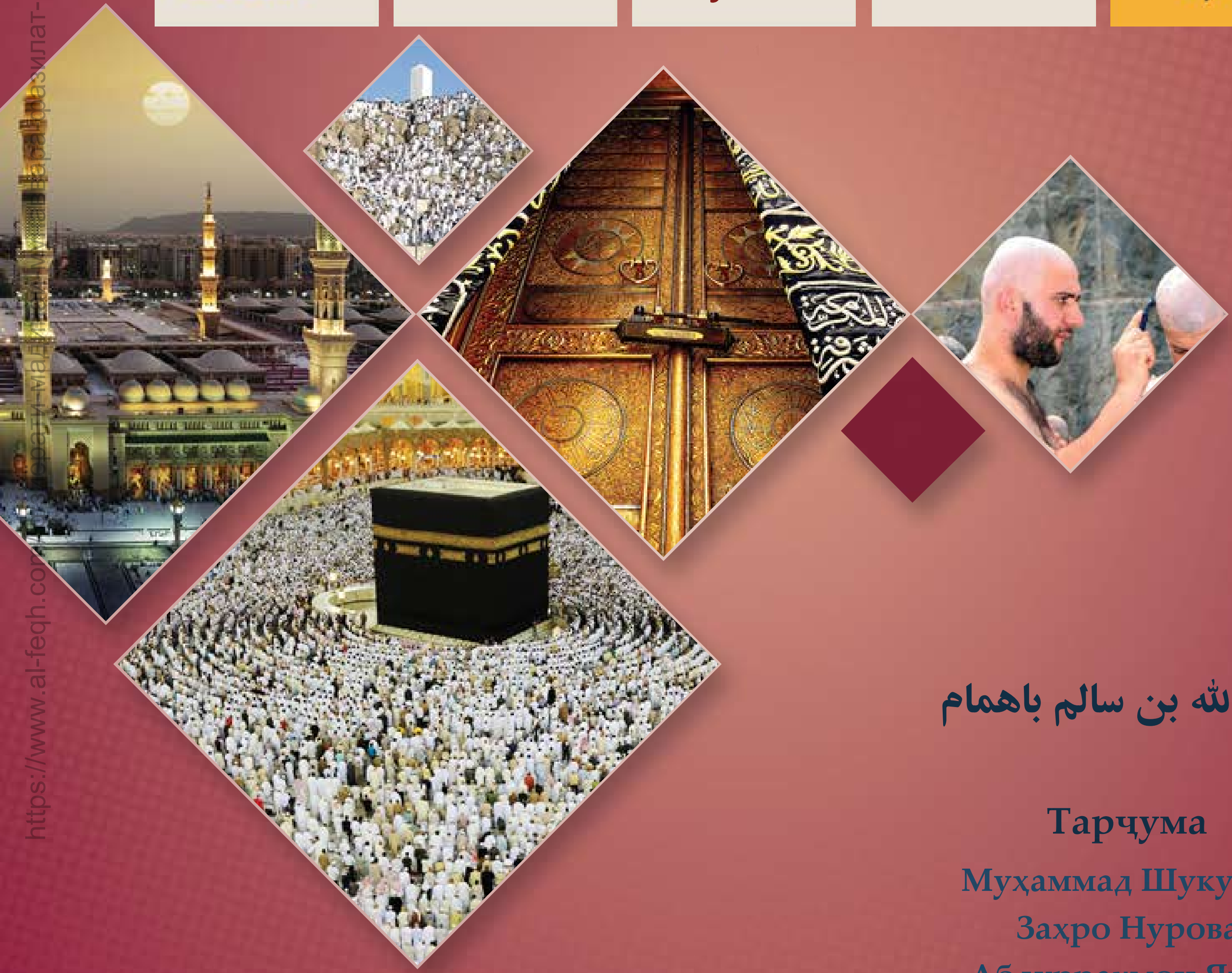

د. عبدالله بن سالم باهمام

Тарҷума

Муҳаммад Шукуров
Заҳро Нурова
Абдурраҳмон Янги

Зиёрати Мадинаи Мунаввара, фазилат ва манзалати он

https://www.al-feqh.com/ ... -ва-манзалати-он

https://www.al-feqh.com/tg

11

Зиёрати Мадинаи Мунаввара, фазилат ва манзалати он

https://www.al-feqh.com/tg/зиёрати-мадинаи-мунаввара-фазилат-ва-манзалати-он

Мундариҷа

Номҳои шаҳри Паёмбар (с)

Фазилати шаҳри Паёмбар (с)

Аз вижагиҳои шаҳри Паёмбар (с)

Ҳукми зиёрати Масҷиди Набавӣ

Аҳкоми зиёрат ва одоби он

Иштибоҳот ва огоҳиҳо дар зиёрат

Номҳои шаҳри Мадина

1. Ал-мадина: Аллоҳи мутаъол фармудааст: (Мегӯянд, замоне, ки ба Мадина баргаштем, иззатманди мо хору залили моро аз он берун кунад) (Мунофиқун 8).
2. Тобаҳ: Аз Ҷобир бин Самура (р) ривоят аст, ки фармуд: Расули Аллоҳ (с)ро шунидам, ки фармуд: ((Аллоҳ Мадинаро Тобаҳ номидааст)) [1]
3. Тайибаҳ: Зайд бин Собит (р) аз Набии акрам (с) ривоят карда, ки фармуданд: ((Ин тайибаҳ аст, гуноҳонро маҳв мекунад, чуноне, ки оташ палидии нуқраро нобуд мекунад)).[2]

Фазоили шаҳри Паёмбар (с)

1. Аз Саъд бин Абиваққос (р) ривоят аст, ки фармуд: Расули Аллоҳ (с) фармуданд: ((Мадина барояшон беҳтар аст, агар медонистанд. Касе, ки онро тарк намекунад бо рағбати худаш, магар ин, ки Аллоҳ мутаъол ба ивази ӯ касеро, ки беҳтар аст, ҷо медиҳад. Ҳар касе, ки ба сахтии зиндагии он пойдор монад, ман шафеъ ва ё шоҳиди ӯ дар рӯзи қиёмат ҳастам))[3]
2. Аз Абӯҳурайра (р) ривоят аст, ки

(1) Ба ривояти Муслим.
(2) Ба иттфоқи Бухорӣ ва Муслим.
(3) Ба ривояти Муслим.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/зиёрати-мадинаи-мунаввара-фазилат-ва-манзалати-он

Набии акрам (с) фармуданд: ((Ба ман амр шуда ба қаряе [1], ки бар соири қаряҳо ғалаба мекунад[2] ва ӯро Ясриб меноманд[3], ҳиҷрат кунам, ки он Мадина аст. Мардуми ашрорро[4] меронад, монанди ин, ки минфохи[5] кураи оҳангар палидиҳои оҳанро[6] дур мекунад))[7]

Аз вижагиҳои Мадинаи Мунаввара

1. Ҳарами амне, ки миёни Ийр ва Савр – ду кухест- имтидод ёфта, дарахтонаш қатъ намешавад ва сайдаш низ шикор намешавад.

Расули Аллоҳ (с) фармуданд: ((Мадина миёни Ийр ва Савр, ҳарам аст, касе, ки дар он бидъати мухолифи суннат эҷод кунад ва ё бидъати кореро маъво диҳад, лаънати Аллоҳ ва фариштагон ва ҳамаи мардум бар ӯ бод)).[8]

Кухи Савр Кухи Савр

(1) Ба ман амр шуда бар қаряе: Ба ҳиҷрат ба он ва маскан гузидан дар он амр шудам.
(2) Мардумонаш ба соири сарзаминҳо ғалаба мекунад ва маркази лашкарҳои исломӣ мегардад.
(3) Ба он Ясриб гуфта мешавад: Дар ҷоҳилият Ясриб меномиданд ва шоистааст, ки барояш Мадина гуфта шавад.
(4) Ашрорро аз миёни мардум берун месозад.
(5) Мифохе, ки ба воситаи он оҳангар оташи кураашро бод мезанад.
(6) Мифохе, ки ба воситаи он оҳангар оташи кураашро бод мезанад.
(7) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(8) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.

Куҳи Ийр

2. Намоз дар он чанд баробар аҷр дорад.

Расули Аллоҳ (с) фармуданд: ((Як намоз дар масҷиди ман, беҳтар аст, аз ҳазор намоз дар ғайри он, магар масҷиди Ҳаром)).[9]

3. Дар он равзае аз равзаҳои биҳишт мебошад, ки намоз хондан дар он суннат аст.

Аз Абӯҳурайра (р), ривоят шуда, ки Набии акрам (с) фармуданд: ((Миёни хона ва минбарам равзае аз равзаҳои биҳишт аст ва минбарам бар сари ҳавзи ман мебошад)).[10]

Равзаи Шариф

4. Масеҳи Даҷҷол дар охири замон зуҳур мекунад, ба он дохил намешавад ва тоъун [11] ба он низ намерасад.

Аз Анас бин Молик (р) ривоят аст, ки фармуд: Расули Аллоҳ (с) фармуданд:

(9) Ба ривояти Бухорӣ.
(10) Ба иттифоқи Бухорӣ ва Муслим.
(11) Тоъун: бемории палидӣ аст.

https://www.al-feqh.com/tg

https://www.al-feqh.com/tg/зиёрати-мадинаи-мунаввара-фазилат-ва-манзалати-он

((Даҷҷол ба Мадина меояд, фариштагонро посдорони Мадина меёбад, тоъун ва Даҷҷол ба хости худо ба ин шаҳр дохил намешаванд)). (1)

5. Расули Аллоҳ (с) барои баракат дар он, дуо карданд:

Аз Анас (р) аз Набии акрам (с) ривоят аст, ки фармуданд: ((Бори Илоҳо! Баракати Мадинаро ду чанди Макка бигардон)). (2)

Ҳукми зиёрати Паёмбар (с)

Зиёрати масҷиди Паёмбар (с) аз шартҳо ва ё аркону воҷиботи Ҳаҷ намебошад, балки суннатест, ки дар ҳар вақт, машруъ мебошад.

Бояд, ки мақсуд аз зиёрат, намоз хондан дар Масҷиди Набавӣ бошад, на зиёрати қабри Паёмбар (с). Аз Абӯҳурайра (р) аз Набии акрам (с) ривоят аст, ки фармуд: ((Рахти сафар баста намешавад, магар ба сӯи се масҷид: Масҷиди Ҳаром ва Масҷиди Паёмбар (с) ва Масҷиди Ақсо)). (3)

Шайхул-ислом Ибни Таймия фармуд: ((Агар мақсуд аз сафар зиёрати қабри Паёмбар (с) бошад, на адои намоз дар Масҷиди Паёмбар (с), аимма ва аксари уламон онро номашрӯъ медонанд, чизе, ки ба он амр шудаанд ва аҳодисе, ки дар мавриди зиёрати қабри Набии акрам (с) мавҷуд аст, ба иттифоқи уламои ҳадис ҳамаи онҳо заиф мебошад, балки аҳодиси мавзуе мебошад, ки аз соҳибони сунан мавриди эътимод, касе онро ривоят накарда ва низ ҳеҷ як аз аимма низ бо он истинод накардаанд)). (4)

Аҳкоми зиёрат ва одоби он

1. Зоир ҳангоме, ба Масҷиди Набавӣ мерасад, пои рости худро пеш карда, ворид мешавад ва мегӯяд: ((Эй бори Илоҳо! Дарҳои раҳмати худро бар ман бигушо)).(5)
2. Ду ракаъат намози таҳияи масҷид бихонад, агар дар равзаи шарифа адо кард, беҳтар аст.
3. Зиёрати қабри Набии акрам (с) ва ду ёри бовафояш, Абӯбакр ва Умар (р) суннат аст. дар баробари қабри Набӣ (с) боодоб ва бо садои паст дуруд мефиристад, пас аз он бар Абӯбакр ва сипас ба Умари Форуқ (р), салом медиҳад.
4. Барои зоири Масҷиди Набавӣ суннат аст, то намозҳои панҷгонаро дар масҷиди Паёмбар (с) адо кунад ва дар он зикри Аллоҳ ва дуои бисёр кунад ва намозҳои нафлӣ, ба вижа дар Равзаи шариф, бештар бихонад.
5. Суннат онаст, ки ба зиёрати масҷиди Қубо барои адои намоз биравад. Агар ин зиёрат дар рӯзи шанбе бошад, беҳтар аст, ба далели ҳадиси Ибни Умар (р), ки фармуд: ((Расули Аллоҳ (с) ба масҷиди Қубо савор бар маркаб ва ё пиёда меомаданд ва дар он ҷо ду ракаат намоз мехонданд)) ва дар лафзи дигар: ((Ба Қубо меомаданд, яъне ҳар рӯзи шанбе)). (6)
6. Зиёрати қабристони Бақеъ (7) ва шуҳадои Уҳуд, ба вижа қабри Ҳамза (р) низ суннат аст, зеро, ки Набии акрам (с) ба зиёрати онҳо мерафтанд ва барояшон дуо мекарданд ва чунин мефармуданд: ((Салом ба шумо мӯминон ва мусалмонон аҳли ин сарзамин, аз Аллоҳ барои мо шумо, офият талаб мекунам)). (8)

(1) Ба ривояти Тирмизӣ.
(2) Ба иттифоқи Бухорӣ
(3) Ба ривояти Муслим.
(4) Маҷмуъул-фатово, ҷузъи 27, сафҳаи 26.
(5) Ба ривояти Муслим.
(6) Ба ривояти Муслим.
(7) Бақеъ: Қабристоне, ки шумори зиёде аз Саҳобаи киром мадфун ҳастанд.
(8) Ба ривояти Муслим

Сомонаҳои дӯстона

Imam Academy

أكاديمية الأئمة والخطباء

حواء

أكاديمية

AIA

African Islamic Academy

AIA

African Islamic Academy

تداوس

جامعة ابن كثير الدولية

Ibn Kathir International University

of Humanities and Islamic Sciences

[redacted] — [redacted].